

ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๑๐ เดือนตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการตรวจแล้ว วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สภารับรองในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่.....วัน.....เดือน.....พ.ศ.

สารบัญ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ตึกรัฐสภา

	หน้า
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	๑
- เรื่องสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงาน	๑
รวม ๓ ฝ่าย และคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	
ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม	๑
ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙	๑
ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	๓
๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อน	๓
การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่อง การปฏิรูประบบ	
การให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน	
ผู้อภิปราย	
- นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์	๔
- นายสมชัย ฤชุพันธุ์	๕ ๑๐๙
- นางสาวสินีนารถ ไพลัญญานันท์	๑๙
- นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	๒๙
- นายคุรุจิต นาครทรรพ	๓๗
- พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	๔๑
- พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	๔๕
- พลตำรวจโท อำนวนย นิยมะโน	๕๑
- นายวันชัย สอนศิริ	๕๖
- พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	๖๐
- นายเสรี สุวรรณภานนท์	๖๖

- นายนิกร จำนง	๓๒
- นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์	๘๐
- นายชูชาติ อินสว่าง	๘๓
- นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษดิ์	๘๘
- ศาสตราจารย์อิสรา ศานติศาสน์	๙๒
- นายวิทยา แก้วภราดัย	๙๖
- นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	๑๐๒
- นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	๑๐๔
- นางปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล	๑๐๘
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม	๑๑๒
ผลการลงมติ	๑๑๓
๓.๒ รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อน	๑๑๔
การปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา	
คุณธรรม และจริยธรรม เรื่อง การจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน	
คุณธรรมแห่งชาติพร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์	
คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
ผู้อภิปราย	
- พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	๑๑๖
- นายบวรเวท รุ่งรุจี	๑๑๘ ๑๖๒
- นายพิสัมพันธ์ นุ่นเกลี้ยง	๑๒๒
- นายสิน สื่อสวน	๑๒๖
- นายศุภจิต นาครทรรพ	๑๓๐
- พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	๑๓๔
- นายนิกร จำนง	๑๓๘
- นางถวิลวดี บุรีกุล	๑๔๖
- นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์	๑๔๙
- นายธานินทร์ ณะเอม	๑๕๒

	หน้า
- พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	๑๕๔
- นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	๑๕๘
- พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงค์	๑๖๐
- นายอลงกรณ์ พลบุตร	๑๖๕
- พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	๑๖๕
- นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	๑๖๕
- นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	๑๖๕
- นายวัลลภ พริงพงษ์	๑๖๕
- นายเสรี สุวรรณภานนท์	๑๖๕
- นางนินนาท ชลิตานนท์	๑๖๖
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม	๑๖๖
ผลการลงมติ	๑๖๗
ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี	๑๖๘
ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี	๑๖๘
ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ ไม่มี	๑๖๘
ภาคผนวก	

รายชื่อสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ที่มา ลา ขาดในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๐๑	พลโท กมล สุวภาพ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๒	นายกฤษฎา จินะวิจารณ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๓	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๔	นายกสิทธ์ สารสิน		✓		
๐๐๕	นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๖	นายกษิตศ อาชวคุณ		✓		
๐๐๗	นายกษิต ภิรมย์		✓		
๐๐๘	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๐๙	นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	✓			
๐๑๐	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	✓			
๐๑๑	นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๒	นายเกรียงยศ สุดลาภา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๓	พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๔	นายขวัญชัย ดวงสถาพร		✓		
๐๑๕	พลอากาศเอก ขวัญชัย เอี่ยมรักษา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๖	นายเข้มชัย ชุตินวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๗	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๘	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๑๙	พลเอก คณิต อุทิศสาร		✓		
๐๒๐	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๑	พลอากาศเอก คราทิพย์ ภูษธร ณ อยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๒	นายคำนูน สิทธิสมาน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๓	นายครุจิต นาครทรรพ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๒๔	หม่อมราชวงศ์จักรธร จิตรพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๕	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๖	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๗	พลเอก จิระ โกมทพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๒๘	พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุณ		✓		
๐๒๙	นายจุมพล สุขมัน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๐	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๑	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๒	นายเฉลิมพล ประทีปะวงนิช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๓	นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๔	พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรชพันธ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๕	นายชัย ชิดชอบ		✓		
๐๓๖	พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๗	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๘	นายชาติ เอียดสกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๓๙	พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๐	นายชูชัย ศุภวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๑	นายชูชาติ อินสว่าง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๒	นายชูศักดิ์ เกวี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๓	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๔	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรุฒิ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๕	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๖	นายธำมรงค์ ชมเสวี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๔๗	พลเอก ฐิติวัฒน์ กำลิ่งเอก		✓		
๐๔๘	นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์		✓		
๐๔๙	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๐	พันตำรวจเอก ณรัชต์ เสวตนันท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๕๑	นายณัฐ ชพานนท์		✓		
๐๕๒	นายดำรงค์ พิเดช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๓	ศาสตราจารย์ดุสิต เครื่องงาม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๔	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๕	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๖	นายเดชาภิววัฒน์ ณ สงขลา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๗	นายตระกูล วินิจฉัยภาค	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๘	พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิวิชัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๕๙	นายตอพงศ์ เสลานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๐	พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๑	นางฉวีลวดี บุรีกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๒	พลอากาศเอก ทวีเด่นศ อังศุสิงห์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๓	นายทวีศักดิ์ กอนันตกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๔	ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๕	นายธงชัย ลีอดุลย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๖	พลโท ธงชัย สารระสุข	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๗	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๘	นายธเนศพล ธนบุญวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๖๙	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๐	พลเอก ธวัช จารุกัลล์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๑	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๒	นายธวัชชัย พักอังกูร		✓		
๐๗๓	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	✓			ลงชื่อย้อนหลัง
๐๗๔	นายธานินทร์ ณะเอม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๕	พลตำรวจโท ธีรจิตร อุตมะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๖	พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๗	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๐๗๘	นางนรรัตน์ พิมเสน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๗๙	นายนิกร จำนง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๐	นางนินนาท ชลิตานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๑	พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๒	นายบวรเวท รุ่งรุจี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๓	นายบัญชา ประมิตณาภรณ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๔	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๕	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๖	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๗	นางประภา เทตรระกุล ศรีนวลนัต	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๘	นายประภาศ คงเอียด	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๘๙	นายประมนต์ สุธีวงศ์		✓		
๐๙๐	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๑	นายประยูร เขียววัฒนา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๒	นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์		✓		
๐๙๓	พลเอก ปราการ ชลยุทธ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๔	นายปรีชา บุตรศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๕	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๖	นางปัทมา เขียววิศิษฏ์สกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๗	นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๘	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบุทุกา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๐๙๙	นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๐	พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๑	นายพงศ์ศักดิ์ สุขสันต์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๒	นายพนม ศรีศิลป์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๓	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๔	คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๐๕	นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๖	พลเอก พหล สง่าเนตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๗	พลเอก พอพล มณีรินทร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๐๘	พลเรือเอก พระจุนด์ ตามประทีป	✓			
๑๐๙	พลตำรวจตรี พิธิษฐุ์ เปาอินทร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๐	นายเพิ่มพงษ์ เขาวลิต	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๑	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๒	พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๓	พลเอก ภูติศ ทัตติยโชติ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๔	พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๕	นายมนู เสียวไพโรจน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๖	นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษดิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๗	นางเมธิณี เทพมณี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๘	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๑๙	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๐	พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๑	นางรวิวรรณ ภูริเดช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๒	นายรังสรรค์ ศรีวรรคศาสตร์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๓	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๔	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๕	นายเลิศปัญญา บุรณบัณฑิต	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๖	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๗	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ		✓		
๑๒๘	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๒๙	นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ		✓		
๑๓๐	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๑	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๓๒	พลโท วรार्ท บุญญะสิทธิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๓	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๔	พลเอก วัฒนา สรรพานิช	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๕	พลอากาศเอก วัธน มณีนัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๖	นายวันชัย คักดีอุดมไชย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๗	นายวันชัย สอนศิริ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๘	นายวัลลภ พริ้งพงษ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๓๙	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๐	นายวิเชียร ขวลิต	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๑	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๒	นายวิทยา แก้วภราดัย	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๓	นายวินัย ดะห์ลัน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๔	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๕	นายวิรัช ชินวินิจกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๖	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๗	นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร		✓		
๑๔๘	พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๔๙	นายไวภูณท์ ทองอร่าม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๐	พลตำรวจเอก ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๑	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๒	นายศิริชัย ไม้งาม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๓	นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๔	พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๕	นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๖	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๗	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๕๘	นายสมชาย พุฒิกัลป์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

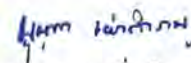
เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๕๙	พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๐	นายสมเดช นิลพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๑	นายสมพงษ์ สระแก้ว	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๒	นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๓	พลเอก สราวุฒิ ชลอยุธยา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๔	พลโท สติน ทองภักดี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๕	นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๖	นายสันตศักดิ์ จรุง งามพิเชษฐ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๗	พลตรี สิริวัตร นาคทอง	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๘	นายสุชน ชาลีเครือ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๖๙	พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๐	นายสุนชัย คำคุณเศรษฐ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๑	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๒	พลโท สุรเดช เพ็ญเจริญ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๓	นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๔	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๕	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๖	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๗	นายเสรี สุวรรณภานนท์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๘	นายเสรี อติภัทระ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๗๙	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๐	พลอากาศเอก อนาวิน ภิรมย์รัตน์		✓		
๑๘๑	พลเรือเอก อุนทัย รัตตะรังสี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๒	นายอนุสร จิรพงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๓	นายอนุสิทธิ์ คุณากร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๔	นายอภิชาติ จงสกุล		✓		
๑๘๕	พลเอก อภิชาติ เพ็ญภักดี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร

เลขประจำตัวสมาชิก	ชื่อ - ชื่อสกุล	มา	ลา	ขาด	หมายเหตุ
๑๘๖	นายอภิวัฒน์ ชื่อธานวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๗	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๘	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๘๙	นายอรุณ จิรชวาลา	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๒๙๐	นายอลงกรณ์ พลบุตร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๑	ศาสตราจารย์อึศรา ศานติศาสน์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๒	นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๓	นายอับลุฮาติม มินซาร์		✓		
๑๙๔	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	✓			
๑๙๕	พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๖	พันตรี อาณันย์ วัชรไธย	✓			
๑๙๗	พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๘	นายอำพล จินดาวัฒนะ	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๑๙๙	นายอุทัย เลาหวิเชียร	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
๒๐๐	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	✓			รับข้อมูลด้วยบัตร
รวม ๒๐๐		๑๘๑	๑๙	-	

นางสาววรรณภัสสร รุจิกุลสิริ

ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

นางบุญพา เผ่าสำราญ

ตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๒๘ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๑๘๑ คน

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
สวัสดีครับ เรียนท่านสมาชิกขณะนี้สมาชิกลงชื่อมาประชุมจำนวน ๑๐๘ ท่าน
ครบองค์ประชุมแล้วนะครับ ผมขอเปิดการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
เพื่อดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระคือ
รับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่าย และ
คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภา

ด้วยในคราวการประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภา ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๙
วันพฤหัสบดีที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติให้นำผลการประชุมของคณะกรรมการประสานงาน
รวม ๓ ฝ่าย และคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภา แจ้งให้สมาชิกทุกท่านได้รับทราบ
การดำเนินงานของคณะกรรมการ และคณะกรรมการดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตาม
เอกสารที่เจ้าหน้าที่ได้จัดวางไว้ประจำที่นั่งของสมาชิกทุกท่านแล้วนะครับ จึงขอแจ้ง
ที่ประชุมทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

รับรองรายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งได้วางไว้ให้ท่านสมาชิกตรวจสอบแล้ว เมื่อวันที่ ๒๘
กันยายน ๒๕๕๙ บริเวณห้องรับรองสมาชิกชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๑ และหอสมุดรัฐสภา
ก่อนที่จะนำเสนอให้ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศรับรอง

๒

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

เสวาลักษณ์ ๑/๒

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ (ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) :
เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมดังกล่าวว้ครับ

- ๒/๑

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน (เลื่อนมาจากการประชุม
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๘ วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๘)

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านเศรษฐกิจ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงิน
แก่ประชาชน”

๙/๑๒/สปช.

สำนักกรรมการ ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๒๒๐๐ /๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. พลเอก วิชิต ยาทิพย์	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายมนู เลียวไพโรจน์	ที่ปรึกษากรรมการ
๘. นายสันตศักร์ จรุงญู งามพิเชษฐ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๙. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	โฆษกกรรมการ
๑๐. นายกฤษฎา จีนะวิจารณ์	ผู้ช่วยโฆษกกรรมการ
๑๑. นายกลินท์ สารสิน	กรรมการ
๑๒. นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	กรรมการ
๑๓. นายชูชาติ อินสว่าง	กรรมการ
๑๔. นายชูศักดิ์ เกวี	กรรมการ
๑๕. นายดุสิต สีสลาภัทรพันธุ์	กรรมการ
๑๖. พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	กรรมการ
๑๗. นายธนศพล ธนบุญวัฒน์	กรรมการ
๑๘. นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	กรรมการ
๑๙. นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	กรรมการ
๒๐. นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	กรรมการ

๒๑. นางอรมน ททรัพย์ทวีธรรม	กรรมการ
๒๒. นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	เลขานุการกรรมการ
๒๓. นางปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษารายงานเรื่อง “การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน” ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สติติย์ ลิมพงศ์พันธุ์

(นายสติติย์ ลิมพงศ์พันธุ์)

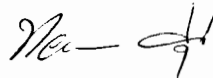
ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ

สำนักกรรมการ ๑

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๗๒, ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๘๐

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๗๙

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวทนายวรรณ ศุภดิษฐ์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

นางสาวเกตวดี ชื่อสัตย์ดี/ร่าง
นางจิรชญา ชินะประภา/พิมพ์
นางสาวพิมพ์อภา พันธุ์ลี/ตรวจ

สารบัญ
รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง “การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน”

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ ปัจจัยแวดล้อมที่ทำให้การปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนมีความจำเป็นเร่งด่วน	๒
๑.๓ ภาพรวมของระดับความรู้ทางการเงินและวินัยทางการเงินของคนไทย	๑๔
๑.๔ ปัญหาของ “วิธีการให้ความรู้ทางการเงินแบบเดิม”	๑๙
๑.๕ แนวทางปฏิบัติในต่างประเทศ	๒๓
๒. ข้อเสนอแนวทางการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินและการสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชน	๒๖
๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน (National Strategy for Financial Literacy and Discipline Committee)	๓๐
๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๓๑
๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามผลลัพธ์ในข้อ ๔	๓๑

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง “การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน”

๑. แผนการปฏิรูป

๑.๑ หลักการและเหตุผลของการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน

ความรู้พื้นฐานและวินัยทางการเงินเป็นรากฐานสำคัญที่จะช่วยเพิ่มโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และทำให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของแรงขับเคลื่อนที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และเป็นประเทศพัฒนาแล้วในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ทั้งนี้ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการปรับโครงสร้างและขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเงิน การให้ความรู้ทางการเงิน เพื่อให้สามารถใช้บริการทางการเงินได้อย่างชาญฉลาด และแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ ๓ ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่มุ่งผลักดันการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินเป็นวาระแห่งชาติ

อย่างไรก็ดี ปัญหาการขาดความรู้และวินัยทางการเงินของประชาชนได้ยิ่งรากลึกเหมือนเป็นเนื้อร้ายที่อยู่ในสังคมไทยมายาวนาน แม้ว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต่าง ๆ พยายามที่จะยกระดับความรู้ทางการเงินของประชาชน แต่ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกันและเน้นกลุ่มเป้าหมายในวงแคบไม่ได้ครอบคลุมประชาชนอย่างทั่วถึง (Fragmented) และไม่ได้ขับเคลื่อนองคาพยพทุกภาคส่วนของประเทศ (All parts of the country) โดยรวมแล้ว ประชาชนจำนวนมากโดยเฉพาะคนฐานรากจึงไม่มีโอกาสในการเรียนรู้และการเสริมสร้างทักษะทางการเงินที่จำเป็นในการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว ส่วนใหญ่ยังคงขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล มีการใช้จ่ายหรือก่อหนี้สินเกินตัว ขาดวินัยทางการเงิน รวมทั้งไม่มีความสามารถเพียงพอในการจัดการทางเลือกทางการเงินได้อย่างมีเหตุผลและเกิดอรรถประโยชน์สูงสุด

หากการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินของประชาชนยังคงเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติเดิม คงไม่มีแรงขับเคลื่อนมากพอและไม่สามารถทำให้ประชาชนมีความรู้และปรับพฤติกรรมให้ก้าวทันกับพลวัตของเทคโนโลยีและความซับซ้อนของตลาดการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อประชาชนและการพัฒนาประเทศ และอาจก่อภาระทางการคลังเพิ่มขึ้นจากการจัดสวัสดิการทางสังคมแก่ประชาชนแทนที่จะนำไปใช้พัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศในด้านอื่น ๆ

อนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปฏิรูประบบการเงินระดับฐานรากและการร่างพระราชบัญญัติการเงินระดับฐานราก โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและยกระดับองค์การการเงินระดับฐานรากให้มีศักยภาพและได้มาตรฐานอันจะเอื้อประโยชน์ในการเข้าถึงบริการทางการเงินแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีความมั่นคงในการดำเนินการในระยะยาว แต่การปฏิรูปเศรษฐกิจการเงินฐานรากอย่างยั่งยืน มีความจำเป็นต้องยกระดับศักยภาพของทั้งผู้ให้บริการทางการเงิน (องค์กรการเงิน) และผู้ใช้บริการทางการเงิน (ประชาชน) โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงิน สังคม และ

เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน สังคม และระบบเศรษฐกิจในวงกว้าง ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูปการให้ความรู้และวินัยทางการเงินเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงินของประชาชนให้ถูกต้องควบคู่ไปกับการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินตามกรอบการปฏิรูปเศรษฐกิจการเงินฐานรากข้างต้น ซึ่งนับเป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของประเทศ ทั้งนี้ รัฐบาลควรผลักดันการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินและวินัยทางการเงินเป็นวาระที่มีความสำคัญระดับชาติ (National Agenda) และเร่งดำเนินการวางยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับชาติ (National Strategy) ว่าด้วยการให้ความรู้พื้นฐานและเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชน โดยเน้นการประสานความร่วมมือและการสร้างพลังกลุ่มของทุกภาคส่วนงานของประเทศภายใต้เป้าหมายเดียวกัน (Shared Group Commitment)

๑.๒ ปัจจัยแวดล้อมที่ทำให้การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนมีความจำเป็นเร่งด่วน

ก) ความซับซ้อนของสภาพแวดล้อมทางการเงิน (Complexity of Financial Landscape)

รูปแบบธุรกิจของธนาคารมีแนวโน้มเปลี่ยนไป เพื่อให้สามารถตอบสนองกับความต้องการบริการทางการเงินของลูกค้าและความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในภาคการเงิน รวมทั้งต้องพัฒนาระบบและควบคุมความเสี่ยงเพื่อให้สามารถยืนหยัดได้ในสภาวะที่เศรษฐกิจของประเทศและในโลกกำลังเผชิญกับวัฏจักรรุ่งเรืองและร่วงโรย (Boom and Bust Cycles) ด้วยความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเงินและเทคโนโลยีทางการเงินที่รวดเร็วทำให้ต้องเร่งให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างทั่วถึง เพื่อช่วยให้ประชาชนสามารถเตรียมตัวรับมือกับความเสี่ยงที่เกิดจากพลวัตการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

อนึ่ง วิกฤตการเงินแต่ละครั้งนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการเงินเสมอ โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงด้านการกำกับดูแล (Regulatory Framework) ดังจะเห็นได้จากวิกฤตการเงินในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๑ และวิกฤตการเงินโลกในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๒ ทำให้หน่วยงานกำกับดูแลระบบการเงินของประเทศต่าง ๆ ออกหลักเกณฑ์จำนวนมาก เพื่อกำกับดูแลภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะสถาบันการเงิน เช่น การออกหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนและการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง การจัดระเบียบสถาบันการเงิน การพัฒนาระบบธรรมาภิบาลเพื่อสร้างความโปร่งใสและน่าเชื่อถือขององค์กรต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลดีต่อสถาบันการเงิน ระบบการเงิน และเศรษฐกิจโดยรวมในระยะยาว กล่าวคือ ทำให้สถาบันการเงินมีความเข้มแข็งในระดับหนึ่ง ที่จะช่วยต้านทานภาวะวิกฤตในระบบการเงินและเศรษฐกิจได้ดีขึ้น

โดยรวมแล้ว ปัจจัยสำคัญ ๔ ประการที่ทำให้สภาพแวดล้อมทางการเงินในปัจจุบันและในอนาคตมีแนวโน้มเปลี่ยนไปจากในอดีตอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่

■ **นวัตกรรมทางการเงิน (Financial Innovation)**

ธุรกรรมการเงินสมัยใหม่ผ่านสถาบันการเงินได้ขยายขอบเขตไปอย่างกว้างขวาง ไม่เพียงแต่การรับฝากเงิน การถอนเงิน และการกู้ยืมเงินเท่านั้น แต่ครอบคลุมไปถึงการลงทุน การบริหารความเสี่ยง การป้องกันความเสี่ยง ระบบการชำระเงินรูปแบบใหม่ มีการพัฒนาสินค้าทางการเงินขึ้นใหม่ เป็นต้น และได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มแตกแขนงออกไปหลายรูปแบบ ในหลายกรณีได้มีการใช้ความรู้ด้านวิศวกรรมทางการเงิน (Financial Engineering) ในการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างโอกาสในการลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงขึ้น แต่นวัตกรรมทางการเงินใหม่ ๆ ที่มีความซับซ้อนและเข้าใจได้ยาก และไม่สามารถประเมินผลกระทบได้อย่างตรงไปตรงมามากเป็นเหตุทำให้

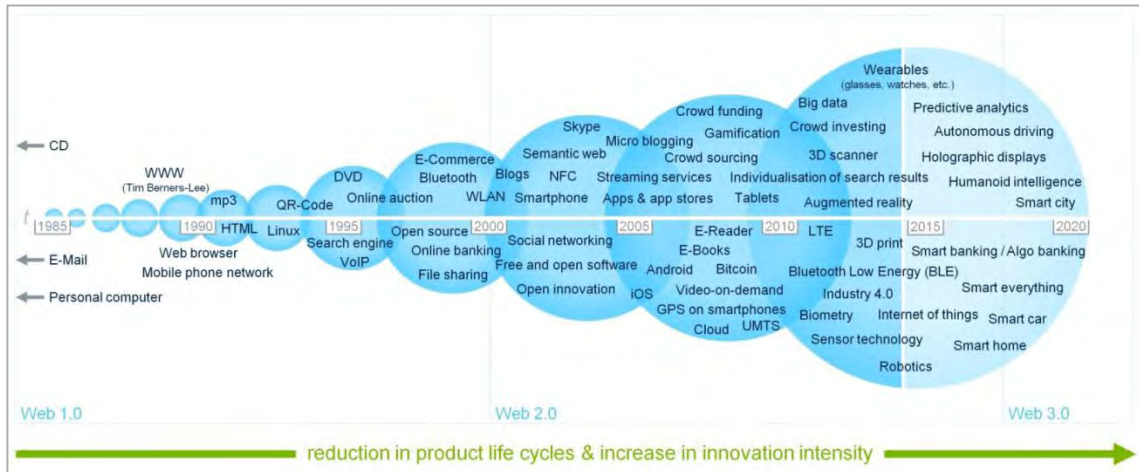
ระบบการเงินตกอยู่ในสถานภาพที่อ่อนไหวต่อความเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และส่งผลกระทบต่อภาคการเงิน ภาคธุรกิจ และเศรษฐกิจโดยรวมเมื่อเกิดปัญหา ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ มีการคิดค้นผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบใหม่ที่แปลงสินทรัพย์เป็นทุนที่มีความซับซ้อน เรียกว่า ตราสารหนี้ที่มีหลักทรัพย์อ้างอิง (Collateralized Debt Obligations : CDO) และเป็นที่ยอมรับใช้กันในตลาดการเงินในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ มีทั้งโอกาสและความเสี่ยง ฉะนั้นประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินต่าง ๆ อย่างดี ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกลงทุนหรือใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินใด ๆ

■ การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี

นับตั้งแต่มีการคิดค้นคอมพิวเตอร์ขึ้นมา เทคโนโลยีสารสนเทศก็ได้รับการพัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการใช้อิเล็กทรอนิกส์ การใช้เว็บไซต์ในการสื่อสารข้อมูล การสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ จนกระทั่งในปัจจุบันมีความพยายามในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อและสื่อสารข้อมูลระหว่างอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือที่คุ้นเคยกันในชื่อที่เรียกว่า Internet of Things โดยที่ไม่ต้องผ่านคน มีการคิดค้นระบบประมวลผลที่เรียกว่า Cloud Computing ขึ้นมาแทนระบบไอทีแบบเดิม ซึ่งจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการลงทุนและบำรุงรักษาระบบไอทีและเพิ่มความคล่องตัวในการเชื่อมต่ออุปกรณ์ได้หลากหลายในทุกสถานที่ รวมทั้งมีการสร้างเครื่องมือที่ทันสมัยในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางธุรกิจ (Business Data Analytics) (ภาพที่ ๑) โดยรวมแล้ว เทคโนโลยีสมัยใหม่เหล่านี้จะส่งผลทำให้ภาคการเงินจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบทางธุรกิจเพื่อให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งนี้ หากผู้บริโภคมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology Literacy) ควบคู่ไปกับความรู้ทางการเงิน ย่อมจะช่วยเพิ่มโอกาสในการใช้เทคโนโลยีและสินค้า และบริการทางการเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองได้ดีขึ้น

สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐบาลได้ผลักดันนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนหันมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และลดต้นทุนให้กับระบบเศรษฐกิจโดยรวม โดยรัฐบาลเริ่มต้นจากการจัดทำโครงการ National e-Payment เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน (Financial Inclusion) โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงิน (ANY-ID) การขยายการใช้บัตร (Card) ภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (VAT, WHT, e-Tax Invoice) สวัสดิการการเงินช่วยเหลือและการรับจ่ายเงินภาครัฐ (e-Payment ภาครัฐ) และส่งเสริมการเข้าสู่ e-Payment (ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และ Incentive) โดยทุกสถาบันการเงินได้ทำการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินใหม่ที่ซับซ้อนมากขึ้น เพื่อจูงใจให้ประชาชนหันมาใช้บริการทางการเงินผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและส่งเสริมให้เกิดสังคมปลอดเงินสด (Cashless Society) แม้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการทางการเงินจะเป็นประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม แต่ประชาชนก็ต้องมีความรู้ในเทคโนโลยีทางการเงินเพียงพอที่จะดูแลตัวเองได้ เข้าใจถึงความเสี่ยงทางการเงินและสามารถใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างปลอดภัย

ภาพที่ ๑ วิวัฒนาการของเทคโนโลยีดิจิทัลในภาคธุรกิจการเงิน

ภาพ: Oliver Ullmann. Deutsche Bank Research.

ที่มา: Dapp, T. (๒๐๑๔). Fintech – The digital (r)evolution in the financial sector: Algorithm-based banking with the human touch. Deutsche Bank Research. Frankfurt am Main.

■ การเข้าสู่ตลาดการเงินของธุรกิจที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการให้บริการทางการเงิน (Financial Technology: FinTech)

ในช่วงที่ผ่านมา ผู้ประกอบธุรกิจที่มีชื่อสถาบันการเงิน (Non-Bank) เช่น ผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ ได้สร้างความท้าทายต่อการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินแบบดั้งเดิมอย่างมาก เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้ได้ปรับใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการให้บริการธุรกรรมทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถตอบโจทย์ของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้บริโภค ทั้งในแง่ความสะดวกและรวดเร็วและต้นทุนการทำธุรกรรมที่ลดต่ำลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบสถาบันการเงินอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ลดบทบาทการทำหน้าที่เป็นตัวกลางของธนาคารด้วยการสร้างระบบที่ให้บริการเชื่อมโยงโดยตรงระหว่างผู้ที่ต้องการเงินกู้กับผู้มีเงินที่ต้องการปล่อยกู้ ลดต้นทุนการดำเนินงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแทนการใช้ทรัพยากรจำนวนมาก ลดความจำเป็นในการถือเงิน เป็นต้น

ธุรกิจ Financial Technology (FinTech) มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในต่างประเทศ และให้บริการทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถตอบโจทย์ของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่ของต้นทุนธุรกรรมที่ลดต่ำลง และความสะดวกรวดเร็วมากขึ้นในการทำธุรกรรมเมื่อเทียบกับการให้บริการของธนาคาร อาทิ บริการที่เกี่ยวกับการชำระเงินหรือโอนเงิน การให้สินเชื่อและเงินทุน การบริหารจัดการเงิน การประกัน การบริหารการเงินส่วนบุคคล เป็นต้น (ภาพที่ ๒) อย่างไรก็ตาม ธุรกิจ FinTech ในประเทศไทยยังมีจำนวนจำกัดทั้งในรูปแบบบริการและจำนวนผู้ประกอบการ โดยส่วนใหญ่เป็นการให้บริการรับชำระเงิน/โอนเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ก็มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน ตัวอย่างรูปแบบบริการรับชำระเงิน/โอนเงินของ FinTech เช่น ระบบการชำระเงินออนไลน์ของ Paypal ที่มีบริการรับชำระสินค้าหรือบริการทางออนไลน์จากกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Wallet) ที่ลูกค้าเติมเงินไว้ ผลที่ตามมา คือ ทำให้เกิดการแข่งขันมากขึ้นในภาคธุรกิจการเงินการธนาคาร เพราะตลาดการให้บริการทางการเงินจะมีผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (Non-bank) จำนวนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม FinTech ยังเป็นการบริการรูปแบบใหม่ที่ยังไม่ได้มีการกำกับดูแลอย่างชัดเจนซึ่งอาจก่อความเสี่ยงให้กับประชาชนผู้บริโภคได้ด้วยความปลอดภัยที่เกิดขึ้นภาครัฐ

จำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมของประชาชนในการตระหนักถึงความเสี่ยง ข้อดีข้อเสีย และการใช้งานให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ ๒ ตัวอย่างผู้ประกอบการในต่างประเทศที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริการทางการเงินต่าง ๆ

ที่มา: <http://www.businessinsider.com/fintech-ecosystem-overview-๒๐๑๖-๑>

(ข้อมูล ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙)

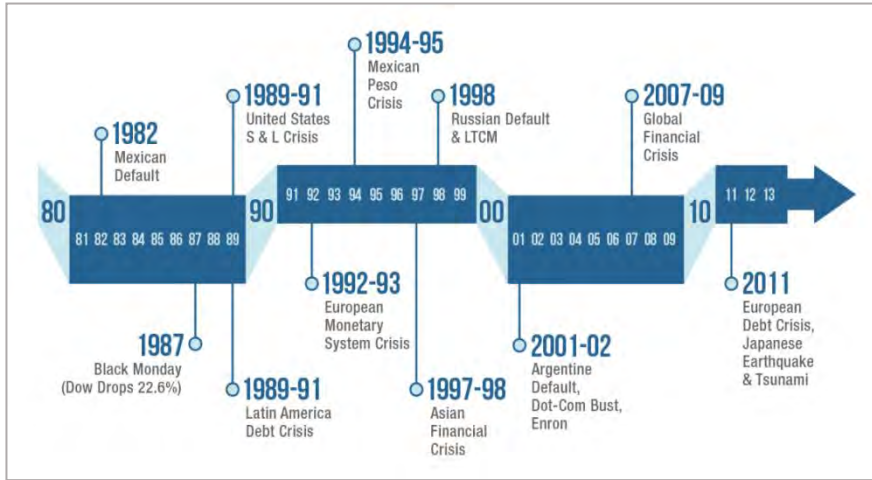
ข) ความไม่แน่นอนของวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน

ในช่วง ๓๐ กว่าปีที่ผ่านมานี้ วิกฤตการเงินเกิดขึ้นจำนวนหลายครั้ง (ภาพที่ ๓) และในระยะหลังได้สร้างความเสียหายอย่างมากในเชิงเศรษฐกิจและสังคมต่อภาคธุรกิจ ครุภัณฑ์ และเศรษฐกิจในวงกว้าง ตัวอย่างเช่น วิกฤตการเงินโลกในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๒ ทำให้ประชาชนสหรัฐอเมริกาตกงานราว ๗.๘ ล้านตำแหน่งงาน และทำให้ครัวเรือนชาวสหรัฐอเมริกา มีความมั่งคั่งรวมลดลงถึง ๑๙.๒ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (USD) ความสามารถในการชำระหนี้เฉลี่ยโดยสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อรายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๗๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นร้อยละ ๑๓๐ ในช่วงวิกฤตการเงินดังกล่าว ในขณะที่รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่เคยสูงถึง ๕๓,๒๕๒ ดอลลาร์สหรัฐ (USD) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ลดลงมาอยู่ที่ ๔๙,๔๔๕ ดอลลาร์สหรัฐ (USD) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ (The Department of the Treasury, ๒๐๑๒)

ส่วนวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้สร้างความเสียหายแก่ผู้ซื้อบ้าน นักพัฒนาที่ดิน สถาบันการเงิน นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงประชาชนและเศรษฐกิจโดยรวม ทั้งนี้ หากพิจารณาสถิติคดีล้มละลายในช่วง ๑๐ ปีหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (ภาพที่ ๔) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า จำนวนคดีล้มละลายใหม่ที่มีการยื่นฟ้องต่อศาลล้มละลายกลางมีจำนวนไม่น้อยในแต่ละปี ซึ่งสะท้อนได้ถึงความอ่อนแอของครัวเรือนไทย (รวมนิติบุคคล) ในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลพวงจากการตัดสินใจลงทุนที่ผิดพลาดในช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจและความไม่มีเสถียรภาพทางการเงินที่ดีพอที่จะต้านทานผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จนทำให้ไม่สามารถชำระคืนหนี้เงินกู้ได้^๑

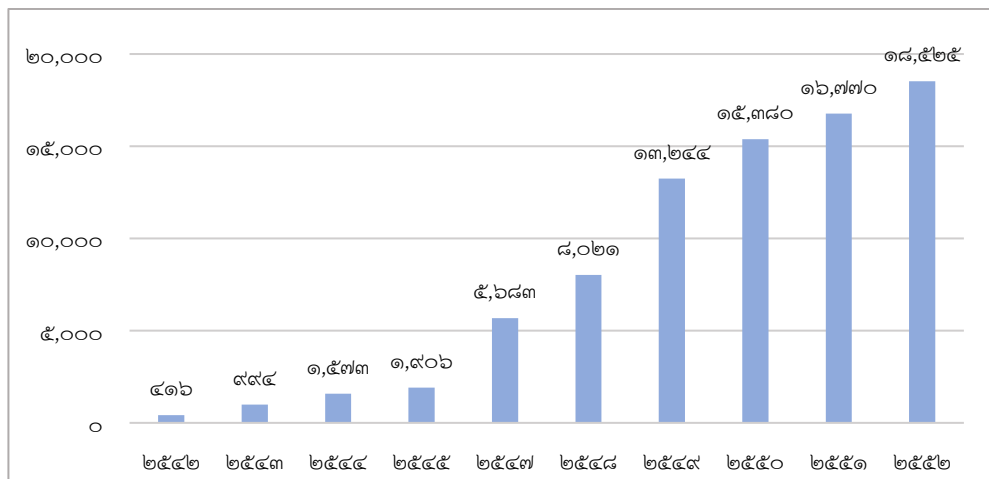
^๑ ข้อพึงระวังในการใช้ตัวเลขจำนวนคดีในช่วงเวลาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าจำนวนคดีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระยะหลัง ซึ่งน่าจะเป็นเพราะคดีใกล้ครบอายุความ ๑๐ ปีนับจากวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ยื่นฟ้องก่อนคดีขาดอายุความ (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ พ.ศ. ๒๕๕๓)

ภาพที่ ๓ วิฤตการณ์การเงินต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วง ค.ศ.๑๙๘๐ ถึง ค.ศ.๒๐๑๓

ที่มา: Sidecar Capital Management LL

ภาพที่ ๔ จำนวนคดีล้มละลายใหม่ที่มีการยื่นฟ้องในแต่ละปี

ที่มา : ศาลยุติธรรม, รายงานสถิติคดีของศาลทั่วราชอาณาจักร

โดยรวมแล้ว ผลกระทบของทั้งสองเหตุการณ์ได้สร้างความเสียหายแก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ประชาชนโดยเฉพาะคนที่อยู่ในวัยเกษียณหรือใกล้เกษียณอายุมีรายได้น้อยลง เนื่องจากมูลค่าของสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่เคยลงทุนไว้ลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ความสูญเสียเหล่านี้จะลดน้อยลงได้หากประชาชนมีความรู้ทางการเงินที่ดี รู้จักประเมินความเสี่ยงและบริหารการลงทุนอย่างรอบคอบ ไม่เก็งกำไร ไม่ใช้จ่ายเกินตัวอย่างไม่มีเหตุผล และไม่ฟังเพ้อจนขาดวินัย กรณีวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์ในสหรัฐอเมริกา เป็นตัวอย่างเหตุการณ์ที่ตอกย้ำถึงความจำเป็นและความสำคัญของการมีความรู้ทางการเงิน เพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในตลาดการเงินที่มีความซับซ้อน อนึ่ง ปัญหาซับไพรม์แสดงให้เห็นได้ชัดทั้งในแง่ของการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินด้วยการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (Securitization) ในรูปของตราสารหนี้ซึ่งใช้สินเชื่อสังหาริมทรัพย์ประเภทต่อมาตรฐานเป็นสินทรัพย์ค้ำประกัน (Collateralized Debt Obligation : CDO) และการออกอนุพันธ์ที่เรียกว่า Credit Default Swaps (CDS) และการที่ประชาชนผู้กู้ยืมเงินขอสินเชื่อเพื่อซื้อบ้านทั้ง ๆ ที่ไม่มีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้และยังต้องเสียดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราที่สูง

ค) ภัยคุกคามด้านความปลอดภัยของสารสนเทศ

ภัยคุกคามด้านความปลอดภัยของสารสนเทศมักเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แม้ว่าอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์อย่างมากในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันบนระบบออนไลน์แต่ก็มีความเสี่ยงในการใช้งาน โดยเฉพาะระบบการชำระเงินออนไลน์ซึ่งเผชิญกับความท้าทายจากภัยคุกคามทางโลกไซเบอร์ (Cyber Threat) ซึ่งสามารถสร้างความเสียหายเป็นมูลค่ามหาศาลแก่ผู้ใช้และระบบการชำระเงินโดยรวมของประเทศได้หากไม่มีการเฝ้าระวังและหามาตรการป้องกันล่วงหน้า อนึ่ง ในระยะหลัง ภัยคุกคามด้านไซเบอร์ทั้งของไทยและต่างประเทศ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับภัยคุกคามประเภทฉ้อฉลหรือหลอกลวงเพื่อผลประโยชน์ (Fraud) ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้น มีจำนวนรับแจ้งเพิ่มขึ้นในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา (ตารางที่ ๑) ส่วนใหญ่เป็นในลักษณะของการหลอกลวงเอาข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ใช้บริการที่ตกเป็นเหยื่อจากการใช้บริการธุรกรรมออนไลน์บนหน้าเว็บไซต์ที่ผู้ไม่ประสงค์ดีปลอมแปลง เลียนแบบ และแอบอ้าง ภัยคุกคามด้านไซเบอร์จึงเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ประชาชนต้องเล็งเห็นถึงความเสี่ยง ไม่ตกเป็นเหยื่อ และมีความรู้ที่ป้องกันตนเองจากภัยคุกคามด้านไซเบอร์ ซึ่งจะช่วยลดโอกาสที่จะประสบกับความเสียหายลงได้

ตารางที่ ๑ สถิติภัยคุกคามด้านสารสนเทศในประเทศไทย

ประเภทภัยคุกคาม	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	ม.ค.-พ.ค. ๒๕๕๘	ม.ค.-พ.ค. ๒๕๕๙
เนื้อหาที่เป็นภัย (Abusive Content)	๑๓	๘	๘	๒	๐
การโจมตีสภาพความพร้อมใช้งานของระบบ (Availability)	๑๐	๘	๖	๐	๐
ฉ้อโกงหรือหลอกลวงเพื่อผลประโยชน์ (Fraud)	๖๙๔	๑,๐๐๗	๑,๑๔๑	๕๐๓	๔๙๖
ความพยายามรวบรวมข้อมูลของระบบ (Information Gathering)	๘	๒๙	๐	๐	๐
ความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศ (Information Security)	๐	๔	๑	๑	๐
ความพยายามจะบุกรุกเข้าระบบ (Intrusion Attempt)	๓๑๖	๕๐๔	๖๖๔	๓๒๔	๒๔๑
การบุกรุกหรือเจาะระบบได้สำเร็จ (Intrusion)	๖๓๑	๗๐๙	๑,๐๐๕	๓๒๓	๔๙๗
โปรแกรมไม่พึงประสงค์ (Malicious Code)	๗๓	๑,๗๓๘	๑,๕๔๖	๖๔๔	๕๗๒
อื่นๆ (Others)	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๑,๗๔๕	๔,๐๐๗	๔,๓๗๑	๑,๗๙๗	๑,๘๐๖

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

ง) การขยายตัวของหนี้สินภาคครัวเรือน

หนี้สินภาคครัวเรือนไทยนับเป็นปัญหาเรื้อรังในสังคมไทย โดยผลของการก่อหนี้เกินตัวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคและเสถียรภาพของระบบการเงินได้โดยเฉพาะในภาวะที่รายได้ชะงักงัน (Income Shock) ซึ่งทำให้ผู้มีหนี้สินสูญเสียความสามารถในการรักษาระดับการบริโภคและความสามารถในการชำระหนี้ และส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของสถาบันการเงิน อันเป็นผลทำให้สถาบันการเงินต้องปล่อยสินเชื่อด้วยความระมัดระวังมากขึ้น ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของภาคครัวเรือนและเอกชน และส่งผลกระทบต่อการบริโภคและการลงทุนของภาคครัวเรือนและธุรกิจเอกชน รวมถึงส่งผลกระทบต่อขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ในที่สุด

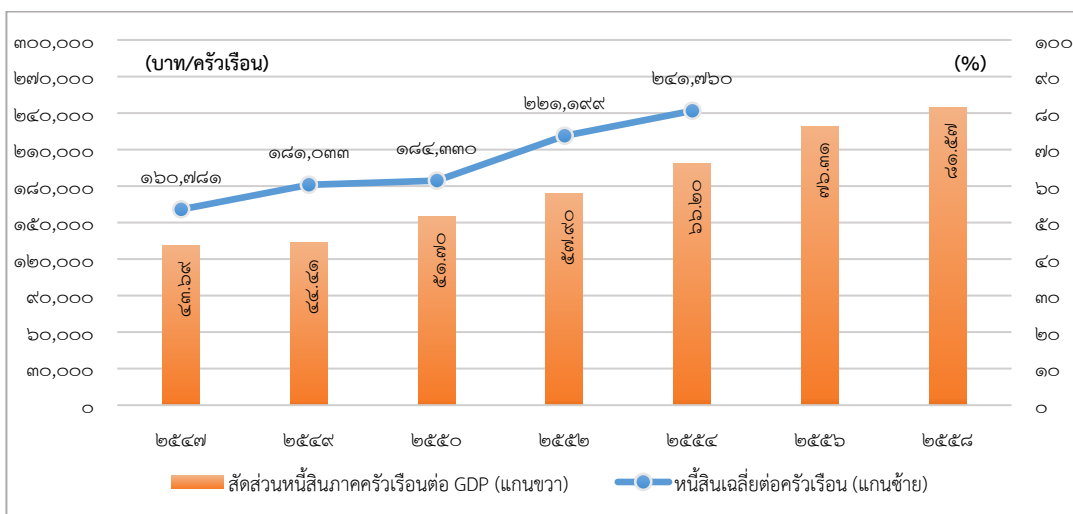
แม้ว่ารัฐบาลพยายามแก้ปัญหาหนี้สินและความเดือดร้อนของประชาชนผ่านมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น โครงการแก้ปัญหาหนี้ภาคประชาชนด้วยการโอนหนี้นอกระบบเข้าสู่ระบบ การจำหน่ายหนี้สูญของเกษตรกร การแก้ปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ก็เป็นแค่เพียงการแก้ปัญหา

ที่ปลายเหตุและช่วยประชาชนได้เพียงระยะสั้น ไม่สามารถทำให้คนไทยจำนวนมากหลุดพ้นจากวงจรหนี้สินได้นอกจากนั้น ในภาวะที่เศรษฐกิจไทยและโลกกำลังชะลอตัว รัฐบาลต่าง ๆ พยายามกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการดำเนินนโยบายกระตุ้นการบริโภคหรือการใช้จ่ายของประชาชนในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งอาจทำให้ประชาชนบางส่วนขาดความระมัดระวังในการใช้จ่ายและการก่อหนี้เพิ่มขึ้น

หากพิจารณาหนี้สินของภาคครัวเรือนทั้งประเทศในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๘ จะเห็นได้ว่า ภาคครัวเรือนมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในระบบรวมกันเพิ่มขึ้นจาก ๓.๐๔ ล้านล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็น ๑๑.๐๔ ล้านล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ คิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยที่ร้อยละ ๑๒.๔๔ ต่อปี และหากเปรียบเทียบกับขนาดของเศรษฐกิจไทยในแต่ละปี พบว่า สัดส่วนหนี้สินของภาคครัวเรือนต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๔๓.๖๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นร้อยละ ๘๑.๖ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ภาพที่ ๕) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนที่มีหนี้สินในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ครัวเรือนไทยที่มีหนี้สินได้ก่อหนี้เพิ่มขึ้นประมาณ ๑.๕ เท่าของหนี้สินของครัวเรือนที่มีหนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นการตอกย้ำถึงความน่าเป็นห่วงเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของครัวเรือนซึ่งน่าจะมีความรุนแรงขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะในภาวะที่เศรษฐกิจไทยที่ยังคงชะลอตัวและประชาชนยังไม่มีการบริหารจัดการทางการเงินที่ดีและขาดวินัยทางการเงิน

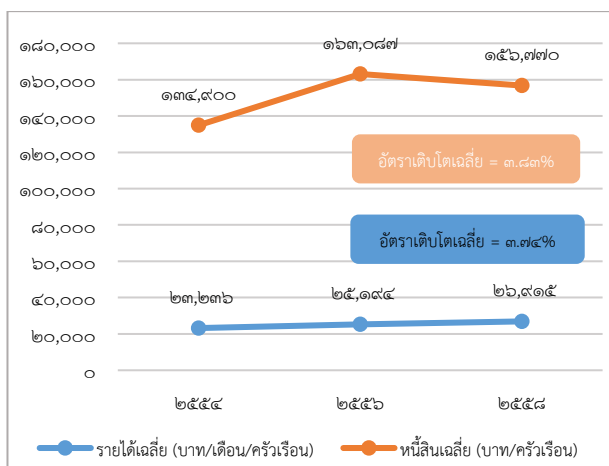
นอกจากนี้ เสถียรภาพทางการเงินของครัวเรือนไทยค่อนข้างเปราะบางในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่เกิดวิกฤตการเงินโลก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะรายได้ของครัวเรือนเติบโตในอัตราที่ชะลอตัวลง ในขณะที่มีการก่อหนี้เพิ่มขึ้น โดยจะเห็นได้ว่า หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเติบโตในอัตราร้อยละ ๓.๘๓ ต่อปีจากที่เคยมีหนี้สินประมาณ ๑.๓๕ แสนบาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เพิ่มเป็น ๑.๖๓ แสนบาทและ ๑.๕๖ แสนบาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามลำดับ ในขณะที่รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเติบโตเพียงร้อยละ ๓.๗๔ เท่านั้น (ภาพที่ ๖) ฉะนั้น หากครัวเรือนไทยยังคงก่อหนี้เพิ่มอย่างต่อเนื่องโดยที่ไม่มีการวางแผนทางการเงินหรือมีการบริหารจัดการทางการเงินอย่างรอบคอบและระมัดระวัง ย่อมสุ่มเสี่ยงที่จะประสบกับปัญหาทางการเงินและขาดสภาพคล่องซึ่งทำให้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้และจำเป็นต้องผิต้นชำระหนี้จนกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPLs) ในที่สุด หากปัญหาหนี้เสียมีความรุนแรงและลุกลามในวงกว้างจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของสถาบันการเงินต่าง ๆ ดังเช่นที่ปรากฏในช่วงวิกฤตการณ์การเงินปี พ.ศ. ๒๕๔๐

ภาพที่ ๕ สัดส่วนหนี้สินภาคครัวเรือนต่อ GDP และหนี้สินเฉลี่ยเฉพาะครัวเรือนที่มีหนี้สิน

หมายเหตุ : ๑) สัดส่วนหนี้สินภาคครัวเรือนต่อ GDP คือ สัดส่วนเงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือนของสถาบันการเงินต่าง ๆ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งคำนวณโดยใช้ข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (NESDB)
 ๒) หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน คือ หนี้สินเฉลี่ยเฉพาะของครัวเรือนที่มีหนี้ ซึ่งคำนวณโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ
 ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ และ NESDB

ภาพที่ ๖ รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนนั้น หนี้สินของครุฑนับเป็นตัวอย่างปัญหาหนี้สินที่มีการกล่าวถึงกันมายาวนาน ทั้งนี้ จากการศึกษาปัญหาหนี้สินครุฑไทยโดยใช้ข้อมูลหนี้สินครุฑของกระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (อัจฉรา โยมสินธุ์ (๒๕๕๘)) พบว่า ครุฑมีหนี้สินรวมกันกว่า ๑.๒ ล้านล้านบาท แบ่งเป็นหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑ ๗ แสนล้านบาท (๔๖๐,๐๐๐ คน) หนี้โครงการเงินกู้สมาชิกกองทุนเพื่อการฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.) ๑ - ๕ รวม ๑.๕ แสนล้านบาท (๓๐๐,๐๐๐ คน) หนี้โครงการพัฒนาชีวิตครุฑ ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท (๖๐,๐๐๐ คน) หนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการแก้ปัญหาหนี้สินครุฑ ๑,๐๐๐ ล้านบาท

แม้ครูโดยเฉลี่ยมีรายได้และเงินออมสูงกว่าครัวเรือนโดยทั่วไป แต่กลับมีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายในระดับที่สูงกว่า กล่าวคือ ครัวมีสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้อยู่ที่ ร้อยละ ๔๕.๓^๖ (เทียบกับภาระหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนไทยทั้งประเทศโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ ๒๗) และประมาณหนึ่งในสี่ของครูอยู่ในภาวะชักหน้าไม่ถึงหลัง สาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูมีหนี้สินมากและขาดความมั่นคงทางการเงิน คือ การเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายแต่ขาดความรู้ทางการเงินอย่างเข้าใจ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมา หลายหน่วยงานทำโครงการร่วมกับโรงเรียนรวมกันมากกว่าหมื่นโรงเรียน แต่ปัญหาหนี้สินเดิมนั้นยังคงอยู่ซึ่งอาจจะเนื่องจากปัจจัยแวดล้อมอื่นที่กีดกันสถานะความเป็นอยู่ของครูทำให้ปัญหาหนี้สินคงเดิม ดังนั้น การให้ความรู้ทางการเงินแบบเดิมจึงอาจจะไม่ใช่วิธีการที่เหมาะสม จำเป็นต้องเพิ่มการเสริมสร้างวินัยทางการเงินตามหลักปรัชญาพอเพียงอีกด้วย นอกจากนี้กระบวนการพิจารณาให้เงินกู้ยืมของสถาบันการเงินชุมชน^๗ ยังขาดประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างเพียงพอในการพิจารณาความเสี่ยงและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ ดังนั้น การเชื่อมโยงฐานข้อมูลของสถาบันการเงินชุมชนกับบริษัท ศูนย์ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (NCB) จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

จ) ประชากรวัยทำงานกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบและบางส่วนขาดการตระหนักถึงความจำเป็นในการออมเพื่อการเกษียณอายุ ซึ่งจะก่อภาระการคลังด้านสวัสดิการสังคมมากขึ้น

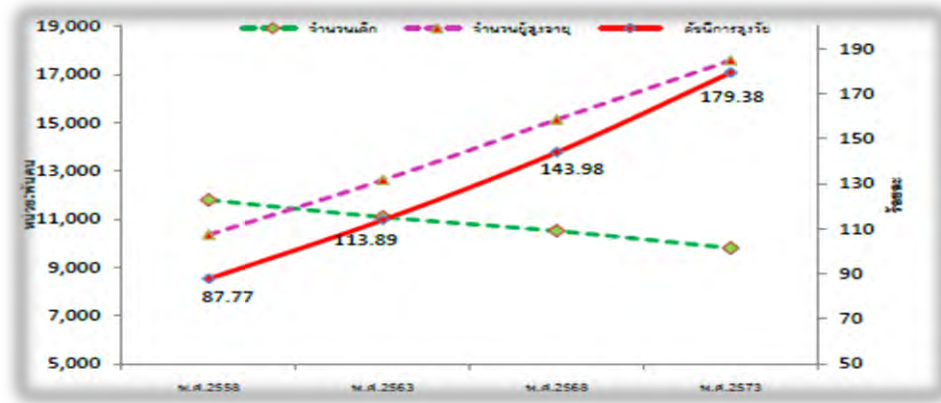
ความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์และการใส่ใจเรื่องสุขภาพทำให้อัตราการตายของคนลดลงและทำให้คนมีอายุยืนยาวมากขึ้นซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้โครงสร้างประชากรของไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในช่วงหลาย ๑๐ ปีที่ผ่านมา ด้วยเหตุนี้ ทำให้ประเทศไทยจะเริ่มเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยในขณะนั้นประเทศไทยมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งหมด อนึ่ง จากผลประมาณการจำนวนผู้สูงอายุและดัชนีการสูงวัย (Ageing Index)^๘ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ภาพที่ ๗) บ่งชี้ว่าจำนวนประชากรสูงอายุมิแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๗๓ โดยรวมจะเห็นได้ว่าประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุและในอนาคตอันใกล้จะเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์

^๖ อัจฉรา โยมสินธุ์ (๒๕๕๘) ศึกษากลุ่มตัวอย่าง ๗๔ คนซึ่งครอบคลุมผู้บริหารและครูจากโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาสถานศึกษาพอเพียงและจากโรงเรียนเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ชีวิตพอเพียงของครูแบบอย่าง” ณ วัดป่าเหล่ากนุง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

^๗ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เสนอการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสถาบันการเงินชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กรมพัฒนาชุมชน พอช. กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และอื่น ๆ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบสถาบันการเงินชุมชน เพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาสถาบันการเงินชุมชน ในการพัฒนาโครงการสถาบันการเงินชุมชน กองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาสถาบันการเงินชุมชนในระยะยาว โดยแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปฯ ได้นำเสนอต่อประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

^๘ ดัชนีการสูงวัยเป็นค่าดัชนีที่แสดงโครงสร้างการทดแทนกันของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป) กับกลุ่มประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี) หากดัชนีการสูงวัยมีค่าต่ำกว่า ๑๐๐ แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุน้อยกว่าจำนวนเด็ก ในทางตรงข้าม หากดัชนีมีค่าสูงกว่า ๑๐๐ แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุนั้นมีมากกว่าจำนวนประชากรเด็ก

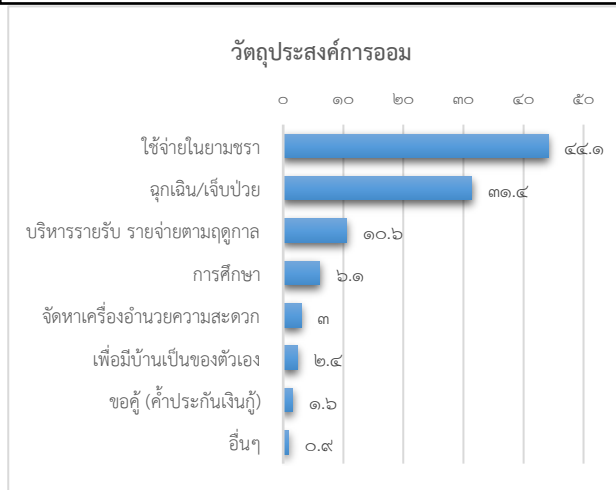
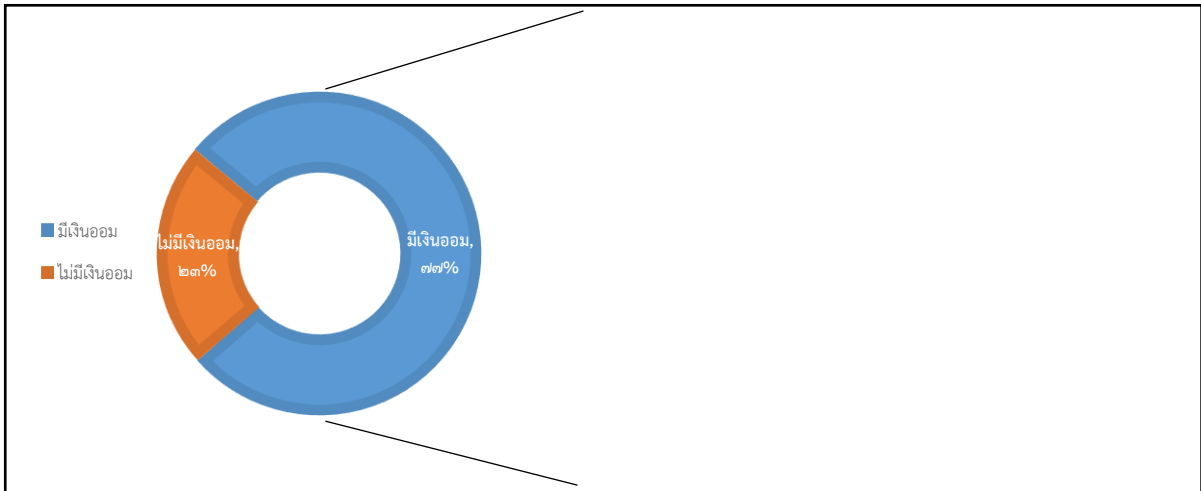
ภาพที่ ๗ แนวโน้มจำนวนผู้สูงอายุ

ที่มา : ประเมินการประชากรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๘๓ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนึ่ง จากผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี พ.ศ.๒๕๕๖ โดยธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ผู้มีเงินออมมีสัดส่วนค่อนข้างสูงถึงร้อยละ ๗๗.๔ ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ออมเงินเพื่อใช้จ่ายในยามชราภาพประมาณร้อยละ ๔๔.๑ (ภาพที่ ๘) นอกจากนี้ ผลสำรวจยังพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่มีเงินออมนั้น ร้อยละ ๒๕ มีการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุและสามารถออมเงินได้ตามแผนที่วางไว้ และร้อยละ ๓๔.๓ มีการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุแต่ยังไม่สามารถทำได้ตามแผนที่วางไว้ ทุกร้อยละ กลุ่มคนที่เหลืออีกร้อยละ ๔๐.๗ สุ่มเสี่ยงที่จะต้องประสบกับปัญหาฐานะทางการเงินในยามชราภาพ เพราะไม่มีการวางแผนการเงินและไม่ได้ออมเงินเพื่อรองรับค่าใช้จ่ายในช่วงชีวิตหลังการเกษียณอายุ

ภาพที่ ๘ สัดส่วนของผู้มีเงินออมและวัตถุประสงค์ของการออม (ร้อยละ)

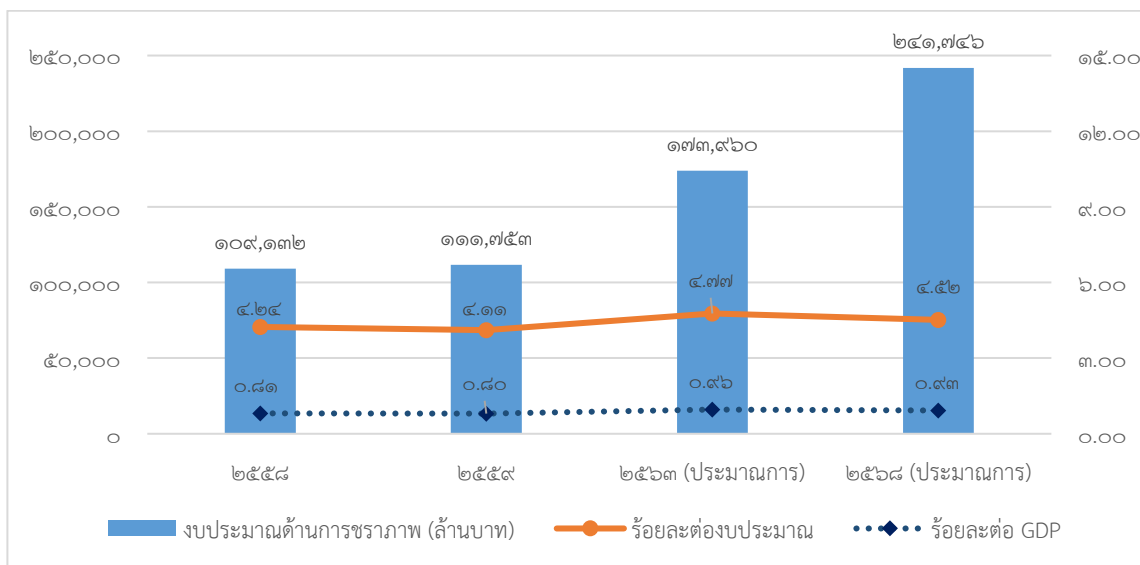

หมายเหตุ : คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง ๑๐,๖๒๗ ราย และจำนวนผู้มีเงินออม ๘,๒๒๙ ราย

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๖.

โดยรวมแล้ว กลุ่มคนที่กำลังจะเข้าสู่ช่วงวัยสูงอายุและเกษียณจากชีวิตการทำงานเป็นอีกกลุ่มคนหนึ่งที่น่าเป็นห่วง หากขาดการเตรียมตัวในเรื่องของการออมเงินเพื่อรองรับช่วงชีวิตภายหลังจากการเกษียณ ย่อมจะกลายเป็นปัญหาทางสังคมได้และเป็นภาระทางการคลังหากรัฐบาลต้องจัดสรรเงินงบประมาณจำนวนมากเป็นสวัสดิการแก่ผู้ชราภาพแทนที่จะนำไปใช้พัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ ทั้งนี้จากประมาณการงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลในการสร้างหลักประกันทางรายได้กรณีชราภาพให้แก่ประชาชน ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ และ พ.ศ.๒๕๖๘ นั้น สำนักงานเศรษฐกิจการคลังคาดว่ารัฐบาลจะต้องจัดสรรงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุและสร้างหลักประกันทางสังคมกรณีชราภาพเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยจะเพิ่มขึ้นเป็น ๑.๗๔ แสนล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ ๒.๔๑ แสนล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จากเดิมที่ใช้งบประมาณ ๑ แสนล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ภาพที่ ๙) นอกจากนี้สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านหลักประกันทางรายได้กรณีชราภาพมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด ซึ่งหมายความว่ารัฐต้องกันเงินงบประมาณในสัดส่วนที่มากขึ้นเป็นรายจ่ายเพื่อดูแลผู้สูงอายุและเป็นหลักประกันทางรายได้กรณีผู้ชราภาพแทนที่จะนำไปใช้ลงทุนพัฒนาขีดความสามารถของประเทศ

ภาพที่ ๙ ประมาณการรายได้รัฐบาลและรายจ่ายสวัสดิการผู้สูงอายุ
ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔

- หมายเหตุ : ๑) ไม่รวมงบประมาณสำหรับการจ่ายเงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญข้าราชการเนื่องจากพิจารณาว่าเป็น Deferred Income Payment
- ๒) รัฐให้เงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพและสงเคราะห์บุตรในอัตราร้อยละ ๑ ของค่าจ้าง ซึ่งในทางปฏิบัติสำนักงานประกันสังคมนำเงินสมทบดังกล่าวจ่ายในกรณีสงเคราะห์บุตรจึงไม่มีงบประมาณกรณีชราภาพในส่วนนี้
- ๓) เงินสมทบเข้า กบข. กำหนดให้ปรับเพิ่มทุก ๔ ปีตามการปรับฐานเงินเดือนข้าราชการ
- ๔) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุกำหนดให้เป็นอัตราเดิม ๖๐๐ - ๑,๐๐๐บาทตลอดช่วงระยะเวลาที่ประมาณการ
- ที่มา : คณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูปการออมเพื่อการชราภาพ, การปฏิรูประบบการออมเพื่อการชราภาพ. (ประมาณการโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙)

ฉ) พฤติกรรมการอ่านที่ไม่สอดคล้องกับพลวัตความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

ในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ซึ่งเน้นความรู้และนวัตกรรมนั้น ทักษะด้านการอ่านเป็นทักษะสำคัญหนึ่งในบรรดาทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และเป็นทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ (21st Century Skills) ซึ่งเน้นให้แต่ละบุคคลแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งแตกต่างจากยุคที่โรงงานอุตสาหกรรมเฟื่องฟู ทักษะความเป็นผู้เชี่ยวชาญอาจจะมีค่ามากกว่าทักษะชีวิต (Life Skill) อย่างไรก็ตามในยุคแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบัน การอ่านมีความสำคัญไม่เพียงแต่ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แต่ยังสามารถสร้างภูมิปัญญาและภูมิคุ้มกันทางปัญญาที่จะช่วยให้สามารถเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ดี จากผลสำรวจพฤติกรรมการอ่านของคนไทยนั้น สำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าคนไทยโดยเฉลี่ยใช้เวลาในการอ่านเพียง ๖๖ นาทีต่อวันในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้นจาก ๓๕ นาทีต่อวันในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แม้คนไทยจะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังอ่อนด้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ซึ่งอ่านหนังสือจำนวนมากกว่าคนไทยหลายเท่าตัว กล่าวคือ คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยเพียง ๕ เล่ม ในขณะที่คนเวียดนามอ่าน ๖๐ เล่ม คนสิงคโปร์อ่าน ๔๕ เล่ม และคนมาเลเซียอ่าน ๔๐ เล่มใน ๑ ปี ฉะนั้นหากประเทศไทยไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ใหม่ ย่อมทำให้คนรุ่นใหม่ ๆ ขาดทักษะ

ที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิตและยากต่อการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๑.๓ ภาพรวมของระดับความรู้ทางการเงินและวินัยทางการเงินของคนไทย

ก) ระดับความรู้ทางการเงินของคนไทยค่อนข้างต่ำ

การวิเคราะห์ระดับความรู้ทางการเงินของคนไทยในหัวข้อนี้จะยึดผลการสำรวจของ ๒ หน่วยงานหลัก เนื่องจากมีการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ประกอบด้วย (ก) ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ซึ่งร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติในการสำรวจระดับทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ของคนไทยจำนวน ๑๐,๖๒๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามกรอบการวัดผลขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) ใน ๓ ด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน^๔ และ (ข) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ซึ่งร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (มูลนิธิ สวค.) ในการสำรวจความรู้ทางการเงินของคนไทยจำนวน ๕,๓๑๘ คนในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ในสามด้านเช่นเดียวกับ ธปท. แต่เน้นวิเคราะห์ความรู้ทางการเงินของประชาชนตามกลุ่มอาชีพเป็นหลัก

ผลการสำรวจของทั้งสองหน่วยงานโดยสังเขปสรุปได้ดังนี้

■ **ความรู้ทางการเงินของคนไทยโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ** : การศึกษาของ ธปท. ชี้ว่าคนไทยด้อยความรู้ทางการเงิน โดยมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม (ตารางที่ ๒) และคนไทยมากกว่าร้อยละ ๓๐ มีคะแนนความรู้ทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ในขณะที่ สศค. พบว่า **คนไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๓ มีความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำถึงต่ำที่สุด** (ภาพที่ ๑๐)

■ **คนไทยมีคะแนนทักษะทางการเงินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของ ๑๔ ประเทศที่ร่วมโครงการสำรวจทักษะทางการเงินกับ OECD^๖** โดยคนไทยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๒.๙ (ร้อยละ ๕๘.๕ ของคะแนนเต็ม) ในขณะที่คะแนนทักษะทางการเงินเฉลี่ยของ ๑๔ ประเทศอยู่ที่ ๑๓.๗ คะแนน (ร้อยละ ๖๒.๓)

ตารางที่ ๒ คะแนนทักษะทางการเงินโดยเฉลี่ยของคนไทย

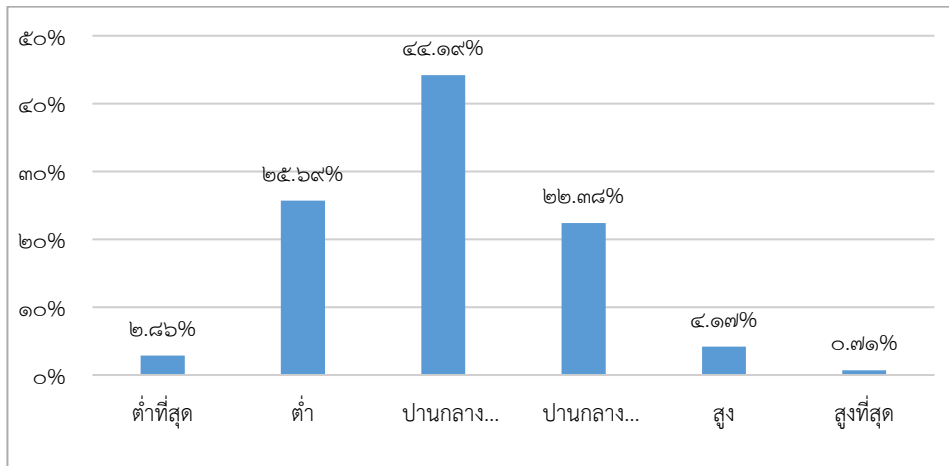
	คะแนนเฉลี่ย	% ต่อคะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด/คะแนนเต็ม
ทักษะทางการเงิน	๑๒.๙	๕๘.๕	๑	๒๒
๑) ความรู้ทางการเงิน	๓.๗	๔๖.๘	๐	๘
๒) พฤติกรรมทางการเงิน	๕.๙	๖๕.๖	๐	๙
๓) ทัศนคติทางการเงิน	๓.๒	๖๔.๕	๑	๕

ที่มา : ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๖.

^๔ ความรู้ทางการเงินหรือทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ตามคำนิยามของ OECD คือ การตระหนัก ความรู้ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญความชำนาญทัศนคติและพฤติกรรมในลักษณะที่มีผลให้บุคคลเกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ดี และในที่สุดจะช่วยส่งผลให้บุคคลมีสุขภาพทางการเงินที่ดี

^๖ ประเทศที่เข้าร่วมโครงการสำรวจกับ OECD ประกอบด้วยประเทศอัลบาเนีย อาร์เมเนีย เซอร์เบีย บลิก เอสโตเนีย เยอรมัน ฮังการี ไอร์แลนด์ มาเลเซีย นอร์เวย์ เปรู โปแลนด์ แอฟริกาใต้ สหราชอาณาจักร และหมู่เกาะบริติชเวอร์จิน

ภาพที่ ๑๐ สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้ทางการเงินภาคประชาชนปี พ.ศ. ๒๕๕๖

ที่มา : สศค. และมูลนิธิ สวค., บทสรุปผู้บริหาร โครงการการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนปี พ.ศ. ๒๕๕๖

■ **กลุ่มคนที่ควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษเนื่องจากมีระดับความรู้ทางการเงินต่ำกว่ากลุ่มอื่น** โดยพิจารณาตามแต่ละมิติต่าง ๆ ดังนี้

✓ **มิติเชิงพื้นที่** : ประมาณครึ่งหนึ่งของจังหวัดทั้งหมดในประเทศไทยมีผลการสำรวจทักษะทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ต่ำทั้งนี้ จังหวัดที่อยู่ชายขอบของภาคและหลายจังหวัดที่อยู่ห่างไกลจากจังหวัดศูนย์กลางธุรกิจของภาคควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ (ภาพที่ ๑๑)

✓ **มิติด้านอายุ** : กลุ่มคนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง ๑๕ - ๑๙ ปี และกลุ่มคนวัยเกษียณที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปเป็นกลุ่มที่มีทักษะความรู้ทางการเงินต่ำกว่ากลุ่มอายุ ๒๐ - ๕๙ ปี

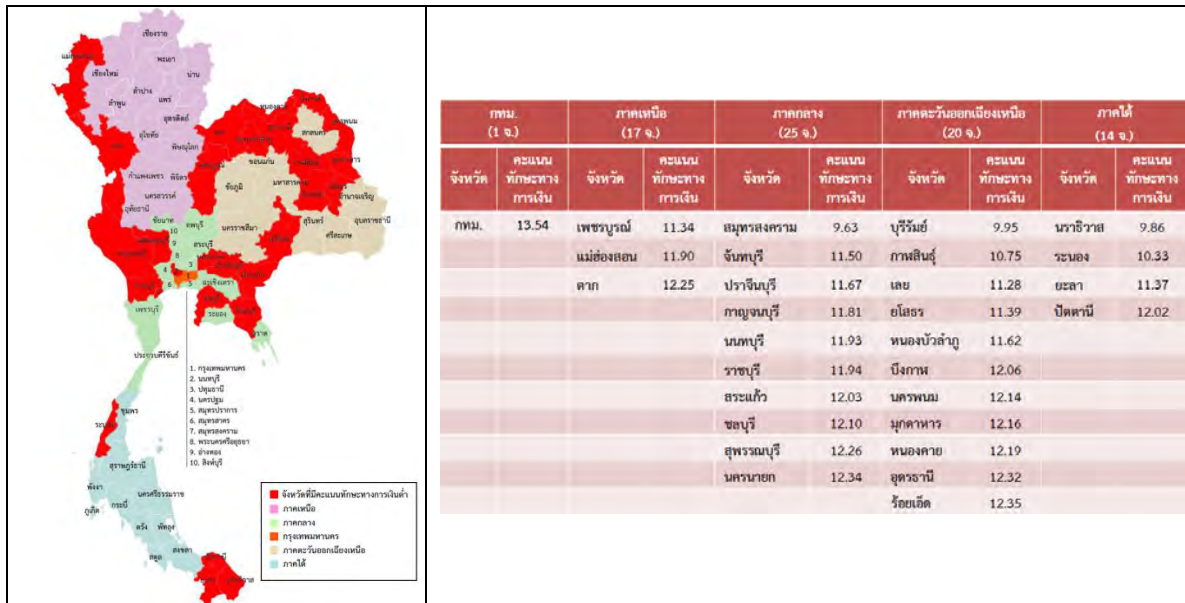
✓ **มิติด้านระดับการศึกษา** : กลุ่มคนที่มีการศึกษาน้อยโดยเฉพาะในระดับที่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาเป็นกลุ่มที่ควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ

✓ **มิติด้านรายได้** : ผู้ที่มีรายได้ต่ำเป็นกลุ่มที่ควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะคนกลุ่มนี้มักไม่มีรายได้เหลือที่จะนำไปจัดสรรเป็นเงินออมและไม่คิดถึงการวางแผนทางการเงิน

✓ **มิติด้านอาชีพ** : ลูกจ้างเอกชน เกษตรกร แม่บ้าน สีมวลชน รวมถึงผู้ที่มีอาชีพอิสระและมีรายได้ต่ำ หรือผู้ที่ทำธุรกิจส่วนตัว เป็นกลุ่มที่มีระดับความรู้ทางการเงินค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะในกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระบบควบคุมครองหรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน จึงควรได้รับความเอาใจใส่เป็นพิเศษ

■ **ผู้ที่มีความรู้ทางการเงินต่ำมักขาดความรู้ทางการเงินในหลายด้าน** เช่น การออมเงิน การจัดทำบัญชีการเงินส่วนตัว การจัดทำแผนทางการเงิน การบริหารจัดการรายจ่าย การลงทุนในผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม

ภาพที่ ๑๑ แผนที่ประเทศไทยแสดงระดับทักษะทางการเงินรายจังหวัดและจังหวัดที่มีคะแนนทักษะทางการเงินในเกณฑ์ต่ำในแต่ละภาค

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี ๒๕๕๖.

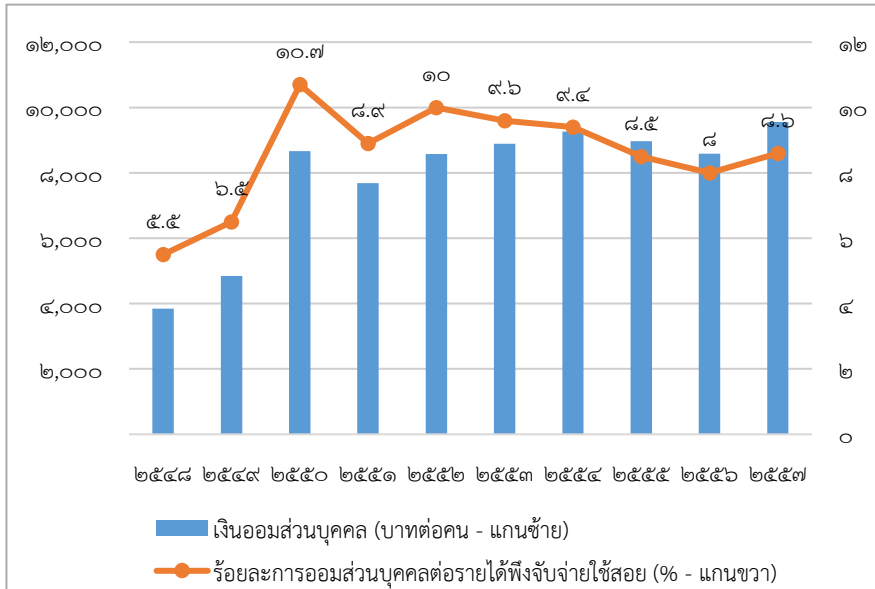
ข) วินัยทางการเงินมีแนวโน้มแย่ลง

วินัยทางการเงินนับเป็นหลักการพื้นฐานที่จะทำให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกันและสามารถรับมือกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้โดยไม่ทำให้ต้องประสบกับความเสียหายอย่างสิ้นเชิง อย่างไรก็ตาม วินัยทางการเงินเป็นหลักการที่วัดเป็นตัวเลขนมาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นได้ยาก แต่รายงานฉบับนี้ทำการประเมินโดยอ้อมจากระดับภูมิคุ้มกันหรือพัฒนาการในการสร้างภูมิคุ้มกัน เช่น สัดส่วนเงินออมต่อรายได้ของครัวเรือนและสัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้

หากพิจารณาตัวชี้วัดทั้งสองข้างต้น โดยรวมพบว่าในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้นมา วินัยทางการเงินของคนไทยมีแนวโน้มแย่ลงเล็กน้อย ประการที่หนึ่ง คนไทยโดยเฉลี่ยมีการออมเงินคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยลงเมื่อเทียบกับรายได้พึงจ่ายใช้สอยส่วนบุคคล (Disposable Personal Income) จากร้อยละ ๑๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นร้อยละ ๘.๖ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้ง ๆ ที่โดยเฉลี่ยมีการออมเงินจำนวนเพิ่มขึ้นจาก ๘,๕๗๖ บาทต่อคนในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็น ๙,๕๖๑ บาทต่อคนในปี พ.ศ.๒๕๕๗ (ภาพที่ ๑๒) ซึ่งสะท้อนได้ว่าคนไทยเฉลี่ยมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมา ประการที่สอง แม้ว่าภาพรวมภาระหนี้ (หนี้เงินต้นและดอกเบี้ย) ของครัวเรือนไทยเมื่อเทียบกับรายได้ไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในช่วงที่ผ่านมาและอยู่ในระดับร้อยละ ๒๗ - ๒๘ เท่านั้น แต่พิจารณาตามชั้นรายได้ปรากฏว่า ครัวเรือนจนที่สุดมีความเปราะบางและน่าเป็นห่วงมากที่สุด ในแง่ของความสามารถในการชำระหนี้ (Debt Serviceability) ในอนาคตโดยจะเห็นได้จากสัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ของครัวเรือนกลุ่มนี้ที่มีค่าสูงถึงร้อยละ ๔๗ - ๔๙ (ภาพที่ ๑๓) หากครัวเรือนจนที่สุดกลุ่มนี้ไม่ยึดหลักการของความพอเพียงและความมีเหตุผลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy) และยังคงใช้จ่ายโดยขาดความรอบคอบและไม่พยายามเก็บออมสำหรับใช้ในยามฉุกเฉินจนทำให้ต้องผิมนัดชำระหนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของสถาบันการเงินที่ปล่อยกู้ และความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มจากสถาบันการเงินซึ่งจะกระทบต่อการบริโภคและการลงทุน

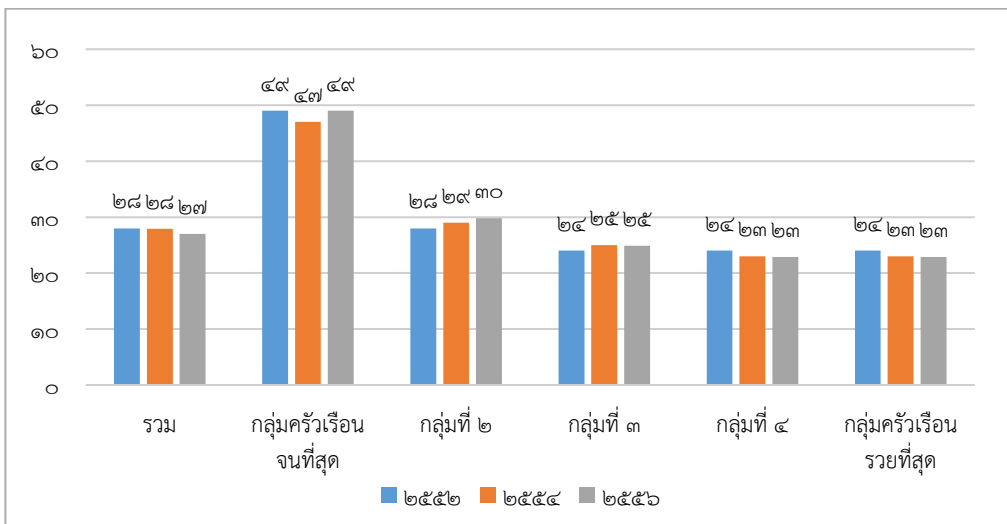
นอกจากนั้น หากจะประเมินว่าคนไทยได้มีการวางแผนทางการเงินเพื่อรองรับการเกษียณอายุแล้วหรือไม่ การสำรวจของ ธปท. ชี้ว่ามีคนไทยเพียงส่วนน้อยจำนวนหนึ่งในสี่ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มีการวางแผนทางการเงินและสามารถทำได้ตามแผน ในขณะที่อีกกลุ่มตัวอย่างสามในสี่ยังไม่สามารถทำได้ตามแผนที่วางไว้หรือแม้กระทั่งยังไม่เคยคิดหรือวางแผนมาก่อน (ภาพที่ ๑๔)

ภาพที่ ๑๒ การออมเงินของภาคครัวเรือน

ที่มา : สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาพที่ ๑๓ สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ จำแนกตามชั้นรายได้

ที่มา : อธิภัทร มุกิตาเจริญและคณะ (๒๕๕๘)

ภาพที่ ๑๔ การออมเพื่อเกษียณอายุเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่
(หน่วย : ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีเงินออม)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี ๒๕๕๖.

อย่างไรก็ดี ในช่วงที่ผ่านมา หน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ได้จัดทำโครงการพัฒนาและกิจกรรมต่าง ๆ โดยมุ่งหวังที่จะช่วยแก้ปัญหาของคนและชุมชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการขยายผลไปสู่การแก้ปัญหาในระดับชาติ ตัวอย่างเช่น

- พอช. ดำเนินโครงการบ้านมั่นคงเพื่อช่วยแก้ไขปัญหที่อยู่อาศัย คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างบูรณาการโดยอาศัยชุมชนเป็นแกนหลักในการแก้ปัญหา โดยมีภาคีต่าง ๆ เช่น หน่วยงานท้องถิ่น เทศบาล สถาบันการศึกษา นักพัฒนา ฯลฯ ให้ความร่วมมือและสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ เนื่องจากคนในชุมชนเป็นเจ้าของปัญหา จึงควรเข้าใจถึงปัญหาของตนเอง คิดค้นความต้องการร่วมกัน กำหนดและวางแผนการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง (Demand driven) ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยไม่รอคอยแต่การสนับสนุนจากภายนอกหรือทำตามแผนของหน่วยงาน (Supply driven) โดยรวมแล้ว ปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการบ้านมั่นคงอยู่ที่การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการสร้างความเข้าใจและมีความเห็นร่วมกันของคนในชุมชนรวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการสร้างวินัยในการออม การควบคุมและตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นต่าง ๆ และการจัดระเบียบวินัยในการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญก่อนที่จะได้รับการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำมาสร้างบ้าน

- สสส. ได้พยายามผลักดันแนวคิดการมีความสุขทางการเงิน (Happy Money) โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเงินและจัดการชีวิต กล่าวคือ แนวทางในการบริหารจัดการเงินที่ดีแบบองค์รวมและสร้างสมดุลทางการเงินครอบคลุมตั้งแต่การหาวิธีเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายรวม ออมเงิน กู้ยืมเงิน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินอย่างยั่งยืน รวมถึงการปลูกจิตสำนึกด้านวินัยทางการเงิน ทั้งนี้ สสส. ได้ประสานความร่วมมือกับบริษัทเอกชนหลายแห่งที่มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเงินของพนักงาน เช่น การแก้ปัญหาการใช้เงินเกินตัวและหนี้สินบัตรเครดิตของพนักงานของบริษัท ดาสโก้ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับเด็ก การแก้ปัญหาด้านความรู้ทางการเงินและการใช้เงินเกินตัวของพนักงานของบริษัท พาเนลพลัส จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตเอ็มดีเอฟปาร์ติเกิลบอร์ด และไม้เคลือบผิวเมลามีนเป็นต้น โดยรวมแล้ว ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการเงิน

ของพนักงานภาคเอกชน คือ ตัวผู้บริหารที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นผู้นำในการสร้างความตระหนักรู้ ในปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร ความร่วมมือของหัวหน้างานในการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการ สื่อสารและแก้ไขปัญหา และการสร้างช่องทางในการสื่อสารปัญหาและให้คำปรึกษากับพนักงาน

๑.๓ ปัญหาของ “วิธีการให้ความรู้ทางการเงินแบบเดิม”

ในช่วงที่ผ่านมา แม้ว่าหน่วยงานและองค์กรหลายแห่งในประเทศไทยพยายามจะช่วยแก้ไขปัญหา การขาดความรู้ทางการเงินของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ แต่การพัฒนาความรู้ทางการเงินภาคประชาชนและ การขับเคลื่อนการให้ความรู้ทางการเงินโดยรวมยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร คนไทยโดยเฉลี่ยมีความรู้ทาง การเงินอยู่ในเกณฑ์ต่ำและยังไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการทาง การเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จุดอ่อนหรือปัญหาที่สำคัญของวิธีการให้ความรู้ทางการเงินแบบเดิม

ก) มีหลายหน่วยงานให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน แต่ทำงานแบบแยกส่วน (Fragmented) ขาดการบูรณาการงานร่วมกัน จึงทำให้ไม่มีความสอดคล้องกันทั้งในแง่ความร่วมมือ และการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรมาตรฐานร่วมกัน

การพัฒนากิจกรรมหรือโครงการให้ความรู้ทางการเงินต่าง ๆ ค่อนข้างกระจัดกระจาย (Fragmented) ขาดการบูรณาการการพัฒนาาร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยที่หน่วยงานอิสระและ ภาคเอกชนมีการจัดทำโครงการเพื่อให้ความรู้ทางการเงินและเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่กลุ่มเป้าหมาย ต่าง ๆ ของตนเอง ในขณะที่เดียวกันเนื้อหาสาระมักจำกัดอยู่ภายใต้กรอบพันธกิจขององค์กรเท่านั้น (ตารางที่ ๓) โดยที่ไม่ได้มีการพัฒนาหลักสูตรหรือกำหนดมาตรฐานความรู้ทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับ กลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย ซึ่งอาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อน ไม่ครอบคลุม และอาจไม่ตรงกับความต้องการของ ประชาชนเท่าที่ควร ตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย เช่น ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ครู เกษตรกร โดยที่มีเนื้อหา ครอบคลุมตั้งแต่ความรู้ทั่วไปด้านการออม การลงทุน การวางแผนการเงิน การบริหารความเสี่ยง การวางแผนเกษียณ ไปถึงการแก้ปัญหาหนี้ นอกจากนี้ แต่ละหน่วยงานได้เลือกใช้สื่อหรือรูปแบบการให้ ความรู้ที่แตกต่างกันไป เช่น สื่อออนไลน์ วีดิทัศน์ การอบรมและสัมมนา เป็นต้น แต่ก็ยังไม่สามารถสื่อสารให้ เกิดผลในการปรับพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายได้ เพราะขาดการทำวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ทราบถึงข้อมูล เชิงลึก (Consumer Insight) ของกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้ไม่มีข้อมูลเพียงพอสำหรับการวางกลยุทธ์ในการ สื่อสารให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการหรือเหมาะสมกับวัยของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในด้านเนื้อหา (Content) วิธีการหรือแนวทาง (Methodology) ช่องทางการสื่อสาร รวมถึงประเภทสื่อที่ควรเลือกใช้ผลที่ ตามมา คือ ภาพของการขับเคลื่อนการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินและเสริมสร้างวินัยทางการเงินยังไม่เป็น การขับเคลื่อนองคาพยพทุกภาคส่วนของประเทศ (All the parts of the country)

ตารางที่ ๓ กลุ่มเนื้อหาความรู้ทางการเงินของหน่วยงานต่าง ๆ

Content	Financial Institution/Organization										
	BOT	SEC	TFIIC' ^๑	GPF' ^๒	DPA' ^๓	CAD' ^๔	MOE' ^๕	VISA	TBMA' ^๖	GSB & BAAC' ^๗	NCB' ^๘
Financial planning	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓			
Income generation	✓	✓		✓			✓	✓			
Saving	✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	
Investment	✓	✓	✓	✓			✓		✓		
Credit & debt management	✓	✓		✓			✓	✓			✓
Protection and insurance	✓	✓			✓						
Getting helps & information	✓	✓			✓	✓	✓	✓			

หมายเหตุ ^{๑/} Thailand Financial Instrument Information Center (ศูนย์ข้อมูลตราสารการเงินแห่งประเทศไทย)

^{๒/} Government Pension Fund (กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือ กบข.)

^{๓/} Deposit Protection Agency (สถาบันคุ้มครองเงินฝาก)

^{๔/} Cooperative Auditing Department (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

^{๕/} Ministry of Education (กระทรวงศึกษาธิการ)

^{๖/} The Thai Bond Market Association (สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย)

^{๗/} Government Savings Bank (ธนาคารออมสิน) Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)

^{๘/} National Credit Bureau (บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลังและ <http://www.diy@wealth.com/> (สนับสนุนโดย สสส.)

ข) มีการผลักภาระหน้าที่ไปให้เพียงบางหน่วยงาน

การให้ความรู้ทางการเงินของผู้ที่อยู่ในช่วงวัยเรียนส่วนใหญ่เน้นบทบาทของโรงเรียนและครูเป็นตัวกลางในการให้ความรู้ทางการเงินแก่นักเรียน ทั้ง ๆ ที่ครูมีภาระและหน้าที่ความรับผิดชอบในการสอนเนื้อหาวิชาหลักต่าง ๆ อยู่แล้ว ในขณะที่ระบบการศึกษาไทยกำลังประสบกับปัญหาความขาดแคลนครู โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก^๗ อีกทั้งครูไม่ได้มีความชำนาญในเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้ทางการเงินโดยรวมแล้ว การไม่คำนึงถึงความพร้อมของครูทำให้ครูผู้สอนมีภาระการสอนเพิ่มเติมและทำให้ไม่สามารถสอนเนื้อหาวิชาหลักได้อย่างเต็มที่ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและคุณภาพการสอนในวิชาหลัก อนึ่ง ความมุ่งหวังที่จะกำหนดให้ความรู้ทางการเงินเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้เป็นเพียงตัวอย่างเดียวที่สะท้อนถึงภาระที่เพิ่มขึ้นของครู แต่ที่ผ่านมาได้มีการปรับหลักสูตรโดยให้ความสำคัญกับความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ พลเมือง เป็นต้น

^๗ การศึกษาเรื่อง “ปัญหาขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็กแก้ไขอย่างไร” ของ ศุภณัฐ ตรีคุณวัฒน์(๒๕๕๘) ระบุว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีโรงเรียนขนาดเล็กประมาณ ๑.๕ หมื่นแห่งและในจำนวนนี้ ประมาณร้อยละ ๙๐ มีจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียนหรือขาดแคลนครูรวมกันมากถึง ๔.๓ หมื่นคน

โดยรวมแล้ว การพัฒนาความรู้ทางการเงินของเด็กและเยาวชน มักผลัดภาระไปให้ฝ่ายต่าง ๆ เช่น ครู โรงเรียน หน่วยงานหรือองค์กรของภาครัฐและเอกชน แต่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับบทบาทของ พ่อและแม่ ซึ่งน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่สุดในการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน

ค) สถาบันการเงินชุมชนและบุคลากรไม่มีความพร้อมในการให้ความรู้และข้อมูล

ปัญหาการขาดความรู้ทางการเงินบริหารจัดการเงินไม่ได้เกิดขึ้นในระดับปัจเจกบุคคลเท่านั้น แต่สถาบันการเงินชุมชนต่าง ๆ ที่ให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนระดับฐานรากมักขาดความรู้และความชำนาญด้านการบริหารจัดการทางการเงิน ขาดมาตรฐานในการบริหารงานและการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วยเช่นกัน

อนึ่ง ที่ผ่านมาในระดับชุมชน กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้มีรายได้น้อยในเมือง และประชาชนที่อยู่ห่างไกลในชนบท^๘ ได้ร่วมกันจัดตั้งองค์กรการเงินชุมชนขึ้นซึ่งมีชื่อเรียกหลากหลาย เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมือง เป็นต้น เพื่อเป็นกลไกที่จะลดความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงบริการของรัฐหรือของสถาบันการเงินในระบบพัฒนาสมาชิกในชุมชนให้เกิดวินัยการออม และการวางแผนเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว รวมถึงช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชน ตลอดจนช่วยพัฒนาโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคมและสร้างความมั่นคงในระดับท้องถิ่น เช่น ทำหน้าที่ให้บริการด้านการเงินเพื่อเป็นแหล่งทุนในการพัฒนาอาชีพ ต่อยอดอาชีพเดิมหรือพัฒนาอาชีพใหม่ ให้บริการด้านการออมและการจัดการสวัสดิการสังคม แก้ไขปัญหาของชุมชน ฯลฯ ผ่านระบบชุมชน พลังกลุ่มหรือพลังชุมชนซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความร่วมมือของคนในชุมชน โดยที่แต่ละองค์กรการเงินชุมชนมีรูปแบบการบริหารจัดการที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่นขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่

ในปัจจุบันสามารถแบ่งองค์กรการเงินชุมชนต่าง ๆ ออกเป็น ๒ ประเภท คือ ๑) *องค์กรการเงินชุมชนกึ่งในระบบ* ซึ่งมีกฎหมายรองรับ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้แก่ สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ กลุ่มเครดิตยูเนียน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นต้น ๒) *องค์กรการเงินชุมชนแบบพึ่งตนเอง* โดยที่ชุมชนริเริ่มดำเนินการกันเอง ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มออมทรัพย์สัจจะ ธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมือง เป็นต้นในปัจจุบัน แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีการจัดการและเปิดเผยข้อมูลขององค์กรการเงินประเภทต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน แต่จากการเก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง คาดว่า องค์กรการเงินชุมชนมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่า ๑.๒๕ แสนแห่ง และดูแลสมาชิกรวมกันไม่น้อยกว่า ๓๐ ล้านราย ร้อยละ ๔๖ ของประชากรทั้งประเทศ (ตารางที่ ๔) อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ทุกองค์กรมีศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถให้ความรู้ทางการเงินให้แก่สมาชิกในชุมชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ส่วนหนึ่งเป็นเพราะคณะผู้บริหารองค์กรหรือกรรมการมีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการการเงินค่อนข้างจำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพียงการให้บริการทางการเงินตามสิทธิของสมาชิกเท่านั้น นอกจากนี้ องค์กรการเงินชุมชนส่วนใหญ่ขาดโครงสร้างที่เอื้อให้เกิดความยั่งยืนและขาดการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

^๘ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้มีรายได้น้อยในเมือง และประชาชนที่อยู่ห่างไกลในชนบท มีลักษณะร่วมที่สำคัญ คือ มีฐานะยากจน เป็นแรงงานนอกระบบ มีรายได้ไม่แน่นอน เป็นผู้ที่ไม่ถึงระบบสวัสดิการ การบริการด้านการเงิน และสิ้นเชิงที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีอยู่ในระบบทั้งรัฐและเอกชน

ตารางที่ ๓ จำนวนองค์กรการเงินฐานรากและสมาชิก

	จำนวนกลุ่ม/องค์กร	จำนวนสมาชิก (ล้านราย)
ธนาคารหมู่บ้าน ^๑	๑,๒๙๐	๐.๒๔
กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ^๑	๔๓๐	๐.๓๔
กลุ่มออมทรัพย์ชุมชนเมือง ^๑	๑,๕๑๙	๐.๘๕
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ^๑	๓๕,๘๙๑	๔.๕๖
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ^๒	๗๙,๒๕๕	๑๒.๘๐
สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ^๓	๗,๐๑๙	๑๑.๔๙
รวม	๑๒๕,๔๐๔	๓๐.๒๘

ที่มา : ^๑ นางสาวพรรณทิพย์ เพชรมาก สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ปี ๒๕๕๓

^๒ สำนักงบประมาณของรัฐสภา, รายงานการศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๖)

^๓ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙)

นอกจากองค์กรการเงินระดับฐานรากข้างต้นแล้ว กองทุนการออมแห่งชาติเป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่เพิ่งได้รับการจัดตั้งได้ไม่นานและมีขนาดเล็กทั้งในแง่ทรัพยากรทางการเงินและจำนวนบุคลากร จึงทำให้ไม่สามารถขยายผลความสำเร็จของโครงการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนได้ในวงกว้าง กล่าวคือ กองทุนการออมแห่งชาติมีจำนวนพนักงานเพียง ๓๐ คน แต่ต้องดูแลสมาชิกกว่า ๔ แสนคน จากจำนวนแรงงานประมาณ ๒๕ ล้านคน ที่ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน

ง) ขาดการวิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงแก่นของปัญหาของคนในแต่ละกลุ่ม

ในทางปฏิบัติ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดความเสี่ยงทางการเงินนับเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างวินัยทางการเงินแต่การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผ่านมามักเป็นในรูปของการให้ความรู้ทางการเงินและการสร้างความตระหนัก (Awareness) ซึ่งไม่ได้สร้างแรงจูงใจ (Incentive) ในการปฏิบัติตามและไม่ทำให้เกิดวินัยทางการเงินได้ ทั้งนี้ การแก้ปัญหาหนี้สินของกลุ่มคนต่าง ๆ มักยังไม่เน้นประเด็นหลักขาดความเข้าใจในแก่นของปัญหา เช่น ครัวเป็นหนี้มาก มาจากหลายสาเหตุองค์ประกอบของความไม่รู้ การนับถือ náตาในทางสังคม วัฒนธรรม เป็นต้น ในบางโครงการที่อบรมเด็กนักเรียนเป็นลักษณะของการลงทุนซึ่งอันตรายมาก นอกจากนั้น ไม่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์แยกตามช่วงอายุทั้ง ๆ ที่แต่ละกลุ่มวัยมีเรื่องที่ควรใส่ใจแตกต่างกัน

จ) ขาดการสื่อสารทางการตลาดในลักษณะที่เป็นกิจกรรมระดับชาติ (National Campaign)

แม้ว่าหลายหน่วยงานพยายามส่งสัญญาณความสำคัญของความรู้ทางการเงินผ่านสื่อทั้งที่เป็นสื่อหลัก เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อดิจิทัลในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายและรวดเร็วในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แต่ก็ไม่ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยังไม่เคยมีการจัดทำโครงการรณรงค์ในระดับชาติ (National Campaign) อย่างต่อเนื่องแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการสื่อสารและกระตุ้นค่านิยมการออมและความสำคัญของวินัยทางการเงิน ในทางตรงกันข้าม ภาครัฐก็มีการค้าใช้สื่อโฆษณาเป็นเครื่องมือการตลาดในการชักจูง กระตุ้นพฤติกรรม การบริโภคสินค้าและบริการและย้าเตือนความทรงจำของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง กระแสบริโภคนิยมในสังคมที่เกิดขึ้นย่อมมีผลลดทอนประสิทธิภาพของโครงการและความพยายามที่กระตุ้นวินัยทางการเงินของคนในสังคม

๑.๔ แนวทางปฏิบัติในต่างประเทศ

แม้ว่าหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้จัดทำโครงการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องตามกรอบพันธกิจของหน่วยงาน แต่ก็ได้มีการบูรณาการความร่วมมือในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแบบองค์รวม การที่ขาดการประสานร่วมมือและบูรณาการงานร่วมกันที่ผ่านมาส่วนสำคัญเป็นเพราะประเทศไทยยังไม่มีแผนแม่บทที่จะช่วยทำให้เกิดการขับเคลื่อนโครงการให้ความรู้และเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชนไปในทิศทางและแนวทางการทำงานที่สอดคล้องประสานระหว่างหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งแตกต่างจากประสบการณ์ของต่างประเทศที่มีแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติในการยกระดับความรู้ทางการเงินของประชาชน (ตาราง ๔ แสดงรายชื่อประเทศที่มีแผนยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับชาติว่าด้วยความรู้ทางการเงิน อยู่ระหว่างการออกแบบหรือวางแผนยุทธศาสตร์)

ตารางที่ ๔ สถานภาพของแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยความรู้ทางการเงิน (ณ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘)

สถานภาพของแผนฯ	จำนวน (ประเทศ)	รายชื่อ
๑)แผนยุทธศาสตร์ฯ อยู่ระหว่างการปรับปรุง/แผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๒ อยู่ระหว่างการบังคับใช้	๑๑	ออสเตรเลีย สาธารณเช็ก ญี่ปุ่น มาเลเซีย เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ สาธารณรัฐสโลวัก สเปน สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา
๒)แผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ ๑ อยู่ระหว่างการบังคับใช้	๒๓	อเมเนียบ เบลเยียม บราซิล แคนาดา โครเอเชีย เดนมาร์ก เอสโตเนีย กานา ฮังการี อินเดีย อินโดนีเซีย ไอร์แลนด์ อิสราเอล เกาหลี ลักเวีย โมร็อกโก ไนจีเรีย โปรตุเกส รัสเซีย สโลเวเนีย แอฟริกาใต้ สวีเดน ตุรกี
๓)แผนยุทธศาสตร์ฯ อยู่ระหว่างการออกแบบ	๒๕	อาร์เจนตินา ซิลี จีน โคลอมเบีย คอสตาริกา เอลซาวาดอร์ ฝรั่งเศส กัวเตมาลา เคนยา คีร์กีซสถาน เลบานอน มาลาวี แม็กซิโก ปากีสถาน ปารากวัย เปรู โปแลนด์ โรมาเนีย ซาอุดีอาระเบีย เซอร์เบีย แทนซาเนีย <i>ไทย</i> อุกันดา อูรุกวัย แซมเบีย
๔)แผนยุทธศาสตร์ฯ อยู่ในขั้นตอนของการวางแผน	๕	ออสเตรเลีย มาเซโดเนีย ฟิลิปินส์ ยูเครน ซิมบับเว

ที่มา : OECD, *National Strategies for Financial Education OECD/INFE Policy Handbook*.

ตัวอย่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ประเทศต่าง ๆ

<p style="text-align: center;">National Strategy for Financial Literacy ๒๐๑๑ ของสหรัฐอเมริกา</p> <p>วิสัยทัศน์ : ประชาชนชาวอเมริกันและครอบครัวมีสุขภาวะทางการเงิน (Financial Well-being) ที่ยั่งยืน</p> <p>พันธกิจ : กำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์สำหรับด้านนโยบาย การศึกษา การปฏิบัติ การวิจัย และการประสานงานเพื่อให้ประชาชนชาวอเมริกันและครอบครัวมีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจทางการเงินอย่างชาญฉลาด</p> <p>เป้าหมาย :</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การเพิ่มความตระหนักและสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาด้านการเงินที่มีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญที่ควรดำเนินการ คือ พยายามให้ประชาชนทั่วไปและครอบครัวมีความตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ทางการเงิน อีกทั้งสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทางการเงิน ๒. การรวบรวมองค์ความรู้ทางด้านการเงิน ควรมีการกำหนดความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเงินส่วนบุคคลซึ่งมีความจำเป็นสำหรับแต่ละช่วงวัย เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถตัดสินใจด้านการเงินอย่างชาญฉลาดเนื่องจากมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ๓. การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการศึกษาทางด้านการเงิน พัฒนาแนวทางในการจัดทำเนื้อหา การอบรม รวมถึงช่องทางในการให้การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน นอกจากนี้ ควรมีการสนับสนุนโอกาสสำหรับการเป็นหุ้นส่วนหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูล ๔. การแสวงหา ส่งเสริม และแข่งขันแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการใช้การวิจัยและการประเมินเพื่อระบุโปรแกรมหรือแนวทางการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ
<p style="text-align: center;">National Strategy for Financial Literacy ของแคนาดา</p> <p>วิสัยทัศน์: เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางการเงินให้กับชาวแคนาดาและครอบครัว</p> <p>ยุทธศาสตร์: เน้นการมีส่วนร่วมของสาธารณะ ภาคเอกชน รวมถึงองค์กรที่ไม่แสวงกำไรต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความรู้ทางการเงินให้กับประชาชนชาวแคนาดา รวมถึงส่งเสริมโอกาสให้คนเหล่านี้สามารถบริหารจัดการการเงินและหนี้อย่างฉลาด สามารถวางแผนและออมเงินสำหรับอนาคต รวมถึงสามารถป้องกันตนเองจากปัญหาการทุจริตทางการเงิน</p> <p>เป้าหมาย:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การบริหารจัดการเงินและหนี้สินอย่างชาญฉลาด เนื่องจากการบริหารจัดการเงินเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ประชาชนชาวแคนาดาจึงควรมีความรู้และทักษะทางการเงินที่แข็งแกร่ง ทั้งการเรียนรู้ที่จะใช้ประโยชน์จากเงินที่หาได้อย่างเต็มที่ การใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบและชาญฉลาดตามความจำเป็น นอกจากนี้ ชาวแคนาดาควรได้รับการปลูกฝังอุปนิสัยและทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินตลอดชีวิต รวมถึงได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อต่อยอดความรู้พื้นฐาน รวมถึงเรียนรู้วิธีที่จะจัดการเรื่องการเงินภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ๒. การวางแผนและเก็บออมสำหรับอนาคต ส่วนสำคัญของความรู้ทางการเงินคือการตั้งเป้าหมายทางการเงิน การวางแผนสำหรับเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ และหาแนวทางที่จะทำให้บรรลุถึงเป้าหมายเหล่านั้น เช่น เป้าหมายระยะสั้นเกี่ยวกับการซื้อคอมพิวเตอร์ การวางแผนสำหรับการศึกษา หรือการวางแผนสำหรับเกษียณ เป็นต้น นอกจากนี้ ชาวแคนาดาควรได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินต่าง ๆ ผลประโยชน์ ต้นทุน และความเสียหายของแต่ละผลิตภัณฑ์ ตระหนักและเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน ๓. การป้องกันปัญหาการทุจริตทางการเงิน เนื่องจากปัจจุบันปัญหาการทุจริต สแกม (อีเมลล์โฆษณาชวนเชื่อ) และการฉ้อโกงทางการเงินเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ประชาชนทั่วไปมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อของการทุจริตดังกล่าว ดังนั้น ชาวแคนาดาควรที่จะสามารถดูแล ระวังระวัง/ป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากความเสียหายเหล่านั้น หากต้องเผชิญความเสี่ยงดังกล่าว ควรรู้แหล่งหรือหน่วยงานที่จะขอรับความช่วยเหลือ

หากพิจารณาตามหลักการให้ความรู้ทางการเงินและการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ทางการเงิน องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้แนะนำประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

- กระบวนการในการให้ความรู้ทางการเงินแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ต้องไม่จำกัดอยู่ที่ข้อมูลทางการเงินและการให้คำแนะนำแก่กลุ่มเป้าหมายเท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมไปถึงการทำให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวผลิตภัณฑ์ทางการเงินและความเสี่ยง ได้รับการพัฒนาทักษะและตระหนักถึงโอกาสและความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและเลือกใช้วิธีที่จะยกระดับความเป็นอยู่ทางการเงินให้ดีขึ้น

- ในการเสริมสร้างศักยภาพทางการเงินของกลุ่มเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องให้ความรู้ทางการเงินและการอบรมอย่างเหมาะสมแก่คนกลุ่มต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมและปราศจากความลำเอียง ทั้งนี้ โครงการพัฒนาศักยภาพต่าง ๆ ควรได้รับการออกแบบและพัฒนาขึ้นโดยเน้นไปที่ประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ

- โครงการให้ความรู้ทางการเงินควรเน้นเนื้อหาสาระสำคัญลำดับต้น ๆ ก่อน เช่น การออมเงิน การบริหารจัดการหนี้สิน การทำประกันชีวิต ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์และคณิตศาสตร์การเงิน การประเมินความเสี่ยงพอทางการเงินสำหรับการใช้ชีวิตในวัยเกษียณ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื้อหาความรู้ทางการเงินควรได้รับการปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือบริบทในแต่ละประเทศ

- การให้ความรู้ทางการเงินควรเน้นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญในการสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจ สร้างความมั่นใจและเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมความรู้ทางการเงินไม่สามารถไปทดแทนกฎระเบียบที่ใช้ในการกำกับดูแลเสถียรภาพของระบบการเงิน แต่เป็นเพียงส่วนเสริมเท่านั้น

- นอกจากการให้ความรู้ทางการเงินแล้ว หน่วยงานกำกับจำเป็นต้องมีกฎหมายที่ดูแลสถาบันการเงินและให้ความคุ้มครองผู้บริโภค

- ควรส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของสถาบันการเงินในการให้ความรู้ทางการเงิน และควรนำเอากิจกรรมการให้ความรู้ทางการเงินเป็นองค์ประกอบหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับธรรมาภิบาลที่ดีของสถาบันการเงิน กล่าวคือ สถาบันการเงินควรมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการให้ข้อมูลและคำแนะนำทางการเงิน รวมถึงการสร้างความตระหนักให้กับลูกค้าของสถาบันการเงินตนเอง

- โครงการให้ความรู้ทางการเงินควรได้รับการออกแบบโดยเน้นไปที่การยกระดับทักษะทางการเงินของกลุ่มประชากรเป้าหมายให้ดีขึ้น อนึ่ง ความรู้ทางการเงินเป็นกระบวนการเรียนรู้ระยะยาวตลอดช่วงชีวิต (Lifelong Learning) และเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยที่กลุ่มคนในแต่ละช่วงชีวิตจะมีความต้องการความรู้ทางการเงินที่แตกต่างกันตามความซับซ้อนของตลาดการเงินและข้อมูล

๒. ข้อเสนอแนะทางการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินและการสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชน

ที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้ดำเนินโครงการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน โดยปราศจากหน่วยงานเจ้าภาพและการกำหนดทิศทางระดับชาติ รวมทั้งขาดการบูรณาการงานทุกองคาพยพเข้าด้วยกัน จึงทำให้ไม่เกิดแรงขับเคลื่อนมากพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม ฉะนั้น รัฐบาลจึงควรผลักดันการขับเคลื่อนและการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินและการสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชนแบบบูรณาการอย่างสมดุล โดยผนึกพลังหรือสานพลังของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

สำหรับแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการให้ความรู้ทางการเงินนั้น รัฐบาลควรวางทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการดังนี้

- ๑) ยกระดับเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานและเสริมสร้างวินัยทางการเงินเป็นวาระสำคัญระดับชาติ (National Agenda)
- ๒) จัดตั้งคณะทำงาน National Strategy for Financial Literacy and Discipline Working Group เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ในการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน (National Strategy for Financial Literacy and Discipline)
- ๓) จัดทำยุทธศาสตร์ (National Strategy)^๙ โดยกำหนดเป้าหมาย (Financial Literacy and Discipline Aspiration) ที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีเป้าหมายเดียวกัน เกิดการทำงานที่เคลื่อนตัวไปข้างหน้าครบทุกองคาพยพ โดยมีเป้าหมายและเนื้อหาหลัก ดังนี้
 - ก. กำหนดเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนสามารถที่จะ
 - ๑) วางแผนและเก็บออมสำหรับอนาคต ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการออม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือทางการเงินสำหรับการออมเงินใหม่ ๆ ที่สามารถออมได้เพื่ออนาคต
 - ๒) บริหารจัดการเงินและหนี้สินอย่างชาญฉลาด ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเครื่องมือทางการเงินและสามารถมีวินัยในการบริหารจัดการเงินและหนี้สินได้อย่างชาญฉลาด
 - ๓) มีความเข้าใจภัยทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน ในด้านต่าง ๆ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจไม่ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพและสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินของตนเองได้อย่างรอบคอบ

^๙ ให้สอดคล้องกับ (ก) บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ (ฉบับปรับปรุง) มาตรา ๒๕๒ (๓) “ดำเนินการให้ประชาชนและองค์กรชุมชนมีความเท่าเทียมกันในเชิงโอกาส มีความรู้พื้นฐานทางการเงิน เข้าถึงบริการทางการเงินขั้นพื้นฐานในรูปแบบของกองทุนการออมชุมชน สหกรณ์ชุมชน ระบบธนาคารตลาดทุนหรือรูปแบบอื่น” (ข) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาความรู้ประชาชนในหลายข้อ เช่น ด้านเป้าหมาย ข้อ ๔.๔.๔ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพคน แนวทางพัฒนา ข้อ ๕.๔ การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ๕.๔.๒ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ (ค) แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (Financial Sector Master Plan III : FSMP III) ของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน ข้อ ๔.๒ การส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน เป็นกลยุทธ์สำคัญโดยมีเป้าหมายที่จะผลักดันให้เรื่องการให้ความรู้ทางการเงินเป็นวาระแห่งชาติ

- ข. กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยการจัดกลุ่มประชาชน (Population Segmentation) การกำหนดกลยุทธ์และเนื้อหาความรู้ทางการเงินควรปรับให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มประชาชน และพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดภูมิปัญญาทางการเงิน (Financial Wisdom) และความมั่นคงทางการเงิน ทั้งนี้ สิ่งที่สำคัญ ประกอบด้วย (ก) การให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) (ข) การเพิ่มทักษะทางการเงิน (Financial Skills) และ (ค) การสร้างวินัยทางการเงิน (Financial Discipline) ซึ่งนำไปสู่ “การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงิน” เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ และเพื่อให้แผนงานการให้ความรู้ทางการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในเบื้องต้นแบ่งกลุ่มประชากรตามช่วงวัยออกเป็น ๓ กลุ่มหลัก ได้แก่ วัยเรียน วัยทำงาน และวัยเกษียณอายุ (ดูตารางที่ ๕) ทั้งนี้ ในแต่ละกลุ่มประชากรตามช่วงวัย จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการให้ความรู้ทางการเงินและเสริมสร้างวินัยทางการเงินของประชาชนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับรอบหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน แต่การขับเคลื่อนแผนงานจะต้องเป็นการบูรณาการงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนงานและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ตารางที่ ๕ การจัดแบ่งกลุ่มประชาชน (Population Segmentation by Life Cycle)

ประชาชน	หน่วยงานและภาคีเครือข่าย	เนื้อหาหลัก
วัยเรียนรู้ : <ul style="list-style-type: none"> การศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา ไปถึงการศึกษานอกระบบ 	สถาบันครอบครัว ผู้ปกครอง และชุมชน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการคลัง สถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน (เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ) ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน สมาคมธนาคารไทย สถาบันคีนันแห่งเอเชีย ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ และสถาบันอื่นๆที่เกี่ยวข้องจนครบทุกองค์ประกอบ	ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ : ความรู้พื้นฐานทางการเงิน เช่น ความสำคัญของการออมและการออมเพื่ออนาคต ทักษะคิดการไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยตามกระแสบริโภคนิยม การสร้างหนี้อย่างมีสติ (หมายเหตุ : วิธีการให้ความรู้ทางการเงินอาจเป็นในรูปแบบหลักสูตรมาตรฐาน หรือ ใช้แนวทางสอดแทรกเรื่องความรู้ทางการเงินไปในวิชาต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ สังคม โดยไม่ได้แยกวิชาความรู้ทางการเงินออกมา ซึ่งจะช่วยให้หลีกเลี่ยงปัญหาเรื่องครูผู้สอนที่ไม่สามารถสอนได้ นอกจากนั้น จำเป็นต้องมีการจัดทำสื่อ อุปกรณ์ และฝึกอบรมครูผู้สอนให้มีทักษะในการสอนหัวข้อทักษะทางการเงินอย่างเหมาะสม) อุดมศึกษา : ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology) และพฤติกรรมทางการเงินที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Financial Behavior)
วัยทำงาน : <ul style="list-style-type: none"> ผู้ประกอบการ SMEs และ VVSEs พนักงานประจำ ลูกจ้าง ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ นักข่าว หมอ นักกฎหมาย ทหาร ดารา นักร้อง 	องค์กรอิสระและภาคเอกชน : ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สมาคมธนาคารไทย สาธารณกิจตลาดทุน สมาคมธุรกิจหลักทรัพย์ไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาสตรีแห่งชาติ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กรณีลูกจ้าง : การเพิ่มผลผลิตและรายได้ (Productivity and Income) การวางแผนทางการเงิน (Financial Planning) ซึ่งครอบคลุมการวางแผนการเงินเพื่อการศึกษาของบุตร การเตรียมการเพื่อการเกษียณอายุ การออมและความรู้เกี่ยวกับการลงทุน การสร้างหนี้อย่างมีสติ กรณี SMEs และ VVSEs : ความรู้พื้นฐานทางการเงิน การบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Management) การบริหารจัดการหนี้อย่างฉลาด การบริหารจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management) กรณีผู้ประกอบการอิสระ : ความรู้พื้นฐานทางการเงิน

ประชาชน	หน่วยงานและภาคีเครือข่าย	เนื้อหาหลัก
	<p>ประเทศไทย สถาบันคีนันแห่งเอเชีย ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ และสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจนครบทุกองค์คาพยพ</p> <p>ภาครัฐ :</p> <p>กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) สำนักงานประกันสังคม และสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจนครบทุกองค์คาพยพ</p>	<p>การบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Management)</p> <p>การบริหารจัดการหนี้อย่างฉลาด</p> <p>ความรู้อื่น ๆ ที่ควรเรียนรู้ :</p> <p>การวางแผนการออมเพื่ออนาคต</p> <p>ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology) และ</p> <p>พฤติกรรมทางการเงินที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Financial Behavior)</p>
<p>วัยเกษียณและอื่น ๆ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน นักบวช พระ ทหาร ประชาชนที่อยู่ในชนบท เกษตรกร สหกรณ์ กองทุนหมู่บ้านฯ 	<p>องค์กรอิสระและภาคเอกชน :</p> <p>ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สภาสตรีแห่งชาติ สมาคมธนาคารไทย สถาบันคีนันแห่งเอเชีย ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ และสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจนครบทุกองค์คาพยพ</p> <p>ภาครัฐ :</p> <p>กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) สำนักงานประกันสังคม และสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจนครบทุกองค์คาพยพ</p>	<p>ความรู้พื้นฐานทางการเงิน</p> <p>การออมเพื่อวัยเกษียณ</p> <p>การบริหารจัดการเงินและหนี้อย่างฉลาด</p> <p>วิธีการใช้เงินภายใต้ข้อจำกัดด้านการเงิน</p> <p>วิธีการสร้างความสุขโดยไม่ต้องใช้เงิน</p>

- ๔) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ผ่านคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน (National Strategy for Financial Literacy and Discipline Committee) โดยมีหน้าที่ขับเคลื่อนและกำกับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถดำเนินพันธกิจของตนเอง ภายใต้แนวทางการดำเนินงานที่มีผลสอดคล้องกัน ทั้งนี้ รวมถึงหน้าที่ในการปรับปรุงหรือผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๕) กลไกหลักในการขับเคลื่อน คือ “ธนาคารออมสิน” และ “ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” เป็นหน่วยงานดำเนินการหลัก (Implementation Agency) แนวนโยบายวิสัยทัศน์ และพันธกิจในการส่งเสริมการออมและการสร้างวินัยทางการเงิน
- ๖) จัดทำแผนขับเคลื่อนโดยมุ่งเน้นถึงความสำคัญหลัก คือ
- ก. ความร่วมมือกับทุกภาคส่วนซึ่งอิงกับกรอบแนวคิดพลังกลุ่ม (Shared Group Commitment) ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างกัน ดูแลซึ่งกันและกัน ร่วมกันรับผิดชอบต่อ เพื่อเป็นการลดปัญหา Fragmented โดยครอบคลุมการทำงานร่วมกัน

- ข. การพัฒนาหลักสูตรให้ได้มาตรฐาน เนื้อหาความรู้ การจัดหาสื่อการเรียน การสอน การเรียนรู้ การจัดหาบุคลากรและบุคคลอื่น ๆ และสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ และ ศักยภาพวิจัย ทั้งนี้ รวมถึงการแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีระหว่างกัน (Best Practice Sharing) ที่ประสบความสำเร็จ มาขยายผลในระดับชาติ เช่น Happy Workplace/ Happy Money ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) โครงการบ้านมั่นคงของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) เป็นต้น
 - ค. การขับเคลื่อนและยกระดับองค์กรที่มีอยู่ของภาครัฐและภาคเอกชนให้เป็นกลไก ในการดำเนินการสำหรับประชาชนทุกระดับ เช่น สถาบันการเงินเพื่อชุมชน อาทิเช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ สถาบันการเงิน ที่เกี่ยวข้อง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนการเงินชุมชนต่าง ๆ สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า และสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
 - ง. การยกระดับคุณภาพของบุคลากรทางการเงินในปัจจุบัน ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ เพื่อเป็นกลไกที่จะทำให้การให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนขยายตัวขึ้น อย่างรวดเร็ว อาทิเช่น พนักงานของสถาบันการเงินต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นธนาคาร พาณิชยกรรม ประกันภัย ประกันชีวิต หรือ Financial Technology Operators เป็นต้น ที่พร้อมให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนมากกว่า ๕ แสนคน
 - จ. อื่น ๆ เช่น การยกระดับการให้ความรู้ทางการเงินและเสริมสร้างวินัยทางการเงินโดย การประสานความสัมพันธ์กับองค์กรต่างประเทศ เป็นต้น
- ๗) กำหนดกรอบระยะเวลาในการทำงานที่ชัดเจน (Timeline) ของกระบวนการแต่ละขั้นตอน และ แหล่งเงินทุนที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน (National Strategy for Financial Literacy and Discipline Committee)

เพื่อให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินและการเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชน รวมถึงเป็นไปตามเป้าหมายในการดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน จึงเห็นควรจัดให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินซึ่งประกอบด้วย

ประธาน	
รองนายกรัฐมนตรี ฝ่ายเศรษฐกิจ	
รองประธาน	
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	
กรรมการ	
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย	ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	เลขาธิการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	เลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา
เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
ผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	เลขาธิการสมาคมธนาคารไทย
เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ
ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
ปลัดกระทรวงมหาดไทย	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	
กรรมการและเลขานุการ	
เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
ผู้ช่วยเลขานุการ	
รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	รองผู้อำนวยการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย	รองผู้อำนวยการธนาคารออมสิน

ทั้งนี้ คณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน มีอำนาจหน้าที่สำคัญ ดังนี้

(๑) กำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การให้ความรู้ทางการเงินและสร้างเสริมวินัยทางการเงินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(๒) ติดตาม ประสานงาน สนับสนุน หรือเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ฯ

(๓) กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการบูรณาการความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานรัฐกับหน่วยงานภาคเอกชนและประชาชนเกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเงินและสร้างเสริมวินัยทางการเงิน

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินที่จะให้การสนับสนุนกิจกรรมในด้านต่าง ๆ

(๕) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ คณะอนุกรรมการ ผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งอื่นใด เพื่อช่วยในการดำเนินงานของคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน

(๖) ประเมินผลการดำเนินงานภายใต้ตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่เหมาะสม

(๗) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปี

(๘) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายการตรากฎหมาย และการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการให้ความรู้ทางการเงินและเสริมสร้างวินัยทางการเงิน

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่รัฐมนตรีได้มอบหมาย

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การยกระดับคุณภาพชีวิตของทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งประเทศไทยถือเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล และความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ที่ล้วนเป็นปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น หากมีการวางรากฐานการให้ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานและการเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชนอย่างเหมาะสม ครบคลุมและทั่วถึง จะช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในหลายด้าน อาทิ ประชาชนมีความรู้ทางการเงินเพียงพอต่อการรับผิดชอบตนเอง และมีภูมิคุ้มกันเพียงพอที่จะไม่หลงผิดตกเป็นเหยื่อภัยสังคม สามารถตระหนักรู้และออมเงินให้เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายยามเกษียณ ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากการกระจายรายได้ ส่งผลให้รัฐสามารถประหยัดรายจ่ายด้านงบประมาณจากการเยียวยาและโอบอุ้มทางสังคมได้มากขึ้น เพื่อนำรายได้มาใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรและประเทศชาติต่อไป

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามผลลัพธ์ในข้อ ๔

- ๑) รัฐบาลได้ยกระดับการให้ความรู้และเสริมสร้างวินัยทางการเงินเป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับชาติ (National Agenda)
- ๒) มีมติให้จัดตั้งคณะทำงาน (Working Group) เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ในการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน (National Strategy for Financial Literacy and Discipline)
- ๓) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ (National Strategy for Financial Literacy and Discipline) ว่าด้วยการให้ความรู้และเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชนแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๔) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน (National Strategy for Financial Literacy and Discipline Committee)
- ๕) มีการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Indicators) ภายใต้เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติได้ปรับตัวดีขึ้นเป็นลำดับ

ตารางที่ ๖ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์

ตัวชี้วัด																																										
ตัวชี้วัดระดับสากล (International Indicators)	<p>๑. องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้ยกระดับสถานภาพของแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยเรื่องการเงินจากอยู่ระหว่างการออกแบบ (Being active designed) เป็นฉบับที่ ๑ อยู่ระหว่างการบังคับใช้ (Implementing)</p> <p>๒. ทักษะความพร้อมทางการเงิน (Financial Skill Readiness) จากการประเมินขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ ภายใต้ World Economic Forum (WEF) หรือ International Institute for Management Development (IMD) ได้พัฒนาดีขึ้นจากปี ๒๕๕๘</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">ข้อมูล: IMD World Talent Report</th> <th colspan="2">๒๕๕๗</th> <th colspan="2">๒๕๕๘</th> </tr> <tr> <th>ลำดับที่</th> <th>คะแนน</th> <th>ลำดับที่</th> <th>คะแนน</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ทักษะทางการเงิน (Finance skills)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>- ประเทศไทย</td> <td>๓๖</td> <td>๖.๒๔</td> <td>๔๘</td> <td>๕.๔๕</td> </tr> <tr> <td>- มาเลเซีย</td> <td>๑๕</td> <td>๗.๔๐</td> <td>๑๓</td> <td>๗.๕๐</td> </tr> <tr> <td>- สิงคโปร์</td> <td>๑๘</td> <td>๗.๑๗</td> <td>๑๘</td> <td>๗.๐๔</td> </tr> <tr> <td>- อินโดนีเซีย</td> <td>๓๔</td> <td>๖.๔๘</td> <td>๔๔</td> <td>๕.๖๕</td> </tr> </tbody> </table> <p>๓. ทักษะทางการเงินสำหรับผู้ใหญ่ตามแนวทางของ OECD ได้คะแนนพัฒนาดีขึ้นจากปี ๒๕๕๖ และพัฒนามากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้าร่วมโครงการ มาเป็นลำดับ</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">ทักษะทางการเงิน (Financial literacy)</th> <th>๒๕๕๖</th> </tr> <tr> <th>% ต่อคะแนนเต็ม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- ประเทศไทย</td> <td>๕๘.๕</td> </tr> <tr> <td>- ค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้าร่วมโครงการสำรวจของ OECD</td> <td>๖๒.๓</td> </tr> </tbody> </table>	ข้อมูล: IMD World Talent Report	๒๕๕๗		๒๕๕๘		ลำดับที่	คะแนน	ลำดับที่	คะแนน	ทักษะทางการเงิน (Finance skills)					- ประเทศไทย	๓๖	๖.๒๔	๔๘	๕.๔๕	- มาเลเซีย	๑๕	๗.๔๐	๑๓	๗.๕๐	- สิงคโปร์	๑๘	๗.๑๗	๑๘	๗.๐๔	- อินโดนีเซีย	๓๔	๖.๔๘	๔๔	๕.๖๕	ทักษะทางการเงิน (Financial literacy)	๒๕๕๖	% ต่อคะแนนเต็ม	- ประเทศไทย	๕๘.๕	- ค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้าร่วมโครงการสำรวจของ OECD	๖๒.๓
	ข้อมูล: IMD World Talent Report		๒๕๕๗		๒๕๕๘																																					
		ลำดับที่	คะแนน	ลำดับที่	คะแนน																																					
	ทักษะทางการเงิน (Finance skills)																																									
	- ประเทศไทย	๓๖	๖.๒๔	๔๘	๕.๔๕																																					
	- มาเลเซีย	๑๕	๗.๔๐	๑๓	๗.๕๐																																					
	- สิงคโปร์	๑๘	๗.๑๗	๑๘	๗.๐๔																																					
	- อินโดนีเซีย	๓๔	๖.๔๘	๔๔	๕.๖๕																																					
	ทักษะทางการเงิน (Financial literacy)	๒๕๕๖																																								
		% ต่อคะแนนเต็ม																																								
- ประเทศไทย	๕๘.๕																																									
- ค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้าร่วมโครงการสำรวจของ OECD	๖๒.๓																																									
ตัวชี้วัดภายในประเทศ (Country Indicators)	<p>เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ ๓ ข้อตัวชี้วัดสำคัญภายใต้แต่ละเป้าหมาย คือ</p> <p>๑. วางแผนและเก็บออมสำหรับอนาคตประชาชน</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ สัดส่วนการออมต่อครัวเรือน ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นกว่าระดับ ๘.๖๐ ในปี ๒๕๕๗ <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>๒๕๕๔</th> <th>๒๕๕๕</th> <th>๒๕๕๖</th> <th>๒๕๕๗</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>สัดส่วนการออมต่อครัวเรือน (%)</td> <td>๙.๔๐</td> <td>๘.๕๐</td> <td>๘.๐๐</td> <td>๘.๖๐</td> </tr> </tbody> </table> <p>๒. บริหารจัดการเงินและหนี้สินอย่างชาญฉลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ระดับหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน (Average Debt per Household) ดีขึ้น ททยลดน้อยลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>๒๕๕๔</th> <th>๒๕๕๕</th> <th>๒๕๕๖</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท)</td> <td>๑๓๔,๙๐๐</td> <td>๑๖๓,๐๘๗</td> <td>๑๕๖,๗๗๐</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> ○ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-performing Loan)^{๑๐}ของระบบการเงินปรับตัวดีขึ้นเป็นลำดับ <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>๒๕๕๔</th> <th>๒๕๕๕</th> <th>๒๕๕๖</th> <th>๒๕๕๗</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (อุปโภคบริโภค)</td> <td>๒.๐๐</td> <td>๑.๙๐</td> <td>๒.๒๐</td> <td>๒.๔๐</td> </tr> </tbody> </table> <p>๓. มีความเข้าใจภัยทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ข้อร้องเรียนของผู้บริโภคเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>๒๕๕๕</th> <th>๒๕๕๖</th> <th>๒๕๕๗</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>จำนวนเรื่องร้องเรียนและการขอคำปรึกษา (ราย)</td> <td>๓๔,๐๕๐</td> <td>๓๗,๖๗๖</td> <td>๕๖,๘๐๓</td> </tr> </tbody> </table>		๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	สัดส่วนการออมต่อครัวเรือน (%)	๙.๔๐	๘.๕๐	๘.๐๐	๘.๖๐		๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท)	๑๓๔,๙๐๐	๑๖๓,๐๘๗	๑๕๖,๗๗๐		๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (อุปโภคบริโภค)	๒.๐๐	๑.๙๐	๒.๒๐	๒.๔๐		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	จำนวนเรื่องร้องเรียนและการขอคำปรึกษา (ราย)	๓๔,๐๕๐	๓๗,๖๗๖	๕๖,๘๐๓					
		๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗																																					
	สัดส่วนการออมต่อครัวเรือน (%)	๙.๔๐	๘.๕๐	๘.๐๐	๘.๖๐																																					
		๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖																																						
	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท)	๑๓๔,๙๐๐	๑๖๓,๐๘๗	๑๕๖,๗๗๐																																						
		๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗																																					
	สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (อุปโภคบริโภค)	๒.๐๐	๑.๙๐	๒.๒๐	๒.๔๐																																					
		๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗																																						
	จำนวนเรื่องร้องเรียนและการขอคำปรึกษา (ราย)	๓๔,๐๕๐	๓๗,๖๗๖	๕๖,๘๐๓																																						

หมายเหตุ : การให้ความรู้และเสริมสร้างวินัยทางการเงินเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนและเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยเพิ่มผลผลิตทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงของตัวชี้วัดในแต่ละตัวนั้น ต้องอาศัยแผนการดำเนินงานทางด้านอื่น ๆ อีกหลายด้าน อาทิเช่น ทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ทางด้านการศึกษา เป็นต้น

^{๑๐} หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-performing Loan) ใช้ตัวเลขตามความพร้อมของข้อมูลโดยของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งหากฐานข้อมูลได้มีการรวม (Integrate) กับตัวเลขอาจจะต้องปรับเปลี่ยนเป็นของระบบการเงิน ที่รวม สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สถาบันที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น ๆ

คณะกรรมการขอเสนอรายงานเรื่อง “การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายสittichai ลิ้มพงศ์พันธุ์)

ประธานกรรมการ

รายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง “การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน

เรื่อง	แผนและวิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน	<p>๑) ยกระดับเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานและเสริมสร้างวินัยทางการเงินเป็นวาระสำคัญระดับชาติ (National Agenda)</p> <p>๒) จัดตั้งคณะทำงาน National Strategy for Financial Literacy and Discipline Working Group</p> <p>๓) จัดทำยุทธศาสตร์ (National Strategy) โดยกำหนดเป้าหมาย (Financial Literacy and Discipline Aspiration) ดังนี้</p> <p>ก. กำหนดเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ คือ ประชาชนสามารถที่จะ...</p> <p>๑) วางแผนและเก็บออมสำหรับอนาคต</p> <p>๒) บริหารจัดการเงินและหนี้สินอย่างชาญฉลาด</p> <p>๓) มีความเข้าใจภัยทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน</p> <p>ข. กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยการจัดกลุ่มประชาชน (Population Segmentation)</p> <p>๔) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ผ่านคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชน (National Strategy for Financial Literacy and Discipline Committee)</p> <p>๕) กลไกหลักในการขับเคลื่อน คือ “ธนาคารออมสิน” และ “ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร” เป็นหน่วยงานดำเนินการหลัก (Implementation Agency)</p>	๕ ปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	-	สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงการคลัง

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ด้วยประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและตอบประเด็นข้อซักถามของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งได้พิจารณาแล้วจึงได้อนุญาต ๓ ท่าน คือ ๑. ท่านสินินาถ ไพลีสถิตินันท์ อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเงินการคลัง ๒. ท่านศิริชัย สาครรัตนกุล ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ กรรมการ และ ๓. ท่านธวัชชัย ยงกิตติกุล รองประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเงินการคลัง คนที่สามารถสำหรับรายชื่อผู้นำเสนอและชี้แจงตามลำดับดังนี้ครับ ๑. ท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ อดีตปลัดกระทรวงการคลัง ๒. ท่านสมชัย ฤชุพันธุ์ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ กรรมการกฤษฎีกา สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ อดีตอธิบดีกรมสรรพสามิต ๓. ท่านกอบศักดิ์ ภูตระกูล เลขาธิการ กรรมการ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกรุงเทพ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ๔. ท่านปัทมา เจียรวิศิษฏ์สกุล ผู้ช่วยเลขาธิการ กรรมการ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ก็ได้กราบเรียนแล้วนะครับ ขอเรียนเชิญท่านสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ ครับ

นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ (ประธานกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ ท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผู้ทรงเกียรติ กระผม สถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หมายเลข ๑๕๓ ขอเกริ่นนำเรื่องการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน ทั้งนี้ การนำเสนอหลักจะเป็นการนำเสนอโดยท่านสมชัย ฤชุพันธุ์ ที่ปรึกษากกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ และท่านอื่น ๆ ประกอบด้วย ท่านกอบศักดิ์ ภูตระกูล ท่านปัทมา เจียรวิศิษฏ์สกุล ท่านธวัชชัย ยงกิตติกุล และท่านสินินาถ ไพลีสถิตินันท์ การพัฒนาประเทศไม่ว่ายุคใดล้วนแล้วแต่อยู่บนพื้นฐานของความรู้ -----

หรือถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งให้ลึกซึ้งไปอีกคืออยู่บนพื้นฐานของการศึกษา ในยุคของการพัฒนา
 เกษตรกรรมความรู้เรื่องเกษตรกรรมหรือการศึกษาเรื่องเกษตรกรรมเป็นปัจจัยหลัก
 ในการขับเคลื่อนให้การพัฒนาประเทศในยุคนั้นเติบโต ในยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรมความรู้หรือ
 การศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนประเทศหรือสังคมให้ก้าวไป
 ข้างหน้า ในยุคคลื่นลูกที่สามคือยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาประเทศหรือการพัฒนา
 สังคมขับเคลื่อนด้วยความรู้หรือการศึกษาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในศตวรรษที่ ๒๑ นี้
 ได้มีการกำหนดทักษะของคนในศตวรรษที่ ๒๑ ว่าในศตวรรษที่ ๒๑ นอกเหนือจากการศึกษา
 เรื่องอื่น ๆ ซึ่งบรรจุอยู่ในตำราแล้วนั้นจะต้องมีทักษะทางด้านไหนอีกบ้าง เพราะจากการวิจัย
 ปรากฏว่าทักษะของคนที่มีอยู่ในศตวรรษที่ ๒๐ นั้นไม่สามารถที่จะขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนา
 ในศตวรรษที่ ๒๑ ได้ จึงมีคำกล่าวทางการศึกษาที่ได้กล่าวถึงคำว่าทักษะในศตวรรษที่ ๒๑
 ขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษ ทเวนต์ฟีสท์ เซนจูรี สกิล (21st Century Skill) ทักษะที่สำคัญ
 ทักษะหนึ่งของคนในศตวรรษที่ ๒๑ คือทักษะในเรื่องการเงิน ด้วยเหตุนี้เองคณะกรรมการ
 ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ โดยการนำของท่านสมชัย ฤชุพันธุ์ จึงได้หยิบยก
 เรื่องนี้ขึ้นมาเป็นเรื่องสำคัญของการปฏิรูป คือการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงิน
 แก่ประชาชนเพื่อจะได้เป็นความรู้เป็นทักษะที่สำคัญของประชาชนคนไทยที่จะเป็นส่วนสำคัญ
 ในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปเศรษฐกิจและการปฏิรูปประเทศเดินไปข้างหน้าต่อไป ผมขออนุญาต
 ท่านประธานกรรมาธิการเรียนเชิญท่านดอกเตอร์สมชัย ฤชุพันธุ์ ซึ่งเป็นผู้นำหลักในการปฏิรูปเรื่องนี้
 เป็นผู้นำเสนอต่อไป ขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ประธานสภาขับเคลื่อน
 การปฏิรูปประเทศ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นางสาวลัษณ์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อน
 การปฏิรูปประเทศ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นางสาวลัษณ์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ เชิญท่านสมชัย ฤชุพันธุ์ ค่ะ

นายสมชัย ฤชุพันธุ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ
 เพื่อนสมาชิกที่รักทุกท่านครับ ผม นายสมชัย ฤชุพันธุ์ สมาชิก สปท. เลขที่ ๑๕๗ ขออนุญาต
 นำเสนอแนวคิดเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน

ผมจะพูดถึงเรื่องนี้โดยสรุปสั้น ๆ เพื่อจะได้นำเรื่องไปสู่การที่จะให้คุณสินีนาถนำเสนอ
ในรายละเอียดต่อไป

ประเด็นแรกคือชื่อเรื่อง เรื่องที่เราเสนอวันนี้ เรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้
พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน เป็นชื่อทางการที่เราเสนอขออนุมัติไว้ก็จะใช้ชื่อเดิม แต่จริง ๆ แล้ว
ในทางปฏิบัติเพื่อการทำงานเราได้เรียกชื่อกันว่า เรื่องนี้คือเรื่องการอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน
ในภาษาอังกฤษคือเรื่องไฟแนนเซียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) คำว่าการอ่านออกเขียนได้
หรือการอ่านหนังสือออกแล้วเขียนหนังสือได้ มันเป็นลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับ
การดำรงชีวิตมนุษย์ในสังคมสมัยใหม่เป็นเวลานานมาแล้ว เรารู้จักกันดี ในนานาชาติเขาจะมี
เงื่อนไขว่าประเทศใดมีระดับขั้นของการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งหมายถึงการอ่านหนังสือออก
เขียนหนังสือได้ในระดับอัตราส่วนเป็นกิโลเปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด ก็มีสถิติที่เผยแพร่
ของสหประชาชาติเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก แต่ว่าในสังคมสมัยใหม่จริง ๆ มาถึงยุคศตวรรษที่ ๒๑
อย่างที่ท่านประธานได้พูดถึงในนั้น คำว่าการอ่านออกเขียนได้มันมีความหมายที่กว้างกว่านั้น
ถ้าฟังการอ่านหนังสือออกและเขียนหนังสือได้อย่างเดียวไม่เพียงพอแล้ว มันมีความจำเป็น
ต้องอ่านคอมพิวเตอร์ออก ส่งสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต (Internet) ได้ เพราะฉะนั้นการอ่านออก
เขียนได้ในทางสารสนเทศและการสื่อสารจึงเป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์
ในสังคมสมัยใหม่ หลังจากนั้นก็จะมีการอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน -----

เพราะว่าโลกสมัยใหม่ขับเคลื่อนด้วยระบบเงิน ความจริงเงินเป็นของที่มีประโยชน์ มีความสำคัญ แต่มันไม่มีค่าในตัวเอง เราไม่ได้ถือเงินเพื่อกินหรือเพื่อเอามาประดับร่างกายหรือเพื่อใช้ประโยชน์จากมันโดยตรง แต่เราถือเงินเพราะอำนาจซื้อของเงินและเราต้องการใช้เงินไปแลกเปลี่ยนกับของที่ใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ ที่กินได้ ที่มาประดับร่างกายได้ ที่ก่อให้เกิดความสุขต่อมนุษย์ได้ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าเงินจะไม่มีค่าในตัวเองก็ตาม เงินมันเป็นปัจจัยหล่อเลี้ยงให้ระบบเศรษฐกิจมันขับเคลื่อน เพราะฉะนั้นระบบเศรษฐกิจก็อาศัยเงินอยู่เยอะแล้วความรู้เรื่องเงินและไม่รู้เรื่องเงิน จัดการเรื่องการเงินเป็นหรือไม่ จึงเป็นปัจจัยชี้ขาดของการที่จะดำรงชีวิตในสังคมมนุษย์ได้อย่างมีความสุข หรือสามารถเจริญก้าวหน้าหรือสามารถแข่งขันได้หรือไม่ เพราะฉะนั้นเรื่องความรู้ความสามารถที่จะใช้เงินเป็น ใช้เงินเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมเป็นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ แล้วก็มีการพูดถึงเรื่องไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) คือการอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน มันจะมีความรู้เกี่ยวกับการเงินพื้นฐานระดับหนึ่ง ซึ่งคนทุกคนที่อยู่ในสังคมต้องรู้ ถ้าไม่รู้ก็จะตกเป็นเหยื่อของความที่ถูกเอาเปรียบแล้วไม่สามารถแข่งขันได้ ไม่สามารถเจริญก้าวหน้าได้ เพราะฉะนั้นความรู้ที่คำว่า การอ่านออกเขียนได้จึงมีความหมายเพิ่มขึ้นอีก ๒ อย่าง คือ การอ่านออกเขียนได้ในเชิงไอที อินฟอร์เมชัน เทเลคอมมูนิเคชัน เทคโนโลยี (IT Information Telecommunication Technology) อันที่ ๒ คือการอ่านออกเขียนได้ในเชิงการเงิน เมื่อหลายวันก่อนนี้ผมได้มีโอกาสนั่งคุยกับคุณหมอปพรพันธุ์ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศของเราท่านเป็นประธานกรรมการอยู่ชุดหนึ่ง ท่านได้พูดถึงเรื่องว่าท่านกำลังจะนำเสนอเรื่องการอ่านออกเขียนได้ในเชิงสุขภาพ ในเชิงเฮลท์ (Health) ผมฟังแล้วก็น่าสนใจมาก แล้วท่านจะนำเสนอเรื่องนี้เข้าสู่สภานี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ที่นี้ผมขออนุญาตเรียนว่าถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วคำว่า การอ่านออกเขียนได้ในความหมายสมัยใหม่คงจะต้องมีความหมาย ๔ อย่าง อันแรกคือการอ่านออกเขียนได้ในเชิงตัวหนังสือ คืออ่านหนังสือออกเขียนหนังสือได้ ๒. คือการที่สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องมือทางสารสนเทศ หรือการสื่อสารได้คือไอทีลิเทอเรซี (IT Literacy) อันที่ ๓ คือความสามารถที่จะปฏิบัติการทางการเงินได้อย่างฉลาดคือไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) แล้วมีอันที่ ๔ ที่มีความรู้ความสามารถบำรุงรักษาและพัฒนาสุขภาพของตนเองได้อย่างดีก็คือเป็นเฮลท์ลิเทอเรซี (Health Literacy) ทั้งหมดนี้จึงจะเป็นชุดของลิเทอเรซี (Literacy) ที่มี

ความจำเป็นสำหรับสังคมสมัยใหม่ของมนุษย์นะครับ ทำไมเราต้องมานำเสนอเรื่องนี้ ในสภาวะเงื่อนไขตอนนี้นะครับ ก็เป็นเพราะว่าขณะนี้ประเทศไทยมีปัญหาที่สำคัญมากอันหนึ่ง คือปัญหาทางเศรษฐกิจก็มีหลายเรื่อง แต่ในบรรดาเรื่องที่สำคัญเหล่านั้นก็มีเรื่องหนึ่งคือเรื่อง การชะลอตัวของระบบเศรษฐกิจที่ไม่สามารถจะฟื้นตัวกลับมาพัฒนาเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง ทะมัดทะแมง อันนี้ก็เกิดจากอำนาจซื้อพลังในการบริโภคของภาคการบริโภคคือ ภาคครัวเรือนได้ตกต่ำลง ได้ขาดศักยภาพ ขาดพลัง แต่เพราะว่าถูกถ่วงด้วยหนี้สิน อันมากมายล้นพ้นคือหนี้สินภาคครัวเรือน หนี้สินภาคครัวเรือนมันค่อย ๆ ก่อตัวขึ้น ในระยะหลัง ๆ ช่วงไม่เกิน ๑๐ ปีมานี้เอง แต่มันได้สะสมพอกพูนขึ้นเป็นจำนวนมาก ขณะนี้ มีจำนวนรวมถึงประมาณ ๘๐ กว่าเปอร์เซ็นต์ ๘๗ เปอร์เซ็นต์ของจีดีพี (GDP) ตัวเลขของ หนี้ภาคครัวเรือนมันก็เป็นตัวปัญหาใหญ่ของสังคมไทย พูดถึงหนี้โลกมีประสบการณ์ในการมีปัญหานั้นเกิดจากหนี้มาหลายอย่าง หลายประเทศมีหนี้ภาครัฐบาลเรียกว่าหนี้สาธารณะ ประเทศไทยเราก็ระมัดระวังมากในเรื่องนี้ แต่ว่าจริง ๆ แล้วเราไม่เคยมีปัญหาหนี้ภาครัฐบาลจนกระทั่ง ก่อเกิดวิกฤติ -----

เรามีเหมือนกันแต่ว่ามันไม่ถึงขั้นที่เป็นวิกฤติ อย่างในบางประเทศรัฐบาลเขาใช้จ่ายเยอะเกินตัว เป็นเวลานานไม่มีการระมัดระวังทางการเงินแล้วก็ตกเป็นหนี้สินของภาคสาธารณะ จนกระทั่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบการเงินของประเทศ แต่ว่าเราไม่มีปัญหาเพราะว่าเราได้ระมัดระวังมาตลอด แต่ว่ายังประมาทไม่ได้ แต่ว่าที่แล้วมาเราเคยเกิดวิกฤติทางการเงิน คือ วิกฤติเมื่อปี ๒๕๔๐ ที่เรียกว่าวิกฤติต้มยำกุ้ง แต่วิกฤติต้มยำกุ้งนั้นไม่ใช่เป็นวิกฤติที่เกิดขึ้นจากหนี้รัฐบาล เกิดจากหนี้ภาคธุรกิจ บริษัททั้งหลายไปกู้เงินจากต่างประเทศมาเยอะ แล้วกู้ระยะสั้น มาลงทุนระยะยาว หรือกู้ระยะสั้นมาลงทุนเพื่อการเก็งกำไรระยะสั้น ก็เลยกลายเป็นหนี้ จำนวนมากมายมหาศาล พอเรามีทุนสำรองไม่พอต่างประเทศรู้แล้วก็พยายามจะมาเรียกหนี้คืนก็เกิดภาวะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ก็เลยกลายเป็นวิกฤติต้มยำกุ้งซึ่งขยายตัวไปทั่วโลก หนี้อันนั้นเป็นหนี้ของภาคธุรกิจ แต่ว่าเราปล่อยให้ภาคธุรกิจขยายตัว ชะล่าใจ หลงระเริง กับความเจริญรุ่งเรืองในช่วงปี ๒๕๓๐ ถึง ๒๕๔๐ เราเติบโตเร็วมาก จนกระทั่งกลายเป็น ฟองสบู่ขนาดใหญ่ ในที่สุดฟองสบู่ก็แตกในปี ๒๕๔๐ เป็นวิกฤติที่ทุกคนคงจำกันได้ วิกฤติคราวนั้น เป็นวิกฤติทางการเงินและวิกฤติเศรษฐกิจซึ่งนำไปสู่การเกิดวิกฤติในทั่วเอเชียและทั่วโลก อันนั้นไม่ได้เกิดจากหนี้ภาครัฐบาลแต่เกิดจากหนี้ภาคธุรกิจ หลังจากนั้นเราก็เลยปรับตัว ในด้านธุรกิจขนาดใหญ่ในระบบการเงินของรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารจัดการระบบการเงิน ของประเทศ แล้วก็ระบบการเงินของภาคธุรกิจ ที่นี้ภาคธุรกิจของเรารวมทั้งธนาคารต่าง ๆ ด้วย ก็มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงมาก แต่ว่าเราได้อาศัยภาคครัวเรือน อาศัยชาวบ้าน อาศัยรากหญ้า อาศัยคนยากคนจนมาช่วยเป็นตัวขับเคลื่อนกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อให้เศรษฐกิจมันฟื้นตัว จากวิกฤติ แล้วก็ทำได้สำเร็จ แล้ววิกฤติก็ฟื้นตัวแล้ว เราก็กลับมาสู่วงจรของการเจริญเติบโตตามปกติ แต่ขณะเดียวกันการที่เราอาศัยภาคครัวเรือน อาศัยรากหญ้า อาศัยคนจนที่เราไปให้โอกาส ไปแจกเงินไปทำประชานิยมอะไรต่าง ๆ นี้ มันก็เลยก่อให้เกิดเป็นภาวะที่หนักอึ้งลงบนหลัง ของครัวเรือน ครัวเรือนเพื่อให้มีการบริโภคเยอะ เราอยู่การบริโภคกันเยอะ ยุให้ซื้อบ้าน ยุให้ซื้อรถยนต์ ยุให้ซื้อมือถือ ยุให้ซื้อรถคันแรก เป็นมาตรการส่งเสริมทั้งนั้น ซึ่งเป็นเรื่องดี ที่ทำให้ประชาชนมีความสุข มีโอกาสที่จะลืมตาอ้าปาก มีความเจริญทางวัตถุเข้ามา แต่ขณะเดียวกันมันก็มีหนี้เกิดขึ้นเยอะ เพราะว่าเราไม่ได้จัดการให้ดีในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ ทางการเงิน ก็เลยมาพบว่าขณะนี้เศรษฐกิจมันเกิดชะลอตัวอย่างมาก เพราะว่าภาคคอนซัมป์ชัน (Consumption) ภาคการบริโภคซึ่งมีภาคครัวเรือนเป็นหลักไม่สามารถก่อให้เกิดบทบาท

เป็นตัวขับเคลื่อนก่อเกิดพลังได้อย่างเต็มที่ เราก็เลยมาคิดว่าจริง ๆ แล้วรากเหง้าของปัญหานี้มันอยู่ที่การอบรมบ่มเพาะสร้างนิสัยแล้วก็ฝึกปรือให้มีสิ่งที่เรียกว่าการอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน และตรงนี้ก็เป็นเรื่องระยะยาว เป็นปัญหาระยะยาว เป็นปัญหาใหญ่ เป็นปัญหาโครงสร้างที่จะต้องปรับเปลี่ยน ก็ถึงเวลาในโอกาสที่เราจะทำการปฏิรูปนี้คงจะต้องหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาทำนี่คือเหตุผลประการแรกนะครับ

เหตุผลประการที่ ๒ ก็คือว่าในขณะนี้โลกกำลังเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงของโลก ผมเชื่อว่ามันขับเคลื่อนด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทางวิทยาศาสตร์ซึ่งมันแผ่ขยายไปทั่วทุกวงการ สิ่งที่กำลังสะท้อนมากขณะนี้ก็คือวงการพลังงานซึ่งจะเปลี่ยนรูปแบบของพลังงานไปเยอะ อันที่ ๒ นี้ก็คือวงการการเงินซึ่งกำลังจะเกิดขึ้นโดยเฉพาะสิ่งที่เรียกว่าฟินเทค (FinTech) หรือนวัตกรรมทางการเงินที่ทำให้ระบบการเงินมันจะเปลี่ยนระบบ -----

จากระบบที่ว่าในระบบที่อาศัยอินเทอร์มีเดียรี (Intermediary) ที่อาศัยตัวกลาง เวลาที่ระบบมันขับเคลื่อนโดยอย่างนี้ ประชาชนทั่วไปก็มีเงินทำมาหากินสะสมรายได้ แต่เอาเงินนี้เรื่องการจัดการทางการเงินไปผ่านตัวกลางคือเอาเงินไปฝากแบงก์ไปฝากธนาคาร ธนาคารก็รวบรวมเอาเงินที่มีอยู่สะสมได้จากประชาชนทั่วไปเอามาไว้เพื่อให้มันกองใหญ่ ๆ แล้วก็ถือเป็นของธนาคาร และธนาคารเป็นผู้จัดการกองเงินนั้นเอาไปปล่อยกู้ ธนาคารจ่ายดอกเบี้ยให้กับผู้ฝากเงิน ขณะเดียวกันธนาคารก็คิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ในอัตราที่สูงกว่าที่ประชาชนมาได้จากการฝากเงินกับธนาคาร ก็เป็นหน้าที่ของธนาคารซึ่งธนาคารทำหน้าที่ดีในการจัดสรรการออมของประชาชนให้ไปสู่การลงทุนที่ถูกต้อง มีการวิเคราะห์โครงการ มีการเลือกรั่วว่าโครงการไหนจะก่อเกิดประโยชน์ต่อประเทศได้มากกว่าด้วยระบบกลไกตลาด ความจริงเขาไม่ได้คิดถึงเรื่องประเทศหรอก มันอาจจะมียผลอยู่ในนั้น เขาคิดเรื่องกำไรของเขา แต่วิธีการกำไรของเขาโดยรวมแล้วระบบมันทำให้ประเทศชาติสามารถเลือกรั่วการลงทุนที่มีผลตอบแทนต่อสังคมสูงขึ้นได้ ในโลกนี้ก็ดำเนินการมาเป็นร้อยปี แต่ขณะนี้การนวัตกรรมทางการเงินในเรื่องฟินเทค (FinTech) ในเรื่องเทคโนโลยีกำลังสั่นคลอนระบบเดิม ระบบที่ใช้เรียกว่าอินเทอร์มีเดียรี (Intermediary) ตัวกลางกำลังถูกท้าทายอย่างมาก เพราะว่าคนทั้งหลายเขาเริ่มคิดว่าระบบเงินที่มันอยู่ได้เพราะความศรัทธา เพราะความเชื่อถือ มันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ แต่ถ้าเขาสามารถสร้างความเชื่อถือขึ้นมาได้ ถ้าไม่สามารถสร้างใหญ่ เขาสามารถสร้างความเชื่อถือในวงเล็ก ๆ ในกลุ่มของเขาขึ้นมาได้ เขาก็สามารถสร้างสิ่งที่เรียกว่าเงินได้ สิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นบิตคอยน์ (Bitcoin) อะไรพวกนี้ มันเป็นเรื่องความเชื่อถือในวงเล็กและการศรัทธาที่กำลังสร้างขึ้น และตัวนี้จะเป็นตัวท้าทายของระบบการเงินใหญ่ที่สร้างขึ้นมาเป็นร้อยปีมันคงมีมึงมีอำนาจ มีพลัง กำลังถูกท้าทายโดยเรื่องเหล่านี้ สิ่งเหล่านี้กำลังเกิดขึ้นมากมายหลายรูปแบบแล้วยังมีผลต่อการประกอบธุรกิจอย่างมากมายทั้งในทุวงการ อันนี้คือด้านใหม่ของภาวการณ์ทางการเงินในโลก ภาวการณ์มันก็มีความจำเป็นที่ว่าคนในสังคมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านตรงนี้จะต้องมีความสามารถที่จะเผชิญปัญหาตัดสินใจได้ปรับตัวได้ รู้ทัน จึงมีความจำเป็นต้องอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน เพราะฉะนั้นนี่คือเหตุผลประการที่ ๒ และเรื่องนี้ถึงเวลา มีความจำเป็น และมีสภาวะการณ์แล้วที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ความจริงการให้ความรู้ทางการเงินขณะนี้ไม่ได้ไม่มีคนทำมีคนทำเยอะ และมีคนแย่งกันทำด้วยนะครับ แต่ว่ามันไม่เป็นระบบและไม่ทั่วถึงแล้วก็ไม่มีความมีประสิทธิภาพ

๑๒

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ศิริรัตน์ ๖/๒

เหตุเพราะว่าต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างคิด กระจัดกระจาย ด้วยความปรารถนาดีของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลาย ระบบธนาคาร ระบบสถาบันการเงิน ระบบธุรกิจอะไรต่าง ๆ เขาช่วยกันให้ความรู้อยู่ แต่ว่ามันถึงเวลาของประเทศชาติที่ต้องกำหนดเรื่องนี้จนกลายเป็นเรื่องพื้นฐานที่ทุกคนต้องรู้และต้องรู้อย่างเป็นระบบอย่างเพียงพออย่างสามารถใช้งานได้ มันเหมือนการอ่านหนังสือออกและเขียนหนังสือได้ เพราะฉะนั้นจึงจะต้องมาจัดระบบมัน สิ่งที่คุณะกรรมาธิการก็คือจัดระบบตรงนี้ให้เป็นระบบ การทำซึ่งทำกันอยู่แล้วกระจัดกระจายทั่วไป เอาคนทั้งหลายที่ทำอย่างนี้ก็ยิ่งทำอย่างเดิม แต่ทำอย่างมีทิศทาง มีระบบแล้วก็มีประสิทธิภาพ ทีนี้เรื่องนี้มันเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อประเทศในเชิงการแข่งขัน เรื่องการแข่งขันระหว่างประเทศเป็นเรื่องปกติหลีกเลี่ยงไม่ได้ -----

และเป็นเรื่องที่มีความเข้มข้นเพิ่มขึ้นทุกที เพราะในทุกประเทศจะพูดถึงก็ความสามารถในการแข่งขันของเรา ของประเทศไทย ของสังคมไทย ของเศรษฐกิจไทย ประเทศไทย เคยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันค่อนข้างสูง แล้วเราแข่งขันมา แต่ในช่วงหลัง ๆ ประมาณ ๑๐ ปีหลังนี้เราเริ่มสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจหรือของประเทศมันขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรหลาย ๆ อย่าง ขึ้นอยู่กับว่าประเทศนั้นมีทรัพยากรมากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับว่าประเทศนั้นมีทุน และได้ลงทุนมากน้อยแค่ไหน มีผลการผลิตสะสมไว้ มีเครื่องจักรมากน้อยแค่ไหน ประเทศนั้น มีความเจริญทางเทคโนโลยีมากน้อยแค่ไหน แล้วที่สำคัญที่สุดคือประเทศนั้นมีมนุษย์ มีคน มีประชากรที่มีคุณภาพดีแค่ไหน ผมเคยอ่านบทความภาษาต่างประเทศบางอันเขาวิเคราะห์ว่า ปัจจัยสำคัญที่ชี้ขาดความสามารถในการแข่งขันอยู่ที่มนุษย์ ที่สังคม อยู่ที่คน ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยี จากนี้ก็คือบิลด์ (Build) อยู่ในคน หรือเครื่องจักรกลหรือทุนพวกนี้มันเป็นของที่เราได้ ทั้งนี้เลยถ้ามนุษย์เก่งนะครับ เพราะฉะนั้นที่สำคัญคือต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การที่มามีเรื่องการอ่านออกเขียนได้ทางการเงินนี่ก็คือการมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพของคนไทย ให้ได้ระดับมาตรฐานสากลในยุคปัจจุบันนี้ เพื่อที่สามารถนำพาประเทศไทย ดำรงชีวิตอยู่ในประเทศได้อย่างมีความสุข และนำพาประเทศไทยทำการแข่งขันกับนานาชาติได้ เพราะฉะนั้น การพูดเรื่องการอ่านออกเขียนได้ทางการเงินจึงมีความสำคัญต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ทีนี้ถามว่าที่เราจะทำหรือควรจะทำกันนี้เราจะสร้างอะไรกันแน่ ประเด็นว่าสร้างความรู้ หรือสร้างทักษะ หรือสร้างนิสัย หรือว่าสร้างวัฒนธรรม เราใช้ชื่อหัวข้อว่า การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประเทศไทย คีย์เวิร์ด (Keyword) ในนี้คือความรู้ แต่ในนี้เราต้องการความที่มากกว่านั้น คำว่าความรู้เป็นส่วนหนึ่ง แต่มันมีอย่างอื่น ถ้าพูดถึงความรู้กับทักษะนี้ ความรู้มันคือสถานะของคนที่ยังไม่รู้หรือไม่รู้ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วถามได้ว่ารู้ไหม ตอบว่ารู้ ก็คือรู้ว่ามันมีกลไกอย่างไร มันทำอย่างไร แต่มันยังต้องถามอีกคำถามหนึ่งว่าแล้วทำเป็นหรือเปล่า ทำได้หรือเปล่า ทำานรู้ไหมว่าขับรถ ขับอย่างไร บางคนอาจจะไม่รู้ บางคนก็รู้ แต่ว่าคนที่รู้ขับได้แล้วขับรถเป็นไหม ขับรถเป็นไหม ไม่แน่ คนละเรื่อง หรือว่าขับรถเป็นก็คือรู้ว่ารถมันขับเคลื่อนด้วยกลไกต้องใช้พลังงานจะต้องเติมน้ำมัน ต้องเปิดสวิตช์ (Switch) ต้องสตาร์ท (Start) รถ ต้องถือพวงมาลัย ต้องเหยียบคันเร่ง แล้วจะต้องกำกับคันเร่งได้ในความเร็วแล้วก็โดยใช้เบรกเป็น อันนี้สามารถรู้ได้หมดเลย

อ่านตำราก็รู้ อ่านตำราจนทะลุปรุโปร่ง ตอบคำถามไหนก็ตอบได้ ถ้าสอบในห้องเรียน ก็จะสามารถสอบได้ อันนั้นคือรู้แล้ว แต่ถามว่าขับรถเป็นไหมคนละเรื่อง เรื่องการขับรถเป็น สกิล (Skill) เป็นทักษะ และเขาต้องไปปฏิบัติฝึกฝนไปเทรน (Train) การขับรถ แล้วก่อให้เกิด ความสามารถในการขับรถในเชิงการปฏิบัติ เพราะฉะนั้นต้องไปให้มีทักษะในการปฏิบัติ สิ่งที่เราต้องการไม่ใช่เพียงแต่ทำให้คนมีความรู้ทางการเงิน แต่เราต้องการให้คนมีทักษะ ในการปฏิบัติการทางการเงินได้ด้วยคือต้องทั้งรู้และทำเป็น ถามว่ารู้แล้ว -----

ทำเป็นแล้ว พอใหม่ ผมคิดว่าไม่พอ เพราะถ้ารู้แล้ว ทำเป็นแล้ว แต่ไม่ได้ทำ เหมือนกับการออกกำลังกาย ถามว่ารู้เรื่องการออกกำลังกายไหม รู้ ต้องออกกำลังกายด้วยการเพิ่มการเดินของหัวใจให้แรงขึ้น ต้องใช้แรง ต้องมีเหงื่อ ต้องวิ่ง ต้องเดิน ต้องถีบจักรยาน ต้องอะไรต่าง ๆ รู้ สารพัดรู้ทั้งหมด ทำเป็นใหม่ แล้วถีบจักรยานเป็นหรือเปล่า แล้ววิ่งเป็นหรือเปล่า แล้วก็เล่นกีฬาเป็นหรือเปล่า ก็อาจจะทำเป็น แต่ถามว่าแล้วได้ทำหรือเปล่า มันเป็นคนละเรื่อง คนอ่านหนังสือออก คนรู้หนังสือและอ่านหนังสือออก อ่านหนังสือเป็นทักษะเป็นสกิล (Skill) เขียนหนังสือก็เป็นทักษะ คนที่เขาอ่านหนังสือออกเขียนหนังสือได้มันต้องมีความรู้และมีทักษะ แต่ถามว่าคนที่อ่านหนังสือออกเขียนหนังสือได้มีความรู้และทักษะแล้วได้ปฏิบัติการอ่านอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง เพราะรักการอ่าน มีนิสัยแห่งการอ่าน และได้เขียนหนังสืออย่างประจำต่อเนื่อง มีอะไรก็จดบันทึก บันทึกประจำวัน บันทึกเหตุการณ์ บันทึกเรื่องราว การประชุม เป็นนิสัยแห่งการจดบันทึก นิสัยแห่งการเขียน ไรต์ติงแฮบิต (Writing Habit) อันนี้แฮบิต (Habit) เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะสิ่งที่เราต้องการทำผมคิดว่าไม่ใช่เฉพาะเรื่องความรู้และไม่ใช่เรื่องทักษะเท่านั้น ยังต้องปลูกฝังนิสัยให้คนปฏิบัติการเป็นประจำสม่ำเสมอ รักที่จะทำอย่างนั้น ชอบที่จะทำอย่างนั้น และมีกิจวัตร มีการปฏิบัติการอย่างนั้นอย่างเสมอ ๆ ยกตัวอย่างเช่นการออม เราต้องการให้คนรู้จักออม อาจจะไปสอนว่าการออมดีมีประโยชน์ การออมต้องมีรายได้มากกว่ารายจ่าย ต้องจ่ายให้น้อยลงอะไรต่าง ๆ จะปฏิบัติการออมให้ดีก็ต้องไปออมก่อน มีเงินมาปีบรายได้ก็เก็บเอาไว้ก่อน จ่ายทีหลัง เอาไปใส่กระปุกหรือเอาไปฝากแบงก์ อันนี้ทำเป็นแล้ว แต่ได้ทำหรือเปล่า ได้ออมเป็นประจำเป็นกิจวัตรหรือเปล่า อันนี้ต้องการฟอร์มูเลชัน ออฟ แฮบิต (Formulation of Habit) เป็นแฮบิตฟอร์มูเลชัน (Habit Formulation) เป็นการอินสทิลเลชัน (Instillation) การปลูกฝัง ถ้าพูดถึงว่าเราบอกว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องความรู้สิ่งที่เราต้องทำคือต้องสอนต้องให้เรียน ถ้าเราบอกเรื่องนี้เป็นเรื่องสกิล (Skill) เป็นเรื่องทักษะ สิ่งที่ต้องทำคือต้องให้ฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าเราบอกเรื่องนี้เป็นเรื่องของนิสัยต้องปลูกฝังนิสัย เราก็จะได้ลงลึกไปอีกชั้นหนึ่งว่าไม่ใช่เพียงแต่รู้และปฏิบัติได้ ปฏิบัติเป็นเท่านั้น ยังต้องได้ปฏิบัติเป็นนิสัยเป็นประจำสม่ำเสมอด้วย สิ่งที่ผมคิดว่าควรจะต้องสร้างขึ้นในสังคมไทยในประเทศไทยคือไฟแนนเชียลแฮบิต (Financial Habit) คือนิสัยแห่งการปฏิบัติการทางการเงินที่ถูกต้องเหมาะสมจะเป็นเรื่องการทำบัญชีเป็นประจำ รู้เรื่องบัญชี แล้วก็ทำบัญชีเป็นคือมีสกิล (Skill) เท่านั้น ยังต้องปลูกฝังให้มีการทำเป็นประจำ

๑๖

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

อริสา ๘/๒

การออมก็เหมือนกันเพราะเรื่องของไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) ในที่สุดแล้วก็ต้องมีทั้ง ๓ องค์ประกอบ คือ มีความรู้ มีทักษะ แล้วก็มีการสร้างนิสัย มีแฮบิต (Habit) แต่ละตัวมันถ้าอะแวย์ (Aware) มันจริง ๆ แล้วจะเห็นว่ามันมีทั้งคำกริยาที่ไม่เหมือนกัน แอ็กชัน (Action) ที่ไม่เหมือนกัน ความรู้ ถ้าต้องการให้มีความรู้ก็ต้องสอน ต้องบอก ต้องสร้างสิ่งแวดล้อมให้เขาเกิดการเรียนรู้ ถ้าต้องการให้เขามีทักษะก็ต้องเปิดโอกาสให้เขามีการปฏิบัติ มีการฝึกรอบม มีการปฏิบัติจริงจึงจะก่อเกิดทักษะได้ พอมีทักษะแล้วก็ต้องทำให้มีนิสัย รักการอ่าน รักการเรียน ทำการอ่านและเรียนเป็นประจำ ทำการออมแล้วก็ปฏิบัติการออมเป็นประจำ ทีนี้ถ้าเพื่อทำกันทั่ว ๆ ไปทุกคนมีนิสัยแห่งการออม ทุกคนมีนิสัยแห่งการทำบัญชีครัวเรือน ทำบัญชีของตนเอง มันก็จะเกิดเป็นการทำที่แพร่หลายทั่วถึงทั้งสังคม เราก็จะสร้างขึ้นมา เป็นวัฒนธรรม เป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติการทางการเงินที่ฉลาด เป็นวัฒนธรรมประจำชาติได้ เรื่องนี้ต้องทำอย่างมีจิตสำนึก อย่างเป็นระบบ แล้วก็อย่างมีแผนการ เรื่องที่เราจะนำเสนอต่อไปนี่ก็เป็นการจัดเรื่องเหล่านี้ให้เป็นระบบ ให้มีแผนการ

คราวนี้ประเด็นต่อไปก็คือว่าจะสอนความรู้ หรือจะฝึกทักษะ หรือจะปลูกฝังอะไรกันบ้าง ก็คือเนื้อหาที่เราเรียกว่าไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) การอ่านออกเขียนได้ทางการเงินมีองค์ประกอบอะไรได้บ้าง เรื่องนี้ผมจะพูดเฉพาะหัวข้อว่า มันคืออะไรแล้วก็รายละเอียดคงให้ท่านอาจารย์สินีนาถได้มาลงในรายละเอียดต่อไป คือเรื่องการออมเป็นองค์ประกอบอันหนึ่ง เรื่องการออม การใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าไม่ได้ว่าให้ประหยัด โดยไม่ใช้จ่าย ให้ใช้จ่ายแต่ใช้ให้คุ้มค่า ก่อนใช้ต้องคิดว่าคุ้มค่าหรือไม่ เรื่องการทำบัญชีส่วนบุคคลและการทำบัญชีครัวเรือน เรื่องการวางแผนทางการเงิน เรื่องนวัตกรรมทางการเงิน เรื่องอาจจะเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อขยายวงออกไปเพื่อให้ครอบคลุมถึงสิ่งที่เรามีแล้วก็ประโยชน์โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านได้ทรงริเริ่มในเรื่องนี้ นะครับ แล้วก็เรื่องอื่น ๆ อีกนะครับ มีคนถามว่าเราจะออกแบบวางระบบอย่างไร แบบที่จะวางนี้ก็คือแบบที่ถือหลักอย่างนี้

ประการแรกคือต้องแยกออกมาชัดเจนว่าใครจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในเรื่องนี้ ใครจะเป็นผู้กำกับดูแลในเรื่องนี้ และใครจะเป็นผู้ปฏิบัติคือแยกโพลีซีเมกเกอร์ (Policy Maker) เรกูเลเตอร์ (Regulator) กับโอเปอเรเตอร์ (Operator) ออกจากกัน ขณะนี้เขาทำกันอยู่ มีการทำเรื่องการให้คนอ่านออกเขียนได้ทางการเงินโดยลุล่วงออกไป แต่ส่วนมากก็เป็นโอเปอเรเตอร์ (Operator) แล้วโอเปอเรเตอร์ (Operator) นี้ก็กำกับตัวเอง แล้วก็กำหนดนโยบายเอง เพราะฉะนั้นจึงมีหลายนโยบาย ต่างคนต่างมีนโยบาย ต่างคนต่างมีการกำกับดูแล โดยไม่ได้สอดคล้องประสาน ไม่ได้ตกผลึกขึ้นเป็นแผ่น เป็นระบบของประเทศ สิ่งที่เราทำก็คือจัดระดับของคนเหล่านี้ที่มีอยู่แล้วนี่จัดระเบียบ จัดระบบให้เป็นระบบและให้มีความชัดเจนจะต้องมีหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายทั้งนโยบายในเชิงเนื้อหาสาระและนโยบายในเชิงบริหารจัดการ แล้วก็ต้องมีผู้กำกับดูแลที่ชัดเจน ไม่จำเป็นต้องมีคนเดียวนะหลายคนก็ได้ แต่ต้องมีความชัดเจนว่าใครทำหน้าที่อะไร เพื่อว่าผู้กำกับดูแลจะได้แยกออกจากผู้ปฏิบัติ คนปฏิบัติจะได้มุ่งปฏิบัติให้เป็นจริงและให้สอดคล้องกับนโยบายและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของผู้กำกับ มันก็จะต้องมีคนดูแลว่าการปฏิบัติถ้าไม่อย่างนั้นคนปฏิบัติก็เป็นนายตัวเองกำกับตัวเอง เมื่อไรอยากทำก็ทำ เมื่อไรคิดว่าเรื่องนี้ดีก็ทำ เรื่องนี้ไม่ดีก็ไม่ทำก็อาจจะไม่ทั่วถึง ผู้กำหนดนโยบายมีภารกิจในการกำหนดนโยบายทั้งนโยบายเกี่ยวกับนิสัยและวัฒนธรรมทางการเงินของคนไทย และนโยบายในการบริหารจัดการระบบ หน่วยงานกำกับดูแลอันนี้

๑๘

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๙/๒

เราก็ใช้หน่วยที่มีอยู่แล้ว เช่น กระทรวงการคลัง หรือธนาคารแห่งประเทศไทย หรือ ก.ล.ต. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือคณะกรรมการประกันภัย หรือกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น สำหรับหน่วยปฏิบัติที่ใช้หน่วยงานที่มีอยู่แล้วพวกธนาคารของรัฐ ธ.ก.ส. ธอส. ธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายนะครับ แล้วก็เรื่องของตลาดหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือว่าใช้มหาวิทยาลัย โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ใช้วัดก็ช่วยสอนได้ พระก็ช่วยสอนได้ เรื่องการออม เรื่องการใช้อย่างคุ้มค่าไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาตินะครับ สำหรับรายละเอียดนี้ผมจะขออนุญาตท่านประธานว่า ขอให้คุณสินินาถซึ่งเป็นผู้ศึกษาเรื่องนี้โดยตรงเป็นเจ้าของดำรับได้นำเสนอต่อไปครับ ขอขอบคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ต่อไปนะคะ เรียนเชิญคุณสินินาถ ไพสิฐฐานันท์ เป็นท่านรองผู้อำนวยการสำนักงานกลยุทธ์และแผนงานของธนาคารธนาชาตินะคะ เชิญค่ะ

- ๑๐/๑

นางสาวสินีนารถ ไพลีภูฐานันท์ (ผู้ชี้แจงในนามคณะกรรมการ) : กราบเรียน ท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ แล้วก็สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคะ ดิฉัน นางสาวสินีนารถ ไพลีภูฐานันท์ อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเงินการคลังคะ ขอรายงานวาระการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนคะ จากทบทวนรัฐธรรมนูญแล้วก็แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ รวมถึงแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ ๓ ได้มุ่งเน้นการผลักดันการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการให้ประชาชนสามารถที่จะใช้บริการทางการเงินได้อย่างชาญฉลาดคะ แต่อย่างไรก็ดีปัญหาการขาดความรู้และวินัยทางการเงินของประชาชนเป็นปัญหาที่อยู่ในสังคมไทยมายาวนานคะ แม้ว่าในหลายช่วงปีที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต่าง ๆ พยายามที่จะยกระดับความรู้ทางการเงินของประชาชน แต่ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานที่ไม่เป็นระบบและเน้นกลุ่มเป้าหมายในวงแคบ ไม่ได้ครอบคลุมประชาชนอย่างทั่วถึง แล้วก็ไม่ได้ขับเคลื่อนองคาพยพทุกภาคส่วนของประเทศคะ โดยรวมแล้วประชาชนจำนวนมาก โดยเฉพาะคนฐานรากมีโอกาสได้เรียนรู้ทักษะทางการเงินค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่ยังคงขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล มีการใช้จ่ายหรือก่อหนี้สินเกินตัว ขาดวินัยทางการเงิน รวมทั้งยังไม่มีความสามารถเพียงพอในการจัดการทางเลือกทางการเงินได้อย่างมีเหตุผลและเกิดอรรถประโยชน์สูงสุดคะ ทำให้เกิดปัญหาของระบบเศรษฐกิจที่ตามมาอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี (GDP) ที่อยู่ในระดับที่สูง ปัญหาภาระหนี้ต่อรายได้ของครัวเรือนที่จนที่สุดที่อยู่ร้อยละ ๔๙ ในปี ๒๕๕๖ ซึ่งไม่ลดลงเลยจากปี ๒๕๕๒ การออมต่อรายได้พึ่งจับจ่ายใช้สอยของครัวเรือนอยู่ในระดับที่ต่ำ ร้อยละ ๘.๖ ในปี ๒๕๕๗ ลดลงจากร้อยละ ๑๐.๗ ในปี ๒๕๕๐ คะ

เป็นที่ทราบกันว่าเรากำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ผู้มีเงินออมเพื่อใช้จ่ายยามชราภาพมีเพียงร้อยละ ๔๔.๑ ของผู้มีเงินออมทั้งหมด และในร้อยละ ๔๔.๑ นี้ ร้อยละ ๒๕ ทำได้ตามแผนการออมคะ และร้อยละ ๓๔.๓ ทำไม่ได้ตามแผนการออม ประชาชนประมาณ ๓ ใน ๔ ของประเทศมีความรู้ทางการเงินระดับปานกลางถึงต่ำและต่ำที่สุดคะ ที่สำคัญที่สุดก็คือการเข้ามาและการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของดิจิทัล อีโคโนมี ไฟแนนเชียล เทคโนโลยี (Digital Economy Financial Technology) ต่าง ๆ ซึ่งทุกวันนี้ หากเราเข้าไปในร้านโทรศัพท์มือถือก็จะเห็นได้ว่าโทรศัพท์มือถือที่เขาขายนั้นส่วนใหญ่เป็น

สมาร์ทโฟน (Smartphone) แล้วโดยทั้งหมด โทรศัพท์มือถือโดยกดปุ่มหาได้ยากมากค่านั้นหมายความว่าแอปพลิเคชัน (Application) ต่าง ๆ ที่เป็นเรื่องของไฟแนนเชียลเทคโนโลยี (Financial Technology) ก็กำลังเข้าอยู่ในมือของประชาชนแทบจะทุกคนแล้วในปัจจุบันนี้ หากระบบการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินยังคงเป็นไปตามระบบปฏิบัติเดิมคงจะไม่มีแรงขับเคลื่อนมากพอ และไม่ทำให้ประชาชนมีความรู้และปรับพฤติกรรมได้ทันพลวัตของสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปค่ะ ที่สำคัญที่สุดคงไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศ แต่การปฏิรูปเศรษฐกิจที่ยั่งยืนมีความจำเป็นที่จะต้องยกระดับศักยภาพของทั้งผู้ให้บริการทางการเงินซึ่งเป็นทางด้านซัพพลายไซด์ (Supply Side) ซึ่งคณะกรรมการธิการเศรษฐกิจได้นำเสนอไปหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การปฏิรูประบบภาษี ระบบงบประมาณ ระบบการเงินฐานราก สหกรณ์ออมทรัพย์ แต่การปฏิรูปเศรษฐกิจที่ยั่งยืนนั้นเราจะต้องมีการปฏิรูปผู้ใช้บริการทางการเงินด้วยค่ะ นั่นก็คือประชาชนซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของระบบเศรษฐกิจ ถึงจะเป็นการปฏิรูปที่สมบูรณ์ เพราะฉะนั้นการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินจึงเป็นการปฏิรูปผู้ใช้บริการทางการเงินที่เป็นจิ๊กซอว์ (Jigsaw) สำคัญและที่จะเติมเต็มภาพการปฏิรูประบบเศรษฐกิจให้เป็นการปฏิรูปที่สมบูรณ์ได้ค่ะ

ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นตัวเร่งให้เกิดการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงิน ปัจจัยแรกก็เป็นเรื่องของความซับซ้อนของสภาพแวดล้อมทางการเงินค่ะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของนวัตกรรมทางการเงิน การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมาย ซึ่งแม้ว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบใหม่จะมีความซับซ้อนมากขึ้น ฝากเงินออมทรัพย์ก็พ่วงประกันชีวิต ซื้อประกันชีวิตก็พ่วงกองทุน แล้วก็การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้แม้แต่สถาบันการเงินก็จะต้องมีการพัฒนาการให้บริการของตนเองด้วยค่ะ ซึ่งเรื่องเหล่านี้ก็เป็นการที่ทำให้ประชาชนจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องของไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) เพื่อที่เขาจะได้ดูแลตนเองได้และเข้าใจความเสี่ยงทางการเงิน ที่สำคัญที่สุดก็คือว่า ผู้ประกอบการที่ไม่ใช่สถาบันการเงินหรือเข้ามา -----

ทำธุรกิจทางการเงินมากขึ้น เช่น ธุรกิจบอเรียต ไลน์เพลย์ รีฟินน์ ต่าง ๆ ที่เข้ามาสู่มือของประชาชน ผ่านโทรศัพท์มือถือค่ะ ความไม่แน่นอนของวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน อย่างที่ท่านอาจารย์สมชัย ฤชุพันธุ์ ได้กล่าวเอาไว้ค่ะ ก็ก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านธุรกิจ ซึ่งถ้าเกิดมีการบริหารจัดการการเงินที่ไม่ดีแล้วก็จะทำให้ถึงกับขั้นล้มละลายได้จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เคยผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศค่ะ เพราะฉะนั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในประเทศของเราก็ต้องการความรู้ในการบริหารจัดการการเงินด้วยเช่นกัน ภัยคุกคาม ด้านความปลอดภัยของสารสนเทศไซเบอร์เทรต (Cyber Threat) ต่าง ๆ ที่มักจะเกิดขึ้น ควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีหรือการใช้ระบบชำระเงินค่ะ เราจะเห็นได้ว่าจะมีการเอาข้อมูล ส่วนบุคคลจากผู้บริโภคไปทำธุรกรรมแอบอ้างลอกเลียนแบบมากมาย ซึ่งท่านเองก็จะได้รับข่าวสาร จากหน้าหนังสือพิมพ์อยู่เป็นระยะ ๆ ปัจจัยต่อมาก็เป็นการขยายตัวของหนี้สินภาคครัวเรือนค่ะ ซึ่งตัวเลขก็เป็นที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าอยู่ในระดับที่สูง ครัวเรือนของประเทศไทยมีทั้งหมด ๒๑ ล้านครัวเรือน พบว่ามีครัวเรือนที่เป็นหนี้ประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของครัวเรือนทั้งหมด และมีครัวเรือนที่มี หนี้นอกระบบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน หรือประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของครัวเรือน ทั้งหมดค่ะ ซึ่งตรงนี้เองที่เป็นจุดสำคัญเพราะว่าครัวเรือนที่เป็นหนี้นอกระบบนั้นเขายังขาด ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารจัดการการเงินอยู่ค่ะ ประชากรวัยทำงานกำลังเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบค่ะ จากผลการสำรวจทักษะทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้มีเงินออมมีสัดส่วนค่อนข้างสูงที่ร้อยละ ๗๗.๔ เปอร์เซ็นต์ แต่มีเพียงร้อยละ ๔๔.๑ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่มีการออมเพื่อการชราภาพ และในร้อยละ ๔๔.๑ มีร้อยละ ๒๕ ที่ทำได้ ตามแผนงาน และร้อยละ ๓๔ ที่ทำไม่ได้ตามแผนงานค่ะ

หากประชาชนขาดการเตรียมตัวในเรื่องของการออมเงินเพื่อรองรับช่วงชีวิต ภายหลังจากการเกษียณย่อมจะเป็นภาระทางการคลังหากรัฐบาลต้องจัดสรรเงินงบประมาณ จำนวนมากมาดูแลสวัสดิการผู้ชราภาพค่ะ แทนที่จะนำเงินไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ในด้านอื่น ๆ พฤติกรรมการอ่านที่ไม่สอดคล้องกับพลวัตความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ทักษะการอ่านสำคัญต่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประชาชนคนไทยโดยเฉลี่ยใช้เวลา ในการอ่านเพียง ๖๖ นาทีต่อวัน เพิ่มขึ้นจาก ๓๕ นาทีในปี ๒๕๕๔ ถึงแม้ว่าการอ่านของคนไทย จะเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังน้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีการอ่านที่มากกว่า

ประเทศไทยค่ะ ซึ่งจริง ๆ แล้วทักษะการอ่านก็ควรจะเป็นทักษะที่เป็นทักษะชีวิตหรือที่เรียกว่าไลฟ์สกีล (Life Skill) ภาพรวมของระดับความรู้ทางการเงินของประชาชน จากผลสำรวจระดับความรู้ทางการเงินของคนไทยโดยธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจและการคลัง ภายใต้กรอบขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ซึ่งในการวิจัยนั้นเขาเป็นการวัดความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติ เพราะเชื่อว่ามีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินที่ดีและจะมีสุขภาพทางการเงินที่ดีค่ะ ผลออกมาก็คือว่าคนไทยร้อยละ ๗๓ มีความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำจนถึงต่ำที่สุด และคะแนนของผลที่ได้ออกมาคนไทยมีทักษะทางการเงินน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของ ๑๔ ประเทศที่เข้าร่วมโครงการ และผลจากการทำรีเสิร์ช (Research) ของครั้งนี้ก็คือพบว่าผู้มีความรู้ทางการเงินต่ำขาดความรู้ทางการเงินในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางด้านการออมเงิน การจัดทำบัญชีส่วนตัว การจัดทำแผนทางการเงิน การบริหารจัดการรายจ่าย การลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

เรามาดูปัญหาของระบบการให้ความรู้ทางการเงินแบบเดิมนะคะ

ปัญหาที่ ๑ ก็คือว่าหลายหน่วยงานมีความพยายามและเห็นความสำคัญของการให้ความรู้ทางการเงิน แต่ว่าขาดการบูรณาการร่วมกัน ทำงานไม่สอดคล้องกันในแง่ทั้งความร่วมมือแล้วก็หลักสูตร คือต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างไปอบรมให้กับผู้ที่ตนเองคิดว่าขาดความรู้ทางการเงิน ไปอบรมเสร็จแล้วก็กลับหลังจากนั้นไม่มีใครดูแล -----

๒๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

กนกวรรณ ๑๒/๑

หลังจากที่อบรมไปแล้ว ๑ วันหรือ ๒ วัน ผลักภาระหน้าที่ไปให้แก่หน่วยงานบางส่วน เช่นคุณครูซึ่งไม่ได้มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน โดยรวมแล้วก็ไม่ได้คำนึงถึงความพร้อมของครู ทำให้ครูผู้สอนมีภาระการสอนเพิ่มเติมและทำให้ไม่สามารถสอนเนื้อหาวิชาหลักได้อย่างเต็มที่ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและคุณภาพการสอนในวิชาหลัก สถาบันการเงินชุมชนและบุคลากรไม่มีความพร้อมในการให้ความรู้ค่ะ ซึ่งสถาบันการเงินชุมชนนี้จะมีอยู่ ๒ กลุ่ม กลุ่มที่เป็นนิติบุคคลหรือสหกรณ์ ซึ่งเรื่องนี้เราก็เป็นข่าวแล้วก็เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้ว และกลุ่มที่ดำเนินการกันเองก็คือกลุ่มออมทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งเราก็ต้องการที่จะเพิ่มความเข้มแข็งในแง่ของความรู้ทางการเงินให้กับพวกเขา ขาดการวิเคราะห์ทำความเข้าใจถึงแก่นของปัญหาประชาชนในแต่ละกลุ่ม ทำให้ยังไม่สามารถสื่อสารให้เกิดผลหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนได้ ขาดการทำวิจัยและพัฒนาเพื่อทราบถึงข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มเป้าหมายค่ะ จึงทำให้ไม่มีข้อมูลเพียงพอในการที่จะวางกลยุทธ์ในการสื่อสารในเนื้อหาและแนววิธีการดำเนินการค่ะ ที่สำคัญที่สุดก็คือว่าขาดการสื่อสารทางการตลาดเป็นลักษณะที่เป็นการรณรงค์ระดับชาติ เรามาดูแนวทางปฏิบัติในต่างประเทศ ๖๔ ประเทศทั่วโลกนี้ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญระดับชาติค่ะ ทุกรัฐบาลในทุกประเทศให้ความสำคัญกับเรื่องนี้แล้วร่างกลยุทธ์ เขาเรียกว่าเนชันนัลสตราทีจี (National Strategy) ขึ้นมาค่ะ โดยใน ๖๔ ประเทศนี้ก็แบ่งออกเป็นหลายกลุ่มค่ะ กลุ่มที่ ๑ คือแผนยุทธศาสตร์อยู่ระหว่างการปรับปรุง และแผนยุทธศาสตร์ ฉบับที่ ๒ อยู่ระหว่างการบังคับใช้มี ๑๑ ประเทศ ซึ่งใน ๑๑ ประเทศนี้มีประเทศเพื่อนบ้านของเรา ๒ ประเทศค่ะ คือมาเลเซียแล้วก็สิงคโปร์ เขาทำมาหลายปีแล้วค่ะ กลุ่มที่ ๒ คือแผนยุทธศาสตร์ ฉบับที่ ๑ อยู่ระหว่างการบังคับใช้ มีทั้งหมด ๒๓ ประเทศ และเป็นที่น่าสนใจว่าประเทศเล็ก ๆ ก็ยังให้ความสำคัญเรื่องนี้และยกเป็นวาระแห่งชาติของเขา กลุ่มที่ ๓ คือแผนยุทธศาสตร์อยู่ระหว่างการออกแบบค่ะ มี ๒๕ ประเทศ กลุ่มที่ ๔ คือแผนยุทธศาสตร์อยู่ในขั้นตอนของการวางแผน มี ๕ ประเทศคือ ๕ ประเทศใหม่ที่กำลังจะเข้ามา ข้อมูลนี้เป็นข้อมูลของปี ๒๕๕๘ และ ณ วันนี้ในกลุ่มที่ ๓ ประเทศที่ทำแผนเสร็จแล้วคือประเทศยูกันดาค่ะ ประเทศไทยเราต้องการแผนแม่บทเรื่องนี้และต้องการกลยุทธ์ที่มีความสำคัญระดับชาติหรือกลยุทธ์แห่งชาติ เพื่อที่จะขับเคลื่อนการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินให้มีระบบมากขึ้นค่ะ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้

ถึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ๆ นะคะ ที่นี้เรามาดูทิศทางและเป้าหมายในการขับเคลื่อน การปฏิรูประบบการให้ความรู้และเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชนนั้น เราจะเริ่มต้นจาก ปี ๒๕๖๐ ถึงปี ๒๕๖๕ ซึ่งเบสต์แพริกทิซ (Best Practice) ของหลาย ๆ ประเทศ ๖๔ ประเทศที่กล่าวมานั้นส่วนใหญ่จะปฏิรูปใช้เวลา ๓-๗ ปี มีประเทศมาเลเซียใช้เวลา ๑๐ ปีค่ะ โดยการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน เราจะเริ่มต้นจากการยกระดับ การให้ความรู้และเสริมสร้างวินัยทางการเงินเป็นวาระที่มีความสำคัญระดับชาติค่ะ เพราะเราต้องการ ให้เกิดมีการแชร์คอมมิตเมนต์ (Share Commitment) หรือมีความมุ่งมั่นร่วมกันทั้งภาครัฐ และเอกชนหรือแม้แต่ non profit องค์กรแกโนเซชัน (Nonprofit Organization) ค่ะ โดยมีการวางยุทธศาสตร์เป้าหมายอยู่ ๓ เป้าหมาย เป้าหมายแรกคือวางแผนและเก็บออม สำหรับอนาคต ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจในการวางแผนการออม ๒. การบริหารจัดการเงินและหนี้สินอย่างชาญฉลาดค่ะ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเครื่องมือทางการเงินและสามารถมีวินัยในการบริหารจัดการเงินและหนี้สินได้อย่างชาญฉลาดค่ะ ๓. ก็คือ มีความเข้าใจภัยทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าพลวัตหรือ สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา ณ วันนี้ในเรื่องของดิจิทัล (Digital) เราจะต้องให้เขาเข้าใจว่า ภัยของเขาอยู่ตรงไหนและไม่ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพและสามารถบริหารจัดการความเสี่ยง ของตนเองได้อย่างรอบคอบค่ะ โดยมีรูปแบบการขับเคลื่อนดังนี้ค่ะ เนื่องจากเรามองว่า แผนนี้เป็นแผนที่มีความสำคัญระดับชาติ เราจึงให้แผนนี้อยู่ที่สำนักนายกรัฐมนตรีค่ะ -----

ซึ่งรูปแบบนี้ในระดับสากลโดยจะมีรัฐบาลเป็นผู้เริ่ม แล้วหลายแผนก็อยู่ในระดับสากล หลายแผนก็อยู่ที่กระทรวงการคลังบ้าง ธนาคารกลางบ้าง แล้วก็กระทรวงศึกษาธิการบ้าง ซึ่งทั้งนี้แล้วอยู่ที่ความแข็งแกร่งของแต่ละประเทศในแต่ละหน่วยงานค่ะ และอยู่ที่โครงสร้าง เศรษฐกิจ โครงสร้างการทำงานของแต่ละประเทศค่ะ เรามีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ประชาชนเป็นโพลีซีเมกเกอร์ (Policy Maker) ค่ะ ซึ่งในอินเตอร์เนชันนัลโมเดล (International Model) คนที่ใช้รูปแบบนี้ก็จะมีความหลากหลาย เช้าแอฟริกา อเมริกา ญี่ปุ่น บราซิล และอีกหลาย ๆ ประเทศค่ะ และมีธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นโอเปอเรเตอร์ (Operator) ค่ะ โดยในการทำแผนยุทธศาสตร์นี้เราจะจัดแบ่งกลุ่มประชาชนค่ะ อันนี้คือภาพใหญ่ของกลุ่มประชาชนที่เราจะจัดแบ่ง เราจะจัดแบ่งตามไลฟ์ไซเคิล (Life Cycle) ซึ่งถึงเวลาที่ที่จะต้องอิมพลีเม้นเทชัน (Implementation) จริง ๆ แล้วจะต้องละเอียดกว่านี้ เพราะว่าประชาชนในแต่ละกลุ่มมีเลิร์นนิ่งมีเดีย (Learning Media) ที่ไม่เหมือนกัน มีวิธีการเรียนรู้ที่ไม่เหมือนกันนะค่ะ โดยประชาชนที่เราจัดกลุ่มมาก็คือจะประกอบด้วยวัยเรียนรู้ค่ะ วัยเรียนรู้การศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน โดยมีเรกูเลเตอร์ (Regulator) คือกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการคลังค่ะ และโอเปอเรเตอร์ (Operator) ก็คือโรงเรียนและมหาวิทยาลัยทั้งหมด วัยทำงานค่ะ ก็จะมีพนักงานประจำ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ อาชีพอิสระ หมอ นักกฎหมาย ทหาร ดารา เป็นต้น วัยเกษียณและอื่น ๆ ก็มีผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน นักบวช ตำรวจ ประชาชนที่อยู่ในชนบท เกษตรกร สหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น โดย ๒ กลุ่มนี้ก็จะมีความรู้ (Regulator) ก็คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย ก.ล.ต. กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ มีโอเปอเรเตอร์ (Operator) ก็คือ สมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารเฉพาะกิจ กบข. หอการค้า สภาอุตสาหกรรม ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส. ซึ่งเป็นคีย์โอเปอเรเตอร์ (Key Operator) หลักอยู่แล้วก็ต้องร่วมด้วยในทุก ๆ กลุ่มประชาชนค่ะ และที่สำคัญที่สุดก็คือว่ากลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นกลุ่มที่เรามองว่าสำคัญมาก ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ กลุ่มนี้เราจะต้องหยิบยกขึ้นมาดูแลเขาเป็นกรณีพิเศษ เรกูเลเตอร์ (Regulator) ก็คือกระทรวงการคลัง โอเปอเรเตอร์ (Operator) ก็คือ บสย. หอการค้า สภาอุตสาหกรรม ธ.ก.ส. ธนาคารออมสิน เป็นต้น โดยเนื้อหาความรู้ควรที่จะประกอบด้วย

๗ หัวข้อนี้นะคะ ก็คือ ความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานค่ะ ความรู้ด้านดอกเบี้ย การคำนวณผลตอบแทน ความรู้ตลาดทุน กองทุน การออม รู้จักเก็บ รู้จักใช้ การจัดทำแผนการบริหารเงิน การบริหารรายได้ และรายจ่ายอย่างชาญฉลาด ความเสี่ยงทางการเงิน การป้องกันการฉ้อโกงขำระหนี้ ความรู้ทางด้านการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์อย่างปลอดภัยค่ะ แล้วก็ผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ ที่ซับซ้อนนะคะ ซึ่งการให้ความรู้เราจะแบ่งความเข้มข้นของการให้ความรู้ไปตามความซับซ้อนนะคะ ถ้าเด็ก ๆ ก็คงจะต้องให้ความรู้ที่ขั้นต้น แล้วก็พออายุมากขึ้นก็ให้ความรู้ที่ซับซ้อนมากขึ้นค่ะ โดยเรามองว่ากลุ่มประชาชนที่มุ่งเน้นจะเป็นกลุ่มประชาชนที่มีรายได้น้อยและขาดการดูแลอย่างเป็นระบบค่ะ กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม แล้วก็วัยเรียนรู้อีกค่ะ ในการปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินกับประชาชนควรจะมุ่งเน้นความสำคัญหลักค่ะ อย่างแรกก็คือว่า มุ่งเน้นกรอบแนวคิดพลังกลุ่ม เพราะเราเชื่อว่าความร่วมมือระหว่างกันและดูแลซึ่งกันและกัน ร่วมกันรับผิดชอบจะทำให้ประสบความสำเร็จค่ะ และเป็นการลดปัญหาแฟร็กเมนต์ (Fragmented) คือต่างคนต่างทำงาน ซึ่งเป็นปัญหาของระบบการให้ความรู้ทางการเงินในปัจจุบันค่ะ การให้ความรู้อย่างบูรณาการที่เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดสติปัญญาทางการเงิน ดิฉันคิดว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือความจริงที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าเราจะต้องเรียนรู้กับมัน จัดทำหลักสูตรที่ได้มาตรฐานแล้วก็มีแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีระหว่างกันค่ะ การขับเคลื่อนและยกระดับองค์กรที่มีอยู่ของภาครัฐ และเอกชนให้เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการกับประชาชนทุกระดับค่ะ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงิน ชุมชน สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการค่ะ เราต้องขับเคลื่อนพนักงานของเขา เทรน เดอะ เทรนเนอร์ (Train the Trainer) ให้เขามีความสามารถมากพอที่เขาสามารถจะไปสื่อสารและให้ความรู้เรื่องนี้กับประชาชนที่เขาดูแลได้ค่ะ การยกระดับคุณภาพของบุคลากรทางการเงินในปัจจุบันค่ะ -----

จะเห็นได้ว่าบุคลากรทางการเงินในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของธนาคารพาณิชย์ บุคลากรของการประกันภัย และสถาบันทางการเงินต่าง ๆ ทั้งประเทศมีประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ กว่าคน ซึ่งถ้า ๕๐๐,๐๐๐ กว่าคนนี้มีคุณภาพก็จะทำให้การสื่อสารเรื่องการให้ความรู้พื้นฐานกับประชาชนสามารถกระจายได้อย่างทั่วถึงทั่วประเทศค่ะ

ที่นี้เรามาดูคณะกรรมการยุทธศาสตร์นะคะ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ เราวางรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองประธานคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ส่วนกรรมการก็จะเป็นผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐแล้วก็ภาคเอกชน มีผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการ สศค. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกองทุนการออมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน โดยมีเลขาธิการสภาพัฒน์เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการก็จะมีรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รองผู้อำนวยการ สศค. รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย รองผู้อำนวยการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน รองผู้อำนวยการธนาคารออมสินโดยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในฐานะที่เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อน คือการกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้ทางการเงินและเสริมสร้างวินัยทางการเงิน อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ติดตาม ประสานงาน สนับสนุนและเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงาน กำหนดแนวทางบูรณาการความร่วมมือ และประสานงานระหว่างหน่วยงาน แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการ หรือตำแหน่งอื่นใด เพื่อช่วยในการดำเนินงานของคณะกรรมการ และสุดท้ายเสนอแนะแนวทางต่อคณะรัฐมนตรี หน่วยงานที่เกี่ยวกับนโยบายเพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ค่ะ

ในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์เราจะต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จเราจะแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับสากล ซึ่งตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับสากลก็จะมีอยู่ ๓ เรื่องค่ะ

เรื่องที่ ๑ ก็คือว่าสถานะของแผนยุทธศาสตร์ของประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มที่ ๓ ได้เลื่อนขึ้นไปอยู่ในกลุ่มที่ ๒ คือทำแผนยุทธศาสตร์เสร็จแล้วและอยู่ในระหว่างการบังคับใช้ค่ะ

ตัวชี้วัดที่ ๒ คือระดับคะแนนความพร้อมด้านทักษะทางการเงินเพิ่มขึ้นจากลำดับที่ ๔๘ เป็นน้อยกว่าลำดับที่ ๒๐ ณ ปัจจุบันนี้ประเทศมาเลเซียอยู่ลำดับที่ ๑๓ ค่ะ

ตัวชี้วัดที่ ๓ ก็คือว่าระดับทักษะทางการเงินสำหรับผู้ใหญ่ภายใต้เกณฑ์ของโออีซีดี (OECD) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้าร่วม ณ วันนี้ของประเทศไทยอยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่เข้าร่วมค่ะ

ตัวชี้วัดภายในประเทศค่ะ ตัวชี้วัดภายในประเทศถูกวางภายใต้วัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือมีวัตถุประสงค์อย่างไรก็ไปวัดผลของวัตถุประสงค์นั้น

ข้อ ๑ คือประชาชนวางแผนและเก็บออมสำหรับอนาคตได้ค่ะ สัดส่วนการออมของครัวเรือนเราก็มองไว้ว่าเพิ่มสูงกว่าร้อยละ ๘.๖

เรื่องที่ ๒ คือประชาชนบริหารจัดการเงินและหนี้สินอย่างชาญฉลาด ระดับหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี (GDP) ก็น่าจะปรับตัวดีขึ้นค่ะ

เรื่องที่ ๓ คือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของระบบธนาคารพาณิชย์ปรับตัวดีขึ้น น้อยกว่าร้อยละ ๒.๔ ค่ะ

๓. ประชาชนมีความเข้าใจภัยทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน ก็คือเรามองว่าข้อร้องเรียนของผู้บริโภคเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินลดน้อยลงจากปี ๒๕๕๗ และลดน้อยลงอย่างต่อเนื่องค่ะ เราจะเห็นได้ว่าพลวัตที่อยู่รอบตัวเราในปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมากเลยคะ แม้แต่สถาบันการเงินเองก็ยังคงปรับตัวไปให้เข้ากับพลวัต -----

เพราะฉะนั้นประชาชนในฐานะผู้ใช้บริการทางการเงินเรามีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ทางการเงินกับเขาค่ะ และเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะว่าการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ จะไม่สามารถที่จะเดินต่อไปได้ถ้าผู้ใช้บริการทางการเงินไม่ได้รับการให้ความรู้อย่างเป็นระบบ ขอบคุณค่ะ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ท่านกรรมการชี้แจงเสร็จเรียบร้อยแล้วนะคะ ต่อไปก็จะมีสมาชิกขออภิปราย ขณะนี้มีอยู่ ๔ ท่าน คือ ท่านสุรินทร์ จิรวินิชย์ ท่านคุณจิต นาคทรพรพ ท่าน พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์ ท่าน พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช นะคะ รายชื่อมาเพิ่มอีกเป็น ๗ ท่าน ท่าน พลตำรวจโท อำนวย นิยมะโน ท่านนิกร จำนง ท่านวันชัย สอนศิริ ทั้ง ๗ ท่าน ขอเรียนเชิญ ท่านแรกค่ะ ท่านสุรินทร์ จิรวินิชย์ อดีตเลขาธิการสำนักงานประกันสังคม อดีตรองปลัด กระทรวงแรงงาน เรียนเชิญค่ะ

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายสุรินทร์ จิรวินิชย์ สมาชิก สปท. หมายเลข ๑๗๓ ท่านประธานครับ ผมฟัง ท่านกรรมการบรรยายแล้วก็มีความรู้สึกประทับใจอย่างยิ่ง และผมคิดว่าเป็นเรื่องที่ดี ที่ท่านกรรมการกำลังจะให้ภูมิคุ้มกันกับประชาชน ถ้าเป็นทางการแพทย์เขาเรียกว่า ฉีดวัคซีนให้ แต่ถ้ามีโรคเยอะ ๆ เหมือนไข้หวัดแล้วกำลังระบาดขณะนี้ ท่านจะมีวัคซีน สักเท่าไรที่จะพอฉีดให้กับประชาชน เมื่อสักครู่ท่านกรรมการก็บอกว่าเป็นเรื่องของ ไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) ผมฟังแล้วก็ยิ่งฮือฮือใจพองบานยิ่งกว่า ขนผ่ายฟูเสียอีก แต่ผมอยากทราบว่าไม่ใช่ว่าอย่างที่คิดหรอกครับ แล้วผมจะพาท่านไป ว่าไม่ง่าย ทำไมไม่ง่ายขึ้นครับ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่เราจะต้องคุยกันให้นานหน่อยนะครับ เพราะว่าเรื่องเงินเรื่องทองนี้เป็นของบาดใจ และเรื่องเงินนี้เขาก็มีอาชีพไว้ว่า มีเงิน เขานับเป็นน้อง มีทองเขานับเป็นพี่ ถ้ามีทั้งเงินและทองนี้นะครับ ท่านคิดเอาเองแล้วกันว่า จะเรียกว่าอะไร ก็จะมีคนมั่วหมะมั่วมั่ว ไม่มีคนไหนหรอกที่ชอบหรือรักคนจน ในอดีตครั้งหนึ่ง อย่างให้ผมกล่าวเลยว่า พ.ศ. อะไร รัฐบาลสมัยหนึ่งก็บอกมีนโยบายเปิดเสรีทางการเงิน บีไอบีเอฟ (BIBF) ผลเป็นอย่างไรครับ ประเทศไทยดัมย่ำกุ่ม เจ็งไม่มีทีท่าแทบแยมาถึง ปัจจุบันนี้ เพราะเรายังไม่ได้สร้างเกราะภูมิคุ้มกันว่าวินัยทางการเงินการคลังเป็นอย่างไร จะเอาเงินเข้าเอาเงินออกอย่างไร ยังใช้ไม่เป็นอย่างที่ท่านกรรมการก็กล่าวไปแล้ว แล้วมี

ศัพท์อีกคำหนึ่งที่กำลังประชุมวันนี้วันสุดท้ายแล้ว เอซีดี (ACD) เมื่อกี้ท่านกรรมการก็กล่าวไปแล้วเรื่องฟินเทค (FinTech) ผมอยากจะกราบเรียนคำเต็ม ๆ ของฟินเทค (FinTech) เดี่ยวประชาชนจะไม่เข้าใจเพราะเราพูดไปถึงประชาชนเลยนะครับ มันมาจากคำว่า ไฟแนนเชียลเทคโนโลยี (Financial Technology) เลยเรียกฟินเทค (FinTech) ถ้าเป็นภาษาอังกฤษเขาเรียกว่าฟินเทค อีส เซนจิง มั่นนี่ เซนจ์ แฮนด์ (FinTech is changing money change hand) คือการเปลี่ยนเงินจากมือหนึ่งไปสู่มือหนึ่ง หรือจากมือหนึ่งไปหลาย ๆ มือ หรือจากหลาย ๆ มือมาสู่มือเดียว นี้เรียกว่าฟินเทค (FinTech) อยากจะให้ความรู้เพิ่มเติมไป แต่ทั้งหมดทั้งสิ้นนี้ผมอยากจะกราบเรียนเป็นเรื่องสมมุติทั้งนั้น แต่ฆ่าคนตายมาทั่วโลกแล้วเรื่องของสมมุตินี้ นะครับ ที่ไม่สมมุติก็คือว่าทั้งหมดนี้มันเป็น เครื่องสมมุติทดแทนอะไร ทางเศรษฐศาสตร์เขาบอกทดแทนสินค้าโภคภัณฑ์ สินค้าโภคภัณฑ์ มี ๔ กลุ่มใหญ่ ๆ ๑. พลังงาน ๒. โลหะอุตสาหกรรม ๓. โลหะมีค่า ๔. สินค้าการเกษตร ผมนำท่านไปสู่เพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ผมทำมา ๒ ครั้งแล้ว เมื่อคืนนี้ปรับปรุงอีกทีหนึ่ง มันเป็นเวอร์ชัน (Version) อีกครั้งหนึ่ง หน้าต่อไปครับ ผมอัญเชิญพระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งอยู่ในธนบัตรใบนี้ ไม่มีใครไม่รู้จักธนบัตรใบนี้ ในกระเป๋าท่านก็จะมี เป็นที่รู้จักกันมากที่สุดคือธนบัตรใบละ ๑๐๐ ผมกราบอัญเชิญมาว่า นี่เป็นของมีค่า แต่ถามว่ามีมูลค่าไหม อีกเรื่องหนึ่ง มูลค่ากับมีค่าบางทีก็อยู่ด้วยกัน บางทีก็ไม่อยู่ด้วยกัน ต่อไปครับ โบราณนี้เขาบอกไว้เลยว่า มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาทอย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์ จงมักน้อย กินน้อยค่อยบรรจบ อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน อันนี้สุนทรภู่เขียนไว้นานแล้ว ผมก็ไปยืมมา ไฉ่เหริยสุสสิ่ง -----

กลับไปอีกทีครับ ผมขออนุญาตใช้เวลาท่านมากนิดนะครับ เพราะผมคิดว่าทำให้ความรู้
 อย่างที่ท่านจะให้ความรู้ต้องปูพื้นฐานเสียก่อนว่าเงินมันมาจากไหน เป็นของสมมุติอะไร
 ชาวบ้านเขาจะได้รู้ว่ามีคุณค่าแค่ไหน เหยี่ยุสถึงขณะนี้หลายคนไม่รู้จักแล้วมี ๒ แบบ
 สีทองกับสีเงิน มีด้านหน้าด้านหลัง เหยี่ยุ ๑ บาท มีด้านหน้าด้านหลัง ผมเอามาให้ดูให้ชม
 เดี่ยวกลัวท่านจะลืม ท่านไปดูแต่แบงก์ ๑๐๐๐ ภาพต่อไปครับ ในอดีตเป็นอย่างนี้เลย หรือไม่เชื่อ
 การแลกเปลี่ยนสินค้าแลกกันไปแลกกันมา คนที่มีอาหารก็ไปแลกคนมีเสื้อผ้า ร้อยแปด
 จิปาถะ แต่มันสะดวกไหม ไม่สะดวก ดีค่าราคาลำบาก ก็มีของสมมุติขึ้นมาเป็นเงิน
 ใน ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ ปีที่แล้วมาในยุโรปเริ่มต้นใช้หอยเบี้ยซึ่งหายากต้องมาจากทะเลลึก
 เป็นการทดแทนว่าผ้าของท่าน ผักของท่าน มีมูลค่าก็เบี้ยก็ยุ่งยากมาก พอโลกพัฒนาขึ้นมา
 ภาพต่อไปครับ นี่เป็นเงินไทยยุคโบราณเลย ตั้งแต่โบราณมาเลย ตั้งแต่สมัยพูนั่นโล่มา
 จนถึงปัจจุบันนี้ เดี่ยวท่านไปดูครับ อันนี้ไปดูได้ที่กองกษาปณ์ หรือธนาคารแห่งประเทศไทย
 อันนี้ผมก็นำมาให้ชม เพื่อประชาชนจะได้รู้ว่ามันมีประวัติของมันมา เรื่องเงินตราที่ท่านกำลัง
 จะพูด ผมต้องขอเวลาท่านประธานมากหน่อย เพราะว่าผมเตรียมมาเยอะมากเลย ๒ สัปดาห์
 เชิญภาพต่อไปครับ อันนี้เป็นเงินพดด้วง หลายคนอาจจะไม่รู้ มันมีตั้งแต่ ๒ เฟื้อง ๑ เฟื้อง
 ๒ เฟื้องเป็น ๑ สลึง ๔ สลึงเป็น ๑ บาท ๔ บาทเป็น ๑ ตำลึง โบราณนะครับ แล้วขวามือเป็น
 เหยี่ยุ ๑ สตางค์แดง สมัยก่อนต้องร้อย คนที่ร้อยนี้ร้อยเพื่อเก็บง่าย ต่อไปครับ นี่ทำด้วยเงินครับ
 เหยี่ยุเงินมีพระบรมรูปของรัชกาลที่ ๕ ด้านหลังเป็นตราแผ่นดิน เขียนไว้ว่าบาทหนึ่ง ไม่ใช่
 ๑ บาท ด้านหลังนะครับ ผมว่าประชาชนคนไทยหลายคนในประเทศไทย ยกเว้นในห้องนี้
 จะเห็นอันนี้หนัก ๑ บาท ๑๕ กรัม แล้วมีมูลค่าจริง ๆ อย่างนี้เรียกว่าอะไรู้ไหมครับ มีทั้งมีค่า
 และมีมูลค่าในตัวมันเอง เพราะเป็นสินค้าโภคภัณฑ์อย่างหนึ่งใน ๔ อย่างที่ผมบอกไว้แล้ว
 แต่ถ้าเป็นแบงก์โน้ตกินไม่ได้ ใช้ไม่ได้ พอถึงเวลามันก็ชำรุดไป ภาพต่อไปครับ นี่เหยี่ยุ
 สมัยรัชกาลที่ ๖ ด้านหน้าเป็นพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖ พระบรมรูปท่าน ด้านหลังเขียนว่า
 ผลิตเมื่อปี ๒๔๕๖ พอถึงตรงนี้เรียกว่า ๑ บาทแล้ว เห็นไหมมีประวัตินะครับ แต่ผมไม่มีเวลา
 ที่จะอธิบายให้ฟังว่าทำไมเรียกไปเรียกมาอย่างไรนะครับ มีข้างสามเคียว อันนี้เห็นไหมครับ
 ของสมมุติแท้จริงเลย ไม่ใช่สินค้าโภคภัณฑ์อย่างที่ผมบอกนะครับ นี่คือธนบัตรในยุคต่าง ๆ
 ตั้งแต่โบราณมาเลยแบบที่ ๑ ถึงแบบปัจจุบันนี้ ผมไม่มีเวลาเอามาให้ดูให้ชมเป็นขวัญตา
 อันนี้แบบเริ่มต้นเลย เมื่อกี้ช่วยมือสุดเราพิมพ์ธนบัตรไทยใช้เป็นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๔๔๕

๓๒

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

พรมภิมล ๑๖/๒

ในรัชสมัยของรัชกาลที่ ๕ มี ๕-๖ แบบ ๗ แบบอย่างที่เห็น รัตนโกสินทรศก ๑๒๑ ต่อไป เป็นธนบัตรปัจจุบัน เอาแบงก์ ๑๐๐ มา แบงก์ ๕๐๐ มา แบงก์ ๑,๐๐๐ มา จะเอาแบงก์ ๒๐ มาด้วย เอาแบงก์ ๕๐ มาด้วยมันจะเต็มจอก็รู้จักกันอยู่แล้ว แล้วด้านหลังผมอยากจะ กราบเรียนว่าเป็นนวัตกรรม เป็นศิลปกรรม ธนบัตรไทยมีทั้งศิลปกรรมและนวัตกรรม ด้านหลัง ด้านพระบรมรูปก็เหมือนกัน ด้านหน้าจะเป็นพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านหลังจะมีความต่างกันไป เป็นรัชกาลที่ ๑ รัชกาลที่ ๕ เลิกทาส แล้วแต่จีปภาจะ รวมทั้งมีพระบรมรูปของสมเด็จพระนางเจ้าฯ ด้วย มีประวัติย่อ ๆ เป็นประวัติศาสตร์ไทย ท่านไปหาดูได้นะครับ ต่อไปครับ พอมีเงินเยอะ ๆ ก็ตั้งสมมุติขึ้นมาว่ามีธนาคารสยามกัมมาจล แต่ผมไม่บอกว่าปัจจุบันนี้เป็นอะไรนะครับ เดี่ยวจะกลายเป็นโฆษณาสินค้า ผิดจริยธรรม ธนาคารแห่งแรกของประเทศไทยเรียกว่าธนาคารสยามกัมมาจล ปัจจุบันนี้ผมไม่รู้อยู่ที่ไหนแล้ว แต่รูปเป็นอย่างนี้ ปัจจุบันนี้เป็นตึกกรมบ้านช่องที่ใหญ่โต ผมไม่กล่าวครับ ต่อไปครับ วิวัฒนาการ นี้เลยพอมีธนาคารปุ๊บมีการพิมพ์กระดาษ -----

ก็มีสมุดเงินฝากธนาคาร การใช้สมุดเงินฝากธนาคารคือยังตัมตุนหลอกวงกันไม่ได้ มันจะต้องเอาไปให้เจ้าหน้าที่ดูว่าคุณจะเบิกเท่าไร ผมไปเบิกเงินธนาคารที่นี้ กรุงไทยยังต้องเอาบัตรประชาชนไปด้วยเพราะว่าต่างสาขา เขาเรียกว่ามีการันตี (Guarantee) ว่าจะไม่มีการโกงกัน เบิก ๒๐ บาทก็บอกเบิก ๒๐ บาท เบิก ๑๐๐ บาทก็บอกเบิก ๑๐๐ บาท ถอนเงินนะครับ ผาก ๑๐๐ บาทก็บอกผาก ๑๐๐ บาท ต่อไปมันไม่ทันอกทันใจมนุษย์ หายใจแฉับเงินมาเป็นร้อยล้านบาท หายใจแฉับเงินหายไปเป็นพันล้านบาท นี่คือบัตรเอทีเอ็ม (ATM) ของธนาคารกรุงไทย และเอทีเอ็ม (ATM) ของธนาคารออมสิน ผมจะเอา ๒ ธนาคารนี้มาเพื่อไม่ให้โลกวิเศษ โลกดีเตียน คือเป็นธนาคารของรัฐบาล ทีนี้ถ้ามีบัตรอย่างนี้ปั้มมันไม่มีเครื่องก็ไม่ได้ ท่านไปดูสิครับ เทคโนโลยีที่ผมบอกเมื่อก็ ไฟแนนเชียลเทคโนโลยี (Financial Technology) ผมขออนุญาตท่านแล้วว่า ขออีกนิดหนึ่งเพราะมันเป็นประโยชน์จริง ๆ ต่อไปครับ เครื่องถอน ตู้ถอนเงิน ผากเงิน อัตโนมัติมีทุกหัวระแหงท่าน ในปีมีหน้าห้องน้ำเลย มีทุกที่เพื่อสะดวกเธอจะได้จับจ่ายใช้สอย ให้เงินมันหมุนตามหลักเศรษฐศาสตร์ของท่านกรรมมาธิการ เงิน ๑๐๐ บาท มันหมุน ๘ ครั้ง เท่ากับ ๘๐๐ บาท แต่ว่าจริง ๆ แล้วเป็นเรียลมันนี่ (Real Money) เท่าไรไม่รู้ แต่มันมีมูลค่า อย่างนั้น ทุกครั้งที่ใช้เงิน ๑๐๐ บาท รัฐบาลก็ได้ ๗ บาท จากแวต (VAT) ต่อไปนี้เลยที่ท่านกำลังจะพูด เห็นไหมหนุ่มหล่อกำลังโทรศัพท์ คุณย่า คุณยาย มาผากเงินที่ผมสิครับ ส่งเงินอย่างไรครับ เป็นอย่างไรครับ เงินมันหลุดภายใน ๑ วินาที เห็นภาพชัดเจนไหมครับว่าเราต้องพูดถึงวันนี้ให้ละเอียดล่อว่าท่านจะอย่างไร อย่าฝันนะ อันนี้ก็เป็นเทคโนโลยีที่กำลังทำเป็นฟินเทค (FinTech) หรือพรอมเพย์ (PromptPay) ซึ่งปัจจุบันนี้กำลังรณรงค์มากมายเลย แล้วท่านรู้ไหมขนาดมีพาสบุ๊ก (Passbook) ผมอยากจะกราบเรียนท่านว่า คุณพ่อผมก่อนปี ๒๕๔๐ หมดเงินไปมากมายเลย เพราะผากเงินธนาคารออมสิน ผมยืนยันเลย คุณพ่อผมอยู่ต่างจังหวัด แล้วเจ้าหน้าที่ของธนาคารออมสินไปบอกคุณพ่อผม ผมอยู่กรุงเทพฯ ว่าให้ถอนเงินไปลงทุนอย่างโน้นอย่างนี้ เหลือไม่ถึง ๑ บาทหลังจากปี ๒๕๔๐ เราไม่พูดกัน กำลังจะพูดวันนี้ให้ละเอียดล่อว่าท่านจะอย่างไร ต่อไปครับ สามเหลี่ยมแก้จนของผมคิดเองนะ ไม่ได้ลอกเลียนแบบใคร ท่านกำลังทำอะไรที่ไม่ครบวงจร ท่านกำลังจะไปบอกว่า จะถอนเงินอย่างไร ใช้เงินอย่างไร พรอมเพย์ (PromptPay) อย่างไร ใช้เอทีเอ็ม (ATM) อย่างไร ถ้ามว่าท่านไม่ได้สอนคนเลยทำให้เขาหาเงินอย่างไร หาเงินเป็นเสียก่อนก่อนที่ท่านจะพูดเรื่องอย่างนี้ แต่ถ้าจะบอกผมว่าคนอื่นพูดเยอะแล้ว อะไรที่มันไม่ครบรูป (Loop) ไม่ครบวงจร

ผมถามว่ารถยนต์คันหนึ่งถ้ามีแต่ล้อมีแต่เครื่องทำงานวิ่งได้ไหมล่ะ เรียกรถไหมล่ะ เพราะฉะนั้นอะไรที่จะเป็นประโยชน์อยากให้คุณทำให้ครบวงจร ๑. ต้องหาเงินเป็นก่อน หาเงินแล้วต้องประหยัดอย่างที่ท่านว่า เก็บเงินเป็น ถ้ามีมากมายก็เอาไปฝากธนาคารออมสิน ไปฝาก ธ.ก.ส. ก็ได้ หรือฝากธนาคารกรุงไทยก็ได้ที่เป็นของรัฐ รับรองเงินไม่หายไปไหน ต้องสอนต่อไปว่าใช้เงินเป็นที่ท่านกำลังบอก ท่านใช้เงินเป็นก็ใช้โทรศัพท์มือถือเลย โอนเงิน ฝากเงิน ร้อยแปดจิตปาละ กดผิด จะกด ๑๐๐ บาท กลายเป็น ๑,๐๐๐ บาท ร้อยแปดจิตปาละ ก็ฝากท่านว่าท่านคิดให้เป็นครบวงจร ในกรอบสามเหลี่ยมข้างในผมไม่กล้าใส่ ก็คือต้องเติมไปด้วยคนไทย ๗๐ ล้านคน ที่นี้คนไทยจะมี ๓ อย่างนี้ได้คืออะไร ต้องมีศีลเสียก่อน ท่านสอนให้เขามีศีลใหม่ ถ้ายังไม่มีศีล ๕ นี้ ๓ ตัวนี้ก็ไม่มา แล้วไม่มาเกิดอะไร ต้องสอนต่อไปว่าให้รู้จักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช -----

ท่านตรัสสอนพวกเราไว้นานมาแล้วจนมาถึงปัจจุบัน แล้วผมยังคิดว่าใช้ได้เป็นโอกาสโก จากสามเหลี่ยมขยับ ถ้าท่านขยับประชาชนจะร่ำรวยขึ้นทุกครั้ง ถ้าขยับอีกทีให้ครบสามเหลี่ยม ประชาชนก็จะร่ำรวยขึ้น เมื่อประชาชนร่ำรวยประเทศชาติก็จะร่ำรวยขึ้นจากการเก็บภาษีอากร ผมกราบเรียนท่านประธานทุกครั้งที่ผมอธิปายผมต้องมีข้อเสนอเสมอ แต่ข้อเสนอที่นี้อาจจะ ตรงใจท่านกรรมาธิการหรือประชาชนใหม่ก็สุดแท้แต่ท่านจะพิจารณา ข้อที่ ๑ ผมบอกเลยว่า ต้องให้ความรู้ประชาชนให้ครบวงจรเริ่มจากเป็นคนดี หาเงินเป็น เก็บเงินเป็น ใช้เงินเป็น ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ท่านไปขยายความเอานะครับ เมื่อกี้ผมได้กราบเรียนไป สักครูแล้ว ๒. ต้องให้ความรู้ผ่านสถาบันการศึกษา ผ่านครูอาจารย์ที่ไม่โลภ ที่มีศีลธรรม ไปยังนักเรียน นักศึกษา เพราะนักเรียน นักศึกษา เขามีพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เขาก็จะไปบอก ว่า คุณปู่ คุณย่า คุณแม่ จะใช้เงินจะต้องระมัดระวังอย่างไร จะหาเงินหาเงินอย่างไร คุณพ่อ คุณแม่อย่าไปโกงเขานะ ร้อยแปดจิปาถะ เก็บเงินต้องไปธนาคารอย่าไปฝากใครหรือฝังใต้ดิน ลูกจะไปบอกได้เพราะนักเรียนมีเป็นล้านคน ข้อที่ ๓ ให้รู้จักผ่าน ให้ความรู้ผ่านมหาเถรสมาคม ไปยุ่งอะไรกับพระเจ้า ผมถามว่าในชนบทที่พึ่งทางใจหรือเป็นเกราะคุ้มกัน อันดับแรกคือพระใช้ไหม ไปวัดทำบุญพระเทศน์เชื่อแต่กลับมาสามีภรรยาบอกไม่เชื่อแต่เชื่อพระ นอกจากเชื่อลูกแล้ว ก็เชื่อพระ พระดี ๆ พระที่มีศีลครบ ๒๒๗ ข้อ พระท่านก็จะเทศน์ เพราะฉะนั้นท่านต้อง ให้ความรู้กับพระ ผมอยากจะวิจารณ์สักเล็กน้อยใน ๓๓ หน้า ๓๔ หน้าของท่านทั้งใบขวางนะครับ ผมคิดว่าท่านใช้ความรู้ความสามารถในการทำดีมากเลย แต่ผมถามว่าถ้าเอากรรมการอย่างที่ท่าน เมื่อกี้บรรยายท่านมีเวลาประชุมไหม ผมถามท่าน รองนายกรัฐมนตรีมีเวลาประชุมไหม แถมยังไม่มาประชุมนะ ไม่ใช่รองนายกรัฐมนตรีนะ ระดับล่าง ๆ อธิบดีทั้งหลายก็ส่งระดับเด็ก ๆ มา และเกิดอะไร ชักช้ารำไร ถ้าเป็นผม มีนโยบายเลยไม่ต้องมีกรรมการนะ เป็นนโยบายของรัฐบาล ที่จะให้ความรู้เรื่องเหล่านี้เพื่อเป็นเกราะคุ้มกันหรือเป็นการป้องกัน เหมือนกับป้องกันโรค ดึกว่าให้เป็นโรคเสียก่อนแล้วก็มารักษาเสียเวลาและอาจจะพิการได้ป้องกันเสียก่อน ให้กระทรวงศึกษาธิการ มหาเถรสมาคม นำไปเผยแพร่แต่ท่านต้องให้มีคณะเล็ก ๆ ขึ้นมา ให้ความรู้กับสังฆาธิการ และวันนี้สังฆาธิการคือ ครม. ของสงฆ์รู้เรื่องไหมผมว่าอาจจะไม่รู้จริง เพราะมีคนเอาไปฝากคุณทำอะไรให้หมด เทศน์ให้ท่านฟังเสียก่อน มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ท่านไปดูสิมีทั่วประเทศ มหาวิทยาลัยสงฆ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย รวมทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหลายท่านเข้าตรงนี้ ให้ความรู้ครู

๓๖

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

เปมิศา ๑๘/๒

อาจารย์ไปเป็นเครื่องมือโดยที่ท่านไม่ต้องเหนื่อยมาก ถ้าท่านเหนื่อยอย่างที่ท่านเขียน ผมคิดว่าอีก ๑๐ ปี ผมว่าตำรวจจะต้องทำคดีอีกเยอะไม่ทัน ไฟไหม้บ้านแล้วหาน้ำมาดับไม่ทัน ท่านต้องให้ความรู้แบบปูพรมผ่านสิ่งที่ผมบอกไปแล้วสักครู่นี้ และเชื่อว่าโครงการของท่านจะได้ผล ผมกราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพว่าผมชื่นชมในแนวความคิดเริ่มต้น หมายถึงว่า ถ้าเป็นศัพท์สมัยใหม่ก็สตาร์ทอัป (Startup) ดีมากเลย สตาร์ท (Start) รถมอเตอร์ วอร์ม (Warm) เรียบร้อยดีแต่วิ่งไปไม่เท่าไรครับ ไปไม่ได้ไกล อยากกราบเรียนท่านด้วยความเคารพว่าสิ่งที่ผมกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังกรณีการเป็นสิ่งที่เล็ก ๆ น้อย ๆ ประดุจดั่งเขาเรียกเด็กน้อยบังอาจสอนสังฆราช กราบขอบพระคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ต่อไปนะคะเรียนเชิญท่านครุจิต นาครทรรพ ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน อดีตปลัดกระทรวงพลังงาน อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติคะ

- ๑๘/๑

นายคุรุจิต นาครทรรพ : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผมต้องขอขอบพระคุณคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจที่ได้กรุณาจัดทำและเสนอรายงานเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน หรือไฟแนนเซียล ลิเทอเรซี รีฟอร์ม (Financial Literacy Reform) ซึ่งเท่าที่ได้อ่านดูเพราะว่ามีเวลาอ่านมาถึง ๒ อาทิตย์นะครับ ท่านเลื่อนมาจากครั้งที่แล้ว ก็พอจะสรุปจากรายงานของท่านได้ดังนี้ครับ

เรื่องแรกท่านก็เห็นว่าประชาชนขาดความรู้และขาดวินัยทางการเงิน และไม่มีโอกาสได้เรียนรู้และเสริมสร้างทักษะทางการเงิน ซึ่งมีความจำเป็นในการสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัว ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและความซับซ้อนในเรื่องธุรกรรมทางการเงินและการเกิดขึ้นของวิกฤติทางการเงินหลาย ๆ ครั้ง ทั้งของโลกและของประเทศไทย อีกประการหนึ่งก็คือมีภัยคุกคามด้านความปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบการเงิน และจากการสำรวจพบว่าประชาชนยังมีความรู้ทางการเงินในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำและมีวินัยทางการเงินน้อย ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินตัวมากขึ้น

เรื่องที่ ๒ ท่านก็เห็นว่าปัจจุบันมีประเทศในโลกถึง ๒๓ ประเทศ ซึ่งมียุทธศาสตร์แห่งชาติในการยกระดับความรู้ทางการเงินให้กับประชาชนของเขา แล้วก็ยังมีอีก ๑๑ ประเทศที่กำลังดำเนินการบังคับใช้กฎหมายแล้ว และอีก ๓๐ ประเทศที่อยู่ระหว่างการออกแบบ กรรมาธิการเศรษฐกิจจึงมีข้อเสนอแนะก็คือยกเรื่องของการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนเป็นวาระแห่งชาติ ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ให้ความรู้และเสริมสร้างวินัยทางการเงินให้กับประชาชนเพื่อมาจัดทำยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมายในการวางแผนเก็บออม และจัดการหนี้สินอย่างชาญฉลาด และเข้าใจความเสี่ยงทางการเงิน แล้วก็มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในประชากรกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยงแล้วที่จะให้ความรู้ แล้วก็เสนอให้สภาพัฒน์เป็นเลขานะครับ แต่ตัวขับเคลื่อนท่านก็เสนอให้ธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อน ท่านประธานครับ รายงานฉบับนี้เป็นรายงานที่มีข้อมูลและการวิเคราะห์เชื่อมโยงที่ดีมาก ผมอ่านแล้วก็ได้รับความรู้และเห็นด้วยถึงความจำเป็นที่ต้องยกระดับและให้ความสำคัญในเรื่องความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน โดยรวมก็เห็นสมควรให้การสนับสนุนครับ

อย่างไรก็ตามผมก็มีข้อสังเกตเพิ่มเติมเล็กน้อยที่อยากจะฝากท่านกรรมการฯ ไปเรื่องแรกก็คือ ความรู้พื้นฐานทางการเงินคงต้องควบคู่ไปกับการรู้พื้นฐานทางกฎหมายและสิทธิทางกฎหมายด้วยเพราะมันเกี่ยวกัน อันที่ ๒ ก็เรื่องเล็กน้อยเพื่อให้เครดิตแก่นักกรรมการฯ และคณะทำงานที่ทำเรื่องนี้ ท่านก็น่าจะแนบรายชื่อเขาหน่อย มีแต่รายชื่อกรรมการฯ ท่านที่ทำจริง ๆ เพื่อว่าคนอ่านรายงานแล้วไม่รู้จะไปซักถามถูกตัวท่านครับ รายงานฉบับนี้ได้พูดมาตั้งแต่ต้นซึ่งผมเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าความรู้พื้นฐานและวินัยทางการเงินเป็นรากฐานที่สำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ฉะนั้นการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินจึงสมควรได้รับการยกระดับเป็นวาระแห่งชาติ ประชาชนจำนวนมากโดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยถึงรายได้ปานกลางยังขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล มีการใช้จ่ายหรือก่อหนี้สินเกินตัว ขาดวินัยทางการเงิน รวมทั้งยังไม่มีทักษะเพียงพอในการจัดการเลือกทางการเงินบริหารความเสี่ยงอย่างมีเหตุผลและรอบคอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง เราจึงเห็นกลุ่มคนหลายกลุ่มในสังคมตกเป็นเหยื่อของความหวังที่มาจากโฆษณาชวนเชื่อ เป็นเหยื่อของการบริโภคนิยม ใช้จ่ายเกินตัวจนเกิดเป็นข่าวระแวงครับ ในรัฐบาลนี้เห็นปัญหาของคนมีหนี้สินต้องออกกฎหมายทวงหนี้ขึ้นมาเพื่อไม่ให้มีบริการรับจ้างทวงหนี้ไปข่มขู่ลูกหนี้ในอดีตเมื่อผมยังหนุ่ม ๆ ก็มีคนตกเป็นเหยื่อของแชร์รถน้ำมันที่เรียกว่าแชร์แม่หม้ายท่านคงจำได้ -----

ล่าสุดนี้ก็มีคดียูฟัน (UFUN) ให้สัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนเยอะ ๆ แล้วก็เป็นการหลอกลวงเงิน เรามักจะได้ยินข่าวว่าชานาหรือเกษตรกรไปกู้เงินนอกระบบหรือในระบบก็ตามเซ็นกระดาษเปล่า และได้เงินมาแล้วก็ดอกเบี้ยสูงและยอดหนี้ก็สูงไปด้วยนะครับ แล้วก็ประชาชนอีกส่วนหนึ่งก็ไปสมัครเปิดบัตรเครดิต บางคนมีโหลหนึ่งเอาหนี้จากบัตรนี้ไปชำระหนี้บัตรเครดิตหนึ่งและในที่สุดก็เสียเครดิตตัวเองถูกแบล็กลิสต์ (Blacklist) อยู่ในเครดิตบูโร (Credit Bureau) ครุมีหนี้สินล้นพ้นตัว เวลาครุมีหนี้สินล้นพ้นตัวรายงานที่เขาพูดถึงจะมีกำลังใจสอนเด็กได้อย่างไร เพราะฉะนั้นการให้ครุไปสอนวินัยทางการเงินจะต้องให้ครุมีวินัยทางการเงินเสียก่อน หรือแม้แต่บางครั้งเราไปวัดก็จะเห็นวัดใหญ่ ๆ วัดดัง ๆ บางทีเข้าไปขายพระเครื่องหรือวัตถุมงคลกันในโบสถ์เลย แล้วพระท่านก็แก่แล้วเป็นเจ้าอาวาส ๘๐ ทั้งนั้น ความรู้ทางการเงินก็อาจจะไม่ค่อยดี ก็ถูกฆราวาสบางกลุ่มมาเช่าที่ไปทำธุรกิจให้ค่าตอบแทนวัดถูก ๆ อันนี้ก็ควรจะให้ความรู้กับพระสงฆ์ซึ่งท่านก็จัดไว้ในกลุ่มแล้ว ประชาชนจำเป็นต้องมีความเข้าใจในโลกทางการเงินที่พัฒนาไปมาก ด้วยสภาพเศรษฐกิจของโลกที่เปลี่ยนไปตามวัฏจักรที่ท่านเขียนไว้เองว่ามีทั้งรุ่งโรจน์และร่วงโรยหรือบูม แอนด์ บัสต์ (Boom and Bust) มีนวัตกรรมทางการเงินใหม่ ๆ ที่เรียกว่าไฟแนนเชียลอินโนเวชัน (Financial Innovation) หลายประการ แล้วก็ทำให้เกิดวิกฤติทางการเงิน เช่น คอลแลเทอรัล เดบต์ ออบลิเกชัน (Collateral Debt Obligation) หรือเครดิต ดีฟอลต์ สวอป (Credit Default Swap) ซึ่งท่านก็พูดถึง มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทำให้เราไม่ต้องไปธนาคาร แต่ถามว่าทำแบงก์กิง (Banking) ทางโทรศัพท์มือถือได้ แล้วก็เกิดธุรกิจบริการทางการเงินที่เรียกว่าไฟแนนเชียลเทคโนโลยี (Financial Technology) โดยผู้ให้บริการที่ไม่ได้เป็นสถาบันการเงิน ในรายงานของท่านก็ยังสามารถกล่าวถึงกลุ่มคนที่ควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ ซึ่งกระผมก็เห็นด้วยเนื่องจากเขามีความรู้ทางการเงินค่อนข้างต่ำ มีโอกาสเสียเปรียบ เสียรู้ เสียค่าโง่ ก็เป็นจำนวนมาก แล้วก็เกิดขึ้นมาแล้ว ได้แก่ คนในต่างจังหวัด ในชนบทนอกเขตเมือง ลูกจ้างหาเช้ากินค่ำ ลูกจ้างรายวันภาคเอกชน เกษตรกร แม่บ้าน หรือแม้แต่สื่อมวลชนอันนี้ก็เป็นที่น่าประหลาดใจ ครุอันนี้ชัดเจนนะครับเป็นหนี้มากที่สุด หรือแม้แต่พระสงฆ์ ท่านจึงได้เสนอให้มีการจัดแบ่งกลุ่มประชาชนและเนื้อหาในการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินเป็นกลุ่มต่าง ๆ ๓ กลุ่ม โดยมีเนื้อหาในแต่ละกลุ่ม หลักสูตรแตกต่างกันตามที่ระบุอยู่ในตารางที่ ๕ ในหน้า ๒๗ ซึ่งผมก็เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง แล้วก็เห็นด้วยกับตัวชี้วัดความสำเร็จและเป้าหมาย

ที่ท่านเสนอในการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนดังที่เขียนอยู่ในตารางที่ ๖ ในหน้า ๓๒ ด้วย อย่างไรก็ตามก็ควรจะฝากข้อสังเกตในเรื่องวิธีการที่จะไปถึงเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่ท่านอยากเห็นด้วยการตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ให้ความรู้ทางการเงิน และเสริมสร้างวินัย คือผมคิดว่าเราน่าจะปฏิบัติได้เลย ไม่ควรจะไปตั้งกรรมการระดับชาติ และอย่างที่ท่านสุรินทร์ว่าจะมีเวลามาประชุมหรือเปล่า แล้วก็กว่าจะถ่ายถอดไป แล้วก็เจ้าภาพที่สำคัญ ท่านจะให้สภาพัฒน์เป็นเจ้าภาพหรือท่านจะให้ธนาคารออมสินเป็นเจ้าภาพ หรือท่านจะให้ ธ.ก.ส. เป็นเจ้าภาพ แต่ละองค์กรที่ท่านเอ่ยนามมานี้ เขามีภารกิจประจำภารกิจหลักอยู่แล้ว ผมก็เกรงว่าจะไปไม่ถึงดวงดาว จริง ๆ ท่านควรที่จะตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรที่จะไปอบรมคน ๓ กลุ่มนี้เลย แล้วก็หางบประมาณมาจ้างแมส (Mass) อบรมอย่างเรื่องคำถามพ่วงตามรัฐธรรมนูญ เขายังใช้เวลา ๒ เดือนอบรมมีครู ก ครู ข และครู ค เราอาจจะทำแค่ครู ก แล้วก็ใช้สถาบันที่มีชื่อเสียง มีมาตรฐาน อาจจะเป็นสถาบันพระปกเกล้าก็ได้ อบรมเรื่องความรู้พื้นฐานด้านการเงินหรือกฎหมายเบื้องต้น แล้วก็ไปอบรมครู ก ใน ๗๖ จังหวัดเพื่อให้เขาไปอบรมครู ข ไปอบรมพระหรืออะไรก็แล้วแต่ ผมมักจะเห็นผลเร็วกว่ามาทำเป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์แบบนี้ -----

ซึ่งเป็นองค์การที่เข้า ผมว่าถ้ารายงานนี้ผ่านไปนี่กว่าจะเห็นผลอย่างที่ท่าน ๕ ปีนี้ไม่ทราบว่าจะได้หรือเปล่านะครับ อันนี้ก็อยากจะฝากด้วยนะครับว่าเป้าหมายและรายงานของท่านเป็นรายงานที่ดีมาก ผมคงจะยกมือให้ะครับ แล้วท้ายที่สุดอาจจะต้องขอเกือบปีท่านสุรินทร์มานิดหนึ่ง ไม่ได้เทียบกันมานะเผอิญคิดเหมือนกันครับ ผมคิดว่าความรู้พื้นฐานหรือวินัยทางการเงินนี้เริ่มต้นได้ง่าย ๆ แล้วก็เริ่มต้นโดยวัฒนธรรมไทยของเราที่บรมกวีสุนทรภู่ท่านก็ได้ประพันธ์ไว้เมื่อกว่า ๑๖๐ ปีมาแล้วนะครับ ในบทประพันธ์สุภาสิตสอนหญิง ซึ่งมีสั้น ๆ นะครับ ก็ว่า มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์ จงมักน้อยกินน้อยค่อยบรรจง อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน ไม่ควรซื้อก็อย่าไปพิไรซื้อ ให้เป็นมือเป็นคร่าวทั้งคาวหวาน เมื่อพ่อแม่แก่เฒ่าชรากาล จงเลี้ยงท่านอย่าให้อดร้อนท้อใจ การให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนก็ควรจะเริ่มด้วยรากฐานโบราณของวัฒนธรรมไทย คือรู้จักประมาณตนเอง รู้จักเก็บออม รู้จักมัธยัสถ์และเริ่มต้นด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขอบพระคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบคุณค่ะ ต่อไปเรียนเชิญท่าน พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสฤติย์ อดีตรองนายกรัฐมนตรี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมค่ะ

พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสฤติย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพเพื่อนสมาชิก สปท. ท่านกรรมาธิการที่นับถือ กระผม พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสฤติย์ สปท. ลำดับที่ ๓๙ วันนี้ผมก็รู้สึกดีใจที่ท่านกรรมาธิการได้นำเสนอเรื่องนี้ครับ และถือว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ผมว่าสำคัญในชีวิตของทุก ๆ คนนะครับ จริงเรื่องเงินก็ไม่ใช่ว่าสำคัญที่สุด แต่ว่าจำเป็นในชีวิต สำคัญสำหรับตัวบุคคล สำคัญสำหรับครอบครัว สำคัญสำหรับประเทศชาติ ในระดับประเทศชาติมีเรื่องการเงินการคลัง ในระดับครอบครัวก็ถือว่าต้องใช้ย่ลงมาคือเป็นการเงินการคลังของครอบครัว ผมอยากใช้ภาษาง่าย ๆ อย่างนี้ ในระดับประชาชนก็การเงินการคลังของเฉพาะตัวบุคคลนะครับจะชัดเจน ผมถือว่าเป็นเรื่องสำคัญในชีวิต เพราะทุกชีวิตต้องสร้างเนื้อสร้างตัวให้อยู่ได้ในสังคม ต้องตั้งตัวให้ได้ ท่านต้องชี้ให้เห็นว่าถ้าเรื่องนี้มันได้ประโยชน์อะไรสำหรับประชาชนนี้เขาจะเอาทันทีครับ เหมือนกับเรื่องการศึกษาทำไมสำคัญกับชีวิต บอกกับตัวเองได้ว่าถ้าอยากได้ดีอยากมีอนาคตก็ต้องเรียนหนังสือนะครับ อันนี้คือภาษาง่าย ๆ สิ่งที่ท่านเขียนมาทั้งหมดดีหมดครับ ขออนุญาต

เอ่ยนามท่านปลัดครุฑก็ได้วิเคราะห้ไปแล้วชัดเจนนะครับ ไม่ว่าจะเป็เทคโนโลยีเข้ามา
นวัตกรรมทางด้านการเงินเยอะแยะ หลาย ๆ อย่างก็สร้างความหายนะให้กับโลก ไม่ว่าจะเป็
ต้มยำกุ้ง ไม่ว่าจะเป็ใครซิสแฮมเบอร์เกอร์ (Crisis Hamburger) เพราะนวัตกรรม
ด้านการเงินที่มันมีเยอะไปแล้วก็สลับซับซ้อนกันไปหมด นอกจากนี้แล้วยังมีสิ่งไม่ถูกต้อง
ก็คือพวกแฮกเกอร์ (Hacker) ทั้งหลาย เพราะฉะนั้นความมั่นใจในเรื่องฟินเทคพร้อมเพย์
(FinTech PromptPay) ก็ยังมีตลอด เพราะฉะนั้นข้อมูลของท่านเข้มแข็งแข็งแรงครับ
แต่สิ่งทีผมจะพูดนี้เอาความเป็นจริงในสังคมไทย ตลอดชีวิตนี้ผมสังเกตกับสิ่งเหล่านี้มาตลอดว่า
ในสังคมไทยนี้อย่างไรแต่นิสิต นักศึกษาเลย ข้าราชการทีมีความรู้เรียนเฉพาะสายวิชาชีพตัวเอง
ไม่มีหลักสูตรใด ๆ ทีบอกเกี่ยวกับเรื่องนี้ วิศวกรก็เรียนวิศวกร หมอก็เรียนหมอ ตำรวจก็เรียนตำรวจ
ทหารก็เรียนทหาร ไม่มีเรื่องการเงินการคลังส่วนบุคคลหรือส่วนครอบครัวนะครับ เพราะฉะนั้น
พอตัวนี้พื้นฐานไม่ดี -----

แน่นอนครับมีปัญหาแน่ในการดำรงชีวิตมันก็นำไปสู่ปัญหาสังคม ท่านทั้งหลายคงจะรู้ว่า ถ้าคนที่ประสบความสำเร็จเขามองทุกโอกาสเป็นเงินเป็นทองหมด เขาสามารถที่จะหยิบเงิน ในทุกแห่ง หยิบเงินในอากาศได้ คนอื่นแม้กระทั่งผมใหม่ ๆ ผมมองเขาทำได้อย่างไร ต้องใช้สติปัญญาหาเงินอย่างถูกต้อง มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ไม่ต้องไปคอร์รัปชัน อันนี้มันจะนำไปสู่ เรื่องการธรรมาภิบาลอีกไม่ใช่เฉพาะเรื่องสร้างเนื้อสร้างตัวไปสู่ธรรมาภิบาลเรื่องคอร์รัปชัน ก็จะน้อยลง ในชีวิตผมเผชิญได้ทุนรัฐบาลไปเรียนต่างประเทศ เราจะเห็นว่าอาจารย์สอนเรา เวลาไปคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษา ทำไมอาจารย์เขาอ่านอะไร เขาอ่านคู่มือหุ้นคู่มือ (Stock) นิวยอร์กสต็อก ดูอะไรต่ออะไรทั้งหมด ผมก็คุยกับเขาผมลงทุนครับ เขาดูเรียลเอสเตท (Real Estate) เขาลงทุนครับ เขาไม่ได้พึ่งรายได้จากเงินเดือนของการเป็นโพรเฟสเซอร์ (Professor) อย่างเดียว เขาพึ่งทุกทาง ผมก็จำภาพเหล่านั้นมา ทำไมเราถึงจะทำได้ ทำไมเพื่อนร่วมงานเราถึงจะทำได้ว่า โอกาสการลงทุนมีตลอด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการการเงินที่ท่านจะให้ความรู้ ตรงพื้นฐานนี้แหละครับ ซึ่งมันไปไกลกว่านั้น เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ผมเองไปบรรยายที่ไหน ผมก็พยายามจะสอดแทรกสิ่งเหล่านี้ ให้คุณต้องเป็นนักลงทุนที่ดีหลังจากที่คุณออม สเตป (Step) แรกของคนตั้งเนื้อตั้งตัวแน่นอนอย่างที่ท่านพูดไว้ต้องมีการออม พอมีออมแล้วทำไม ถึงจะทำให้เงินนั้นมันงอกเงยเพื่อสามารถตั้งเนื้อตั้งตัวได้ตัวนี้สำคัญ ถ้าเป็นโบราณ ก็บอกว่าไปซื้อผืนเล็ก ๆ พอขึ้นราคาก็มีสอนกันมานะครับ หรือไปซื้อทองไปซื้ออะไรอย่างนั้น เขาจะมาลักษณะอย่างนี้ ถ้าคนมีสตางค์หน่อยก็ออมได้หน่อยก็ไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ มันจะเป็นลักษณะอย่างนั้น หรือถ้าเผื่อคอนเซอร์เวทิฟ (Conservative) หน่อยก็จะไปดู ศึกษาว่าอัตราดอกเบี้ยของแบงก์ไหนเป็นอย่างไร ประจำเป็นอย่างไร ก็เดือนเป็นอย่างไร ออมทรัพย์เป็นอย่างไร พันธบัตรเป็นอย่างไร หุ้นกู้ของบริษัทเป็นอย่างไร อัตราเป็นอย่างไร พวกนี้มันต้องรู้หมด มันต้องไปสู่จุดนั้น เพราะฉะนั้นการให้การศึกษาที่ท่านเขียนไว้เป็นสิ่งที่ดี ผมอยากให้ได้ทำตามนี้ แต่จะทำตามนี้ได้อย่างไร มันมี ๒ อย่าง ตั้งแต่องค์ความรู้ที่ท่านให้ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร ถ้าผมคิดง่าย ๆ ทุกองค์กรมีผู้ประสบความสำเร็จ ทุกชุมชน มีคนประสบความสำเร็จในเรื่องการเงินการคลัง ตัวนั้นเป็นเบสต์พริกทิซ (Best Practice) ในองค์กร ในชุมชน สามารถทำได้ทันที เกิดจากการปฏิบัติ เกิดจากการเข้าใจ ไม่ต้องไปรอกทำ หลักสูตรหรอกครับ ถ้าเผื่อไม่รู้อ่านในอินเทอร์เน็ต (Internet) อ่านในอะไรทั้งหมด วิเคราะห์ได้หมดแหละครับ คราวที่แล้วผมเคยพูดอภิปรายโรงเรียนมัธยมศึกษาอายุไม่เกิน

๑๓ ปี โรงเรียนบ้านบาก อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มาเป็นรองชนะเลิศ
แพ้วชิราวุธวิทยาลัย เขาเรียนในยูทูป (YouTube) เขาเรียนในยูทูป (YouTube) ครับ
ไม่ต้องไปมีอะไรมากมายเลย เขาสามารถที่จะชนะ ภ.ป.ร. ๑๒ : ๐ มาแพ้งชนะเลิศกับ
วชิราวุธวิทยาลัยเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นองค์ความรู้มีอยู่ทั่วไป เพียงแต่ว่าท่านจะไปสกัด
ให้มันง่ายอย่างไรเพื่อให้เพื่อนร่วมชาติในระดับต่าง ๆ ได้รู้ คนในชุมชนควรจะได้อย่างไร
เบสท์แพริกทิซ (Best Practice) ในชุมชนมีไหม ในหน่วยงานนี้มีเบสท์แพริกทิซ (Best
Practice) ไหม เป็นคนให้ความรู้สิครับ ไม่ต้องให้ภาระไปหาครู ก ครู ข ครูอะไรหรอก -----

ไปหาในนั้นแหละครับ นี่ก็จะเป็นสิ่งหนึ่ง แล้วกลุ่มเป้าหมายก็อย่างที่ผมได้พูดไปแล้วนะครับว่า กลุ่มที่ช่วยตัวเองแล้วนี่ไม่ต้องไปดูหรอกครับ เพียงแต่ให้เขาบริหารให้เป็นเพราะว่าผมเอง ไม่อยากให้คนไทยนี้ลงทุนเหมือนการพนัน ลงทุนแล้วก็พอผิดหวังฆ่าตัวตายกันไปบ้าง มันไม่ใช่ ลงทุนคุณก็ต้องมีเงินลงทุน คุณต้องมีเซฟเนส (Safeness) คุณต้องมีเงินคงคลัง ถ้าเป็นอะไรแล้วเราอยู่ได้เราต้องแบ่งให้ลูก ทหาร ตำรวจ เวลาไปรบยังมองเลยว่า ฐานมันสุดท้ายอย่างไร แนวดีเฟนด์ไลน์ (Defend Line) ดีเฟนด์ไลน์ (Defend Line) ที่ ๑ แพ้แล้วเราร่นมาที่ไหน ร่นมาที่ไหนตรงสุดท้ายนี้ต้องอยู่ให้ได้ เขาก็มีดีเฟนด์ (Defend) ของเขาเป็นลักษณะอย่างนั้นนะครับ ผมพูดจากความเป็นจริง มีเพื่อนผม มีผู้บังคับบัญชาผม ที่เขาทำแล้วเขาประสบความสำเร็จ เขาสามารถรับราชการแบบมีหน้ามีตา สามารถปฏิเสธ ความไม่ถูกต้องได้ เพราะฉะนั้นตัวนี้จะเป็นการชี้ให้เห็นว่าทุกวงการไม่ว่าเป็นวงการเอกชน วงการราชการมันก็จะมึธรรมาภิบาลขึ้น ชี้ให้เห็นว่าเรื่องนี่คือเรื่องชีวิตสำคัญกับชีวิตพอ ๆ กับการศึกษาเพราะเงินเป็นตัวในการขับเคลื่อนเพื่อให้เขาตั้งเนื้อตั้งตัวได้ มีชีวิตในสังคมนี้ได้ แม้กระทั่งว่าหลังพ้นทำงานแล้วเขาจะไปครับ เป็นสิ่งที่ว่ายากก็ยาก ว่าง่ายก็ง่ายเหมือนกับ หล้าปากคอกนะครับ เพราะฉะนั้นผมเองอยากให้กำลังใจนะครับ อยากให้ท่านไปปรับว่า ทำไมถึงจะทำได้เร็วเพราะว่ายุคนี้เป็นยุคดิจิทัล (Digital) ทุกอย่างเร็วมาก ทุกอย่างมีสปีด (Speed) เพราะฉะนั้นผมเองก็ขอแชร์ (Share) ประสบการณ์ที่ผมดูมาตลอดชีวิตนะครับ ผมพูดด้วยใจนะครับ เพราะว่าผมอ่านของท่านหมดแล้ว ผมก็ขอชื่นชมและขอขอบคุณครับ ขออุทิศเพียงเท่านี้ครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปท่าน พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ประธาน กรรมการบริหารสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ อดีตสมาชิกวุฒิสภา เรียนเชิญค่ะ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ขอขอบพระคุณท่านประธานที่ให้โอกาสในการอภิปรายในหัวข้อเรื่องที่ผมคิดว่า มีความสำคัญมากต่อพี่น้องประชาชนทั้งประเทศ ในเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐาน ทางการเงินแก่ประชาชน ถ้าเราดูผู้ที่ทำเรื่องนี้นะครับ อย่างน้อยที่นั่งอยู่บนบัลลังก์ตั้งแต่

ท่านสภิตย์ ท่านสมชัย ท่านสินีนารถ ท่านอาจารย์กอบศักดิ์ที่มีความสามารถสูงกว่าวัยนะครับ ท่านดอกเตอร์ธวัชชัย แล้วก็ท่านปัทมาซึ่งเป็นรองเลขาธิการสภาพัฒน์ ผมคิดว่าเราแทบไม่ต้องจะอธิบายอะไรเลยนะครับ เพราะเรื่องได้ทำกันมาอย่างรอบคอบใช้เวลามาพอสมควร แต่ก็อย่างที่เพื่อนสมาชิกได้กรุณาพูดว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ที่ผมกล้าลุกขึ้นมาพูดเพราะว่าผมก็เป็นลูกศิษย์ของท่านดอกเตอร์สภิตย์นะครับ ในวิทยาการตลาดทุนก็จึงมีความรู้บ้าง ประเด็นที่สำคัญนี้ผมคิดว่าเรื่องการศึกษาประเด็นปัญหาทางกรรมาธิการ ทำได้อย่างครอบคลุม กว้างขวางแล้วก็ได้ประเด็นหลัก ๆ ว่าปัญหาในด้านการเงินการคลังของประเทศปัจจุบันนี้มันเป็นอย่างไรบ้าง แล้วอะไรที่มีผลกระทบต่อสถาบันหรือต่อบุคคลทั่วไป แต่ที่ผมอาจจะตั้งข้อสังเกตนิดหนึ่งว่าในส่วนของการศึกษาในตอนแรก ๆ นี้ลงลึกไปมากเลย จนกระทั่งไม่นึกว่าเป็นเรื่องของการปฏิรูปความรู้พื้นฐานทางการเงินอย่างมีท่านสุรินทร์นี้ ขออนุญาตเอ่ยนามท่านพูดถึงฟินเทค (FinTech) ท่านให้คำจำกัดความเป็นเรื่องที่สำคัญ วันนี้ฟินเทค (FinTech) นี้มีสัมมนากันแทบจะทุกสัปดาห์ เป็นเรื่องของคนระดับที่จะไปต่อสู่ทางการเงิน ที่จะไปหากำไรกำไร แต่วันนี้ก็คงจะร้องไห้กันไปเป็นแถวเพราะขณะนี้หุ้นก็ตกไปเกือบ ๓ เปอร์เซนต์แล้วนะครับที่ว่าฟินเทค (FinTech) เก่ง ๆ นี้นะครับ เพราะฉะนั้นมันก็คงไม่เกี่ยวกับพี่น้องประชาชนมากนักหรือฟินเทค (FinTech) นี้ -----

ผมไม่อยากให้เราลืม หรือบางคนเขาบอกชี้ข้างจับตักแตน เราไปวิเคราะห์ลึกมากเลยนะครับ อาจารย์สมชัยของผมนี้ ต้องขอบพระคุณท่านสอนวิธีเล่นกอล์ฟด้วยนะครับ ผมเองเล่นมาผิดอย่างที่ท่านพูดเลยนะครับ ก็เลยไม่สามารถจะเล่นได้ดี เพราะฉะนั้นทุกอย่างต้องเริ่มที่พื้นฐานที่ดี เรากำลังพูดถึงการให้พื้นฐานแก่ประชาชนในด้านของความรู้ทางการเงิน

อีกประเด็นหนึ่งคือปัญหาของประชาชนนี้ชัดเจน คือคนทั่วไปมีความรู้น้อยในเรื่องการเงิน ในเรื่องของการที่จะจัดการกับปัญหาหนี้สินต่าง ๆ ก็จึงแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแล้วก็ยิ่งถล่มถลายไป เหมือนอย่างที่ท่านได้ศึกษาไว้ปัญหาหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นถึง ๑.๕ เท่าจากปี ๒๕๔๗ มาปี ๒๕๕๔ อันนี้ก็เป็นตัวเลขที่ชัดเจนว่าเป็นปัญหาที่จะหมักหมมแล้วก็สร้างปัญหาเพิ่มขึ้น ท่านได้พูดถึงแนวทางข้อเสนอในการให้ยกระดับเรื่องนี้เป็นเนชั่นแนลอะเจนดา (National Agenda) เป็นวาระแห่งชาติ ท่านได้พูดถึงเรื่องการเสนอตั้งคณะกรรมการซึ่งผมจะได้กล่าวต่อไปในตอนท้าย แล้วท่านก็พูดถึงการทำยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ ท่านกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ไว้ ๓ ระดับ คือ การวางแผนเรื่องเก็บออมสำหรับอนาคต บริหารจัดการเงินและหนี้สินอย่างชาญฉลาด และสุดท้ายมีความเข้าใจภัยทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน ความเสี่ยงทางการเงินผมหวังว่าอย่าไปทำหลักสูตรสอนให้คนเล่นหุ้นนะครับ ประเทศจีนเมื่อต้นปีที่แล้วคนฆ่าตัวตายไปหลายคน ผมเห็นภาพของคนที่สิ้นหวังเลย เพราะตอนนี้ที่เซี่ยงไฮ้ซึ่งเป็นตลาดหุ้นใหญ่ของจีนมีบัญชีเป็นร้อยล้านบัญชีมีคนอยู่ในตลาดหุ้นเป็นหลายสิบล้านคน พอหุ้นเมื่อปีที่แล้วตกจาก ๔,๐๐๐ กว่าจุดมาเหลือ ๓,๐๐๐ จุด ซึ่งวันนี้ยังเป็น ๓,๐๐๐ จุดอยู่ก็เหมือนกับแมงเม่าบินเข้ากองไฟนะครับ คนจีนเป็นไม่รู้กี่ล้านคนต้องสูญเสียเงินที่เขาสะสม เงินที่เขาออมมาไปมากมาย เพราะการหลงระเริงเข้าไปในตลาดหุ้น ซึ่งมันทำให้คนดูแล้วเหมือนกับว่าจะร้ายได้ข้ามวันข้ามคืน แต่สุดท้ายก็ร้องไห้กลับไปนะครับ เพราะฉะนั้นเรื่องตลาดหุ้นหรืออะไรต่าง ๆ นี้สอนให้เขารู้ว่าอย่าไปเล่นนะครับ อย่าไปสอนให้เขาว่าจะเล่นอย่างไรนะครับ

อีกอย่างหนึ่งที่อยากจะกราบเรียนคือเรื่องของกลไกที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันซึ่งท่านบอกว่ามีอยู่ธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. คือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผมได้พบกับท่านผู้อำนวยการธนาคารออมสินเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว พอได้ได้อ่านเรื่องนี้ก็เลยถามท่าน ปรากฏว่าธนาคารออมสินทำเรื่องนี้อยู่ ปีหนึ่งสอนเป็นหมื่นคน แล้วมีเป้าหมายเป็นแสน ๆ คนในอนาคต และได้รับนโยบายมาอย่างชัดเจนนะครับ แต่ถามผมว่าผมเชื่อมั่นไหมว่า

ประสบความสำเร็จในการที่จะไปสู่เป้าหมายอย่างที่ท่านกำหนดไว้นี้ ผมคิดว่าคงไม่ง่ายนะครับ คงไม่ง่าย เพราะว่าพนักงานธนาคารออมสินถึงจะมีเป็นหมื่นคนแต่ทุกคนก็มีภาระหน้าที่ในการที่จะต้องทำเป้า เดียวนี้คนอยู่ธนาคารมีความกดดันสูงมาก เมื่อวานดอยซ์แบงก์ของเยอรมันเพิ่งประกาศปลดคน ๙,๐๐๐ คนนะครับ เพราะฉะนั้นคนที่อยู่ในธนาคารต้องทำงานแข่งกับเป้าที่ท่านกำหนดไว้ เวลาผมเดินเข้าไปในธนาคารทุกวันนี้สิ่งแรกที่เขาจะถามผมบอกท่านซื้อประกันภัยไหม ประกันชีวิตไหม นี่แหละครับคือตัวทำลายเงินออมเลยแล้วสาว ๆ ทั้งหลายที่หลงเข้าไป แม่บ้านทั้งหลายนี้ก็จะไปซื้อประกันชีวิตนะครับ เพราะการซื้อประกันชีวิตคือเขาให้สำหรับคนรวย ไม่ใช่เป็นการออมเงิน เขาก็จะมีตัวเลขสวย ๆ บอกว่าท่านจะได้คืนเท่านี้ เอาเงินท่านไปตั้ง ๒๐ ปีแล้วมาคืนให้ท่านมากกว่า ๒ เท่า ๓ เท่า มันไม่ใช่เป็นการกำไรนะครับ แต่เราจะเห็นว่าเจ้าของประกันชีวิตทั้งหลาย บริษัททั้งหลายนี้ ร่ำรวยเป็นเศรษฐีลำดับต้น ๆ ของประเทศ ผมเคยไปฮาวาย เขาไปกันทีหนึ่ง ๓,๐๐๐ คน เขาจัดคนไปเที่ยวคือพวกที่ขายตรงนี่ ผู้ที่ทำกำไรนี่นะครับ เพราะฉะนั้นจึงบอกว่าคนไทยถูกหลอกล่อด้วยวิธีการต่าง ๆ เพราะฉะนั้นเราอย่าไปเชื่อว่าคนที่ทำงานธนาคารไม่ว่าธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารใดก็แล้วแต่เขาจะให้ความรู้ เพราะว่าเขามีหน้าที่ที่จะต้องทำเป้านะครับ ทำเป้าให้ได้ตามที่เขาต้องการ

อีกอันหนึ่งที่อยากจะเรียนก็คือประเด็นสุดท้ายเนื่องจากนาฬิกาเดินเร็วมาก ผมอยากจะให้ท่านกรรมการดูในหน้า ๓๐ หน่อย ผมมีข้อสังเกตอยู่หลายประการ ในหน้า ๓๐ ท่านได้พูดถึงคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดนี้เพื่อขับเคลื่อนการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินเป็นกรรมการระดับชาติ ผมคิดว่าก็ไม่เสียหายอะไร เพราะว่าท่านได้พูดถึงว่า ในประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้อย่างน้อยก็มีกว่า ๓๐ ประเทศที่เขาไปสู่ขั้นของการนำยุทธศาสตร์ ในการให้ความรู้พื้นฐานแก่ประชาชนทางด้านการเงินไปใช้แล้ว และมีอีกประมาณ ๓๐ ประเทศที่อยู่ในขั้นของการพัฒนาแผน ทำแผนอยู่ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย อันนี้ก็เป็น สิ่งใหม่ที่เรายังจะรู้ว่าประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้เขาก็มีอะแวย์เนส (Awareness) คือมีการคิด เหมือนกันว่าเป็นเรื่องที่สำคัญของประเทศในการที่ให้ความรู้แก่ประชาชน ในรูปแบบของ คณะกรรมการที่ผมอยากจะให้ข้อสังเกตนะครับ อย่างรองประธานผมคิดว่าน่าจะมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอยู่ด้วย ผมมองว่ากระทรวงศึกษาธิการนี้มีความสำคัญ ไม่น้อยไปกว่ากระทรวงการคลัง ถ้าพูดถึงการให้ความรู้แก่ประชาชน

ในส่วนของกรรมการท่านตกไปนิดหนึ่งนะครับ ในเลขาธิการของคือ ในแห่งต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างปลัดกระทรวงศึกษาธิการถูกต้อง เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมี การ อีกตัวหนึ่งนะครับ ท่านตกคำว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ก็ตกคำว่า การ ไป แล้วเลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา ก็ต้อง คณะกรรมการการอุดมศึกษานะครับ ผมเห็นท่านไม่ได้อยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ สักคนเดียวเลยข้างบนนั้น ก็เลยอาจจะเขียนตำแหน่งตกหล่นไปนิดหน่อย เพราะฉะนั้นทั้ง ๓ อันนี้ ต้องใส่ การ เข้าไปนะครับ ผมเช็ค (Check) จากกูเกิล (Google) เรียบร้อยแล้วครับยืนยันได้

ในส่วนของกรรมการก็มีทั้งระดับซี ๑๑ คือปลัดกระทรวงกับหัวหน้าแห่งต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ แล้วก็มีระดับอธิบดี ก็ไม่เป็นไร ส่วนเลขาธิการสภาพัฒน์ ท่านให้มาเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการน่าจะมีคนของกระทรวงศึกษาธิการ มาอยู่สักคนหนึ่งจะเอาใครก็แล้วแต่ก็ต้องดูความเหมาะสม ผมยังให้ความสำคัญ ท่านแบ่งกลุ่มผู้เรียนรู้เป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในวัยเรียน ซึ่งแน่นอนกระทรวงศึกษาธิการ ต้องเป็นพระเอกแน่ กลุ่มที่ทำงานอยู่ แล้วก็กลุ่มที่เกษียณอายุแล้ว ฉะนั้นตรงนี้ก็จะต้องไปดูให้ดีๆ เราจะกำหนดแนวทางอย่างไรในการที่จะให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งหลายสืบล้านคนมันไม่ใช่

เรื่องง่าย ท่านสุรินทร์เอง ท่านศุรุจิตเอง ขออนุญาตเอ่ยนามทั้ง ๒ ท่านก็ได้พูดประเด็นนี้ว่า ถ้าจะหวังพึ่งพาแค่ธนาคารออมสินและ ธ.ก.ส. ไม่เพียงพอ แล้วเขาก็มีงานมีภาระหน้าที่ อีกร้อยแล้วเขาทำอยู่แล้วแต่เราก็เห็นว่าผลที่เกิดขึ้นยังไม่ได้มีผลสัมฤทธิ์ในแง่ของตัวชี้วัด ต่าง ๆ ท่านก็มีอยู่มากมายว่าคนไทยมีความรู้ในด้านการเงินพื้นฐานสู้เขาไม่ได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ของประเทศต่าง ๆ เพราะฉะนั้นตรงนี้ต้องกระตุ้นอย่างแรงว่าถ้าเรามีกรรมการขึ้นมาแล้ว เพราะฉะนั้นความยากอยู่ที่ฮาว (How) นั้นแหละครับ ฮาว (How) ที่จะทำให้คนทั่วไป มีความรู้ มีความเข้าใจในการออม ในการลดความเสี่ยงทางการเงิน ในการกู้เงินต่าง ๆ อันนี้จะทำอย่างไร แล้วจะใช้ใคร ก็เป็นการบ้านที่บางท่านก็ให้ข้อเสนอแนะมา

ผมฝากอีกนิดเดียวในข้อ ๑ ของท่าน ซึ่งเป็นข้อหลักในหน้า ๓๐ (๑) กำหนด แนวทางหรือมาตรการเพื่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายและ แผนยุทธศาสตร์การให้ความรู้ทางการเงิน ผมอยากจะเพิ่มตรงนี้นิดหนึ่งว่าการเพิ่มช่องทาง ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทางการเงินให้มากขึ้น เพิ่มช่องทางให้ประชาชน สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทางการเงินได้มากขึ้น ไม่ใช่แค่เรียนรู้อย่างเดียว แต่ออนโกอิง (On Going) คือในอนาคตทำอย่างไรจะให้เขาเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการเงิน เพราะข้อมูล ทางการเงินนั้นมันไดนามิก (Dynamic) มันเปลี่ยนทุกนาที เปลี่ยนทุกวัน เพราะฉะนั้น การเข้าถึงข้อมูลมีช่องทางเป็นเรื่องที่สำคัญ พวกเราเองระดับนี้เสพข้อมูลในเรื่องของการเงินกัน หลาย ๆ ทางมาก ทั้งคู่มันนี่แซนเนล (Money Channel) -----

คูเอสเอ็มเอส (SMS) หลาย ๆ คนนั่งดูตลาดหุ้นอยู่ แต่ชาวบ้านชาวช่องเขาจะมีข้อมูลเหล่านี้ ได้อย่างไรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเขา และสุดท้ายในข้อ ๑ ของท่านควรจะต้องทำด้วยว่า โดยมีกรอบเวลาที่ชัดเจน กรอบเวลาเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างที่หลายท่านบอกต้องเร่งรัด เร่งด่วนนี่นะครับ เพราะฉะนั้นเรื่องของกรอบเวลาควรจะกำหนดอยู่ในยุทธศาสตร์ด้วยว่าจะทำกันให้แล้วเสร็จเมื่อไร ต้องขอขอบพระคุณที่คณะกรรมการเศรษฐกิจได้หยิบเรื่องนี้ขึ้นมา ผมเชื่อแล้วก็เห็นด้วยกับทุกท่านว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และถ้าทำได้สำเร็จอย่างน้อย ก็จะช่วยให้ประชาชนมีความฉลาดขึ้น รู้ทันในการที่จะบริหารเงินของเขาแล้วก็ทำให้มีสุขภาพจิตหรือมีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถ้าเขาไม่เป็นหนี้เป็นสินอย่างที่เรพบประสบปัญหาอยู่กับคนไทยทั้งประเทศในทุกภาคส่วนในวันนี้ ขอบพระคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเรียนเชิญท่าน พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน อดีตผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ เรียนเชิญค่ะ

พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน : กราบขอบพระคุณครับ กราบเรียน ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน สมาชิกลำดับ ๑๙๗ วันนี้เป็นแผนการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานด้านการเงินแก่ประชาชน แค่เห็นหัวข้อเรื่องผมก็ให้ความเห็นชอบแล้วครับ เพราะเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เป็นเรื่องที่ต้องกระทำเลยครับ แต่ที่ผมต้องลุกมาอภิปรายเนื่องจากกรณีนี้ กรณีที่กรรมการสร้างขึ้นมาสี่เสร็จเรียบร้อย สี่ก็ถูกใจ ผมขออนุญาตอภิปราย เพื่อขัดสีรุดให้มันเงายิ่งขึ้น

ท่านประธานที่เคารพครับ เราคงยอมรับนะครับว่าประชาชนต้องตก เป็นเหยื่อทางการเงินตลอดมา ในแผนที่ยังขาดอยู่ก็คือในเรื่องของการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับ ประชาชนไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ ให้ประชาชนมีการลงทุนที่มีความเสี่ยงไม่สูงนัก ความเสี่ยง ในการลงทุนมีแน่นอนครับ แต่ทำอย่างไรให้ประชาชนลงทุนแล้วไม่เสี่ยงหรือเสี่ยงน้อย ผมกำลังพูดถึงเรื่องอีโคโนมิกไครม์ (Economic Crime) ไวต์ คอลลาร์ ไครม์ (White Collar Crime) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางการเงิน อาชญากรรมคอเช็ตขาว ไม่ได้หมายความว่าผมนะครับใส่เช็ตขาว เป็นอาชญากรรมที่ใช้ความรู้ความสามารถ ใช้ประสบการณ์ทางการเงินมาล่อหลอกประชาชนในประเทศนี้ และเป็นอย่างนี้ตลอดมา

๕๒

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

กนกวรรณ ๒๖/๒

ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมได้อ่านแผนนี้โดยละเอียด บอกได้เลยว่าผมให้ความเห็นชอบ แต่ที่จะต้องขอเติม ขอขดสี่รถคันนี้ใน ๒ ประการครับ

ประการที่ ๑ ผมได้ดูแผนโดยละเอียดแล้ว แผนค่อนข้างที่จะเป็นเชิงวิชาการ เพราะเราบอกให้ความรู้ด้านพื้นฐานกับประชาชนครับ อ่านแล้วอาจจะเข้าใจยากสักนิดหนึ่ง การเอารัดเอาเปรียบทางการเงิน การตกเป็นเหยื่อ การถูกหลอก เกิดขึ้นอยู่เนือง ๆ ครับ ดังนั้นในแผนนี้จำเป็นอย่างยิ่งครับที่จะต้องนำเคส (Case) ต่าง ๆ ที่เข้าใจง่ายมานำเสนอ กับประชาชนให้เห็นจะได้ไม่เป็นเช่นนั้นอีกครับ ผมให้ดูตัวอย่างครับ ทุกครั้งที่เศรษฐกิจตกต่ำไม่ว่าจะเมื่อปี ๒๕๒๔ ต่อปี ๒๕๒๕ หรือปี ๒๕๔๐ เอปี ๒๕๒๔ ต่อปี ๒๕๒๕ เศรษฐกิจตกต่ำเมื่อใด การลงทุนก็จะชะงักงัน เมื่อการลงทุนชะงักงันไม่มีการลงทุน ไม่มีความกล้า ไม่มีความเสี่ยงเงินก็อยู่นิ่ง ๆ ก็จะมีธุรกิจที่เข้ามาหลอกประชาชนและทำได้ทุกครั้ง -----

- ๒๗/๑

๕๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

สวรรยา ๒๗/๑

ตัวอย่างเมื่อปี ๒๕๒๔ ต่อปี ๒๕๒๕ ครับ บอกว่าเป็นธุรกิจน้ำมัน ผมให้ดูประวัติหนึ่งครับ เป็นลำเรือลงทุนแรก ๆ ต่อมาความนิยมมากขึ้นเป็นคันรถบรรทุก ต่อมาความนิยมมากขึ้น ครึ่งคันรถ ความนิยมมากขึ้นไปอีกแค่ล้อหนึ่ง ล้อรถ ความนิยมมากขึ้นไปอีกเหลือดุมล้อ ผมกำลังพูดถึงธุรกิจแชร์ลูกโซ่ บังเอิญมีมารดาของนายตำรวจรุ่นเดียวกับผมครับ เป็นครู หลังจากเกษียณอายุราชการรับบำเหน็จ เงินลงทุนไม่รู้จะไปลงทุนอะไร ขาดความรู้พื้นฐานนี้แหละครับ ก็เลยไปลงทุนน้ำมันเจ้านี้แหละครับ ลูกโซ่ข้อใหญ่เล็กลงเรื่อย ๆ ครับ จนกระทั่งท้ายที่สุดผูกคอตายครับ มารดานายตำรวจรุ่นเดียวกับผมผูกคอตายกับแชร์ลูกโซ่ แชร์ลูกโซ่ เป็นธุรกิจที่เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอีโคโนมิกโครม (Economic Crime) ที่มีแผนแยบยล และยากที่จะเข้าไปปราบปราม เพราะอะไรครับ เพราะคนลงทุนรายแรก ๆ ได้ประโยชน์ครับ ได้ให้ความร่วมมือครับ เอาเงินคนที่ ๑ ไปหมุนคนที่ ๒ คนที่ ๒ หมุนคนที่ ๓ คนที่ ๔ ไปเรื่อยครับ กว่าลูกโซ่ข้อจะเล็กลงและขาดในที่สุดไปครึ่งประเทศเลยครับ ครั้งนั้นคงจำกันได้ นะครับ เราตั้งฉายาแชร์ลูกโซ่นั้นนับถือเป็นแม่เลยครับ แชร์แม่ช้อย แล้วกว่าแม่ช้อยจะได้ลำดับลงมาเป็นคนช้อย ม้อย กว่าจะออกเป็นอีม้อยเดือดร้อนไปทั่วประเทศแล้วครับ ครั้งนั้นแม่ช้อยเป็นคุณูปการครับสร้างกฎหมายขึ้นมาฉบับหนึ่งครับก็คือพระราชบัญญัติการกู้ยืมเงิน อันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ปี ๒๕๒๗ แต่ไม่ได้ใช้กับแม่ช้อย แล้วถามว่าหลังจากมีพระราชบัญญัตินั้นออกมาแล้วมันแก้ปัญหาได้จริงไหม ปี ๒๕๔๐ นี้ครับเศรษฐกิจต่ำอีกแล้วครับ ก็มีแชร์นกแก้ว นกขุนทอง พ่อเสมอฟ้าคราม แชร์รากหญ้า แชร์ข้าวสาร แชร์แหวนเพชร ยูเนียน สหยูเนียน แปลว่าคนไทยยังไม่มีความรู้พื้นฐานที่จะหลีกเลี่ยงจากการเป็นเหยื่อทางการเงิน ทางการลงทุน ดังนั้นผมกราบคณะกรรมาธิการเถอะครับ อาจารย์สมชัย เพิ่งไปบรรยายผมมาเองครับที่สถาบันพระปกเกล้า ด้วยความเคารพครับช่วยใส่สิ่งนี้ลง เพื่อฉีดเชอร์มให้กับประชาชนด้วยครับ

ประการที่ ๒ ผมเองเมื่อประมาณปี ๒๕๑๘ ผมไปซ่อมวิ่งออกกำลังกาย เพื่อสอบเข้าโรงเรียนนายตำรวจที่วังเวียงใหญ่ ตอนนั้นแก๊งตทองระบอบที่วังเวียงใหญ่ ผมต้องไปช่วยตำรวจไล่จับแก๊งตทองที่วังเวียงใหญ่ก่อนเป็นตำรวจ ผมสอบเข้าโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ผมจบมาเป็นนายตำรวจจนเกษียณอายุราชการมา ๑ ปีครับ แก๊งตทองยังอยู่ที่วังเวียงใหญ่และที่อื่น ๆ ถามว่าเขาทำอะไรครับตทอง บอกวิธีง่าย ๆ นิดเดียวครับ

กำสร้อย ๑๐ บาทแล้วเดินไปเรื่อยเลยครับ ไปเห็นคนนี้ใส่สร้อย ๓ บาทแล้วทำหล่นเลยครับ แล้วก็ลงไปตะครุบพร้อมกันได้คนละครึ่งเส้น เอ๊ะหนัก ๑๐ บาทคุณมี ๓ บาท ถ้าอย่างนั้นผม ยอมขาดทุนคุณเอา ๓ บาทให้ผม คุณเอา ๑๐ บาทไป ผมกำลังพูดถึงเรื่องความโลภครับ ต้องให้ความรู้กับประชาชนพื้นฐานเคส (Case) อย่างนี้แหละครับต้องดึงออกมาให้เห็น ที่นี้การแก้ความโลภทำอะไรครับ ด้วยความเคารพครับ คณะกรรมาธิการก็ได้ชี้แจงไป เล็กน้อยแล้วครับ แต่ผมอยากจะเน้นครับ นอกจากจะเอาเคส (Case) เหล่านี้มาให้เขารู้แล้ว ตามคำโบราณที่ว่ารู้เขารู้เรา รบก็ครั้งที่ชนะ สิ่งที่จะต้องน้อมนำมาเพื่อแก้ความโลภ ของประชาชนก็คือประเทศไทยเราครับ นับเป็นบุญอย่างยิ่งครับ -----

ที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ท่านทรงพระปรีชาสามารถ พระองค์ท่านทรงพระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ไว้กับประเทศไทยและคนไทยทุกคน ในแผนการปฏิรูปแผนนี้จะต้องนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาลงไว้ให้เต็มที่ครับ กฎหมายเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเราไปใช้ ผมว่ามากกว่าเราเสียอีก เราเป็นเจ้าของครับ พระองค์ท่านพระราชทานให้เราทุกคน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผมถามว่าประชาชนจะมีความรู้ ความเข้าใจมากสักเท่าไรครับ ในเมื่อแก๊งตงทงยังหลอกกันได้อยู่ครับ ในเมื่อแชร์ลูกโซ่ยังเป็นลูกโซ่อยู่จนทุกวันนี้ครับ ผมเชื่อว่าตั้งแต่ผมเข้ามาเป็นนายตำรวจเมื่อปี ๒๕๑๘ ไปเรียนนายร้อยตำรวจจนปัจจุบันนี้ก็ปีมาแล้วครับ ก็ยังหลอกกันด้วยแชร์ลูกโซ่ ยังหลอกกันด้วยแก๊งตงทง ยังเห็นกันอยู่ เปลี่ยนรูปแบบเท่านั้นเองครับ และมักจะโตขึ้นด้วยซ้ำไปครับ ดังนั้นถ้านำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในทุกมิติตามที่พระองค์ท่านได้พระราชทานแนวทางไว้ ผมเชื่อว่าแผนนี้จะสมบูรณ์ครับ

สุดท้ายนี้ครับ ผมขอเพิ่มเติมในแผนนะครับ อันที่ ๑ ก็คือจะต้องนำเคส (Case) ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับคนไทยในเรื่องของการเอารัดเอาเปรียบในทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นแชร์ลูกโซ่ ไม่ว่าจะเป็นแก๊งตงทง ไม่ว่าจะเป็นวิธีการต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันนี้ นำเทคโนโลยีมาหลอกกันด้วยซ้ำไปเช่นการเล่นค่าของเงิน อยู่ดี ๆ ก็โทรศัพท์เข้ามาชี้ชวน แนะนำให้ไปลงทุนในเงิน ๔-๕ สกุล ฟอเร็กซ์ (Forex) อยากรู้ครับ ผมกำลังพูดถึงธุรกิจ ฟอเร็กซ์ (Forex) เล่นค่าต่างของเงิน พอเล่นไปสักระยะหนึ่งเติมเงินไปเรื่อย ๆ และปิดบัญชีหนี ยังมีอยู่จนเดี๋ยวนี้ คนถูกหลอกบางคนเป็นถึงนายแพทย์โทรศัพท์มาปรึกษาผม บางคนจบวิศวกร ดังนั้นตาสีตาสาไม่ต้องพูดหรอกครับ ขนาดคนเป็นวิศวกร เป็นนายแพทย์ยังถูกหลอกได้ แผนนี้จะต้องให้ความรู้กับคนทุกระดับไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ ประกอบกับต้องนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเพื่อให้ประชาชนทุกคนรับใส่เกล้าฯ ไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต กระผมเชื่อว่าข้อเสนอของกระผมจะเป็นประโยชน์กับคณะกรรมการที่จะนำไปใช้ในการพิจารณาเพิ่มเติมในแผนนะครับ เป็นประโยชน์ไม่มากก็มากที่สุด กรรมการได้ปรับปรุงแล้ว ผมเชื่อว่าแผนนี้จะสมบูรณ์ขึ้นระดับหนึ่ง จึงนำเสนอมาด้วยความเคารพ และกระผมเห็นด้วยสนับสนุนตามแผนนี้อย่างเต็มที่ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ กราบขอบพระคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปนะคะ เรียนเชิญท่านวันชัย สอนศิริ ทนายความตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงาน อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตสมาชิกวุฒิสภาค่ะ

นายวันชัย สอนศิริ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สปท. วันชัย สอนศิริ วันนี้ผมจะพูดไม่นานนัก เพราะเห็นหัวข้อของการปฏิรูปวันนี้แล้วบอกตรง ๆ ครับ ขอบใจ แล้วก็ดีใจอยากให้เรื่องนี้เกิดขึ้นในแผ่นดิน เพราะชีวิตผมตั้งแต่เด็กมาจนกระทั่งอายุ ๓๐ ปี เรียนต่อท่านประธานตรง ๆ เลยครับ ไม่เคยมีความรู้เรื่องการเงิน แล้วชีวิตผม อยู่รอดปลอดภัยมาได้โดยไม่หายนะทางการเงิน ผมว่าผมเก่งมากนะครับท่านประธาน ไม่รู้เรื่องการเงินเลยแต่สามารถดำรงชีพมาได้ เรียนกับท่านประธานเลยครับว่าผมพอจะมารู้ เรื่องการเงินนี้ -----

เมื่อประมาณสัก ๒ ปีที่ผ่านมา แต่ก่อนหน้านั้นตั้งแต่ทำงานเป็นจนกระทั่งอายุ ๖๐ ปี ไม่เคยรู้เลยครับ เรื่องที่ท่านอาจารย์สมชัยและท่านสถิตย์ได้กล่าวเมื่อสักครู่นี้ ผมถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ ผมลองเอาตัวเองมาเป็นตัวชีวิตเรื่องนี้ ผมเลยเห็นว่าถ้าเรามีความรู้เรื่องเงิน ชีวิตจะไม่พลาต และประเทศชาติจะต้องไม่ช่วยสารพัดโครงการต่าง ๆ ให้กับประชาชนแบบฟุ่มเงินฟุ่มทองกันมากมายมหาศาล แล้วก็จะไม่เกิดหนี้ในระบบเยอะเยอะเบอะบานไปหมด ทั้งหมดเกิดจากตัวเราเองที่ไม่รู้เรื่องนี้ ท่านประธานครับ ผมเป็นทนายความ เคยเป็นกรรมการบริหารสภาพทนายความ เรารู้ว่าคนที่มีเรื่อง มีความ มีคดี มีปัญหา กัน ฟ้องร้องกันเกิดจากการที่ไม่รู้จักกฎหมายครับ เราเห็นว่าเรื่องที่ทำให้คนรู้จักกฎหมายก่อนที่จะมาฟ้องร้องกันนั้น เป็นสิ่งที่ดีที่สุด ป้องกันระมัดระวัง บอกกล่าวแนะนำเขาอะไรผิด อะไรถูก อะไรควรแก้กันอย่างไร อะไรไม่ควรฟ้องร้องกัน ผมถือว่าเป็นเรื่องใหญ่และเป็นเรื่องสำคัญ วันที่ผมเป็นกรรมการบริหารสภาพทนายความนั้นจึงทำเรื่องนี้ถือว่าเป็นภาระที่ยิ่งใหญ่ จึงมีรายการกฎหมายเป็นรายการของทนายความ เป็นรายการของ ๒ ทนายที่ผมทำเองร่วมกันในรายการทีวี สื่อต่าง ๆ มากมาย จนให้คนมีความรู้สึกว่าจะเอ้ากฎหมายนี้ก็สัมผัสได้แบบง่าย ๆ สบาย ๆ นะ มันไม่ได้ยุ่งยากซับซ้อนอะไรเลยในระดับเบื้องต้น นี่แหละครับท่านประธานที่เคารพ ผมจึงเห็นทางคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจเสนอเรื่องนี้ขึ้นมา เป้าหมายยุทธศาสตร์คือประชาชนที่สามารถวางแผนเก็บออมสำหรับอนาคต บริหารจัดการเงินและหนี้สินอย่างชาญฉลาด มีความเข้าใจภัยทางการเงินและความเสี่ยงทางการเงิน ท่านประธานครับ ตั้งแต่เด็กเรียนมาไม่ว่าระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือจนกระทั่งมหาวิทยาลัยรวมจนกระทั่งทำงานแล้วนี้ มีใครไปสอนเรื่องพวกนี้ใหม่ว่าคุณจะต้องกระตุ้น เตือน ตื่น ให้คุณรู้เรื่องการเงินตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อย่างเก่งเราก็บอกเอากระปุกออมสินไปหยอดเท่านั้นเอง แต่ไม่เคยมีใครสอนกันจริง ๆ จัง ๆ ครับว่าเราควรจะมีการทำบัญชีครัวเรือน ผมเพิ่งเห็นมาพูดมาเอะอะโวยวายกัน ตื่นตัวกัน แต่ระดับเด็กตั้งแต่ผมเรียนมานี้ ผมยังไม่เคยรู้เลยครับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตลอดจนมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้นนอกจากคนเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงเท่านั้น ผมจึงเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะอะไรครับ ท่านประธาน -----

เงินมันคือพระเจ้าจริง ๆ และคนตั้งแต่เกิดจนตายแสวงหากันแต่เรื่องเงิน ผมเองนี่เห็นคนจนกระทั่งอายุ ๘๖ ปี ให้ผมไปทำพินัยกรรม นอนอยู่ในโรงพยาบาลก็ยังไม่บอกเลยว่าอาจารย์ช่วยดูด้วยเงินในบัญชีนั้น เงินตรงนั้น เงินตรงนี้ แปลว่าใกล้ตายก็ยังห่วงเงินครับท่านประธาน เงินจึงเป็นตัวกำหนดทุกเรื่องในหลาย ๆ เรื่อง ในแผ่นดินนี้ของคนที่ยังมีชีวิตอยู่ครับ ท่านประธาน แต่เขาไม่รู้เลยครับว่าเขาจะมีการวางแผนการออมกันอย่างไร เพราะฉะนั้นข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ประชาชนไม่ว่าจะทำงานระดับอะไร ตลอดจนข้าราชการมีหนี้สินกันทั้งนั้น เพราะไม่ได้เคยวางแผนเรื่องการออมกันมาตั้งแต่ต้น ผมทำรายการอยู่รายการหนึ่งครับ ท่านประธาน ออกทางสถานีโทรทัศน์ทีเอ็นเอ็น (TNN) วันอาทิตย์ เวลาสี่โมงเย็น ชื่อรายการหมอมเงินหมอความ อยากจะกราบเรียน ผมอ่านของอาจารย์สมชัยแล้วบอกตรงกับสโลแกน (Slogan) ที่ผมโฆษณาเลยครับ รายการนี้เป็นรายการที่ต้องการให้คนไทยอ่านออกเขียนได้เกี่ยวกับเรื่องเงินและคติความ เป้าเลยครับ ผมไม่รู้ที่อาจารย์เอาของผมมา หรือผมเอาของอาจารย์ไป แต่กราบเรียนเลยครับว่าเรื่องนี้ผมไม่มีอะไรที่จะอภิปรายมาก สนับสนุนแนวคิดนี้อย่างยิ่งและอยากให้เกิดขึ้นในรัฐบาลนี้ครับท่านประธานผ่านไปยังท่านประธานสถิตย์ ผมอยากให้ท่านผลักดันให้มันเกิดจริง ๆ ครับ ทำเป็นเรื่องใหญ่เรื่องโตของบ้านนี้เมืองนี้เลยครับ แล้วจะแก้ปัญหาทั้งหมด หนี้ครัวเรือน หนี้อะไรต่อมิอะไรต่าง ๆ ผมเป็นทนายความครับท่านประธาน ทุกวันได้รับคำปรึกษาวันหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๑๐ กว่าราย หนี้บ้าน หนี้บัตรเครดิต หนี้รถยนต์ ๓ เรื่องนี้ทุกวัน และวันละหลาย ๆ ครั้ง ทั้งหมดเกิดขึ้นจากอะไรครับ เพราะไม่เข้าใจเรื่องเงิน เรื่องการออม ตลอดจนเรื่องการบริหารหนี้สินต่าง ๆ ทั้งหมด ทั้งสิ้น ทั้งปวง ทั้งนั้น ดังนั้นผมอยากให้เรื่องนี้เกิดขึ้น จะไม่อภิปรายเรื่องอื่นแล้วเพราะท่านได้พูดมาดีแล้ว แต่สิ่งหนึ่งที่ผมอยากจะตั้งเป็นข้อสังเกตกับท่านประธานผ่านไปยังกรรมการครับ ในเรื่องของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ว่าด้วยการให้ความรู้และเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ประชาชน ผมอ่านแล้วเรียนตรง ๆ นะครับ สิ่งที่ท่านเสนอ สิ่งที่ท่านวางแผนแล้ว เห็นรูปแบบคณะกรรมการแล้ว ผมไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ท่านทำนั้นจะเกิดขึ้นได้หรือเปล่า เพราะเรามักจะเอาคนที่เป็นหลัก ๆ มาวางไว้ แล้วผมมาดูในระดับกรรมการและเลขานุการ หรือเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตลอดจนผู้ช่วยเลขานุการ แปลว่า ผมไม่รู้แน่ชัดครับท่านช่วยอธิบายตรงนี้ที ผมดู ๆ แล้วเหมือนกับคณะกรรมการเป็นข้าราชการประจำเกือบทั้งนั้น หรือไม่อย่างนั้นก็ป็นระดับรัฐวิสาหกิจ มันไม่ได้มีรูปแบบ

๕๙

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

พรภิมล ๓๐/๒

อะไรใหม่กันขึ้นมา หรือบุคลากรอะไรใหม่ขึ้นมาในการที่จะขับเคลื่อนเรื่องนี้ ผมมิได้หมายความว่าไปดูถูกดูแคลนบุคคลเหล่านี้ว่าเขาจะไม่มีความรู้ความสามารถในการขับเคลื่อน แต่ด้วยภารกิจหน้าที่ต่าง ๆ ที่เขามีทำอยู่แล้วเต็มอยู่แล้ว แล้วท่านเอาคนเหล่านี้มา แล้วมันเหมือนงานฝาก มันน่าจะมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีบุคลากรเฉพาะแล้วทำเรื่องนี้ ให้เป็นเรื่องใหญ่ ผมว่าถ้าคนไทยตื่นตัวในเรื่องการเงินจริง ๆ ระมัดระวังการเงินจริง ๆ บริหารการเงินเป็นจริง ๆ ปัญหาของแผ่นดินนี้เกี่ยวกับเรื่องเงิน ไม่ว่าจะเป็นครู ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการใด ๆ ผมว่าจะลดน้อยถอยลงไป แต่ถ้าคุณคณะกรรมการที่ท่านวางมาแล้ว -----

- ๓๑/๑

ผมยังไม่ค่อยมั่นใจ เพราะฉะนั้นขอให้ท่านช่วยอธิบายขยายความให้ผมเกิดความมั่นใจ สักนิดหนึ่งว่าคณะกรรมการชุดนี้ที่วางมาแล้วท่านมีรูปแบบในการขับเคลื่อนอะไร อย่างไรได้บ้าง ถ้าท่านอธิบายได้แล้ว แล้วผมมั่นใจได้แล้ว ผมยืนยันเลยครับว่าสนับสนุนเต็มที่ แล้วก็อยากจะกราบเรียนท่านเป็นประการสุดท้าย ขอให้ท่านช่วยผลักดันในเรื่องนี้ให้เกิดขึ้น แม้ยังไม่เกิดขึ้นจริง ๆ ผมว่าในสื่อทีวี (TV) วิทยุ โทรทัศน์ โซเชียล (Social) ต่าง ๆ ทั้งหมด คณะกรรมาธิการน่าจะมีส่วนผลักดันหรือในภาคเอกชนให้เขามาร่วมไม่ร่วมมือในเรื่องเหล่านี้ ผมว่าจะเป็นคุณูปการต่อพี่น้องประชาชนคนไทยเป็นอย่างยิ่ง กราบเรียนมาและขอสนับสนุนด้วยความจริงใจและอยากให้เกิดขึ้นครับ กราบขอบพระคุณอย่างสูงครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ มีผู้เสนอชื่ออภิปรายเพิ่มเติมอีก ทั้งหมดเป็น ๑๒ ท่าน ขณะนี้ เรามาถึงประมาณท่านที่ ๕ ต่อไปท่าน พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก อธิบดีรองผู้บัญชาการ ตำรวจแห่งชาติ เรียนเชิญค่ะ

พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หมายเลข ๑๒๔ ครับ ผมได้นั่งฟังในเรื่องนี้ต้องกราบขอบพระคุณท่านประธานและ คณะกรรมาธิการที่ได้ทำการปฏิรูปเรื่องนี้ โดยเฉพาะเรื่องการเงินของบุคคลทุกคนแล้วก็ ของระบบทั้งประเทศด้วยโดยรวมก็พินิจกันนะครับ ในส่วนนี้เรื่องการเงินแม้ว่าผมไม่ได้เรียนมา ด้านนี้ แต่หลาย ๆ ท่านได้อภิปรายแล้วว่าชีวิตเกิดมาตั้งแต่มีสภาพเป็นบุคคลแล้วก็เติบโตขึ้นมา จนกระทั่งปัจจุบันถึงท้ายสุดของชีวิตก็ต้องเกี่ยวข้องกับการเงิน มันก็มีค่าเบา ๆ ว่าเงินไม่สำคัญ แต่มันจะสำคัญตอนที่เราไม่มีเงินอะไรพวกนี้ หรือว่ามันเกี่ยวกับการดำรงชีวิตทุกลมหายใจ มันเกี่ยวกับการทำงานด้วย เพราะงานคือเงิน เงินคืองานบันดาลสุขตั้งแต่โบราณกาล แล้วเงินมันก็มีหลายรูปแบบหลาย ๆ ท่านได้อภิปรายแล้วว่าใช้เป็นตัวแทนเพื่อให้ได้ ในสิ่งที่เราปรารถนา ปรารถนาคือว่ามันไกลตัวเรากับสิ่งที่เราสมควรจะได้ หรือสิ่งที่จำเป็น ที่จะหล่อเลี้ยงชีวิตตัวเองและครอบครัว สิ่งนี้เป็นความจำเป็น ที่นี้ต้องกราบขอบคุณ คณะกรรมาธิการที่มีความตั้งใจและนำเสนอ ผมก็นั่งฟังแล้วก็ได้ลุกขึ้นอภิปรายตรงนี้หลังจาก เรียนรู้จากกรรมาธิการแล้วก็ผู้ที่อภิปรายเบื้องต้นก่อนผม ผมอยากจะเสริมในส่วนนี้ก็คือว่า ผมได้ฟังท่านกรรมาธิการได้พูดถึงเรื่องความเคลื่อนไหวแล้วก็เรื่องกาลเวลาการสู่ศตวรรษที่ ๒๑

เราก็ต้องแสวงหาความรู้แล้วก็เรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วโลกนี้ก็อยู่กันด้วยความรู้ นอกจากนั้นทักษะที่เรารู้ เราได้พูดถึงว่านอกจากความรู้และทักษะแล้วมันก็ต้องทำจริงด้วย เพราะชีวิตเราต้องอยู่บนความจริงก็คือต้องทำเป็น ทำเป็นด้วยหลาย ๆ วิธี ว่าด้วยการเรียนรู้ ผมเคยพูดหลายครั้งว่าสัตว์โลก ไม่ว่าสิ่งสาราสัตว์ มด หนู ช้างอะไรต่าง ๆ อยู่ด้วยสัญชาตญาณแต่คนเรานุษย์อันเป็นสัตว์ประเสริฐอยู่ด้วยการเรียนรู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต คือเรียนรู้ด้วยหลายวิธี อย่างเช่นเราได้ยินตั้งแต่เด็กว่าคนเราจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ก็ใช้หลัก คงเคยได้ยินว่าหัวใจนักปราชญ์ สุ จิ ปุ ลิ สุ จิ ปุ ลิ ก็เกี่ยวข้องกับกรอ่าน ในเปเปอร์ (Paper) นี้ก็พูดถึงระบบการอ่านว่าคนเราเรียนรู้ได้หลายวิธีโดยการอ่านแล้วก็มีกรยกตัวอย่างหลาย ๆ คนชาติว่าเขาอ่านหนังสือวันละกี่เล่ม วกมาใกล้ ๆ ตัว เรามีศูนย์หนังสือที่ดี ๆ ในประเทศเราหลายแห่ง และผมไปศูนย์หนังสือบ่อยเวลาว่าง ๆ ผมไปทั้งศูนย์หนังสือแม้แต่ร้านสินค้าเล็ก ๆ หรือศูนย์หนังสือใหญ่ ๆ ผมก็จะเจอต่างชาติเยอะ รอบ ๆ บ้านเขามาซื้อหนังสือที่ศูนย์หนังสือเรา

แล้วเขาก็เรียนรู้ได้คือเขาอ่านหนังสือของเราออกนะครับ แต่ก็ทำให้ผมเองก็คิดว่าผมอ่านหนังสือเขาไม่ออกเลยนะครับ แล้วเขาก็ซื้อหนังสือ และเมื่อเร็ว ๆ นี้ผมไปประเทศเวียดนามมา พวกประเทศเวียดนามอาจจะมีจักรยานยนต์เยอะคล้าย ๆ กับบ้านเราตามวินทุกซอยเลยนะครับ ผมเดิน ๆ ไป เพราะส่วนหนึ่งผมเคยเป็นตำรวจมาก็จะเห็นว่าเคยจับกุมญาติพี่น้องเรา ผมก็มีญาติมีพวกเป็นวินมอเตอร์ไซค์เยอะ ว่าง ๆ เราก็จะมีการผ่อนคลายเล่นอะไรกันบ้าง พุดง่าย ๆ มีเล่นการพนันบ้างบางส่วน แต่ที่วินมอเตอร์ไซค์อย่างประเทศเวียดนามผมดูแทบทุกวิน ผมเดินดูเขาอ่านหนังสือครับ ว่าง ๆ ผมนึกว่าเขาทำอะไร เขาก็มแล้วเขาอ่านหนังสือคือส่วนหนึ่งว่ามันเป็นการเรียนรู้ครับ ทีนี้ที่กรรมการบอกว่าพอให้อ่านออกเขียนได้ก็จริงครับ มันต้องเริ่มจากปฐมบทก่อนตรงนี้ก็ให้เขียนได้เพื่อรองรับต่อสถานการณ์ที่เราได้บรรยายไปนะครับว่านี่คร่าวเรือนสูงขึ้น นวัตกรรมทางการเงินสูงขึ้น คนร้ายก็อยู่ในอากาศบ้างแล้วก็ทำอะไรยาก แม้แต่ตำรวจเองในการสอบสวนในการที่จะตามจับคนร้ายพวกนี้ก็ต้องแกะรอยเดินตามอะไรเหล่านี้ ความรู้ต่าง ๆ ก็ยังไม่เป็นระบบ แล้วก็สิ่งที่เรียนรู้มาตั้งแต่เด็ก ๆ แล้วมีกระปุกออมสินอะไรอย่างนี้ออมแล้วดีแต่ว่าบางทีเราก็ไม่ค่อยได้ออม เพราะบางคนเขาบอกว่าจะอยู่จะใช้หรือว่าบางคนโดยเฉพาะเด็ก ๆ หรือว่าคนที่อยู่เบื้องล่างระดับล่าง ๆ ก็ไม่ค่อยพอใช้พอจ่ายนะครับ ก็ออมยากนะครับ แล้วก็พวกนี้เป็นพฤติกรรมแล้วก็เป็นส่วนที่เราพูด ๆ กันนะครับ ทีนี้ในส่วนที่ทำรายงานผมก็อ่านแล้วก็ต้องขอชื่นชมโดยเฉพาะในส่วนของข้อเสนอแนวทางการปฏิรูปในส่วนข้อ ๒ ใหญ่ ดีมากครับที่ได้เสนอแนวทางในการที่จะขับเคลื่อนการให้ความรู้ทางการเงินวางทิศทางเป้าหมายชัดเจน เพราะการกระทำอะไรก็ตามมันจะต้องเน้นที่เป้าหมายแล้วก็มีกระบวนการไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ นะครับ ผมอยากจะเสริมในส่วนนี้สั้น ๆ ประมาณ ๕-๖ ข้อว่านอกจากที่ท่านได้เขียนไว้ได้ดีแล้วในเรื่องยกระดับตั้งคณะกรรมการ จัดทำยุทธศาสตร์อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนที่ผมจะเสริมก็คือว่าต้องตั้งสติและนั่งสักริดหนึ่งว่าตั้งแต่หัวข้อหน้าแรกของรายงานนี้เราจะมีคำว่าความรู้ การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน คำว่าให้ความรู้ ผมก็นั่งคิดกันในนี้ก็เรียนรู้ว่านอกจากความรู้แล้วต้องคู่ขนานแล้วก็เนื้อแก่นของมันก็ต้องให้ขยายก้าวไปสู่ความเข้าใจด้วยครับ ผมว่าคนไทย พี่น้องชาวไทยพมามีความรู้อยู่แล้ว เพราะว่าเราเริ่มจากนี้บ่อย ๆ เราเริ่มตั้งต้นจากการให้ความรู้ แต่ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ความเข้าใจมันอีกมิติ อีกทลึบหนึ่งว่าเราจะเข้าใจระดับไหน เข้าใจระดับขั้นปฐม หรือเข้าใจระดับขั้นเทพ หรือเข้าใจระดับขั้นณร

๖๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

เปมิศา ๓๒/๒

ตรงนี้ผมอยากจะขออนุญาตข้อที่ ๑ ว่าถ้าเป็นไปได้ในส่วนองตามข้อ ๒ ใหญ่ในรายงานจัดทำแผน ในหน้า ๒๖ ถ้าจะเติมเป้าหมายไปถ้ามีโอกาสเติมหรือมีโอกาสพิจารณา ผมอยากจะเสริมว่าเป็นการขยายไปสู่ความรู้และความเข้าใจให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพราะความรู้ไม่นิ่งแล้วก็เกิดขึ้นใหม่ ๆ ทุก ๆ วินาที โลกหมุนเร็วก็ตาม และเราก็ออกกฎเกณฑ์ ตามหลาย ๆ ท่านอภิปรายว่าจะต้องสร้างกฎหมายด้วย กฎหมายตามพฤติกรรมหรือตามรูปการณที่ที่เกิดขึ้น แต่สิ่งที่เป็นรอยต่อเชื่อมต่อกันเป็นการเชื่อมโยงกันก็คือความรู้สู่การปฏิบัติ จะเกิดผลได้จริงก็คือต้องมีความเข้าใจด้วยนะครับ เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะเติมว่าการให้ความรู้โดด ๆ เป็นการก้าวสู่ความเข้าใจด้วย หรือบวกความเข้าใจไปด้วยนะครับ เพราะว่าคนในระดับล่าง ๆ ขาดความเข้าใจมากเท่าที่เราดู เดินดู หรือพบจะขาดความเข้าใจมากนะครับ

- ๓๓/๑

อันที่ ๒ ก็คือว่านอกจากให้ความรู้ความเข้าใจแล้ว ก็ควไปด้วยเรื่องการให้การตระหนักรู้หรือตื่นรู้ ภาษาทางด้านเกี่ยวกับการเรียนการสอนเขาใช้คำว่าตื่นรู้ นะครับ อันนี้หมายถึงว่าถ้าผมอธิบายง่าย ๆ ก็คือว่าพวกที่พอจะมีสตางค์หรือมีเงินอยู่บ้างแล้ว เราควรจะทำแก่นแกนไปเลย ตั้งเป็นพอยต์ (Point) ไปเลยว่าเป็นเงินนี้ต้องใช้อย่างคุ้มค่า อาชญากรรมอาจจะมึร่องรอย เขาดูสเตทเมนต์ (Statement) ขอโทษนะครับ ที่ใช้ภาษาอังกฤษ สเตทเมนต์ (Statement) ก็คือร่องรอยพฤติกรรมของมนุษย์ ร่องรอยของแต่ละบุคคล แล้วก็มึรายได้รายจ่าย ความสมบูรณ์ระหว่างรายได้รายจ่าย รายได้เกิดจากอะไร รายจ่ายเกิดจากอะไร บางคนพูดว่ารายได้ไม่สำคัญ สำคัญที่รายจ่ายจะเหลือหรือกระเพื่อม ออกมากมันขึ้นอยู่กับรายจ่าย ก็คือว่าจะจ่ายเงินจากกระเป๋าแต่ละครั้งไม่ว่าเราจะไปเดินห้างหรือไปอะไรต่าง ๆ จะซื้อของแต่ละอย่างเราดูว่าของสิ่งนี้เรามีอยู่หรือเปล่า เราซื้อเพราะเราต้องการซื้อ จำเป็นจริง ๆ ต้องซื้อ ถ้าไม่ซื้อเป็นอะไรไหม หรือซื้ออะไรต่าง ๆ ถ้าเรายังมีอยู่ เราซื้อเพราะแพชั่นหรือซื้อเพราะตามใจเพราะอยากได้ชั่วแวบนะครับ ก็คือพูดง่าย ๆ ว่าข้อ ๒ คือกรณีคนที่พอมีบ้างแล้วหรือพอมีอยู่ ก็ให้ตื่นรู้ว่าอะไรจ่ายโดยเปล่าประโยชน์ ไม่มียูทิลิตี้ (Utility) ก็ไม่ต้องจ่าย

อันที่ ๓ คือพวกที่ไม่มีเลยหรือมีน้อยมาก อย่ายจ่ายเงินในอากาศก็คือว่าระบบเงินกู้ ระบบใช้เงินล่วงหน้า เมื่อร่วม ๒๐ ปีที่แล้วผมไปประเทศเพื่อนบ้านเรา พี่อ้าย เขาบอกพี่อ้ายเสียแล้ว คือว่าเขาใช้เงินสด ผมไปบ่อย ใช้แต่เงินสด ๆ ผมยังคิดว่าเขาล้าหลังมาก เราใช้เงินบัตรเครดิตต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะฉะนั้นเราต้องปรับระบบการใช้เงิน ระบบเงินกู้เงินกู้คือสมมุติเราไม่มี มีน้อย ให้รู้ถึงพิษภัยของระบบเงินกู้ ยังไม่ต้องพูดถึงเงินกู้จนกระทั่งว่าพิษภัยขนาดไหน มันไม่ใช่มีสิ่งเดียวเหมือนเดียว เข้าใจโลกต้องเปลี่ยนแปลงต้องมีการลงทุน แต่ต้องดูถึงจุดเสียด้วย บางท่านพูดไปถึงเรื่องการประกันภัย การใช้เงินในอนาคตต้องมีการบริหารจัดการที่สมดุล เพราะสรรพสิ่งในโลกนี้ไม่เที่ยงแท้ พระพุทธเจ้าท่านก็สอนแล้วว่าสรรพสิ่งไม่เที่ยงแท้ เพราะฉะนั้นต้องอยู่บนความเที่ยงก็คือเรามึงบดุลเท่าไร หรือมีเงินเดือนเท่าไร ก็ใช้จริงเท่านั้นเป็นหลักพื้นฐานในการพิจารณาที่จะใช้ แต่ไม่ถึงกับจำกัดว่าต้องใช้เงินเท่าที่มีอยู่นะครับ

อันที่ ๔ ผมดูแล้วการออมสำคัญ คุณค่าของการออมต้องใช้เงินอย่างคุ้มค่า เพราะว่าเราได้เริ่มมานานแล้วว่าการออมมันเป็นบรรทัดฐานที่ดี หลักของการครองชีพ

๖๕

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

คั่นสนีย์ ๓๓/๒

หลาย ๆ ส่วนพยายามพร่ำสอนว่าก่อนจะใช้ต้องแบ่งเป็น ๓ ส่วนหรือคิดถึงเงินออมก่อน คือต้องออมก่อนเลย ผมเจออาจารย์และเจอนักเศรษฐศาสตร์ของคนไทยเราหลายคนบอกว่าไม่ว่าจะเป็นมนุษย์เงินเดือนหรือเป็นอะไรก็ตาม เขาได้สอนสิ่งยาก ๆ ผินใจแล้วก็กั๊กใจ คือว่าออมก่อน อาจแบ่งเป็น ๓ ส่วนใหญ่ ๆ คือถ้าแบ่งหลาย ๆ ส่วนแบ่งยาก แบ่งแค่ ๓ ส่วน ส่วนเล็ก ๆ ที่สุดออมไว้ก่อน ตัดใจแข็งใจออม คิดถึงลูก คิดถึงบรรพชน คิดถึงข้างหน้า ออมไว้สักส่วนหนึ่ง ๑๐๐ บาท ออมสัก ๑ บาทก็ยังดี ก็ต้องออมก่อน เพราะฉะนั้นตรงนี้ ต้องเป็นจุดเริ่มต้นเห็นคุณค่าของการออม

และอันสุดท้ายอันที่ ๕ ก็คือว่าเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้องเอามาใช้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่ถึงกับตระหนี่ถี่เหนียว แต่ว่าพอใจในสิ่งที่มี พอใจในสิ่งที่เป็นมองในสิ่งที่มีไม่ใช่มองในสิ่งที่ขาด กราบขอบคุณครับ ทั้ง ๕ ข้อผมขอเสริมไว้ครับ ท่านประธาน กราบขอบคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ขณะนี้มีคณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านขามเสม็ดบำรุง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๒๐๗ คน ขอเข้าฟัง ยินดีต้อนรับค่ะ

ต่อไปนะคะ เรียนเชิญท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตสมาชิกวุฒิสภา อดีตรองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ เรียนเชิญค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ขอเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับรายงานที่คณะกรรมการได้รายงานต่อที่ประชุมสภาแห่งนี้ครับ ก่อนอื่นต้องกราบเรียนด้วยความเคารพว่าผมฟังท่านอาจารย์สมชัยได้เสนอรายงานให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ผมฟังแล้วเป็นเรื่องที่ดีอย่างยิ่งนะครับ ต้องขออนุญาตชมเชยกรรมการด้วยนะครับว่าท่านก็มีประสบการณ์ ให้ความรู้ ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสมควรที่รัฐบาลจะนำไปพิจารณาแล้วก็ดำเนินการในข้อเสนอตามรายงานดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามตามรายงานดังกล่าวนี้ได้กำหนดแนวทางหรือนโยบายการแก้ปัญหาในประเทศที่เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ เราก็แก้ปัญหาแนวทางหนึ่งที่เกิดขึ้นในครัวเรือนนะครับ ซึ่งผมอยากจะเพิ่มเติมให้รายงานดังกล่าวนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้นเพื่อที่จะเป็นรายงานที่เน้นให้ความสำคัญไปในเชิงที่นำไปปฏิบัติได้นะครับ ต้องกราบเรียนด้วยความเคารพครับว่าสิ่งที่อยากจะเสนอท่านประธานผ่านกรรมาธิการนั้นอยากให้ดูจากสภาพปัจจุบัน หนังสือพิมพ์วันนี้กรุงเทพธุรกิจขึ้นตัวใหญ่เลยนะครับ ในคอลัมน์หนึ่ง คนตกงานปี ๒๕๕๙ ฟุงกว่า ๒ เท่าอย่างนี้ครับมันเป็นสัญญาณให้เห็นว่ามันเป็นปัญหาที่รายงานนี้จะต้องปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน ทีนี้ทำอย่างไรละครับ เพราะเราก็มักจะพูดกันบ่อย ๆ มีการวิพากษ์วิจารณ์กันบ่อย ๆ ว่าเศรษฐกิจที่มีปัญหานั้นมันสืบเนื่องจากเศรษฐกิจโลกไม่ดีมันก็เลยทำให้เศรษฐกิจไทยไม่ดีไปด้วย แล้วก็พูดกันติดปากครับท่านประธานครับ ซึ่งในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจดีหรือไม่ดีถ้ามองย้อนหลังกลับไปมันเกิดมาทุกยุคทุกรัฐบาลนะครับ คำว่าเศรษฐกิจที่ไม่ดีนั้นมันสามารถที่จะพบแล้วก็ประสบอยู่ในการดำเนินวิถีชีวิตของเราที่ผ่านมาเราอาจจะมีช่วงเศรษฐกิจที่สามารถรู้สึกสัมผัสได้ก็คือในยุคของท่าน พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณอย่างนี้นะครับ เศรษฐกิจค้าขายดีมาก ราคาที่ดินปรับราคาสูงขึ้น นายหน้าเต็มเมืองไปหมดประชาชนเกิดความรู้สึกว่าเงินมันสามารถที่จะจับจ่ายใช้สอยได้อย่างคล่องตัว การค้าขายที่ดินในช่วงก่อนเขาบอกว่าโยนหินไปบนฟ้าหินตกลงมาโดนหัวใครเป็นนายหน้าหมด ก็แสดงว่าอะไรครับ แสดงว่ามันเฟื่องฟูและเกิดความรู้สึกที่สัมผัสได้ แต่ช่วงระยะเวลาหลัง ๆ เราเกิด

๖๗

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ศิริรัตน์ ๓๔/๒

ปัญหาเศรษฐกิจ เกิดปัญหาอะไรต่าง ๆ มากมายแล้วความรู้สึกดี ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น มันก็ไม่เกิด เศรษฐกิจในแต่ละช่วงที่ผ่านมาแต่ละยุคแต่ละรัฐบาลก็จะไปเปรียบเทียบกับราคาสินค้าในตลาด แล้วก็พูดอยู่เสมอ ๆ ว่าราคาไข่ไก่ในยุครัฐบาลนั้น ไข่คนนั้นไข่คนนี้ ไข่นายกรัฐมนตรีคนนั้นไข่นายกรัฐมนตรีคนนี้ราคาเท่าไรแล้วก็เปรียบเทียบกันมาอยู่ตลอด นี่คือนี่มันเป็นปรากฏการณ์ว่าปัญหาเศรษฐกิจมันไม่ใช่เกิดแค่ช่วงนี้ แต่มันเกิดมายาวนาน ปัญหาใหญ่ก็คือเราจะแก้ปัญหาเศรษฐกิจเหล่านี้ได้อย่างไร เพราะถ้าหากว่าเราเอาเศรษฐกิจไทยไปผูกโยงกับเศรษฐกิจโลกคำตอบที่ออกมามันแก้ไม่ได้หรอกครับ -----

- ๓๕/๑

ดังนั้นข้อเสนอดังกล่าวนี้ถ้าจะทำความเข้าใจพื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนมันต้องแยก
อย่างน้อยรัฐบาลเองต้องสร้างความเชื่อมั่นนะครับว่าถึงแม้จะบอกว่าเศรษฐกิจโลกไม่ดี
แต่เราต้องไม่เอาเศรษฐกิจในประเทศไทยไปผูกโยงกับเศรษฐกิจโลก ต้องแยกจากกัน
เพราะฉะนั้นทำอย่างไรละครับที่จะทำให้เศรษฐกิจไทยดีขึ้นภายในประเทศ มันอยู่ที่ความเชื่อมั่น
ถ้าหากว่ารัฐบาลสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้คนมีเงินในกระเป๋าได้เนี่ย มันก็จะเกิดความรู้สึกที่ดี
ให้เกิดขึ้นมาได้ แต่ปัญหาต่อไปก็คือว่าแล้วจะทำอย่างไรให้คนมีเงินในกระเป๋า ทำอย่างไร
ให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่ากินดีอยู่ดี ผมเคยนึกโครงการนะครับท่านประธาน ผมเคยนึก
โครงการว่ารัฐบาลน่าจะทำโครงการคนไทยไม่มีอดอย่างนี้นะครับ ถามว่าทำอย่างไร
ผมนึกถึงครับเวลาเราเข้าวัดนะครับท่านประธาน เราก็จะพบว่าในวัดมีโรงทาน มีโรงอาหาร
คนถ้าไม่มีเงินสามารถเข้าไปกินอาหารในวัดได้ จึงอยากฝากท่านประธานนะครับ ถ้ารัฐบาล
หรือคนรับผิดชอบฟังอยู่นี้ผมว่ารายงานนี้เป็นรายงานที่ดีนะครับ เราจะทำอย่างไรให้คน
เดินเข้าไปในวัดทุก ๆ วัดเลย หรือจะเป็นมัสยิดด้วยก็ได้ เข้าไปให้มีโรงอาหาร ให้มีโรงทาน
แล้วช่วยกันรณรงค์ให้คนทำบุญนะครับ เอาข้าวสารเข้าวัด ไม่ใช่ขนทรายออกนอกวัด
ช่วยกันบริจาคข้าวสารให้แต่ละวัดสามารถไปเปิดโรงทานได้ เดียวนี้ข้าวสารจำหน่ายข้าวนี้
มีค้างเยอะแยะไปหมด นับวันแต่จะสูญเสียเสียหายไปเรื่อย ๆ ครับ รัฐบาลซื้อข้าวเหล่านี้
ข้าวของตัวเองนี้ หาเงินไปอุดหนุนแล้วเอาข้าวเข้าวัด ให้คนไทยที่ไม่มีเงิน ไม่มีรายได้เดินเข้าวัด
แล้วมีอาหารกิน เข้าไปมัสยิดแล้วมีอาหารกิน มันก็จะเป็นโครงการหนึ่งที่ประชาชนทั่ว ๆ ไป
เกิดความรู้สึกแล้วก็สัมผัสได้ว่าถ้าหากว่าเราช่วยกันบริจาคเอาข้าวเข้าวัด คนไทยก็จะมีกินนะครับ
อันนี้ก็เป็นโครงการหนึ่งที่คิดว่าฝ่ายรัฐบาลเองน่าจะให้ความสำคัญ ท่านประธานครับ
โอกาสของคนมันไม่เท่ากันนะครับ แต่โอกาสมันเกิดขึ้นได้ครับ ก็เน้นกลับไปทีรัฐบาลที่จะ
สร้างโอกาสเหล่านี้ให้กับประชาชนทุกคนมีงานทำนะครับ ไม่จำเป็นหรอกครับที่ทุกคน
จะต้องเรียนรู้อะไร ๆ ไม่จำเป็นต้องมีใบประกาศนียบัตร ไม่จำเป็นต้องมีหลักสูตรอะไรที่ต้องเรียนรู้
มันเป็นหลักสูตรในชีวิตจริงนะครับ ผมสัมผัสกับประชาชน ผมทำตลาดนะครับท่านประธาน
ผมได้มองเห็นว่าทำอย่างไรให้คนมีงานทำ มีรายได้ รัฐต้องเปิดโอกาสครับอย่างเช่นรัฐที่ทำ
ตลาดแถว ๆ คลองผดุงกรุงเกษมนี้นะครับ หรือใกล้ ๆ ทำเนียบรัฐบาลเนี่ย อันนั้นเป็นแค่เพียง
ตัวอย่างหนึ่งนะครับ แต่ลองคิดนะครับท่านประธาน ถ้าเกิดโครงการเหล่านี้มันไปเปิดหลาย ๆ พื้นที่
ทั่วประเทศ ขอให้แต่ละชุมชน แต่ละท้องถิ่นช่วยกันเปิดตลาด มันก็จะทำให้คนมีงานทำ

๖๙

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ภาวดี ๓๕/๒

มีรายได้มากขึ้น แล้วต้องกำหนดนโยบายขอให้ตลาดเอกชนเหล่านี้สนับสนุนให้คนที่มียายุ ๖๐ ปีขึ้นไป หรือเกษียณอายุแล้วเข้าไปค้าขายในตลาดโดยไม่ต้องจ่ายค่าเช่าหรือเสียค่าเช่า เพราะฉะนั้นคนที่อายุ ๖๐ ปีนะครับ เรากำหนดเงื่อนไขเลยครับว่าถ้าเกิดเป็นสินค้าที่ผลิตเอง เป็นสินค้าที่ทำในครอบครัว ใครก็ตามอายุ ๖๐ ปีไปขายในตลาดไม่ต้องเสียค่าเช่า ๑. คนจะรู้สึกดีขึ้น ๒. คนที่บอกว่าเป็นภาระบอกอายุมาก ๆ นี้สามารถไปค้าขายในตลาดได้ อย่างนี้เป็นต้น หรือสนับสนุนให้ราชการช่วยคนในครอบครัวให้มีงานทำ ไปค้าขายในเรื่องนี้ มันก็จะทำให้ในครอบครัวนั้นมีรายได้มากขึ้น ปกติคนเราทำงาน ๘ ชั่วโมงครับท่านประธาน ถ้าอยากมีรายได้มากขึ้นท่านประธานจะทำอย่างไรครับ ก็ต้องทำงาน ๑๐ ชั่วโมง ก็ต้องทำงาน ๑๒ ชั่วโมง ทำอย่างไรให้คนมีเวลาเท่ากันนี้นะครับ แต่ถ้าต้องการรายได้มากขึ้น -----

- ๓๖/๑

ท่านก็ต้องทำงานมากขึ้น ส่วนงานที่เราต้องอย่าเลือกงานครับท่านประธาน หลายครอบครัว มีรถพิกอ์ปอยู่ในบ้าน ตกงานนอนรออยู่ จริง ๆ เอาป้ายติดที่รถพิกอ์ปเขียนเบอร์โทรศัพท์ติดไว้ ไปจอดในที่ที่ไม่ได้กีดขวางจราจร เขียนว่ารับจ้างทำของ รับจ้างขนของ ท่านก็สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ได้แล้ว ติดป้ายไว้หน้าบ้าน รับจ้างขนของ รับจ้างซักผ้า รับจ้างทำความสะอาดบ้าน เดียวก็มีคนติดต่อมา มันก็สามารถสร้างงานสร้างอาชีพให้กับประชาชนได้นะครับ ดังนั้นผมว่ามันก็ขึ้นอยู่กับแนวโน้มนโยบายที่เราจะชี้ช่อง เราจะบอกเขาว่าโอกาสเหล่านี้มันมีอยู่ทุกคน แต่เราจะเอาโอกาสเหล่านี้นำออกมาใช้หรือเปล่า หรือท่านประธานหรือท่านกรรมการในบ้านท่านมีของเยอะไหม ผมถามอย่างนี้ ในบ้านเราหลายบ้านมีของเหลือใช้มากมาย เสื้อผ้าเอเย รองเท้าเอเย อุปกรณ์ของใช้ในบ้าน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้รกอยู่ในบ้านเต็มไปหมดเลย ต้องบอกชาวบ้านครับ เปิดสถานที่เปิดพื้นที่ให้คนเหล่านี้มาเปิดตลาดนัดเอาของในบ้าน ที่เหลือใช้มาขาย มันก็จะสามารถทำให้คนมีเงินในกระเป๋าได้ มันมีวิธีเยอะครับท่านประธาน ที่สามารถดำรงชีวิตดำรงชีพอยู่ในสังคมนี้ได้แล้วให้เศรษฐกิจดีขึ้น ผมเห็นตำรวจหลายคน ออกจากเวร ออกจากราชการไปทำอะไรครับ ไปขับแท็กซี่ก็มีเห็นไหม เขาไม่เลือกงาน ตำรวจดี ๆ มีเยอะ หรือราชการเองก็ตามก็สามารถที่จะให้มีอาชีพเสริมเพื่อมีรายได้มากขึ้น ส่วนรัฐบาลเองครับท่านประธานผมอยากเห็นรัฐบาลทำโครงการที่สามารถเป็นกิจกรรมได้ทั่วทั้งประเทศ ถ้าหากว่ารัฐบาลสนับสนุนสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดทำโครงการจัดงาน ในแต่ละจังหวัดพร้อม ๆ กันทั่วประเทศ อย่างเช่นแข่งฟุตบอล ทุกจังหวัด ทุกอำเภอ ทุกตำบล แข่งหาคนชนะในจังหวัด เอาแต่ละจังหวัดมาแข่งกันในภูมิภาค เอาแต่ละภูมิภาค มาแข่งกันทั้งประเทศ ไม่ว่าจะเป็นฟุตบอล ไม่ว่าจะเป็นแข่งเรือ เทศกาลอาหาร เทศกาลอะไรต่าง ๆ มันก็จะกระตุ้นเศรษฐกิจครับท่านประธาน มันสามารถสร้างงานสร้างอาชีพให้กับพี่น้องประชาชนได้ทั่วประเทศ เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผมกราบเรียนว่าถ้าหากว่าเราสามารถที่จะระดมความคิดช่วยกันสนับสนุน ช่วยกันหาทางออก มันก็สามารถที่จะทำให้เศรษฐกิจ ในประเทศดีขึ้นได้ หรือรวมถึงเรามีรถไฟอย่างนี้ครับท่านประธาน รถไฟวิ่งไปตามจังหวัดต่าง ๆ อยากให้รัฐบาลกำหนดให้รถไฟสามารถขนส่งสินค้าพืชผลการเกษตรต่าง ๆ ในราคาถูก เอามาจำหน่ายในเมืองใหญ่เมืองหลวง เอาไปส่งออกต่างประเทศ อย่างนี้มันสามารถที่จะลด ค่าใช้จ่ายของพี่น้องประชาชนได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เราสามารถที่จะกำหนดอนาคตต่าง ๆ ให้กับประชาชนที่สามารถจะสร้างรายได้ สร้างงาน สร้างอาชีพได้ มันขึ้นอยู่กับที่ว่ารัฐบาล

๗๑

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

อริสา ๓๖/๒

จะให้ความสำคัญในเรื่องเหล่านี้มากน้อยแค่ไหน ผมเคยเห็นภาพครับท่านประธาน พี่น้องประชาชนเขาพร้อมที่จะทำงาน เขาดีนรนเพื่อหางานทำหารายได้ ท่านประธาน เคยเห็นภาพไหม ผมเห็นแล้วติดตามเลยมีแม่จูงลูกเดินขายลูกโป่งสวรรค์ครับท่านประธาน แล้วปรากฏว่าอย่างไร ฝนตกครับท่านประธาน ผมสะท้อนใจ ผมมีความคิดว่าชาวบ้านที่เขา ดีนรนขนาดนี้เขาไม่มีความรู้อะไร แต่เขาไปรับลูกโป่งมาขายแล้วก็จูงลูกเดินตากฝนไปขายลูกโป่ง ยังถามตัวเองแล้วอย่างนี้มันจะขายได้สักกี่ลูกแล้วฝนก็ตกอีก ภาพอย่างนี้มันปรากฏว่าถ้าเกิด รัฐบาลเองหรือรายงาน สปท. สามารถที่จะสร้างงานสร้างอาชีพให้เขาอยู่ในพื้นที่อยู่ในโอกาส ที่สามารถจะต่อสู้กับชีวิต ต่อสู้กับสภาพความเป็นอยู่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ว่าในเรื่องของ ที่อยู่อาศัย ในเรื่องของการทำมาหากิน ในเรื่องของเงินทุนที่ไม่ใช่ว่ามากเกินไป ท่านอยู่ธนาคารอยู่แล้วก็พยายามจะปล่อยเงินกู้หรือหาเงินทุนให้กับประชาชนอยู่แล้ว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มันเป็นโอกาสที่เราสามารถจะสร้างได้

- ๓๗/๑

ข้อสำคัญนี่นะครับ สุดท้ายครับ เราต้องแยกเศรษฐกิจโลกออกจากเศรษฐกิจภายในประเทศ แล้วก็สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับพี่น้องประชาชน มันก็จะสามารถทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกแล้วก็วิถีชีวิตที่ดีขึ้นนะครับ ขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ตอนนี้อยู่ที่อีก ๔ ท่านนะคะ ต่อไปเรียนเชิญท่านนิกร จำนง อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมค่ะ

นายนิกร จำนง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นิกร จำนง ลำดับที่ ๗๙ นะครับ ก่อนอื่นต้องขอภัยท่านประธานที่ลำดับผมที่จริงอยู่ลำดับ ๕ แต่ว่าผมไม่อยู่เสียเองเพราะว่ามีนัดกับท่านรองสุรชัยเรื่องคณะกรรมการทางการเมือง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงนะครับ ก็รีบกลับมาะครับ เพราะว่าเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ท่านประธานที่เคารพครับ การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน ผมต้องขอบคุณกรรมาธิการเป็นอย่างมากที่ท่านได้มองเห็นตรงนี้นี่ซึ่งน้อยนักที่จะมีการมองเห็น ส่วนมากเราจะทิ้งบุคคลเหล่านี้ไว้ข้างหลังเสมอ คือเราก็ไปกันแล้วก็หันมาดูข้างหลังนี้เราแยแล้ว แต่ท่านก็มองเห็นคนที่อยู่ข้างหลังด้วยนะครับ ก็คือปัญหาความไม่เข้าใจ ไม่ว่าจะด้อยการศึกษา เป็นคนจนมา ไม่มีความรู้ทางด้านนี้ แล้วจะยิ่งแยไปกันใหญ่เพราะว่าเงินต่อเงิน ความรู้ต่อความรู้นะครับ ก็จะเสียโอกาสมาก ขอบคุณอีกครั้งหนึ่งนะครับ ในภาพรวมก็เลยกลายเป็นว่าผมเห็นด้วยเป็นอย่างมากเพราะว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาสำคัญที่เหมือนจะเป็นปัญหาเล็กน้อย คนชายขอบนะครับ คนที่อยู่ในที่ไม่ได้มีการพัฒนา แสงแดด สาดไม่ถึง เราจำเป็นต้องแก้ปัญหาดังนี้เป็นอย่างรวดเร็วแล้วอย่างด่วน ไม่อย่างนั้นมันจะมีช่องว่างการเหลื่อมล้ำอย่างรุนแรงมากในสังคมแล้วมันจะไปปัญหาอื่น ปัญหาการเมืองก็ดี ปัญหาอะไรก็ดี ล้วนมาจากเรื่องนี้กันทั้งนั้นนะครับ ผมมีความเห็นในด้านรายละเอียดว่า ท่านได้ทำเอกสารเป็นรายงานได้ดีมากครอบคลุมหมดนะครับ มีรายละเอียด อ่านแล้ว น่าสนใจนะครับ สภาพปัญหา สภาพแวดล้อม ความรู้ของคนไทย การให้ความรู้และแนวปฏิบัติ แบบไปเปรียบเทียบกับต่างประเทศ มาเลยหรืออะไรต่าง ๆ ที่ท่านเสนอมานี้ เป็นการจัดเตรียม ข้อมูลที่ดีนะครับ เราสามารถศึกษาวิเคราะห์กันได้อย่างครบถ้วนและเข้าใจง่าย ขอชมตรงนี้ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพปัญหา เรื่องที่ท่านเสนอไว้นี้ะครับ การขาดความรู้ด้านการเงิน

๗๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๓๗/๒

เป็นปัญหาที่ใหญ่มากสำหรับประชาชนทั่วไป เราไม่ต้องมาพูดถึงว่าชาวบ้านเลย เอาเป็นว่าเราจบปริญญาตรีแล้วมีความรู้ เรื่องการเงินนี้ต้องเป็นนักบัญชี ต้องเป็นนักเศรษฐศาสตร์ ถึงจะเข้าใจ มันซับซ้อนมากนะครับ จบปริญญาตรีแล้วผมถามว่าการใช้ความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์มาประยุกต์ทางการเงินเราน้อย ที่จริงหลักสูตรตรงนี้ต้องสอนกันด้วยจะได้เอามาใช้จริง ไม่อย่างนั้นเราเรียนในสิ่งที่เราไม่ใช้ แล้วเราใช้ในสิ่งที่เราไม่ได้เรียน เราก็เลยมีปัญหา นะครับ ยกตัวอย่างว่าถ้าเราจะคำนวณการเช่าซื้อรถนี้ว่าควรจะตัดตรงไหนเพย์ออฟ (Payoff) เมื่อไรอะไรนี้ ถามว่ามีความรู้ไม่ เราก็เพียงแค่ถามเซล (Sale) ว่าเท่าไร บางยี่ห้อปลอดดอกเบี้ยเราก็ชอบแล้ว ลักษณะตรงเหล่านี้เราไม่มีความรู้แม้ว่าเราจะจบปริญญาตรี ปริญญาโทนี้เราก็ไม่มีความรู้เรื่องนี้ซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นเรื่องสำคัญเราก็เลยไม่ใช่กลายเป็นเหยื่อหรือ เราก็เลยกลายเป็นเหมือนกับว่าต้องเสียในสิ่งที่เราไม่ควรเสีย ลักษณะของดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ค่าดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นมันจะเกิดผลอะไรต่าง ๆ นี้ การสร้างพื้นฐานตรงนี้จึงจำเป็น เราไม่ได้พูดถึงเกษตรกร ไม่ได้พูดถึงคนไม่รู้หนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก แต่เรากำลังพูดถึงคนที่มีความรู้ปริญญาตรี ปริญญาโทแต่ไม่เข้าใจ เพราะฉะนั้นต้องสอนหลักสูตร อาจจะต้องตัดตรงนี้ไม่อย่างนั้นสร้างคนเข้าไปสู่กับโลกไม่ได้ นะครับ

ปัญหาที่ ๒ คือขาดวินัยและการวางแผนการเงิน ตรงนี้เป็นปัญหาของประชาชนไทยทั่วไป นะครับ ใช้ชีวิตแบบสบาย ๆ ทำอะไรได้ตามใจคือไทยแท้ นะครับ ไม่ค่อยได้คิดหน้าคิดหลังสักเท่าไร ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายตามความพอใจ นะครับ ตามความชอบใจ ส่วนใช้จ่าย การออมก็ไม่มี ไม่ได้คำนึงถึงผลที่จะกระทบในวันข้างหน้าโดยเฉพาะที่ท่านเสนอแล้วว่าเกษียณนี้เราจะเอาอย่างไร รายได้ไม่มี ลูกก็แยกครอบครัวออกไปแล้ว สิ่งเหล่านี้รออยู่กับสังคมผู้สูงอายุของเราเป็นเรื่องที่ลำบากมากเพราะว่าเราเข้าสู่ตรงนี้โดยในภาวะที่เรา ยังจนอยู่นะครับ ตรงนี้ก็เป็นปัญหาก็คือประเด็นที่ท่านเสนอเรื่องวินัยในการวางแผนทางการเงินเป็นปัญหา

อีกอันหนึ่งก็คือว่ากระเป่า ของใช้นี้ นะครับ แฟชั่นนิยม นะครับ แบรินด์เนม (Brand-name) อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ คือมันเกิดขึ้น ผมยังเคยทราบว่าสมัยก่อนอาจจะเป็นพวกเด็กทางภาคใต้ผมเอง นะครับ ก็คือผมยังแหวกกันว่าให้ได้ใส่เสื้อแอร์โรว์ ใส่กางเกงสเวียสใส่ รองเท้ายูเอสมอเตอร์ สตางค์ในกระเป่ามีเท่าไรไม่รู้ คือจะกลายเป็นว่าเรายึดติดกับสิ่งเหล่านี้ อยู่ค่อนข้างมาก นะครับ เรื่องกระแสป๊อปปูล่าร์นี้มันนำไปสู่ว่าเราจำเป็นต้องจ่ายไป ถ้าเรามีฐานะดีพอ ก็เอา แต่ว่าเหมือนกับว่าผมเคยครับ ท่านประธาน มีคนเยอรมันมาสอน เรื่องอาชีพที่สงขลา สนิทกัน เขาก็ถามคำถามผมว่า เขาสงสัยเหลือเกินว่าทำไมคนไทยถึงซื้อรถก่อนซื้อบ้าน ทำไมถึงซื้อรถก่อนซื้อบ้าน นี่ก็เป็นปัญหาว่าเราชอบที่จะมีรถ บางทีถ้ามีรถ กระบะขนของก็แล้วไป นี่มีรถเก่งขับเล่นเพื่อจะได้บอกว่ามี ผมก็ตอบไปว่าอาจจะเอาไว้ โชว์สาวกระมัง นะครับ นั่นเป็นประเด็นที่ว่า เป็นวิถีแบบเรา นะครับ แล้วเขาก็ยังถามอีกว่า ในประเทศเขาคนที่ขับเมอร์เซเดส-เบนซ์มีไม่มากหรอก แต่ของไทยบางที่เรารู้จักไปจอดติดไฟแดง ท่านประธานก็เห็นว่ารอบ ๆ นี่รถเบนซ์เต็มไปหมด คือมันเป็นวิถีแบบเรา แต่ตรงนี้มีระยะหนึ่ง ที่ถ้าการเงินฝืดเคืองมันจะเหมือนกินตัวเอง ตรงนี้จึงเป็นเรื่องของการตามแฟชั่น ตามกระแสนิยม

ประเด็นต่อมา การสร้างหน่วยงานรับผิดชอบในการให้ความรู้ ที่จริงไม่ใช่เราไม่มี นะครับ เราก็มีสหกรณ์ เราก็มีหน่วยงาน แต่ว่าปัญหาก็คือว่าไม่ใช่จะให้ เป็นบวกกับสมาชิก กลายเป็นสหกรณ์มีปัญหาเรื่องการจัดการเรื่องบัญชีเสียเอง ทีนี้สมาชิกยิ่งไม่รู้ก็จะยิ่งดี เพราะว่ากรรมการคล้าย ๆ ความโปร่งใสในตรงนี้นั้นมีปัญหา ก็เลยกลายเป็นว่าสิ่งที่เราจะฟัง ก็เลยฟังไม่ได้ในส่วนที่ควรจะให้ความรู้

อีกส่วนหนึ่งก็คืออย่างธนาคารอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ทำหน้าที่กันไป การให้ความรู้ที่สมควรเรามองว่าน้อยมาก นะครับ องค์การการเงินในชุมชนก็เช่นกันจะมีแต่ สัจจะออมทรัพย์อะไรที่เขาอธิบายกันว่ามันจะมาอย่างไร ไปอย่างไร แต่จริง ๆ แล้วเรื่องนี้ไม่ใช่เป็นภาระตรงนั้น รู้แต่จะเก็บเงินมา แล้วก็ถ้าจะเอาไปลงทุนอะไรที่คิด ไปบอกเขาว่า ได้เงินเยอะ กลายเป็นแชร์ลูกโซ่ในรูปแบบของสหกรณ์ แบบที่เป็นมานี้ก็ยังไม่รู้ยิ่งดี เพราะฉะนั้นการติดตาม การให้ความรู้เข้าไปที่ฐาน ผมมองว่าเป็นเรื่องจำเป็นมาก นะครับ ที่ท่านเสนอมาชัดทั้งหมด เป็นปัญหาจริง ๆ ทั้งหมด

ผมจะเสนอประเด็นเพิ่มเติมจากปัญหาที่ได้เสนอแล้วนี่นะครับ ปัญหาเหล่านี้ก็คือว่าเรามีปัญหาเรื่องร้านสะดวกซื้อ ผมเอง ท่านประธานที่เคารพครับ ตอนผมไปเรียนหนังสือไปทำงาน แบบต้องไปโยกจ๊อบ (Job) ด้วย ไปทำงานหาเงินมาเรียนนะครับ ก็ไปตามสภาพ ได้มีโอกาสไปทำงานร้านสะดวกซื้อ ผมจำได้ชัด ๆ ว่าที่หน้าร้านสะดวกซื้อหรือคอนวีเนียนซ์สโตร์ (Convenience Store) ผมอยู่ตามปั้มน้ำมันนะครับ ผมขายน้ำมันนะครับ ไปทำงาน ไปโยกจ๊อบ (Job) ตามที่เขาว่า เขาจะมีป้ายเขียนไว้ ของเราไม่มี เขาจะเขียนไว้อย่างนี้ ร้านนี้ะครับ เป็นภาษาอังกฤษว่า จะคิดราคาค่าสินค้ากับคุณแพงที่สุดเท่าที่กฎหมายอนุญาต หมายความว่าไม่ต้องมาพูดกันเรื่องราคาที่เหมาะสม แต่จะขายแพงที่สุดเท่าที่กฎหมายอนุญาต เพราะว่ามันเป็นคอนวีเนียนซ์สโตร์ (Convenience Store) มันเป็นร้านที่ว่ามีความสะดวกในการซื้อซื้อมันก็บอกอยู่แล้ว ท่านประธานสังเกตไหมครับว่าร้านสะดวกซื้อในประเทศเราหรือประเทศไหนก็ตามนี้ะครับจะอยู่ใกล้ชุมชนแออัด สังเกตไหมครับ มันจะไม่อยู่ในย่านคนรวยหรอก เพราะว่าคนรวยจะไม่ซื้อของแบบนี้ คนรวยเองเขาจะเข้าไปยังซูเปอร์สโตร์ (Super Store) ใหญ่ ๆ เขามีเงิน เขาซื้อ สะดวกซื้อคุณมีเงินแค่นี้คุณก็ไปซื้อนมมากระป๋องเล็ก ๆ ให้ลูกได้กินไปก่อน นี่เป็นปัญหาของคนจนนะครับ คนที่มีฐานะน้อย เขาจะเข้าร้านที่แพงที่สุดมากที่สุด แล้วจะอยู่ ท่านไปสังเกตดูสิ ปากซอยก็ดี ไร่ก็ดี จะมีร้านสะดวกซื้อเต็มไปหมด แล้วลูกค้าจะเป็นผู้มีรายได้น้อยเยอะไปหมด รถเก๋งที่จะไปจอดซื้อ นอกจากจะไปแวะซื้อบุหรืหรือซื้ออะไรพวกนี้ ของจริง ๆ ที่จะเอาไปใช้ไม่ซื้อ เพราะเขาไปซื้อตามห้างใหญ่ ๆ แล้วไปซื้อมาเป็นทีหนึ่งโหลหนึ่ง ไปซื้อตาม ผมไม่เนม (Name) ชื่อ ไม่บอกชื่อนะครับ ตรงนี้มันเป็นกลไกที่เราจะสังเกต เพราะฉะนั้นนี่คือปัญหาอีกอย่างหนึ่ง ชื่อของที่แพง ทำไมซื้อของที่แพง

อีกอย่างหนึ่งที่เป็นประเด็นที่ว่าได้จากการศึกษา ผมศึกษาเรื่องอิมิแกรนด์ (Emigrant) นะครับ คือเม็กซิกันที่มาทำงานอยู่ที่แคลิฟอร์เนีย เราพบความจริงอย่างหนึ่งว่าคนที่ใช้แรงงานที่มีรายได้น้อยใช้เงินไม่คิดหน้าคิดหลังเลย -----

เพราะเขาไม่รู้ว่าพຽ່ງนี้เขาจะได้อีกหรือเปล่า คือไม่มีบัญชี ไม่มีเก็บคือใช้แบบเต็มทีไปเลย เพราะว่ำเหมือนกับชีวิตในวันพຽ່ງนี้มันไม่มี ไม่มีให้คิด เพราะฉะนั้นใช้ไปก่อนวันนี้ เขาจะใช้เงินเร็วมากแล้วก็ไม่ได้คิด สิ่งตรงนี้เราไปโทษเขาก็ไม่ได้ เพราะมันไม่ใช่เป็นพฤติกรรมของคนไทยเฉย ๆ คนที่มีรายได้น้อยในทุกประเทศก็เป็นแบบนี้หมด คนใช้แรงงานก็เป็นแบบนี้หมด ตอนนี คนใช้แรงงานของเราเป็นคนต่างชาติเยอะเขาเก็บ ที่เขาเก็บเขาเก็บเงินตรงนี้ส่งกลับไปประเทศของเขา กลายเป็นว่ำข้างล่ำงเราถูกดูถูกรัษย์คนที่ทำแบบนี้เป็นอีกแบบ แต่คนของเราเอง ถ้าเราไม่ให้เขามีความรู้ว่ำชีวิตจะอยู่อย่างไร รายได้จะเป็นอย่างไรมันจะมีปัญหามาก เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ว่ำเป็นความจำเป็นมากที่จะต้องดำเนินการ

และอีกอย่างที่เราสิ้นหวังกันมากแล้วก็หันไปทำอะไร ชื่อลอตเตอรี่ ซึ่งรัฐ ก็เป็นคนทำเองใช้ใหม่ครบทั้งบนดินและใต้ดิน ก็คือไปซื้อแล้วก็จริงน่าจะขายเป็น ๓๐ วัน ถึงค่อยออกจะได้มีความสุข ๓๐ วัน คือหวังไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบ พอออกเสร็จแล้ว ก็ถูกครั้งหนึ่งดีใจเสีงมากกว่าที่ได้ถูกเลขท้าย ๒ ตัว แต่พอไม่ถูกถูกกินไป ๑๐๐ งวดไม่พูด มันเป็นความสุขตามประสาคนที่ไม่มี สิ่งตรงนี้ก็เป็นประเด็นปัญหาใหญ่เหมือนกันว่ำการเสีงโชค และการหวังรวยทางลัดแล้วเราก็ชอบเอาไปโชว์ว่ำคนนี้ถูกรางวัลที่ ๑ ๓๐ ล้านบาท ๘๐ ล้านบาท แล้วก็เหมือนสร้างค่านิยมให้มีการเสีงโชคมากขึ้นไปอีก และสุดท้ายก็คือว่ำคนที่จนอยู่แล้ว ก็ยังจนเข้าไปอีก เพราะว่ำเขาจะมีบัญชีใหม่ที่ว่ำเอาไปซื้อหวยเท่าไร ที่ท่านทำตรงนี้จะรู้ว่ำซื้อหวยเท่าไร สมัยเรียนเพื่อนผมซื้อเป็นขีด คือซั้งเป็นขีดเลยก็คือว่ำเสร็จแล้วก็ไม่ได้ถูกอะไร หรอกนะครับ

ผมมีข้อเสนอแนะครับ เวลาที่เยอะมาแล้วนะครับว่ำตรงนี้มันมีปัญหายุรอบด้าน แต่ปัญหาในการจะแก้ไม่ใช่เรื่องง่าย อย่างที่ผมเรียนแล้วถ้าคนจบปริญญาตรีแล้วยังไม่เข้าใจ เรื่องการเงินเลย การผ่อนไปซื้อคอนโดแล้วจะจ่ายเพย์ออฟ (Payoff) เมื่อไร อะไร อย่างไร แล้วก็การต่ออายุเท่าไรตรงนี้ แล้วแต่เซล (Sale) ที่ขายคอนโดเขาจะบอก แล้วแต่แบงก์ เขาจะบอก เราไม่มีความรู้ รู้แต่ว่ำมีหน้าที่ย่อยอย่างเดียว ผมก็มีข้อเสนอว่ำอย่างนี้ครับ ที่ท่านได้เสนอรายงานของท่านขึ้นมาความชัดเจนในข้อเสนอในรายงานนี้เสนอตั้งคณะกรรมการ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ว่ำด้วยการให้ความรู้ นะครับ แต่ข้อเสนอนี้ไม่ได้ระบุว่ำการจัดตั้ง คณะกรรมการใช้อำนาจจากฐานกฎหมายใด คือมีอยู่ นะครับให้เสนอขึ้นมา แต่ว่ำอยาก ให้เขียนให้ชัดเพราะว่ำขณะนี้เวลาของ สปท. เราก็มีสั้น ซึ้ไปเลยว่ำให้ใครทำ ทำอย่างไรเลย

ตามเหตุที่เหมาะสม เต็มเข้าไปไม่อย่างนั้นมันจะไปค้างอยู่ว่าเราจะตอกตะปูตัวนี้คือเอาตะปู มาวางตรงนี้แล้วก็หยิบค้อนมาแล้วบอกว่าตอกตรงนี้เลย อย่าให้ไปหาที่ตอกด้วย ให้ไปหาตะปูด้วย ให้ไปหาค้อนด้วย เวลานั้นสั้นแล้วก็มันเป็นเรื่องเร่งด่วนมาก ดูเหมือนเรื่องเล็กแต่เร่งด่วนมากครับ อยากจะให้กำหนดไปเลยหรือถ้าหากว่ากรรมาธิการจะเปิดกว้างให้รัฐบาลเป็นผู้กำหนด เพื่อความสะดวกก็ระบุให้ชัดเจนว่าจะให้รัฐบาลทำอะไร อย่างไร

ประเด็นต่อมาคืองาน คุณขยายงานที่ได้ผลอยู่ในขณะนี้ ท่านประธานที่เคารพครับ ผมขอเวลาท่านประธานอีกนิดเดียวว่าหน่วยที่ทำอยู่แล้วขณะนี้ที่ได้ผลผมมีโอกาสไปช่วยดูแล ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อยู่บ้าง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เรามีโครงการบัญชีครัวเรือน อยู่มาหลายแล้ว แล้วก็ดีมาก โครงการนี้ทำมาหลายปีแล้ว แล้วก็ขณะนี้ของปีใหม่ปี ๒๕๕๙ เป็นโครงการชื่อโครงการพัฒนาภูมิปัญญาทางบัญชีสู่บัญชีต้นทุนอาชีพ เป้าหมายที่เขาทำ ก็คือ ๒.๔ ล้านคน ในกลุ่มที่ไม่รู้หนังสือที่ท่านกรรมาธิการเสนอนั้นแหละก็คือกลุ่มเกษตรกร นั้นแหละ จุดตรงนี้อะครับผมอยากจะเรียนเสริมอีกนิดหนึ่งว่าผมมีโอกาส เอาข้าวหอมสุพรรณไปที่ทุ่งระโนด ท่านประธานคงรู้จักทุ่งระโนดดี บอกว่าไปปลูกข้าวหอม ดีกว่าเพราะทุ่งตรงนั้นมีลักษณะเหมือนภาคกลางสามารถจะปลูกได้ แต่ปรากฏว่าอย่างนี้ครับ ปรากฏว่าราษฎรไม่เอา เขาให้ความเห็นในที่เราฟังดูแล้วยังติดใจผมมาจนถึงปัจจุบัน เขาบอกว่าเขาชอบกินข้าวแข็ง ทั้ง ๆ ที่ข้าวหอมปลูกแล้วขาย ที่จริงปลูกแล้วขายแล้วก็ซื้อ ข้าวแข็งที่ว่าได้ถูก แต่เนื่องจากว่าประชาชนเองเขาปลูกข้าวที่เขากิน เพราะว่าข้าวแข็ง เม็ดมันแข็งกินกับแกงส้มทางปักษ์ใต้มันไม่ยุ่ย -----

ถ้าข้าวหอมมะลิหรือข้าวหอมใส่แกลงไปแล้วมันอยู่ไม่อร่อย ก็แล้วแต่ แต่ข้าวนั้นถูก เพราะเป็นข้าวพื้นเมือง ถ้าเราจะบอกเขาว่าคุณผลิตข้าวนี้แล้วก็ขายได้ราคา แล้วก็เอาเงินนั้น มาซื้อข้าวพื้นเมืองตรงนี้มากิน คุณจะได้กำไร และที่สำคัญเกษตรกรของเราไม่เคยคิดว่า ต้นทุนของเขาคือค่าแรงของเขาคือต้นทุน เหมือนกับทำฟรี จริง ๆ แล้วถ้าเขาไม่ทำนา เขาไปทำงานก่อสร้างเขาได้วันละ ๓๐๐ บาท แต่มาทำนาเงิฆขาดทุนไม่ได้คิด ตรงนี้มีทางเดียว ก็คือเขาต้องรู้บัญชีต้นทุนอาชีพของเขา ซึ่งในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการเสนอให้ อย่างปีนี้จะครบจำนวนเป้าหมายถึง ๒๐๐,๐๐๐ คน ผมอยากจะเรียนท่านประธานว่าเรื่องนี้ เขาทำถึงขนาดว่าโรงเรียน โรงเรียนสำหรับเกษตรกรทั่วไปก็จะมีสมุดบัญชีรับจ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพเขาจะบอกว่าคุณทำอะไรในนี้เขียนไว้ชัด ต้นทุนครัวเรือนว่า รายได้รายรับมาจากอะไรแล้วก็ให้ลูกทำอะไร นี่ก็คือว่าพ่อแม่ต้องหัดทำบัญชีนี้ มีอยู่แล้วขณะนี้ เพียงแต่ถ้ามีการเสริมกำลังเข้าไปทำ เกษตรกรเขาทำได้ ผมยืนยันว่าทำได้ เพราะว่า พิสูจน์มาแล้ว เขาทำถึงขั้นว่านี่นะครบต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียง ทำไปถึงโรงเรียน ท่านประธาน คือเด็กนักเรียนเขามีการสอนเรื่องนี้ ตั้งแต่เด็กที่บอกว่ารายได้มาจากพ่อแม่ เงินคงเหลือ จากเดือนก่อน แม่ให้ค่าขนม ๕๐ บาท พ่อให้ค่าขนมปีใหม่ ๒๐๐ บาท นำมาเก็บออมไว้ ๑๖๐ บาท จ่ายไปเท่าไร ซื้อไอศกรีมเท่าไร มีหมด สำหรับรุ่นเด็กขึ้นมา พ่อเขาโตขึ้นมา จะใช้งานได้เลย คือโครงการเหล่านี้จะดีมาก

และอีกประเด็นหนึ่งก็คือว่าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กู้เงินไป การให้ความรู้ การทำบัญชีที่จริงควรจะทำอย่างไร มันต้องเป็นข้อกำหนดเลย ต้องเป็นเงื่อนไขในการกู้เงิน เพราะว่าถ้ากู้อไปบางทีเอาไปทำงานสมมุติ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ๗๐,๐๐๐ บาท เอาไปกินเหล้าเสีย ๓๐,๐๐๐ บาทก็มีบางคน แต่ถ้าหากว่าเป็นแบบนี้ มีรายละเอียดเสร็จเขาจะรู้ว่าเงินก็กลายเป็นว่าสามารถจะมาคืนได้ เป็นหนี้คุณภาพดี เพราะว่าผู้เป็นหนี้มีความรู้เรื่องนี้ รัฐก็ตัดไม่ได้ขายไม่ขาดก็ยังคงช่วยอยู่ สุดท้าย ท่านประธานที่เคารพครับ ก็คือว่าการให้ความรู้ทางด้านธุรกิจก็เป็นเรื่องจำเป็นนะครับ ผมก็เลยอยากจะเรียนว่าผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งแล้วก็ขอขอบคุณว่าท่านได้ทำเรื่องเล็ก ที่ยิ่งใหญ่มากเกี่ยวกับเรื่องนี้ แล้วก็อยากจะขออนุญาตท่านประธานเชิญประเด็นสำคัญ อีกนิตหนึ่งนะครับ ขออัญเชิญ ขออนุญาตท่านประธาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดูแลพวกเราเหมือนกับเป็นลูกเป็นหลาน ท่านได้เคยพูดถึงเรื่องนี้ไว้ชัด ๆ นะครับว่า

เพียงแต่ราษฎรรู้จักการจดบันทึกรายรับรายจ่ายในแต่ละวันไว้เมื่อถึงสิ้นเดือนก็นำรายรับรายจ่ายนั้นมาหักลบกันครั้งหนึ่ง หากทำเช่นนั้นซ้ำกันทุกเดือนผู้จดบันทึกก็สามารถรู้ความเป็นไปในครอบครัวได้อย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังสามารถรู้ที่มาที่ไปเงินทองของตนได้อย่างแท้จริง สามารถรู้ด้วยว่าอาชีพที่ตนทำอยู่สร้างกำไรให้ตนจริงหรือไม่ หรือมีค่าใช้จ่ายที่มากเกินไปที่ควรต้องปรับปรุงให้ลดน้อยลง เพื่อให้มีกำไรมากขึ้น แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือสามารถรู้ด้วยว่าควรขยายหรือลดขนาดของงานตนในอนาคต ซึ่งหมายความว่าคนที่รู้วิชาบัญชีแม้เพียงง่าย ๆ ก็สามารถนำพาชีวิตครอบครัวให้ก้าวไปในอนาคตได้อย่างมั่นคงปราศจากการล่มสลายหรือมีโอกาสล้มเหลวเหมือนหนึ่งการมีความสามารถพิเศษ สามารถคาดการณ์ในอนาคตได้นั่นเอง และเมื่ออาณาประชาราษฎร์มีความเป็นปึกแผ่น ประเทศก็จะก้าวรุดไปข้างหน้าด้วยความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ นี่เป็นพระราชดำรัสกล่าวไว้ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ตีพิมพ์ในหนังสือกรุงเทพธุรกิจ ปี ๒๕๕๕ กราบขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง ได้ขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศขอต้อนรับคณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านขามเสม็ดบำรุง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมากันจำนวนมากทีเดียว ๒๐๗ ท่าน ก็ทยอยเข้ามาเป็นชุด ๆ มารับฟังการประชุมของเราครับ

มีสมาชิกอีก ๓ ท่านที่แสดงความจำนงในการอภิปรายได้แก่ท่านพรพันธุ์ ท่านชูชาติ ท่านมิ่งขวัญ ต่อไปขอเชิญรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ และอดีตสมาชิกวุฒิสภา ขอเชิญครับ

นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน พรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ ท่านประธานคะ ก่อนอื่นดิฉันต้องขอแสดงความชื่นชมต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สำหรับรายงานในเรื่องนี้ซึ่งดิฉันคิดว่าสำหรับประเทศไทยความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงทางด้านสุขภาพจะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่ความมั่นคงและมั่งคั่งและยั่งยืนของประเทศเราตามนโยบายของรัฐบาล สำหรับในเรื่องที่ดิฉันอยากจะมีข้อสังเกตที่จะเรียนฝากไว้สำหรับรายงานชุดนี้ก็คือเรื่องแรกเลย ดิฉันคิดว่าดิฉันไม่ค่อยจะชอบชื่อที่ท่านบอกว่าท่านจะปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานด้านการเงินแก่ประชาชน แต่ในรายงานของท่านท่านได้ทำมากกว่านั้น ท่านหมายความมากกว่านั้น การให้ความรู้พื้นฐานมันค่อนข้างจะผิวเผินนะคะ ดิฉันคิดว่าสิ่งที่เราต้องการคือต้องการที่จะปฏิรูปเพื่อให้ประชาชนมีความรอบรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิบางคนในด้านสุขภาพ เขาให้เดฟินิชั่น (Definition) ของเฮลท์ลิเทอเรซี (Health Literacy) ซึ่งดิฉันก็คิดว่ามันก็คงจะเหมือนกับไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) คือความรอบรู้แตกฉานทางการเงินหรือทางด้านสุขภาพ เพราะมันจะรวมถึงการที่สามารถที่จะเข้าถึงข้อมูล การได้รับข้อมูล การเข้าใจ การได้รับความรู้ แล้วก็การตระหนักรู้ คิดวิเคราะห์ได้จากข้อมูลที่ได้รับสามารถจะคิดวิเคราะห์เพื่อที่จะเลือกในการตัดสินใจที่จะมีพฤติกรรมอันใดอันหนึ่ง อันนี้มันถึงอำนาจในการตัดสินใจ แล้วก็สุดท้ายก็คือถ้าหากว่าเขาสามารถที่จะใช้ความรู้เหล่านั้นมาเป็นข้อเลือกในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง อันนั้นแปลว่าประชาชนได้มีพลังอำนาจในเรื่องนั้นแล้วหรือว่าเอ็มเพาเวอร์ (Empower) เขาในเรื่องนั้นแล้ว ดิฉันคิดว่าเราทุกฝ่ายต้องการให้ประชาชนได้ สุดท้ายก็คือมีเอ็มเพาเวอร์ (Empower) ในเรื่องของสุขภาพในเรื่องของการบริหารจัดการการเงินการคลังนะคะ เพราะฉะนั้นในชื่อเรื่องมันค่อนข้างจะเล็กน้อยไปหน่อยสำหรับสิ่งที่เราต้องการที่จะปฏิรูปเพื่อให้เกิดความรอบรู้แก่ประชาชน

เรื่องที่ ๒ คือในเรื่องของการโอเปอเรต (Operate) ท่านอาจจะแบ่งเป็นตามกลุ่มอายุต่าง ๆ ดิฉันคิดว่าสิ่งที่สำคัญอันหนึ่งที่น่าจะต้องทำให้เกิดขึ้นก็คือในการที่จะทำให้เกิดไฟแนนเชียล ลิเทอเรต ออร์แกไนเซชัน (Financial Literate Organization) ต่าง ๆ อย่างในเรื่องของการเงินการคลัง เรื่องของธนาคารอาจจะสำคัญมากถ้าท่านได้มีคณะกรรมการระดับนโยบายแล้วถ้าจะโอเปอเรต (Operate) ให้ธนาคารหรือสถาบันการเงิน

ทุกแห่งกลายเป็นสถาบันการเงินที่เป็นไฟแนนเชียล ลิเทอเรต ออร์แกไนเซชัน (Financial Literate Organization) ที่จะช่วยประชาชนให้ได้รับความรู้เมื่อเข้ามาในสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะในโอกาสใดก็ตามเขาจะต้องได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเงินการคลังกลับไปใช้เป็นประโยชน์กับชีวิตประจำวันของเขา อันนี้ถ้าสถาบันการเงินได้ปรับองค์กรของตัวเองให้มีสภาพเป็นอย่างนั้นได้ ดิฉันคิดว่าอันนี้จะเท่ากับทำให้ชีวิตประจำวันของคนได้รับการปรับให้มีความรู้ทางการเงินการคลังไปโดยปริยายแล้วก็เป็นความรู้อย่างต่อเนื่องนะคะ รวมทั้งองค์กรที่สำคัญอีกองค์กรหนึ่งก็คือโรงเรียนการที่จะทำให้คนมีทักษะมีความรู้จนกระทั่งนำไปสู่การปฏิบัติ ดิฉันคิดว่ามันต้องเริ่มตั้งแต่ยังเด็กนะคะ สำหรับในเรื่องทางด้านสุขภาพนั้นเราเริ่มตั้งแต่ยังอยู่ในครรภ์มารดาในเรื่องของครอบครัวที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ สำหรับในเรื่องการเงินก็เช่นเดียวกัน ดิฉันเคยเห็นบางโรงเรียนซึ่งนำยกย่องมากมีโปสเตอร์ (Poster) ติดไว้เลย -----

เรื่องของนักเรียนทุกคนเอากระปุกออมสินไปให้กับคุณครูประจำชั้นเพื่อเช็ค (Check) แล้วหรือยังอะไรทำนองนี้ แล้วก็ทำบันทึกการใช้จ่ายประจำวันของนักเรียน อันนี้เป็นสิ่งที่เหมือนกับบรรจุอยู่ในหลักสูตร ดิฉันคิดว่ามันเป็นความจำเป็นที่เราจะต้องผลักดันให้ระบบการศึกษา โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการได้มีหลักสูตรทักษะชีวิต ซึ่งเป็นทักษะทั้งด้านสุขภาพและทางด้านการเงิน เอา ๒ เรื่องนี้ให้นักเรียนของเรามีทักษะใน ๒ เรื่องนี้เมื่อเขาโตเป็นผู้ใหญ่เขาจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดำเนินชีวิตอย่างมีสุขภาพดีแล้วก็มีการบริหารจัดการการเงินที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เท่านั้นเขาก็เป็นคนที่มีความรู้ของประเทศไทยแล้วเอา ๒ เรื่องนี้ให้ได้ และถ้าเผื่อเป็นผลกระทบในด้านการเงิน ถ้าเผื่อทางด้านสุขภาพคนมีสุขภาพดี มีพฤติกรรมดีจะลดการป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้แล้วก็ราคาแพงขณะนี้ประมาณไม่ต่ำกว่าเกือบแสนล้านบาทต่อปี เพราะฉะนั้นในด้านการเงินนี้ถ้าเผื่อว่าท่านสามารถจะคำนวณมาได้ว่าถ้าหากว่าประชาชนคนไทยมีความรู้และการปฏิบัติ รวมทั้งเรื่องของความเสี่ยงในเรื่องการเงินที่ลดลง หนี้ของครัวเรือนจะลดลงมาได้สักเท่าไร มันก็เป็นสิ่งที่น่าจะได้ทราบเหมือนกันนะคะ จะเกิดผลกระทบเป็นอย่างไร

นอกจากนั้นดิฉันคิดว่าข้อ ๓ ควรจะมีหน่วยงานที่ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องของการเงินและการบริหารจัดการรวมทั้งความเสี่ยง เพราะว่าสิ่งเหล่านี้มันเป็นไดนามิก โพรเซส (Dynamic Process) มันเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นคณะกรรมการที่ท่านกำหนดไว้เป็นระดับชาติอย่างเดียวอาจจะไม่พอ ควรจะมีหน่วยที่จะโอเปอเรต (Operate) ได้ กระทรวงการคลังอาจจะต้องทำหน้าที่นี้ เหมือนกับการเฝ้าระวังความเสี่ยงในเรื่องของการเงินหรือการให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน แล้วก็อาจจะต้องมีหน่วยที่จะต่อต้านข้อมูลที่ผิด ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโซเชียลมีเดีย (Social Media) ต่าง ๆ หรือว่าเป็นข่าวลือหรือว่าเป็นปรากฏในสื่ออะไรต่าง ๆ พวกนี้ จะต้องตอบโต้และให้ความรู้ที่ถูกต้องในเวลาอันรวดเร็ว เพราะฉะนั้นก็ต้องมีหน่วยที่ทำงาน

ข้อสุดท้ายดิฉันอยากจะเน้นถึงความสำคัญพื้นฐานที่เราจำเป็นจะต้องผลักดันให้เกิดขึ้น ถ้าหากว่าจะต้องการให้ทั้งไฟแนนเชียล (Financial) แล้วก็เฮลท์ลิเทอเรซี (Health Literacy) ดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์ อันนั้นก็คือพื้นฐานในด้านการศึกษาคะลิเทอเรซี (Literacy) ของประชาชนหรือว่าการอ่านออกเขียนได้ของประชาชนนี้มีความสำคัญมาก ถ้าปราศจากสิ่งเหล่านี้ประชาชนจะไม่สามารถที่จะเข้าถึงความรู้

ทางด้านการเงินได้เลย เพราะฉะนั้นการอ่านออกเขียนได้ของประชาชน การเน้นเรื่อง การศึกษาผู้ใหญ่ หรือว่าอะดัลต์ลิเทอเรซี (Adult Literacy) เป็นสิ่งที่รัฐจะต้องผลักดัน ให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วแล้วก็อย่างครอบคลุมทั่วถึง มิฉะนั้นการพัฒนาความรู้ในด้านอื่น ๆ จะเป็นไปได้ เพราะฉะนั้นเรื่องของการศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาต่อเนื่อง ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องผลักดันให้เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน ขอบพระคุณค่ะ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านต่อไปขอเชิญท่านชูชาติ อินสว่าง ประธานชมรมสหกรณ์ภาคเกษตร แห่งประเทศไทย และอดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ขอเชิญครับ

นายชูชาติ อินสว่าง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายชูชาติ อินสว่าง สปท. ๐๔๑ ก่อนอื่นต้องขอกราบขอบพระคุณท่านกรรมาธิการที่ทำให้มีในเรื่องนี้เกิดขึ้น อย่างเป็นจริงเป็นจังในวันนี้ ผมอ่านเรื่องนี้และมีความประทับใจที่เกี่ยวข้องอยู่กับพี่น้องประชาชน ระบบฐานรากโดยตรง ผมเรียนท่านประธานผ่านไปยังกรรมาธิการด้วยความเคารพว่าชีวิตประจำวัน ของพี่น้องประชาชนทุกวันนี้ นอกจากในเรื่องของการใช้เงินแล้วนี้เราไม่เคยคิดกันเลย ในเรื่องของการออม เพราะฉะนั้นในวาระเรื่องนี้เราต้องถามว่าเราทำทำไม ทำให้ใคร แล้วให้ใครทำ และทำแล้วเกิดประโยชน์อะไรต่อประชาชน ท่านประธานครับ ตื่นขึ้นมาตอนเข้าไปซื้ออาหารรับประทานเราก็ไม่เคยรู้ว่าต้นทุนเขาเท่าไร แต่เราจ่ายไปตามที่แม่ค้าพ่อค้าบอกมา

เราเข้าร้านสะดวกซื้อหยิบของก็อย่างเขาก็หยิบให้ และเสร็จเรียบร้อยเราไม่เคยเช็ค (Check) ใบเสร็จเลยว่าราคาเท่าไร ชื้อไปก็อย่าง บางที่ร้านสะดวกซื้อระดับบิ๊ก ๆ ใหญ่ ๆ ออกมาให้ เป็นแถวยาวเหยียด เขาก็ยิงบาร์โค้ด (Barcode) ปัด ๆ ไป เสร็จเรียบร้อยเราก็ไม่เคยตรวจเช็ค (Check) อีก นี่คือการให้ความรู้ขั้นพื้นฐานแก่พี่น้องประชาชนว่าทำอะไรเราจะให้เขาได้รู้ได้ ผมเรียนท่านประธานที่เคารพผ่านไปกรรมาธิการว่าผมเป็นผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร ผมเห็นความสำคัญในเรื่องนี้อย่างมาก ท่านนิกร ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านได้เอ่ยถึงกรมตรวจบัญชี สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์พยายามเน้นย้ำในเรื่องนี้ให้กับพี่น้องเกษตรกรได้รับรู้ถึงขนาดออกมา เป็นหนังสือคู่มือเรื่องบัญชีครัวเรือน ผมนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติอย่างชัดเจน ใครที่กู้เงินสหกรณ์ ต้องทำบัญชีครัวเรือนมาให้ผู้จัดการดู เพราะฉะนั้นคนที่ทำบัญชีครัวเรือนส่งมานั้นะครับ จะได้รับการให้ความรู้โดยพนักงานสินเชื่อ และวันนี้พนักงานสินเชื่อยังไม่เคยทำบัญชี ครัวเรือนเลยแล้วจะไปสอนเกษตรกรได้อย่างไร พนักงานสินเชื่อทำแล้ว คณะกรรมการ ดำเนินการส่วนตัวผู้จัดการ ผู้บริหารยังไม่เคยทำเลย แล้วเราจะไปสอนพี่น้องเกษตรกรได้อย่างไร เพราะฉะนั้นการทำตัวอย่างเช่นนี้ถามว่า ณ วันนี้การปล่อยเงินกู้แต่ละครั้งของแต่ละสหกรณ์ ถ้าเป็นสหกรณ์การเกษตรกู้ ๑๐,๐๐๐ บาท ต้องตัดค่าหุ้นไว้ ๕๐๐ บาทเพื่อเป็นเงินออม ท่านประธานครับ พี่น้องประชาชนผมกู้เงินสหกรณ์ ณ วันนี้ก็มาส่งไป กู้มาส่งไปมีหุ้นอยู่ บางคนถึง ๓๐๐,๐๐๐-๔๐๐,๐๐๐ บาท ท่านรู้ไหมว่าวันหนึ่งที่เขามาลาออกจากสหกรณ์นี้ มีลูกหลานงุมมารับเงินค่าหุ้นเลยเพราะเขามาลาออก แต่ ณ วันนี้ถ้าเราไม่หักไว้วันนี้ะครับ ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่หักไว้ ๕๐๐ บาท ๑๐๐ บาท ไม่หักไว้ ๕ บาท กู้เท่าไรให้ไปหมดเลย รับรองมันก็ใช้จนหมด เพราะฉะนั้นนี่คือสิ่งสำคัญที่ว่าเราทำอะไรถึงจะมียุทธวิธีสามารถ ให้เขาออมได้ ผมเรียนด้วยความเคารพนะครับ ปี ๒๕๕๗ เรามีพระราชบัญญัติเงินออมแห่งชาติ ผมจำได้ว่า ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีมาเปิด ผมดีใจมากเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ครั้งแรก แล้วมา มี พ.ร.บ. ออกมาชัดเจนเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ผมดีใจมาก ณ วันนี้พี่น้องเกษตรกร ณ วันนี้ พี่น้องประชาชนทั่วไปยังไม่ให้ความสนใจในเรื่องนี้เลย เพราะอะไรครับ เพราะเราขาด การประชาสัมพันธ์ เราขาดการให้ความรู้ต่อพี่น้องประชาชน นี่เป็นสิ่งสำคัญนะครับ ณ วันนี้ อายุ ๒๐ ปี ออมเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท พออายุ ๖๐ ปีไม่ต้องส่งได้คืนเดือนละ ๗,๐๐๐ บาท อายุ ๕๐ ปี ออมเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท พออายุ ๖๐ ปี ได้คืน ๔,๔๔๑ บาท พออายุ ๖๐ ปี นี่คือนี่ที่รัฐบาลพยายามจะมอบให้แต่ไม่มีหน่วยงานไหนที่จะพยายามถักทอต่อให้มันเป็น

เรื่องจริง ให้มันเป็นความฝันที่เป็นจริงได้ เราไม่เคยหกรอกครับที่จะติดตาม เพราะฉะนั้น ผมกราบเรียนด้วยความเคารพว่า ณ วันนี้ถ้าเรายังไม่มีองค์การที่ติดตามประเมินผล และตรวจสอบการทำงานเรื่องนี้ ผมเรียนว่าเราแต่งตั้งคณะกรรมการมา ๓๗คน รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน กรรมการทั้งหมด ๒๐ คน ๓๐ คน เป็นผู้กำหนดนโยบายทั้งนั้นเลย ผู้ที่เอาไปปฏิบัติจริงไม่เคยได้มาเรียนให้ทราบเลยว่า สิ่งต่าง ๆ พวกนี้มันไปถึงไหนแล้ว เพราะฉะนั้นผมเรียนท่านประธานด้วยความเคารพครับ เราควรจะมีการขับเคลื่อนตัวนี้ให้อย่างจริงจัง ถ้าเรายังมีสถาบัน ตั้งเป็นสถาบัน ให้การศึกษา ให้ความรู้ขั้นพื้นฐานการเงินแก่ประชาชน -----

กำหนดนโยบายให้ชัดเจน ติดตาม ตรวจสอบ มอบให้กระทรวงมหาดไทยไปทำเรื่องนี้ อสม. ไปทำ กองทุนหมู่บ้าน ณ วันนี้คนมากู้เงินที่สหกรณ์ ถามว่ากู้เงินไปทำอะไรครับ ไปชำระเงินกองทุนหมู่บ้าน ๓-๔ วันเอาเงินกองทุนหมู่บ้านได้คืนมาชำระหนี้สหกรณ์ ทำไปทำไมกู้เงินสหกรณ์ไป แล้วส่งกองทุนหมู่บ้าน ได้เงินกองทุนหมู่บ้านไม่ชำระหนี้สหกรณ์ ตกลงเป็นหนี้ ๒ ทางเลย แล้วเที่ยวหน้าทำอย่างไรครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ท่านคงได้ยินคำว่าหมวกกันน็อก ยังอยู่ทุกวันนี้ แล้วก็อยู่แบบยั่งยืนด้วย เรายังทำอะไรเขาไม่ได้เลย เข้ามาเอาไป ๙๕ บาท เย็นเอามาคืน ๑๐๐ บาท ร้อยละ ๕ บาทต่อวัน สำหรับพี่น้องประชาชนทั่วไป แล้วอย่างนี้ ประเทศไทยจะอยู่ได้อย่างไร ในเมื่อการออมไม่มีแล้วยังต้องเป็นหนี้เป็นสินทั้งหมด ผมได้ยิน เฉพาะครู ๒ ล้านล้านบาท ถ้าพี่น้องเกษตรกรทั่วไปด้วยเป็นพันล้านบาท ฯลฯ นายกรัฐมนตรี จะช่วยเหลืออย่างไรไหวครับ เพราะฉะนั้นรากฐานที่สำคัญที่สุดต้องมีออมไว้ก่อนเบื้องต้น กู้เงินสหกรณ์ถ้าเป็นครุณะครับ กู้เงินสหกรณ์ออมทรัพย์ครูต้องมีเงินฝากไม่น้อยกว่า ๑๕ เปอร์เซ็นต์ของเงินเดือนก่อนถึงจะกู้เงินได้ แล้วต้องมีเงินฝากทุกเดือน พอมีเงินฝากทุกเดือน เขาก็กู้เงินได้ ท่านประธานครับ ผมให้กู้เงินทุกครั้ง ผมถามว่าวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน เอาไปทำอะไร

อันที่ ๒ ความสามารถในการชำระหนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุด คุณกู้เงินไปแล้ว คุณชำระหนี้สหกรณ์ได้ไหม

อันที่ ๓ หลักประกัน ที่ล้มเหลวอยู่ทุกวันนี้เพราะหลักประกันไม่ดี

อันที่ ๔ คือวินัยทางการเงินที่มอบให้กับประชาชน ก็คืออะไรรู้ไหมครับ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย ณ วันนี้เราพูดถึงเศรษฐกิจพอเพียง ทุกคนรู้แต่เศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่ได้ถือปฏิบัติกันเลย บรรดามวลเหล่าข้าราชการต้องรู้เรื่องอะไรครับ รู้เรื่องธรรมาภิบาล แต่ผมถามว่า ณ วันนี้พอถามว่าโปร่งใสไหม ตรวจสอบได้ไหม ถามว่ามีส่วนร่วมไหม ไม่เคยได้ปฏิบัติกันเลย เพราะฉะนั้นหน่วยงานต่าง ๆ พวกนี้ต้องลงไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เหมือนที่รัฐบาลนี้พยายามจะเชื่อมโยงให้ได้ทำงานติดต่อกันทุกกระทรวง ทบวง กรม ผมเรียนท่านประธานนะครับว่าวันนี้พี่น้องเกษตรกรผมว่าอย่าว่าแต่ออมเลยครับ ขณะนี้เงินในกระเป๋าปลั่งลงไปยังไม่มีเลยครับ กู้เงินสหกรณ์ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ย ๘๐,๐๐๐ บาท ต่อปี ร้อยละ ๘ ครับ เอา ๑๒ หาร ๘ เดือนละ ๗,๒๐๐ บาทต่อเดือน เอา ๓๐ หาร ๗,๒๐๐ บาท วันหนึ่งประมาณ ๓๐๐ บาท ๒๕๐ กว่าบาท ปลั่งในกระเป๋าอย่างเดียวนะครับเพื่อจะหา

๘๗

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

พรภิมล ๔๔/๒

ดอกเบียมาชำระยังไม่มีเลยแล้วจะไปออมได้อย่างไรครับ เพราะฉะนั้นต้องให้เขาคิดเป็นก่อนว่า ลงทุนขนาดนี้มันได้เงินมาเท่าไร ลงทุนอย่างนี้เหมาะกับครอบครัวเราไหม เพราะฉะนั้น มันต้องเริ่มต้นที่ครอบครัว มันต้องเริ่มต้นที่การให้ความรู้ มันต้องเริ่มต้นที่การให้การอบรมสั่งสอน ณ วันนี้คณะกรรมการชุดนี้ ท่านที่เคารพครับ ผมอยากกราบเรียนนะครับ ประชุมกัน ๒ เดือนครั้ง ๓ เดือนครั้ง เห็นชอบมอบรอง เห็นด้วยผู้ช่วยทำ ประชุมเสร็จเรียบร้อยมาก็เก็บเข้าแฟ้ม ๆ ไม่ได้ติดตามหรอกครับ เพราะฉะนั้นป่วยการ ถ้าเราไม่มีสถาบันที่ดูแลเรื่องนี้ อย่างจริงจัง ให้ความรู้อย่างจริงจัง ตรวจสอบ ประเมินผล ติดตามอย่างจริงจัง กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ ธ.ก.ส. ธนาคารออมสิน ทุกอย่างไม่ได้พูดเรื่องออมเลย ไปธนาคาร ร้อยละ ๔ ต้องฝาก ๓ ปี ให้ความรู้เขาใหม่ล่ะครับว่าคุณมีเงินเท่าไรคุณถึงจะฝากแบบยั่งยืนได้ในร้อยละ ๔.๕๐ ๓ ปีติดต่อกัน ร้อยละ ๓ พอถึงเวลาปั๊บฝากได้ปีหนึ่ง จำเป็นต้องใช้เงินก็ไปถอนมา ดอกเบียที่ตกลงกันไว้ร้อยละ ๓.๕๐ ๔ บาท ไม่ได้เลย เพราะธนาคารไม่ได้ให้ความรู้เขา ----

- ๔๕/๑

ไม่ได้ให้เขาเรียนรู้แต่เบื้องต้นว่าเขามีต้นทุนของเงินเท่าไร เขาเหมาะสมไหมที่จะไปอย่างตัวสหกรณ์เองก็ต้องรู้ต้นทุนของตัวเองว่าเรารับฝากเงินมา ๔๐๐ ล้านบาท ๕๐๐ ล้านบาท เราจะมีเงินประกันความเสี่ยงเท่าไร เงินประกันความเสี่ยงที่ดีที่สุดคือไปฝากกับใคร ฝากกับธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน ธ.ก.ส. หรือว่าไปซื้อพันธบัตรรัฐบาลก็ต้องเรียนรู้ครับ เพราะฉะนั้นถ้าไม่เรียนรู้เรื่องทางการเงิน ได้มากก็ใช้ไป ๆ อย่างว่าแต่เงินออมเลยเป็นหนี้อยู่วันยังค่ำครับ ผมเป็นห่วงเรื่องนี้แล้วก็ดีใจ ต้องขอบคุณคณะกรรมการที่จัดให้มีเรื่องนี้ขึ้น แล้วก็ขอบคุณแทนกรรมการด้วยที่สมาชิก สปท. วันนี้อภิปรายกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านนิกร หลายคนที่อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องการออมวันนี้ ผมขออนุญาตจดจำไว้และจะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ไปเผยแพร่ให้กับพี่น้องประชาชนได้ทราบต่อไป กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
 ขอขอบคุณท่านชูชาติครับ ท่านเป็นผู้นำสหกรณ์ภาคเกษตร ล่าสุตรัฐบาลได้ใช้มาตรการในการปลดเปลื้องหนี้ แล้วก็ผ่อนภาระหนี้ของเกษตรกรประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ ราย อันนี้ก็ถือว่าเป็นมาตรการในการพยุงในยามที่เศรษฐกิจโลกได้รับผลกระทบมายาวนานตั้งแต่ปี ๒๐๐๘ ที่เกิดแฮมเบอร์เกอร์ไครซิส (Hamburger Crisis) แล้วตอนนี้เรากำลังฟื้นตัว เศรษฐกิจเรากำลังฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปในช่วง ๒ ปีจากติดลบ ๐.๘ ตอนนี้มา ๓.๕ ก็คิดว่าเริ่มแข็งแรงแล้วก็เข้มแข็งขึ้น แต่บางครั้งผมเรียนนะครับว่าประเด็นเรื่องการเป็นหนี้มากต่อจีดีพี (GDP) หรือการไม่มีเงินออม บางครั้งมันไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องวินัย ไม่มีวินัย มันเกิดจากภาวะเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำ ราคาพืชผลโภคภัณฑ์ตกต่ำหมด แม้แต่ข้าวตอนนี้ราคาต่ำสุดในรอบ ๑๐ ปี ไม่ใช่ของประเทศไทย ของโลกเลยทีเดียว เพราะฉะนั้นมันก็เป็นเรื่องที่เราต้องทำความเข้าใจอย่างรอบด้าน อย่าไปกล่าวโทษประเด็นใดประเด็นหนึ่ง แต่ว่าต้องดูอย่างรอบด้าน ท่านสมาชิกที่จะอภิปรายท่านต่อไปคือท่านมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษฎี อดีตปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเชิญครับ

นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษฎี : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและท่านสมาชิก สปท. ที่เคารพทุกท่านค่ะ ดิฉัน นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษฎี สปท. หมายเลข ๑๑๖ ต้องขอขอบคุณและชื่นชมทางคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจชุดนี้ที่ทุกครั้งท่านได้นำประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ แล้วก็ประเด็น

นำที่จะต้องมีการสนับสนุนในเรื่องของการขับเคลื่อนตามที่ท่านเสนอ ดิฉันขอเรียนอย่างนี้ว่า หลังจากที่ทางท่านได้มีการนำเรียนข้อมูลตามที่ท่านรายงานให้ที่ประชุมได้ทราบ เป็นที่น่าตกใจว่าขณะนี้ที่ทางท่านได้บอกว่าหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี (GDP) อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ ๘๑ ในปี ๒๕๕๘ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๔๓ ในปี ๒๕๔๗ ๑๐ ปีที่แล้วเพิ่มขึ้น ๒ เท่า ซึ่งตามที่ดิฉันเคยได้รับทราบข้อมูลในเรื่องของระบบเศรษฐกิจแล้วบอกว่าหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยถ้าอยู่ในสถานะที่มั่นคงแล้วไม่ควรเกินร้อยละ ๖๐ แต่ขณะนี้เกินขึ้นไปจนถึงร้อยละ ๘๑ แล้ว แล้วก็มีหลาย ๆ เรื่องในรายงานฉบับนี้ได้นำเสนอข้อมูลที่สำคัญที่จะทำให้กับประชาชนหรือว่าทั้งประเทศได้รับทราบถึงสถานะในเรื่องของทางด้านเศรษฐกิจ แต่ประเด็นที่ดิฉันอยากจะนำเสนอแนะเพิ่มเติมว่าเรื่องเหล่านี้เนื่องจากเป็นเรื่องที่ค่อนข้างที่จะซับซ้อนแล้วก็ยุ่งยาก หากท่านได้มีการชี้แนะหรือเปรียบเทียบกับทางของประเทศอื่น ๆ ให้เห็นด้วยกันจะเป็นประโยชน์ยิ่ง จะทำให้เห็นว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่ท่านปรากฏขึ้นได้นำเสนออันนี้มันอยู่ในภาวะวิกฤติแล้วหรือว่าอยู่ในเรื่องของสิ่งที่ทุกคนคงจะต้องได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการแก้ไข อย่างเรื่องที่ท่านบอกว่าภาระหนี้ต่อรายได้ของครัวเรือนที่จนที่สุดอยู่ที่ร้อยละ ๔๙ ท่านควรจะบอกนะคะว่า -----

จริง ๆ แล้วควรจะอยู่ในสเกล (Scale) เท่าไรในเรื่องของสิ่งที่ทำให้ประเทศในเรื่องของการออม ในเรื่องของการใช้จ่ายที่อยู่ในความปลอดภัยในระยะ สิ่งที่เราควรจะคำนึง ประเด็นสิ่งที่ ดิฉันอยากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องของรายงานก็มี ๓ ประเด็น ในเรื่องแรกในเรื่องของ ความรู้ ถ้าหากว่าท่านได้มีการระบุในเรื่องของรายงาน ในเรื่องของระบบเศรษฐกิจของ ภาพรวมท่านมีการเปรียบเทียบกับของประเทศอื่น ๆ ในระดับสากลแล้วก็ชี้แนะด้วยนะคะ อันนั้นดิฉันคิดว่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจได้เพิ่มขึ้นนะคะ ในส่วนเรื่องของความรู้ หลายท่าน ที่บอกว่าในระยะที่ผ่านมาไม่เคยมีข้อมูลในการที่จะบอกว่าความรู้สำหรับภาคประชาชนว่า ควรจะต้องมีการออมอย่างไร ถ้าหากว่าดิฉันเห็นหลาย ๆ ครั้งที่จากในไลน์ (Line) หรือว่า ในเรื่องของสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ที่บอกว่าถ้าท่านคิดว่า เรา ๖๐ ปีแล้วท่านต้องการที่จะมีรายได้ ๓๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาทอัพ (Up) หรือว่าในเรื่องของ การคาดการณ์วางแผนในอนาคตท่านควรจะต้องทำอย่างไร ข้อมูลเหล่านี้หลาย ๆ ลักษณะที่เป็น ข้อมูลพื้นฐานที่ควรที่จะให้กับภาคประชาชนได้รู้ในเรื่องของการออมหรือในเรื่องของ การลงทุน หรือในเรื่องอื่นใดในเรื่องของสิ่งเหล่านี้ เพราะฉะนั้นเป็นไปได้ไหมคะ ถ้าหากว่า ทางคณะกรรมการชุดนี้คิดว่าข้อมูลพื้นฐานอะไรเรื่องที่เราประชาชนในแต่ละกลุ่มควรที่จะต้องมี การรับทราบหรือว่าควรที่จะมีคู่มือหรือว่าแนวทางในเรื่องของการที่จะใช้ประโยชน์ ยกตัวอย่างเช่นในเรื่องของการจัดทำบัญชีครัวเรือนจะต้องมีการดำเนินการอย่างไร ซึ่งเหล่านี้ ถ้าหากมีการรวบรวมไว้ในเรื่องของที่ใดที่หนึ่งที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปถึงในเรื่องของ แหล่งข้อมูลทางการเงินแล้วก็มีคู่มือที่ง่ายสำหรับผู้ปฏิบัติ แล้วก็ในกลุ่มต่าง ๆ ดิฉันคิดว่า จะเป็นประโยชน์ยิ่งนะคะ ในเรื่องของข้อมูลนอกจากในเรื่องของการออมหลายท่านก็ได้บอกว่า ในเรื่องของกลุ่มที่มีรายได้น้อย รายได้ปานกลาง หรือกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ แล้ว ก็น่าที่จะต้อง มีข้อมูลในเรื่องของการเพิ่มรายได้หรือว่าชี้แนะในเรื่องของการลงทุน เพราะว่าบางครั้ง อย่างกรณีที่เกิดขึ้นเข้าไปในธนาคารและธนาคารก็บอกว่าแทนที่จะกลายเป็นเงินออมก็กลับกลายเป็น ชี้ชวนให้ซื้อในเรื่องของลักษณะอื่น ๆ ที่ลงทุนมีความเสี่ยง เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ที่คิดว่า น่าจะมีการรวบรวมหรือว่าจับกลุ่มประเภทของความรู้ที่จะให้กับประชาชน แล้วก็ในเรื่องของ เบสท์พริกทิซ (Best Practice) อย่างเช่นกลุ่มของสหกรณ์หลาย ๆ กลุ่มที่สร้างในเรื่องของ รายได้เพิ่มขึ้น ช่องทางต่าง ๆ แนวคิดวิธีการเหล่านี้ ดิฉันคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องของความรู้ ที่ได้จากหน่วยงาน ไม่ว่าจะทางด้านธนาคารหรือว่าในเรื่องของสหกรณ์ต่าง ๆ แล้ว ในเรื่องของ

กลุ่มชุมชนเองก็จะมีประโยชน์ยิ่งเช่นกันนะคะ เพราะฉะนั้นความรู้ต่าง ๆ ก็น่าจะมีการที่ระบุให้ชัดเจนว่าควรจะมีอะไรบ้างเป็นความรู้พื้นฐานหรือว่าในเรื่องของแต่ละกลุ่มต่าง ๆ ในส่วนที่ ๒ ส่วนที่กลุ่มเป้าหมาย ดิฉันอยากจะให้เนื่องจากว่าขณะนี้เรามีกลุ่มที่เป็นรายได้น้อยหรือรายได้อันกลาง กลุ่มเสียงแล้วก็กลุ่มผู้สูงวัยทั้งหลาย ดิฉันอยากจะให้ในการจัดกลุ่มเป้าหมายของท่านขอให้ไพรอริตี (Priority) สำหรับกลุ่มเหล่านี้ด้วยนะคะ โดยเฉพาะในพวกกลุ่มรายได้น้อยหรือว่ารายได้อันกลางหรือว่ากลุ่มเสียงอื่น ๆ ที่ท่านหากจะจัดให้มีองค์ความรู้เหล่านี้ ดิฉันขอให้ชี้แนะให้กับทางกลุ่มที่เป็นกลุ่มเสียงเป็นไพรอริตี (Priority) แรกในเรื่องของรายละเอียดในเรื่องของความรู้พื้นฐาน แล้วก็กลุ่มของประชาชนที่มีความเสี่ยงแล้ว ดิฉันอยากจะให้ทางคณะกรรมการชุดนี้กรุณาช่วยเพิ่มเติมในเรื่องของข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สามารถดำเนินการได้ทันทีด้วยค่ะ เพราะว่าถ้าหากว่าตามรายงานของฉบับนี้ -----

กว่าจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการหรือว่าในเรื่องขององค์กรต่าง ๆ แล้วดิฉันคิดว่ามีประเด็นต่าง ๆ ที่สามารถดำเนินการได้ทันทีนะคะ เพราะฉะนั้นอยากจะให้ท่านเพิ่มในเรื่องของข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สามารถดำเนินการได้ทันที แล้วก็ในเรื่องของความรู้พื้นฐานต่าง ๆ นี้สามารถในการที่จะเผยแพร่ให้กับทุกช่องทางเพื่อที่จะให้ประชาชน ความจริงแล้วประชาชนเองก็อยากจะทราบเหมือนกันนะคะว่าทำอะไรในเรื่องของการที่จะออมแล้วสามารถที่จะชนะเงินเพื่อหรือว่าสามารถในเรื่องของการเพิ่มให้ไปสู่เป้าหมายในอนาคตในแผนหลังจากที่เกษียณหรือบั้นปลายของชีวิตแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าในรายงานฉบับนี้ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สามารถดำเนินการได้ทันทีส่งให้กับทางรัฐบาลโดยเฉพาะในระยะแรกอันนี้ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตามที่ท่านเสนอมานี้นะคะ ถ้าหากว่าเสนอแนะให้กระทรวงการคลังหรือว่าหน่วยงานที่เป็นธนาคารต่าง ๆ หรือว่าหน่วยงานที่เป็นกลุ่มสหกรณ์ใด ๆ ที่สามารถดำเนินการได้ทันที ดิฉันว่าในรายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ยิ่งแล้วทุกคนก็คาดหวังว่าในรายงานของท่านฉบับนี้จะมีผลในเชิงของรูปธรรมได้โดยเร็วค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : มีสมาชิกแสดงความจำนงเพิ่มเติมอีก ๓ ท่านรวมเป็น ๑๕ ท่าน ผมจะอ่านรายชื่อ ๓ ท่านเพื่อท่านได้เตรียมตัวนะครับ มีท่านอาจารย์อิสรา ท่านวิทยา ท่านกิตติ ขอเชิญศาสตราจารย์ดอกเตอร์อิสรา ศานติศาสน์ ศาสตราจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครับ

ศาสตราจารย์อิสรา ศานติศาสน์ : ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน ผมอิสรา ศานติศาสน์ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หมายเลข ๑๙๑ นะครับ ผมเองโดยหลักการและเหตุผลแล้วผมยินดีและชื่นชมในสิ่งที่คณะกรรมการมาธิการทำมาเป็นอย่างมากเลยครับ เพราะว่าอันนี้เรากำลังเข้าถึงปัญหาที่สำคัญมากคือทำให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถในด้านการเงินดีขึ้น ผมมีประเด็นที่จะขออภิปรายสัก ๓-๔ เรื่อง อยากจะขอให้กรรมการพิจารณาว่าคำอภิปรายของผมเป็นคำอภิปรายเพื่อเติมเต็มในช่องว่างที่ท่านยังมีอยู่นะครับ ผมจะอภิปรายอยู่สักเรื่องแรกคือเรื่องของความหมายของไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) แล้วก็เรื่องของเหตุและผล เรื่องของหลักสูตร แล้วก็เรื่องเคพีไอ (KPI)

ในเรื่องความหมายของไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) ถ้าเราไปค้นดูไม่ว่าจะขององค์กรใดนะครับมันจะหมายความถึงความเข้าใจว่าเงินมันทำงานอย่างไรอยู่บนโลกใบนี้ แล้วก็หามันได้อย่างไร แล้วก็ใช้มันอย่างไร คำว่า

๙๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

คั่นสนีย์ ๔๗/๒

การจะใช้อย่างไรนั้นหมายความว่าความถึงการบริโภคอย่างไร การลงทุนหรือออมอย่างไร แล้วก็การบริจจาคอย่างไร ดังนั้นเอเลเมนต์ (Element) นี้ที่ส่วนประกอบมันก็คือ ใช้อย่างไร ใช้อย่างไร คำว่า ใช้อย่างไร หมายถึงว่าจะบริโภคอย่างไร จะออมหรือลงทุนอย่างไร แล้วก็บริจจาคอย่างไร ในคำอภิปรายผมจะวางรากฐานอยู่บนความหมายอันนี้นะครับ

ต่อไปในเรื่องของเหตุผลนะครับ เหตุผลนี้ถ้าดูจากเคพีไอ (KPI) ที่ทางคณะกรรมการธิการหรือข้อมูลที่ทางคณะกรรมการธิการให้มา คณะกรรมการจะมุ่งเน้นไปที่ภาคประชาชน แต่ผมเองมีความเห็นว่าเหตุและผลนั้นมันมีทั้งจากภาครัฐเองแล้วก็ภาคประชาชนด้วย ภาครัฐหมายความว่าอย่างไร ภาครัฐหมายความว่ารัฐบาลออกแบบนโยบายอย่างไร แล้วก็ภาคประชาชนนั่นคือเขาประพัตต์ตัวอย่างไร ผมจะอิงเคพีไอ (KPI) ซึ่งทางคณะกรรมการยกมาสัก ๓ เคพีไอ (KPI) นะครับ

เคพีไอ (KPI) แรกก็คือเรื่องสัดส่วนการออมต่อรายได้พึงจับจ่ายใช้สอย ซึ่งคณะกรรมการตั้งเป้าหมายให้ลดลงน้อยกว่า ๘.๖ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีข้อมูลปีล่าสุด แล้วก็หนี้ต่อจีดีพี (GDP) ให้ลดลงให้น้อยกว่า ๘.๖ เปอร์เซ็นต์ ก็คือจากข้อมูลปีล่าสุดนะครับ อย่างนี้นะครับ ในเรื่องของนโยบายนั้นเราก็อย่าลืมว่าทุกครั้งที่เกิดปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจหรือปัญหาเศรษฐกิจจะไรรู้ขึ้นมาเนี่ย เครื่องมือหนึ่งที่รัฐใช้ก็คือการกระตุ้นการออมภาคประชาชน ถูกไหมครับ ดังนั้นเวลาที่เรอบอกว่าประชาชนใช้จ่ายเยอะ -----

เป็นหนี้เป็นสินเยอะมากขึ้น ส่วนหนึ่งก็เกิดจากนโยบายของรัฐ อีกส่วนหนึ่งอาจจะเกิดจากพฤติกรรมของประชาชนเอง ผมขออนุญาตยกวิกฤติ ปี ๒๕๔๐ เป็นตัวอย่างนะครับ ในปี ๒๕๔๐ ตอนที่เราก้าววิกฤตินี้ ซึ่งวิกฤติ ปี ๒๕๔๐ ผลจะออกมาชัด ๆ ตอนปี ๒๕๔๑ มาตรการที่ออกมาสมัยรัฐบาลตอนโน้นคือตอน ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๒ เรากู้เงินมิยาซาวาแพลนมา ๕๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท เราลดแวต (VAT) จาก ๑๐ เปอร์เซ็นต์เหลือ ๗ เปอร์เซ็นต์ เพื่อให้สินค้าราคาถูกลงแล้วก็มีบริการมากขึ้น เราลดภาษีน้ำมันเพื่อให้ต้นทุนลดลงนะครับ พอ ๑๐ สิงหาคม เราให้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ปล่อยกู้ซื้อบ้าน จะเห็นว่านี่เป็นตัวอย่างว่า เวลาเกิดปัญหารัฐบาลใช้เครื่องมือหนึ่งในการก้าววิกฤติก็คือเพิ่มคอนซัมป์ชัน (Consumption) ปี ๒๕๕๔ เหมือนกันครับ นโยบายรถคันแรกออกมาในปี ๒๕๕๔ เสร็จสิ้นในปี ๒๕๕๕ นโยบายบ้านหลังแรกออกมา ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔ แล้วก็หมด ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ รถคันแรกอย่างเดียวคืนภาษีให้ประชาชนประมาณ ๙๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท นั่นหมายความว่า รถที่ซื้ออยู่ในหลักหมื่นล้านบาท ๖๐,๐๐๐-๗๐,๐๐๐ ล้านบาทนะครับ จะเห็นได้ว่า นี่คือการกระตุ้น ถ้าผมย้อนไปดูในปี ๒๕๔๓ ปี ๒๕๔๔ ปี ๒๕๔๕ เรามีสัดส่วนของการออมต่อรายได้ที่จับจ่ายใช้สอยครัวเรือนอีกประมาณสัก ๑๔-๑๕ เปอร์เซ็นต์ นโยบายพอหลังจากนั้น อัตราส่วนการออมลดลงไปเรื่อย ๆ จนมาถึงประมาณ ๖ เปอร์เซ็นต์ในปี ๒๕๔๔ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ปี ๑๙๙๘ ลดลงมาเรื่อย ๆ จนถึง ๖ เปอร์เซ็นต์ จะเห็นได้ว่าหลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายกระตุ้นการบริโภคลงไป เหตุการณ์มันก็เกิดขึ้นโดยบังเอิญหรือไม่ก็ตาม สัดส่วนการบริโภคของภาคครัวเรือนมันลดลง ลดลงเกือบครึ่ง กว่าครึ่งตัวเข้าไปนะครับ เพราะฉะนั้นตัวอย่างหนึ่งอันนั้นคือวิกฤติเศรษฐกิจ ลองย้อนมาดูตรงปี ๒๕๕๔ ปี ๒๕๕๕ สัดส่วนประมาณ ๙.๔ เปอร์เซ็นต์ พอกระตุ้นไปก็มีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นก็ลดลง เราบอกไม่ได้หรอกว่าการลดลงทั้งหมดนี้เกิดจากครัวเรือนหรือไม่ มันอาจเกิดจากนโยบายของรัฐหรือไม่ อาจจะเป็นการบังเอิญก็ได้ แต่ว่าก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่าหลังจากที่รัฐบาลดำเนินนโยบายเพิ่มการบริโภคครัวเรือนนั้น สัดส่วนการออมของครัวเรือนก็ลดลงนะครับ อันนี้เป็นประเด็นที่ผมอยากเสนอให้พิจารณานะครับว่านโยบายของรัฐ อีกส่วนหนึ่งที่ผมคิดว่าผมกังวลมากคือว่าเวลาเราพูดถึงการกระจายรายได้ ก่อนวิกฤติเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ คือปี ๑๙๙๗ ปี ๑๙๙๘ นั้นประเทศไทยเวลาศึกษาเรื่องปัญหาการกระจายรายได้วัดจากรายได้มาตลอด ในช่วงที่เกิด

วิกฤติเศรษฐกิจนี้ เวิลด์แบงก์พยายามที่จะกดดันชักจูงสารพัดอย่างให้เราเปลี่ยนมาใช้
 คอนซัมป์ชัน (Consumption) วัต เพราะถ้าเราใช้คอนซัมป์ชัน (Consumption) วัตแล้ว
 เมื่อประชาชนบริโภคมากขึ้น ตัวเลขความยากจนจะลดลง ตัวเลขความไม่เท่าเทียมทางด้าน
 การบริโภคหรือรายได้ก็จะลดลงนะครับ คราวนี้การบริโภคครัวเรือนมันเกิดได้จากอะไร
 มันเกิดได้จากการถอนเงินออมมาใช้ กับการกู้หนี้ยืมสิน ขายทรัพย์สินสมบัติไร่นา มันก็ทำให้
 ตัวเลขดูดีขึ้น อันนี้ตัวอย่างสัก ๓ ตัวอย่างว่ารัฐบาลอาจมีส่วนทำให้การบริโภคของครัวเรือนนั้น
 มันมากขึ้นและทำให้การออมลดลงนะครับ อยากจะฝากให้ท่านกรรมาธิการพิจารณา
 ประเด็นนี้ด้วยเพราะอันนี้คือเรื่องของฮาวทูคอนซุม (How-to Consume) ฮาวทูเซฟ
 (How-to Save) สิ่งที่เขาได้อยู่คือเราไม่ได้พูดถึงฮาวทูโดเนต (How-to Donate) เลย
 เพราะไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) นั้นรวมถึงการบริจาคด้วยนะครับ
 แล้วไม่ได้รวมถึงการออมอีก การบริโภคอย่างไรในตะกร้าสินค้าที่บริโภคทั้งหมด
 อันนี้เป็นประเด็นที่ผมอยากจะฝากนะครับ ทีนี้ในเรื่องของหลักสูตรวิธีการนั้นผมคิดว่า
 ไม่น่าจะมีอะไรต้องคอมเมนต์ (Comment) มาก เพราะว่าเคพีไอ (KPI) ของกรรมาธิการคือ
 เราต้องการจะเปลี่ยนจากแผนยุทธศาสตร์ที่เป็นออกแบบไปเป็นบังคับใช้ อันนั้นก็แปลว่า
 มันยังไม่เสร็จ ผมก็ไม่ขออนุญาตคอมเมนต์ (Comment) อะไรนะครับ เพราะมันจะต้อง
 พัฒนาต่อไปนะครับ ทีนี้เคพีไอ (KPI) ที่ผมอยากจะเสนออย่างนี้ครับ สัดส่วนการออม
 ต่อรายได้ซึ่งทำให้ลดต่ำ ๘๖ เปอร์เซ็นต์ ผมว่ามันเป็นเคพีไอ (KPI) ที่ค่อนข้างจะคอนเซอร์เวทิฟ
 (Conservative) ผมยกตัวอย่างเช่นในปี ๒๕๓๓ สัดส่วนการออมต่อรายได้มันอยู่ที่
 ๑๖ เปอร์เซ็นต์ ๑๖ เปอร์เซ็นต์นะครับ แล้วมันเคยขึ้นไปเป็น ๑๘ เปอร์เซ็นต์ในปี ๒๕๓๕
 ก่อนที่จะลดลงมาต่ำสุดที่ ๖ เปอร์เซ็นต์ในปี ๒๕๔๓ ดังนั้นเคพีไอ (KPI) ที่เราตั้งอยู่
 ถ้าเราจะดึงมาให้ ๘๖ เปอร์เซ็นต์นี้ -----

แค่อาศัยการสวิง (Swing) ของตัวเลขระหว่างปีมันก็เป็นไปได้ นะครับ เพราะตัวเลขมันสวิง (Swing) มาตลอด ขึ้นบ้างลงบ้าง แต่ระยะหลังมีแนวโน้มลดลง นะครับ ซึ่งจะรวมถึงเรื่องของหนี้ ต่อจีดีพี (GDP) ด้วยว่าที่ให้น้อย ๘๖ เปอร์เซ็นต์นี้ ผมคิดว่าเราน่าจะตั้งเคพีไอ (KPI) ให้มัน ศัพท์ที่เราพูดทางวิชาการให้แอกเกรสซีฟ (Aggressive) กว่านี้ เช่นจะเป็นให้เหลือ ๘ เปอร์เซ็นต์ ๗ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๘๐ เปอร์เซ็นต์อะไรอย่างนี้ ผมว่าน่าจะดูมากเลยนะครับ ก็ขออนุญาตฝากนะครับ

ส่วนในเรื่องของเอ็นพีแอล (NPL) ผมหาตัวเลขไม่ได้ นะครับ ที่บอกว่าเอ็นพีแอล (NPL) ต้องการให้ลดลงนั้น ถ้าจะดูจากข้อมูลที่มีอยู่นี้เอ็นพีแอล (NPL) ที่มันเยอะ มันไม่ใช่เอ็นพีแอล (NPL) ภาคครัวเรือน มันเป็นเอ็นพีแอล (NPL) ภาคธุรกิจ ดังนั้นการที่เราไปเลี้ยงที่เอ็นพีแอล (NPL) ภาคครัวเรือนมันสอดคล้องไหมนะครับ

ก็สรุปอย่างนี้ครับ ผมฝากสัก ๓-๔ เรื่อง เรื่องแรกคือไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) นั้นเราพูดถึงเรื่องของเซฟวิง (Saving) เราไม่ได้พูดถึงอินเวสต์เมนต์ (Investment) เราพูดถึงคอนซัมป์ชัน (Consumption) แต่เราไม่พูดถึงฮาวทู คอนซูม (How-to Consume) แล้วเราก็ไม่ได้พูดถึงเรื่องการบริจาคเลย ก็อยากจะให้เพิ่มเติม ๓ มิตินี้ ลงไปในรายงานของท่านด้วยนะครับ

แล้วก็ในเรื่องนโยบายของภาครัฐนั้นอยากจะให้มองด้วยว่าเราสอนให้ประชาชนรู้ไฟแนนเชียลลิเทอเรซี (Financial Literacy) แล้วเราจะทำอย่างไรกับนโยบายรัฐ ที่กระตุ้นให้คอนซูม (Consume) มาก ๆ แล้วมีดัชนีชี้วัดความเจริญเติบโตของประเทศไทย จากการคอนซูม (Consume) มันก็ขัดแย้งกันนะครับ

และเรื่องสุดท้ายคือเรื่องของเคพีไอ (KPI) อยากให้แอกเกรสซีฟ (Aggressive) มากกว่านี้ครับ ขอบพระคุณมากครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ต่อไปขอเชิญท่านวิทยา แก้วภราดัย อดีต ส.ส. และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขครับ

นายวิทยา แก้วภราดัย : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วิทยา แก้วภราดัย ผมขอแสดงความคิดเห็นนะครับว่าการนำเสนอเรื่องการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนนี้เป็นเรื่องที่ออกมาทันกับสถานการณ์นะครับ เพราะว่าถ้าท่านติดตาม

ภาวการณ์จริง ๆ ในชีวิตจริง ๆ ของประชาชนคนไทยในวันนี้นะครับ ผมคิดว่าสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นก็คือ คนรู้สึกไม่มีสตางค์ครับ เมื่อคืนผมมีโอกาส นานในรอบปีมีโอกาสไปรับประทานอาหารข้าวที่ห้างสรรพสินค้า แล้วก็ขึ้นห้างขึ้นเป็นร้านอาหารเกือบ ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ผมเดินเวียนรอบครับ ปรากฏว่ามีคนอยู่ในร้านอาหารรวมทั้งหมดไม่ถึง ๒๐ เปอร์เซ็นต์ คนไม่มีกำลังในการบริโภค สรุปว่าตอนนี้คนไม่มีสตางค์ พอคนไม่มีสตางค์มันก็ตรงกับที่ท่านรายงานครับ สภาพปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบัน นี่สินภาคครัวเรือนสูงมากครับต่อจีดีพี (GDP) คือ ๘๑.๖ เปอร์เซ็นต์ ในปี ๒๕๕๘ เผลอ ๆ ท่านสำรวจตัวเลขปีนี้ปี ๒๕๕๙ อาจจะขยับขึ้นจากเดิมด้วยซ้ำไปครับ แต่ถ้าดูข้อมูลจากท่านถดลงไปอีกนิดครับ ท่านนับมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ นี่สินต่อครัวเรือน ๔๓.๖๙ เปอร์เซ็นต์ ผมก็มาถึงจุดที่ต้องเรียนถามกับท่านนะครับว่า

ประเด็นที่ ๑ การปฏิรูปการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน ความรู้พื้นฐานทางวินัยการเงิน เราจะให้ความรู้อะไรกับประชาชน

ประเด็นที่ ๒ ใครจะเป็นคนให้ความรู้กับประชาชน ผมในฐานะที่อยู่ในการเมืองมานานครับ พอเห็นตัวเลขตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ มาจนถึงปัจจุบัน ๑๑ ปีครับ เหมือนกับเพื่อนสมาชิกซึ่งอภิปรายจบไปเมื่อสักครู่ครับ ปี ๒๕๔๐ เราเกิดวิกฤติเศรษฐกิจประชาชนประท้วง ต้องกระตุ้นด้วยการใช้เงินมิยาซาวาเข้ามา ปี ๒๕๔๔ คนไทยทั้งประเทศรู้จักนโยบายประชานิยมครั้งแรกครับ ปี ๒๕๔๕ นโยบายประชานิยมเริ่มถูกใช้พร้อมกับการปฏิรูประบบราชการในรอบ ๑๐๐ ปีเป็นครั้งแรก ปี ๒๕๔๖ นโยบายประชานิยมเริ่มถูกประกาศ การเมืองนี้แหละสอนครับท่านประธาน ใครอยากรวยต้องกู้ คำขวัญนี้ออกมาจากการเมืองนะครับว่าใครอยากรวยก็ให้กู้ เพราะฉะนั้นปี ๒๕๔๗ อิทธิพลความคิดเรื่องประชานิยมเริ่มแผ่กระจายไปถึงประชาชนโดยทั่วถึงกัน -----

เงินในอนาคตถูกนำมาใช้กัน เพราะฉะนั้นระยะเวลาของประชานิยมที่ปลูกฝังในสังคมไทย มาเกือบ ๑๐ ปีเต็ม วันนี้ส่งผลมาเห็นชัดเจน เพราะฉะนั้นสิ่งหนึ่งที่ผมคิดว่าจำเป็นต้องให้ความรู้กับประชาชนก็คือบาดแผลความเจ็บปวดของสังคมไทยจากนโยบายประชานิยม และสิ่งที่ต้องให้ควบคู่ไปกับการรู้กับประชาชนก็คือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครับ มีแต่แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเท่านั้นที่ต้องให้การศึกษา กับประชาชนที่จะพากลับไปยืนยังจุดเดิมของความเป็นจริงของสังคมไทยได้ ผมชื่นชมกับการอภิปรายของท่านนิกรอีกสักคนนะครับ ที่ท่านหยิบสมุดบันทึกบัญชีต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งใช้สำหรับเด็ก เพราะฉะนั้นผมกำลังจะเสนอท่านว่าตอบคำถามแรกว่าเราจะให้ความรู้อะไรกับประชาชน ต้องให้ความรู้ว่าบาดแผลของสังคมไทยในเรื่องหนี้สินครัวเรือน เกิดจากแนวประชานิยมและทางแก้ก็คือยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง คราวนี้ถ้าแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่ออกมาเราจะให้กับใครก่อน ดีที่สุดคนที่จะได้ชุดแรกที่จำเป็นต้องทำ เยวชนคนรุ่นใหม่ซึ่งยังไม่หลงอยู่ในประชานิยม ผมจึงเห็นด้วยกับสมุดบันทึกบัญชีต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องถูกบรรจุเป็นแบบเรียนสำหรับเด็กในชั้นประถมศึกษา ชั้น ป. ๕ เมื่อไรทุกคนต้องมีสมุดเล่มนี้ทุกคนที่ส่งครูเป็นรายเดือน เราเริ่มรู้ที่จะให้ความรู้อย่างไรกับประชาชน รู้ว่าจะให้กับใครแล้ว ชุดแรกที่จะต้องได้รับก็คือเยวชนและเยวชนเหล่านี้จะเป็นต้นกล้าที่สำคัญ เพราะคนที่มีปัญหาถัดมาจากเยวชนก็คือครู ถ้าเด็กเริ่มส่งบัญชีตัวเองได้ทุกเดือนกับครู คนที่ตรวจบัญชีของนักเรียนคือครู เราก็จะได้ตอบคำถามว่าทำไมกระทรวงศึกษาธิการ ถึงต้องไปเร่งรัดหนี้สินครูในสภกรณ์ ผมถามเพื่อนที่เป็นครูครับ เป็นสิทธิที่เขาจะต้องได้ ในการกู้เงินจากสภกรณ์ เพราะฉะนั้นใครจะมายุ่งอะไรกับเขาในการที่เขาจะกู้ ถามว่ากู้มาทำอะไร ก็เป็นสิทธิเขา รถมืออยู่คันหนึ่งแล้วแต่ภรรยายังไม่มีการซื้อเสียอีกคันหนึ่งเพราะเป็นสิทธิ เพราะฉะนั้นมันไม่ได้ยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเลย ทุกอย่างก็เป็นไปตามคำสอนพรั้ง ของนักการเมืองก็คือถ้าอยากกรวยต้องรู้จักกู้ แล้ววันนี้คนในประเทศนี้ก็เชี่ยวชาญเรื่องการกู้กัน เป็นจำนวนมาก สิ่งที่ต้องทำก็คือให้ความรู้กับคนรุ่นใหม่ ให้ความรู้กับครู วิธีให้ความรู้กับครู ผมคิดว่าให้กับเด็กแหละครับและครูก็จะรู้ไปด้วย ปัญหาว่าท่านจะให้ใครบ้าง ละครับ ออกไปบอกประชาชนให้ความรู้ประชาชน ในรายงานเข้าใจว่าพูดถึงครู เจ้าหน้าที่ธนาคาร เจ้าหน้าที่สภกรณ์ต่าง ๆ ผมคิดว่ามีหลายเรื่องราวที่จำเป็นต้องขับเคลื่อนไปพร้อมกับส่งคน ออกให้ความรู้ ผมเป็นลูกหนี้ธนาคารแล้วก็เป็นมนุษย์เงินเดือนครับ เพราะฉะนั้นธนาคารไม่แปลก

ที่จะคิดให้ผมผ่อนธนาคารทุกสิ้นเดือนเดือนละครั้ง แต่นอกจากผมเป็นมนุษย์เงินเดือนแล้ว ผมเป็นเกษตรกร ผมมีส่วนปาล์มของผม ผมผ่อนบ้านกับธนาคารครับท่านประธาน ไปสิ้นเดือนเขาก็จะตัดดอกเบี้ยเดือนนี้เท่าไร บังเอิญผมตัดปาล์มได้ก่อน ผมไปผ่อนก่อนวันสิ้นเดือน ไปวันที่ ๒๐ เอาเงินไป พอเอาสลิป (Slip) ที่เขาส่งมาให้ผมดูไม่มีดอกเบี้ย ผมถามว่าผมจ่าย วันที่ ๒๐ และดอกเบี้ย ๒๐ วันทำไมไม่คิดผม เขาบอกว่ามันจะไปคิดเอาวันสิ้นเดือน คือวิธีการธนาคารของเราไม่ได้ยึดวิธีการผลิตของประชาชนเป็นหลักในการปล่อยกู้ คิดว่าทุกคนทั้งหมดต้องจ่ายวันสิ้นเดือน สิ้นเดือน สิ้นเดือน จ่ายก่อนสิ้นเดือนเมื่อไร ไม่คิดดอกเบี้ย ไปคิดทบเอาเดือนหน้าไปกันใหญ่เลย ผมนั่งทะเลาะกับเจ้าหน้าที่ธนาคารว่า อย่างไรไม่ลงตัว มันต้องเหลือมก็สตางค์ไม่รู้ แต่ระหว่างเดือนต่อเดือนผมต้องเหลือมแน่ ถ้าคุณคิดกับผมอย่างนี้ -----

แต่เขาบอกมันไม่เหลือมหรือแค่ระบบมันเป็นอย่างนี้ ผมเสนอนิดหนึ่งนะครับว่า ไปปรับระบบธนาคารเราเสียหน่อย ธ.ก.ส. ปล่อยให้เกษตรกรกู้จ่ายปีละครั้งครับ ถ้ามว่าเกษตรกรในประเทศนี้มีที่อาชีพที่ขายผลผลิตปีละครั้ง เกือบไม่มีแล้วครับ สวนยางครับ เขาตัดวันเว้นวันหรือตัดทุกวันหยุดเฉพาะช่วงปิดกรีด ๒ เดือน ถ้ามว่าถ้าเขาจะมาชำระธนาคารทุกสัปดาห์นี้จะลดต้นทุน ลดดอกเบี้ยอย่างไรเพราะ ธ.ก.ส. นี้ดอกเบี้ยที่สูงสุดครับ แพงกว่าผ่อนบ้าน แพงกว่าผ่อนอะไรทั้งหมดเพราะเป็นเกษตรกรและปีละครั้งก็คิดดอกเบี้ยครั้งเดียวชัดเอาไป ๗ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเอามาปรับระบบธนาคารขับเคลื่อนสิทธิ์ว่าธนาคารให้ตรงกับวิถีการผลิตของผู้กู้ ถ้าเป็นมนุษย์เงินเดือนครับ เป็นครูบาอาจารย์ เป็นข้าราชการ ลีนเดือนจ่ายได้ครับ แต่ถ้าพ่อค้าแม่ขายในตลาด เขาจ่ายวันไหนตัดดอกเบี้ยเขาวันนั้น สร้างระบบใหม่เข้าสิครับ

๒. เกษตรกรทำนาครับ ทำนาบางคนปีละ ๓ รอบ บางคนปีละ ๒ รอบ ทุกรอบการผลิตเขาชำระก็คิดดอกเบี้ยลดให้เขาสิครับ ชาวบ้านก็จะเริ่มรู้วิธีการชำระดอกเบี้ยเสียก่อนเสียหลังแล้วเกิดผลประโยชน์อย่างไร

๓. ให้ความรู้กับพนักงานธนาคารทั้งหมด จริง ๆ ผมคิดว่าพนักงานหลายคนนั่งกดแต่ปุ่มครับ ไม่เข้าใจหรือครับว่าการทำบัญชีครัวเรือนทำกันอย่างไร ไม่รู้แนววิถีเศรษฐกิจพอเพียง เพราะฉะนั้นผมคิดว่ามันก็ต้องให้การศึกษาในหลายด้านครับ สิ่งที่เราขับเคลื่อนได้เราต้องขับเคลื่อน เราคือสภาขับเคลื่อนครับ จะไปโยนให้คนอื่นขับเคลื่อนไม่ได้ ข้อเสนอแนะอย่างที่ ๑ ก็คือสภาขับเคลื่อนเสนอไปกระทรวงศึกษาธิการเลย คุณต้องทำสมุดบัญชีต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียงไว้ให้กับเด็กตั้งแต่ประถม ๕ ขึ้นไปทุกคนส่งครูทุกเดือน สิ่งที่ได้มาแน่ครับ อีก ๑๐ ปีข้างหน้าเราจะมีเด็กรุ่นใหม่ที่อยู่บัญชีพอเพียง อีก ๒ ปีข้างหน้าครับ เราจะรู้จักครูรุ่นใหม่ที่เราตรวจสอบเด็กทุกวันครับ รู้จักเป็นครูพอเพียง

๔. ปรับระบบธนาคารครับ ขับเคลื่อนเสีย ให้คิดวิธีคิดดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับวิถีการผลิตของคนในประเทศนี้ เงินเดือนก็คิดไปอย่างหนึ่ง เกษตรกรก็คิดตามฤดูกาลผลิต ฤดูกาลผลิตไหนล้มเหลวก็แจ้งเพื่อเข้าแทรกแซง ซึ่งรัฐจะได้คุมข้อมูลที่เป็นจริงและเข้าช่วยเหลือได้ ไม่ใช่สิ้นปีมาจ่ายทีหนึ่ง จัดสวนยางครับ เก็บยาง รายวัน ถ้าเขาไม่ได้ผ่อน ราย ๓ วัน ราย ๕ วัน เก็บไว้จนสิ้นปีพอดีครับสิ้นปีไม่มีสตางค์จ่าย ชาวนา ๓ ฤดูกาลผลิต บอกว่าสิ้นปีมาจ่าย ฤดูที่แล้วรายได้ดีจ่ายเสียหมดแล้ว พอฤดูนี้การทำนาล้มเหลว

ผูกพันไปอีก ๑ ปี กลายเป็นหนี้ทบเข้าไปอีก เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเราขับเคลื่อนไปที่ละอัน ๆ แล้วหนีไม่พ้นครับ การขับเคลื่อนอะไรก็ตามครับถ้าตราบไตที่ไม่ทำลายค่านิยมเรื่องประชานิยมลงไป ไม่รู้จะเอาแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงฝังให้ลึกลงไปครับ ถ้าไม่ฝังอันนี้เราจะมีตัวเลขที่น่ากลัวครับ พุดภาษาชาวบ้านง่าย ๆ หาสตางค์ได้ ๑๐๐ บาทเป็นหนี้อยู่ ๘๐ บาททุกเดือน นี่คือตัวเลขจีดีพี (GDP) ที่เราสะท้อนมา เพราะฉะนั้นถ้าเขาเหลือเพียง ๒๐ บาท พี่น้องประชาชนเราก็นับวันจะพอกหนี้ไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นผมขอแสดงความคิดเห็นว่าขับเคลื่อนจากเราเถอะครับ ท่านให้ข้อมูล ท่านกุมข้อเท็จจริงเอาไว้ได้แล้ว คราวนี้ร่วมกันสร้างสรรค์เพื่อการขับเคลื่อนในแต่ละองคาพยพของสังคมไปสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง เพราะว่าเราต้องให้ความรู้ แล้วใครความรู้ที่เราจะให้เป็นอย่างไร แล้วใครจะเป็นผู้ให้ความรู้ คิดทั้งระบบ แล้วผมคิดว่าเป็นรายงานที่ทันกับสถานการณ์จริง ๆ ครับ ไม่เช่นนั้นแล้วไปที่ไหนก็จะมีเสียงบ่นครับว่าขายของไม่ดี ทำอะไรก็ไม่มีช่องทางทำมาหากิน ท่านจะเป็นแสงสว่างที่แม้จะอยู่ไกลสักหน่อย ผมคิดว่าคนก็พร้อมจะเดินตามไปครับ ขอบพระคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
ท่านสุดทายนะครับ ขอเชิญท่านกิตติ กิตติโชควัฒนา อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา ขอเชิญครับ

นายกิตติ กิตติโชควัฒนา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม กิตติ กิตติโชควัฒนา สปท. ๑๐ จากจังหวัดยะลาครับ ท่านประธานครับ หลายปีมาแล้วพวกเรา เคยได้ยิน ครั้งหนึ่งสมัยรัฐบาลที่ได้อันดับมาเฉกเช่นเดียวกับรัฐบาลสมัยนี้ ให้คำขวัญกับ ประชาชนทั่วทั้งประเทศที่ว่า งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข เพราะฉะนั้นเมื่อเอ่ยคำขวัญ อย่างนี้ ผมคิดว่าที่ประชุมก็คงจะยอมรับว่ารัฐบาลสมัยนั้นให้ความสำคัญเรื่องเงินอย่างไร เช่นเดียวกับคณะกรรมการชุดนี้ที่เห็นว่าเรื่องเงินนั้นเป็นเรื่องใหญ่ จึงควรแก่การที่จะให้ความรู้ แล้วก็วันนี้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ ได้เสนอเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน ผมคิดว่าเป็นการนำเสนอเรื่องที่สอดคล้องกับสถานการณ์ครับท่านประธาน

ท่านประธานครับ ผมคิดว่าผมเองนั้นก็มึบทเรียนเรื่องเกี่ยวข้องกับเงิน ๆ ทอง ๆ สมัยตอนที่ผมเรียนหนังสือ ผมคิดว่าบางทีมันอาจจะเป็นประโยชน์บ้างในการที่จะมานำ ในสิ่งเหล่านี้เล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อเป็นการถ่ายทอด เพื่อเป็นบทเรียน ท่านครับ ผมคิดว่า เรื่องของการให้ความรู้กับประชาชนนั้นอย่างที่ท่านในที่ประชุมนี้พูดว่าสถาบันการศึกษา โรงเรียน องค์กรต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ผมคิดว่าสถาบันครอบครัวก็สำคัญไม่ยิ่งหย่อนเช่นกัน เพราะเป็นการให้ความรู้กับลูก ๆ ตั้งแต่เบื้องต้น ผมขออนุญาตยกตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับผมเอง ผมจำได้สมัยตอนที่ผมไปเรียนหนังสือที่สงขลาครับท่านประธาน คุณแม่ผมทั้ง ๆ ที่ไม่รู้หนังสือ บัญชีก็คงจะไม่ทำ ก็คงจะไม่มีคู่มือการเงินเหมือนอย่างสมัยนี้ที่เรามีกัน ท่านบอกว่า ลูกไปเรียนหนังสือสงขลา เดือนไหนถ้าไม่ส่งรายงานการใช้จ่ายเงิน แม่จะไม่ส่งสตางค์ไปให้ ท่านบอกว่าลูกไปเรียนหนังสือสงขลา เดือนไหนสิ้นเดือนแล้วไม่ส่งรายงานการใช้จ่ายเงิน เดือนต่อไปแม่จะไม่ส่งเงินไปให้ ผมว่าอันนี้สำคัญครับ เพราะมันเท่ากับว่าเป็นการฝึกลูก ตั้งแต่เล็ก ไม่มีลูกคนไหนหรอกครับที่ไม่อยากได้เงิน แต่เป็นการบังคับให้เราต้องทำ เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่าย เพราะฉะนั้นการถูกบังคับลักษณะนี้ผมคิดว่ามันจำเป็น มันสำคัญ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเรื่องอื่น ๆ เพราะลูกนั้นพอโตไปแล้วจะรู้สึกว่ามีแม่สั่ง บังคับให้ทำนั้น มันมีคุณค่าไม่เพียงแต่เฉพาะจะได้เงินเท่านั้น แต่เป็นการสั่ง ฝึกรบมอย่างที่เราเรา กำลังพูดว่าทำอย่างไรเราจะให้มีการฝึกเรื่องวินัยการเงินการทอง คุณพ่อส่งเงินไปครับ ผมต้องทำรายงานเรื่องการใช้จ่ายส่งกลับมาให้คุณแม่เพราะคุณแม่จะเป็นคนตรวจ แต่คุณแม่ของผม อ่านหนังสือไม่ออกผมไม่ทราบว่าคุณจะตรวจอย่างไร แต่อย่างน้อยทำให้เราตระหนักว่า

แม่สั่งเราต้องทำ มันก็เกิดความรู้สึกติดตัวฝึกตั้งแต่ตัวกระเป๋าก ๆ เรื่องของการรู้จักใช้เงินว่าเงินทุกบาททุกสตางค์ที่แม่ส่งไปให้มันเราจะต้องจดครับ ผมคิดว่าก็เหมือนอย่างที่เรากำลังจะพูดว่าจะทำบัญชีอย่างไร โดยที่ไม่มีใครสอนมาก่อนล่วงหน้า แต่ว่าเรียนชั้นมัธยมนั้นเราก็พอจะนึกได้ เป็นการคิดเอง ฝึกเอง ทำเองครับท่านครับ ผมว่าอันนี้ดีถ้าถามผมเพราะฉะนั้นสิ่งที่อยากจะฝากท่านกรรมการในเรื่องของการฝึกอบรมให้ความรู้ นั้น ผมคิดว่าครอบครัวไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าโรงเรียน ดีไม่ดีอาจจะสำคัญไปกว่าโรงเรียนด้วยซ้ำไป เพราะเป็นการฝึกเบื้องต้นที่ทำให้ลูก ๆ นั้นไม่เพียงแต่รู้จักเรื่องวิธีการจัดทำบัญชีเท่านั้นเอง แต่ยังมี ความผูกพันระหว่างพ่อแม่กับลูกด้วยซ้ำไป อันนี้ผมคิดว่าเรื่องใหญ่ เพราะสังคมปัจจุบันนั้นเราจะเห็นได้ว่าพ่อแม่กับลูกทะเลาะกันเพราะเรื่องเงินเยอะแยะ ฟ้องร้องศาลก็เยอะครับท่านครับ อันนี้ปัญหาเพราะว่าตอนเด็ก ๆ ขาดเรื่องความซื่อสัตย์ ความกตัญญูของลูกที่มีต่อคุณพ่อคุณแม่ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าหากว่าเราฝึกอย่างนี้ ครอบครัวฝึกมาอย่างนี้ตั้งแต่ต้นนั้นจะไม่มีโอกาสที่ลูก ๆ จะคิดเป็นอย่างอื่นในเรื่องของการเคารพเชื่อถือศรัทธาต่อคุณพ่อคุณแม่อย่างแน่นอน ผมมั่นใจอย่างนี้ครับ เพราะนั้นเป็นประการที่ ๑ อยากจะฝากเป็นข้อคิดสั้น ๆ

ประการที่ ๒ ผมฟังได้ความว่าท่านกรรมการท่านได้เสนอว่าระบบเงินจะอยู่ได้ เพราะความเชื่อถือศรัทธา ถ้าประชาชนเกิดความศรัทธาเชื่อถือต่อระบบการเงินนั้น ๆ แล้ว จะก่อให้เกิดอิทธิพลในการขับเคลื่อนสู่ทิศทางที่กำหนด อันนี้ผมคิดว่าเรื่องจริง เพราะฉะนั้น ในเรื่องของอิทธิพลความเชื่อถือศรัทธาต่อระบบการเงินนั้นจึงเป็นเรื่องใหญ่เช่นกัน ในประเทศเรานั้นเป็นโลกเสรี ประเทศเราเป็นประเทศเสรี เพราะฉะนั้นมันจะมีระบบการเงิน อีกหลาย ๆ ระบบเข้ามาเกี่ยวข้อง บ้านผมจังหวัดชายแดนภาคใต้ระบบการเงินบางส่วนบางเรื่อง มันอาจจะผิดแผกไปจากระบบธนาคารอื่น เพราะพี่น้องของผมที่โน่นส่วนหนึ่งนับถือศาสนาอิสลาม เพราะฉะนั้นก็จะมีเรื่องเงินบางส่วนที่ผิดแผกไปจากระบบการเงินของธนาคารอื่นทั่วไป เพราะฉะนั้นในส่วนนี้นั้นเพียงแต่จะตั้งข้อสังเกตข้อเสนอว่า ถ้าหากว่าเราจะกำหนดองค์กร ขับเคลื่อนที่เป็นองค์กรทางการเงินนั้นเข้าไปช่วยในการดูแลแล้วก็มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ ในการขับเคลื่อน เช่น คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดซึ่งดูแลพี่น้องมุสลิมในพื้นที่ที่มี ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ไม่เฉพาะแต่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาคเหนือก็มีครับ แต่เพื่อการขับเคลื่อนเรื่องเงินไปสู่ประชาชนในพื้นที่ ที่ท่านประธานกรรมการบอกว่า อยากจะให้เกิดการทั่วถึงในการเรียนรู้ก็เอาบุคคลเหล่านี้ไปให้ความรู้เรื่องการเงินในพื้นที่ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา เพราะฉะนั้นมันจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ถึงแก่นแท้ มันจะทำให้ ชาวบ้านเกิดความเชื่อถือศรัทธาถ้าทำได้แบบนี้ครับ ผมคิดว่ามันก็จะเกิดการครอบคลุม ถึงเรื่องของสถาบันการเงินที่เราจะหยิบเข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะเป็นเรื่องของ ธนาคารออมสินก็ตาม ธ.ก.ส. ก็แล้วแต่รวมไปตลอดจนถึงธนาคารอิสลามหรือองค์กรอื่น ๆ ก็สุดแล้วแต่ เพราะฉะนั้นก็อยากจะฝากเป็นประการที่ ๓ ครับประธาน ก็คือเอาองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธาเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนครับท่านประธาน ขอบคุณครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ไม่มีสมาชิกแสดงความประสงค์จะแสดงความคิดเห็นอีกแล้วนะครับ ผมขอปิด การอภิปรายนะครับ ต่อไปขอเชิญคณะกรรมการได้ชี้แจงข้อซักถามของสมาชิกนะครับ ท่านแรกขอเชิญดอกเตอร์กอบศักดิ์ ภูตระกูล เลขาธิการกรรมการ ขอบคุณครับ

นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล (กรรมการ) : ขอบคุณท่านประธานครับ ท่านสมาชิกที่เคารพครับ กระผมขอขอบคุณท่านสมาชิกทุกท่านครับสำหรับข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งครับ มีทั้งหมด ๑๕ ท่านกระผมเห็นด้วยอย่างยิ่งกับทุกท่านที่ได้

นำเสนอข้อคิดเห็นมานะครับ หลายท่านได้พูดถึงความจำเป็นของเรื่องนี้ อย่างเช่น ท่านนิกร ที่เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเล็กที่ยิ่งใหญ่ ท่านชิตชัยที่เห็นว่าเรื่องนี้เป็นรากฐานของความเข้มแข็งของประเทศ ซึ่งเรื่องนี้จะนำไปสู่สิ่งที่เรียกว่าไฟแนนเชียลอินดิเพนเดนซ์ (Financial Independence) ก็คือความเป็นอิสระทางการเงินของทุกคน ซึ่งเมื่อทุกคนมีอิสระทางการเงิน ก็จะมีความเข้มแข็งในการใช้ชีวิต แล้วก็จะเป็นความเข้มแข็งอย่างแท้จริงของพี่น้องประชาชน แล้วก็ความเข้มแข็งอย่างแท้จริงของประเทศครับ ในประเด็นเรื่องนี้มีความสำคัญเพราะอะไรครับ เพราะว่าเราเห็นจากในช่วงที่ผ่านมามีปัญหาหนี้ของพี่น้องประชาชนซึ่งเป็นปัญหาหนักอกของพี่น้องทุกคนนะครับ ซึ่งปัญหาเรื่องนี้มีทั้งหนี้ในระบบแล้วก็หนี้นอกระบบซึ่งทำให้หลายคน ชักหน้าไม่ถึงหลัง มีปัญหาในการดำรงชีวิต หลายคนต้องทำร้ายตนเองแล้วก็กลายเป็นปัญหาของครอบครัวต่อไป ซึ่งปัญหาเหล่านี้มาจากปัญหาเรื่องของการออมไม่พอ การลงทุนไม่เป็นการบริหารเงินไม่เป็น ซึ่งในปัญหาเหล่านี้ก็นำไปสู่อย่างที่ท่านพูดมาก็คือการเสนอความจำเป็นในการปฏิรูปเรื่องของการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนในวันนี้ครับ หลายท่านให้ข้อเสนอที่ดีอย่างยิ่งที่เราและคณะกรรมการจะนำไปสู่การปรับปรุงรายงานฉบับนี้ต่อไปครับ เช่นเรื่องของการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ในการปรับปรุงเรื่องของวินัยทางการเงินซึ่งเราก็ได้พูดถึงในร่างรายงานแล้วจะทำให้เด่นชัดขึ้น ประเด็นที่ท่านชิตชัยพูดถึงในเรื่องของการนำเบสท์พริกทิซ (Best Practice) มาก็คือสิ่งที่เป็นตัวอย่างของการแก้ไขปัญหาการออมของแต่ละระดับซึ่งสามารถนำไปเผยแพร่ให้กับคนต่าง ๆ ได้

ท่านอำนวยการพูดถึงเรื่องตัวอย่างของประชาชนที่ถูกหลอก อันนี้ผมก็คิดว่าเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความรู้ทางการเงินแท้จริง หลังจากนั้นครับท่านเลขาธิการก็ได้พูดถึงเรื่องของการเพิ่มแหล่งการเข้าถึงความรู้ทางการเงิน รวมไปถึงเรื่องของการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการ อันนี้เราก็จะนำไปปรับปรุงเพิ่มเติมนะครับ ท่านพรพันธุ์ได้พูดถึงเรื่องของความรู้และความแตกฉานทางการเงิน ซึ่งอันนี้ก็เป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกัน ท่านชูชาติพูดถึงเรื่องของยุทธศาสตร์ชาติที่ทำให้เขาอ้อมได้ หลังจากนั้นท่านมิ่งขวัญพูดถึงเรื่องของไพรออริตี (Priority) แล้วก็ท่านวิทยาพูดถึงเรื่องการทำลายค่านิยมเรื่องของประชานิยม ผมคิดว่าเรื่องเหล่านี้สอดคล้องกับเรื่องที่คุณกรรมการของเราได้นำเสนอมาในวันนี้ แล้วเราก็จะนำแนวคิดเหล่านั้นไปเพิ่มเติมปรับปรุงให้สอดคล้องกับแนวคิดที่ท่านสมาชิกทุกท่านให้ข้อเสนอมา

ในส่วนนี้จะมีอีกประเด็นหนึ่งครับที่ท่านสมาชิกบางท่านได้ยกประเด็นเรื่องนี้ขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของกรรมการและกลไกการขับเคลื่อนซึ่งผมขอชี้แจงแล้วก็ หลังจากนั้นก็มีท่านปัทมาชี้แจงเพิ่มเติมและท่านสมชัยนะครับ เรื่องนี้เป็นประเด็นที่ท่านวันชัย ท่านศุภจิต ท่านสุรินทร์ ได้ยกประเด็นขึ้นมาครับ แล้วก็มีการถามว่ากลไกการขับเคลื่อนและคณะกรรมการที่เราเสนอขึ้นมากรรมการยุทธศาสตร์เรื่องของการเงินนั้นเพียงพอหรือเปล่า สาเหตุที่ต้องมีกรรมการชุดนี้ขึ้นมาเพราะในปัจจุบันปัญหาเรื่องของการให้ความรู้ทางการเงินนั้นไม่ได้อยู่ที่ว่าไม่มีคนทำครับ แต่อยู่ที่ว่าต่างคนต่างทำต่างคนต่างทำก็คือแต่ละหน่วยงานนั้นดำเนินการเรื่องนี้ด้วยตัวของเขาเอง แต่ไม่ได้มีการสอดประสานกัน ซึ่งทำให้ไม่เกิดพลัง ไม่เกิดความต่อเนื่องแล้วก็ไม่ครอบคลุม ไม่ครอบคลุมเพราะอะไรครับ ก็เพราะว่าบางคนก็จับเป็นจุด ๆ ครับ นักลงทุนบ้าง ผู้ฝากเงินบ้าง ผู้ใช้ประกันภัยบ้าง แต่พอสุดท้ายแล้วทำไปคนละเล็กละน้อยแต่ไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ เพราะว่าอย่างที่เรานำเสนอในเรื่องนี้นะครับ มีตั้งแต่วัยเรียนรู้ วัยทำงาน วัยเกษียณ เอสเอ็มอี (SME) ทั้งในเมืองและชนบท ซึ่งถ้าเกิดเราสามารถนำทุกคนมานั่งอยู่ในคณะกรรมการชุดเดียวกันได้ก็จะสามารถทำงานอย่างสอดประสานแบ่งงานกันทำได้ ซึ่งในส่วนนี้ผมคิดว่ากรรมการยุทธศาสตร์ที่เราพูดขึ้นนั้นจะเป็นพื้นที่กลางครับ เป็นฟอรัม (Forum) ที่ให้ทุกคนคุยกันได้ที่จะใช้ในการวางแผน ในการแบ่งงาน ในการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและในการติดตามงานเพื่อให้ทำงานอย่างสอดประสานกัน

ผมขอยกตัวอย่างนะครับ ในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีแนวคิดเรื่องของการให้ความรู้ทางการเงินมาสักระยะเวลาหนึ่งแล้วครับ แล้วก็มียอดครุหนึ่งที่คุณเล่าเรื่องของผู้ที่ถูกเอาเปรียบทางการเงินสามารถไปฟ้องได้ครับ ตัวของตลาดหลักทรัพย์และ ก.ล.ต. นั้นให้ความสำคัญกับการให้ความรู้กับนักลงทุน อันนี้ก็ได้นำดำเนินการระยะเวลาหนึ่งแล้ว เช่นเดียวกัน ตัวของสมาคมธนาคารไทยให้ความรู้เรื่องของการเงินก็เป็นเรื่องที่สำคัญ เขาได้คุยกันนะครับว่าธนาคารสมาชิกจะทำงานร่วมกันในการให้ความรู้ทางการเงินอย่างไร แล้วที่สำคัญไปกว่านั้นก็คือว่าเราจะทำอย่างไรให้พนักงานของเรามีโค้ด ออฟ คอนดักต์ (Code of Conduct) ที่เหมาะสม สมาชิกหลายคนนะครับพูดมาบอกว่าไปเจอพนักงานแบงก์ พนักงานแบงก์ก็บอกซื้อประกันใหม่พื้ ซื้อกองทุนใหม่พื้ พอหลังจากนั้นเงินที่ลงไปบางครั้งก็สูญเสียหายไปโดยเปล่าประโยชน์ อันนี้ตัวสมาคมธนาคารไทยก็คุยกันครับว่าจะมีโค้ด ออฟ คอนดักต์ (Code of Conduct) ขึ้นมาเพื่อให้พนักงานนั้นให้บริการทางการเงินอย่างเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการก็มีการพูดครับว่าจะทำหลักสูตรที่เหมาะสมอย่างไร สหกรณ์พูดถึงสมาชิกของสหกรณ์ในการที่จะให้เขามีการออมที่เหมาะสม และหลังจากนั้นครับในระดับของพี่น้องประชาชนในฐานราก ในชนบท ทาง พอช. ทาง ธ.ก.ส. ออมสิน ก็ได้พูดถึงเรื่องของการให้ความรู้ทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบัญชีครัวเรือนที่ท่านนิกรพูดถึง เรื่องของธนาคาร โรงเรียน รวมไปถึงเรื่องของสถาบันการเงินชุมชนที่ทางเราได้นำเสนอไปแล้ว ทั้งหมดนี้เป็นเบี้ยหัวแตกครับ ต่างคนต่างทำ แล้วไม่มีการสอดประสานกัน ไม่น่าแปลกใจครับว่าลงทุนกันไปตั้งเยอะ ทำงานมาตั้งเยอะ หลาย ๆ ปีที่ผ่านมา แต่ปัญหาเรื่องของหนี้ครัวเรือนนั้นนอกระบบ ปัญหาความรู้ทางการเงินยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม นี่คือสาเหตุอย่างไรครับว่าทำไมเราถึงเสนอว่าจะต้องมีคณะกรรมการกลางขึ้นมาชุดหนึ่งเรียกว่า กรรมการยุทธศาสตร์ ที่จะเอาเรื่องนี้มาคุยกัน -----

แล้วทำให้ทุกคนที่ทำงานอยู่แล้วมาทำงานอย่างสอดคล้องประสานแบ่งงานกันทำ แต่อยู่หน่วยงานขับเคลื่อนที่แท้จริงก็คือหน่วยงานแต่ละหน่วยที่ผมได้กล่าวไปแล้วทุกคนมีพื้นที่ของตนเอง เพียงแต่ว่าไม่ได้คุยกันว่าใครจะทำอะไร จะลงตรงไหน ใครจะเอาทุกอย่างไปลงโซเชียลมีเดีย (Social Media) ใครจะทำความรู้พื้นฐานทางการเงิน ซึ่งผมคิดว่าถ้าเกิดเราตั้งคณะกรรมการชุดนี้ขึ้นมาได้ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนการปฏิรูปในเรื่องของความรู้ทางการเงินอย่างแท้จริงครับ ซึ่งในส่วนนี้ก็จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ อย่างยั่งยืนในระยะยาว ส่วนเรื่องของหน่วยงานที่จะมารับผิดชอบในการขับเคลื่อนในส่วนกลางที่หลายท่านพูดถึงมานั้น ผมคิดว่ากรรมการก็จะนำไปพิจารณาต่อไปครับ เชิญคุณปัทมาครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านกอบศักดิ์จะช่วยให้เยอะ เพราะว่าท่านเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีของรองนายกรัฐมนตรีสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ เพราะฉะนั้นก็สวมหมวกอย่างน้อย ๒ ใบ ที่เป็นสมาชิก สปท. อยู่ในกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ แล้วก็ยังอยู่กับฝ่ายบริหารด้วยแล้วก็มีประสบการณ์เคยเป็นหรือเป็นอยู่ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ของธนาคารใหญ่แห่งหนึ่งนะครับ ก็มีประสบการณ์ครบถ้วน ต่อไปขอเชิญกรรมการชี้แจงท่านต่อไปนะครับ ท่านปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล รองเลขาธิการสภาพัฒน์แล้วก็เป็นผู้ช่วยเลขาธิการกรรมการ ขอเชิญครับ

นางปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล (กรรมการ) : ขอบพระคุณท่านประธานคะ ดิฉันขออนุญาตใช้เวลาเพียงเล็กน้อยนะคะ กล่าวเสริมในสิ่งที่ท่านกอบศักดิ์ได้นำเรียนไปแล้วให้ท่านสมาชิกได้เห็นถึงในรายละเอียดบางแง่มุม ซึ่งท่านมีความกังวลแล้วก็ตั้งเป็นข้อสังเกตนะคะ ดิฉันขออนุญาตเรียนในประเด็นซึ่งท่านได้ตั้งเป็นข้อสังเกตว่าแล้วคณะกรรมการรูปแบบอย่างนี้จะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไรนะคะ ขออนุญาตเรียนเสริมประเด็นแรกก็คือว่ากลไกของคณะกรรมการนี้ต้องถือว่าเป็นระดับสั่งการ แล้วเราจะเห็นว่าการออกแบบถูกออกแบบในระดับที่ครอบคลุมตั้งแต่การออกนโยบาย การกำกับดูแล แล้วก็ปฏิบัตินะคะ กลไกนี้จัดทำแนวทางแล้วก็สั่งการ ขณะเดียวกันถ้าท่านสังเกตว่าในเอกสารที่เราเตรียมเอาไว้กลไกนี้จะถูกรองรับด้วยการให้อำนาจในการตั้งอนุกรรมการเฉพาะด้านซึ่งจะไปขับเคลื่อนนะคะ ซึ่งอันนั้นจะเป็นช่องทางซึ่งสมาชิกบางท่านตั้งข้อสังเกตว่าเราน่าจะนำเอกชนเข้ามาร่วมด้วยในการขับเคลื่อนในทางปฏิบัติ ซึ่งอันนี้ในช่องทางของอนุกรรมการก็ทำได้อยู่แล้ว

ที่นี้มีประเด็นว่าเลขาธิการสภาพัฒนาเป็นกรรมการของชุดนี้ท่านจะมีเวลาอย่างไรในการมาดำเนินการแล้วก็อาจจะเป็นคำถามว่าท่านก็เป็นฝ่ายเลขาในกรรมการมากมายอันนี้ขอเรียนว่าเนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องซึ่งอย่างที่สมาชิกทุกท่านก็พูดถึงเรื่องว่ามันเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างครบวงจรทางด้านรายได้ ทางด้านรายจ่าย ทางด้านการออม ออมอย่างไรที่จะทำให้มีผลตอบแทนแล้วก็บริหารความเสี่ยงได้ดี ก็เป็นเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมากมาย เพราะฉะนั้นก็เป็นบทบาทของสภาพัฒนาซึ่งสามารถจะทำงานในแง่ของการประสานให้หน่วยงานต่าง ๆ ทำงาน แล้วก็ไปในทิศทางในใดเรียกกัน (Direction) เดียวกันนะคะ ขอบพระคุณค่ะ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านสมชัย ฤชุพันธุ์ อดีต สปช. แล้วเป็นรองประธานกรรมาธิการปฏิรูปเศรษฐกิจเชิญครับ

นายสมชัย ฤชุพันธุ์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมขอขอบคุณท่านสมาชิกทุกท่านที่ให้การต้อนรับ ก็อภิปรายเรื่องนี้อย่างอบอุ่นนะครับ ผมถือว่าได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น เพราะว่ามีท่านสมาชิกที่สนใจให้ความคิดเห็น ให้ข้อสังเกต และวิพากษ์วิจารณ์ถึง ๑๕ ท่าน นับว่าเป็นเรื่องที่มีความสนใจอย่างมาก คำตอบที่เป็นรายละเอียดที่ท่านอาจารย์ปัทมาได้กรุณาตอบให้แล้ว ผมก็จะขอเรียนว่าข้อสังเกตของผมต้องเรียนอย่างนี้ว่าผมนั่งอยู่ในนี้ตลอดเวลาแล้วก็รู้สึกดีใจมากที่ได้มานั่งฟังท่านในวันนี้ เพราะผมรู้สึกว่าคุณที่ท่านทั้งหลายพูดเป็นสิ่งที่มีความรู้แล้วก็ให้ความรู้กับผม ผมได้รับความรู้จากการฟังการอภิปรายของทุกท่าน แล้วก็มีความเอนจอย (Enjoy) สนุกสนาน ยินดีปรีดากับการที่ได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์เหล่านั้นนะครับ แล้วก็คิดว่าข้อสังเกตที่ท่านให้เป็นข้อสังเกตที่มองจากแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งดีทั้งนั้น ผมก็จะรับไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขรายงานให้ดีขึ้นนะครับ ผมได้สดับตรับฟังดูแล้วก็ไม่เห็นว่ามีท่านผู้ใด -----

ที่คัดค้านรายงานนี้ มีแต่ท่านที่ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมฝากข้อเสนอแนะแล้วก็ให้แก้ไขบางประเด็น ซึ่งเหล่านั้นผมจะรับไปพิจารณา ผมต้องขออนุญาตใช้เวลาสั้น ๆ ร่วมในการออกความเห็น อีกบางประเด็นในส่วนที่คิดว่าน่าจะจะได้พูดถึงคือคำอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องว่าหนี้ภาคครัวเรือน ที่มีมากมายขณะนี้ แต่ว่าเราได้วิเคราะห์ว่าสาเหตุมาจากประชาชนไม่รู้เรื่องการเงินจึงต้องมาเสนอเรื่องว่าการให้ความรู้ทางการเงิน ความจริงไม่ได้วิเคราะห์อย่างนี้เลย แต่คิดว่าการที่ประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้ มีทักษะ และมีนิสัยที่ดีในทางการเงินเป็นสิ่งจำเป็นโดยพื้นฐานอยู่แล้ว แล้วก็ยังขาดแคลนอยู่ ส่วนว่าหนี้ภาคครัวเรือนที่เกิดขึ้น ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งเลยกับอาจารย์อิสราที่พูดถึงว่าภาครัฐบาลมีส่วนสำคัญไม่น้อยเลยในการก่อให้เกิดภาวะอย่างนี้ เพราะว่าในอดีตที่แล้วมาเราได้ใช้นโยบายต่าง ๆ เวลานี้มีปัญหาเศรษฐกิจเราต้องใช้วิธีกระตุ้นเศรษฐกิจ กระตุ้นที่ดีก็ต้องดันไปที่ภาคคนยากคนจน เพราะว่าถ้าเขาได้รับกระตุ้นแล้ว เขาจะตอบสนองได้ดี คนรวยนี้ถ้ารัฐบาลจ่ายเงินให้เยอะ ๆ ก็ไปเก็บออม แล้วเขาใช้จ่ายเต็มที่แล้ว ก็ต้องอาศัยมวลมหาประชาชนข้างล่างนี้แหละที่来帮助ฟื้นฟูเศรษฐกิจ แต่ว่าผลตามมันก็มี ก็คือหนี้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นแล้วก็เป็นการต่อภาคประชาชน ขณะนี้เราไม่ได้มาโต้แย้งกันในเรื่องการวิเคราะห์ว่าเหตุมาจากไหน แต่สิ่งที่ผมเสนอนี้คือมาเสนอว่าเราจะแก้ปัญหานี้อย่างไร วิธีการแก้ปัญหาก็เราเสนอนี้ก็คือว่าสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน โดยติดอาวุธประชาชนด้วยความรู้ ทักษะ และมีนิสัยที่ดีในทางการเงิน ถ้าประชาชนมีความรู้ มีทักษะ และมีนิสัยที่ดีทางการเงินแล้วนี้ แม้จะมีใครมาจูงใจอย่างไร ใช้นโยบายอย่างไร เขาก็จะมีภูมิคุ้มกันก็จะเลือกสรรได้

อีกประเด็นหนึ่ง เรื่องประชานิยม ผมก็เห็นด้วยอย่างยิ่งกับท่านวิทยา ที่วิเคราะห์มา ผมคิดว่าท่านวิเคราะห์ที่ได้ถูกต้อง และผมคิดว่าวิธีแก้ที่ดีที่สุดก็เห็นด้วยกับท่าน คือว่าท่านใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แล้วก็ต้องดำเนินการเรื่องนั้นอย่างจริงจัง ซึ่งผมคิดว่าแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งซึ่งต้องปลูกฝังแล้วก็ให้ประชาชนยึดถือปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน จะตัดสินใจทำธุรกิจ ตัดสินใจซื้อของ ตัดสินใจดำเนินการอะไรนี้ ถ้าคิดถึงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมันจะเป็นภูมิคุ้มกันได้เยอะเลย

เรื่องสุดท้ายนะครับ ผมคิดว่ามีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการทำคณะกรรมการที่ตั้งเป็นคณะกรรมการของข้าราชการ เหมือนกับที่เราไม่ได้ใส่ใจภาคประชาชน อันนี้ก็จริงนะครับ องค์ประกอบคณะกรรมการไม่มีภาคประชาชนเลย แต่ว่าเราไม่ได้ละเลยเรื่องนี้ นะครับ

๑๑๑

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

วาสนา ๕๖/๒

ผมคิดว่าเรื่องนี้จะทำให้สำเร็จจริง ๆ ต้องมีการเคลื่อนไหวประชาชนขนานใหญ่ แล้วก็บทบาทของภาคประชาชนผมว่ามีความสำคัญ เอ็นจีโอ (NGO) มีความสำคัญ ถ้าหากเราไม่ประสบความสำเร็จในการระดมกำลังของผู้ที่รักบ้านรักเมืองทั้งหลายให้มาช่วยกันทำในเรื่องนี้ก็จะไม่สำเร็จหรอกครับ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ ที่ผมพูดถึงการสร้างนิสัยและการยกระดับขึ้นเป็นวัฒนธรรมประจำชาติในเรื่องการที่รู้จักอดออม รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างฉลาด แล้วก็รู้จักลงทุนอย่างไม่สุ่มเสี่ยง เป็นวัฒนธรรมของการใช้จ่ายเงินที่ดี ที่เหมาะสม ถูกต้อง มันก็ต้องการเคลื่อนไหวทางความคิด ทางการปฏิบัติของคนในจำนวนมากที่กว้างขวาง เพราะฉะนั้นจำเป็นอยู่เองที่ต้องมีภาคประชาชน องค์กร มวลชนต่าง ๆ มาร่วมส่วนด้วยขอขอบคุณมากครับ

- ๕๗/๑

๑๑๒

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

เสาวลักษณ์ ๕๗/๑

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงิน
แก่ประชาชนแล้วนะครับ ก่อนที่จะขอมติจากที่ประชุม ผมขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตนนะครับ โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
ยังมีสมาชิกทยอยเข้ามาในห้องประชุม เดินมาจากอาคาร ๑ ๒ ๓ ของรัฐสภา ซึ่งประชุม
กรรมธิการอยู่หลายคณะที่เดียวนะครับ สมาชิกยังใช้สิทธิแสดงตนไม่ครบนะครับ ก็ค้นเวลา
เล่าให้กรรมธิการฟังเล็กน้อยช่วงเดือนที่ผ่านมาผมได้พบกับผู้ประกอบการรุ่นใหม่ทำงาน
อยู่ในวอลสตรีทแล้วก็ทำงานในตลาดที่เชียงใหม่ครับ เขากำลังสร้างบริษัทใหม่ ๆ ที่จะทำ
ดิจิทัลมันนี่ (Digital Money) เหมือนของเราที่ทำพร้อมเพย์ (PromptPay) ต่อไปเครื่องมือ
ทางการเงินหรือตัวเงินเองนี้มันจะไม่เห็นธนบัตร ดังนั้นการเรียนรู้ การรับรู้ การสร้างวินัย และรู้ทัน
ต่อธุรกรรมธุรกิจก็จะต้องเร่งรัดในยุคปฏิรูปนี้ครับ ใช้สิทธิแสดงตนครบถ้วนแล้วนะครับ
ขอแสดงผลด้วยครับ ครบองค์ประชุมแล้วนะครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๑๖๐ ท่าน

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ เรื่อง การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐาน
ทางการเงินแก่ประชาชน (การตรวจสอบองค์ประชุม)

เรื่อง

วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14:10

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม

160

หน้า 1 / 1.708

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
1		พลโท กมล สุภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
2		พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
3		นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
4		นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
5		นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
6		นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
7		นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
8		พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
9		พลอากาศเอก ขวัญชัย เลี่ยมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
10		นายเข้มชัย ชูติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
11		พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
12		พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
13		นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
14		พลอากาศเอก คราฑทิพย์ ภูญชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
15		นายคำคุณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
16		นายศุภจิต นาคทรพรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
17		หม่อมราชวงศ์จักรกรรณ จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
18		พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
19		นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
20		พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
21		นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
22		นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
23		พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
24		นายเฉลิมพล ประทีปะวงนิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
25		นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
26		พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนนทรชัพันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
27		นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
28		นายชาติ เสียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
29		พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
30		นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
31		นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
32		พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
33		พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
34		พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
35		นายฐาปบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
36		พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
37		นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
38		นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39		พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
40		นายเดชาภิวัดณ์ ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
41		นายตระกูล วินิจฉัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
42		พลตำรวจโท ตรีนท รณฤทธิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
43		นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
44		พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
45		นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
46		พลอากาศเอก ทวีเดนศ อังสุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
47		นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
48		นายธงชัย ลืออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
49		นายธเนศพล ธนบุญวัฒณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
50		ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
51		พลเอก ธวัช จารุกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
52		นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
53		พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
54		นายธานีรินทร์ ฝะเอม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
55		พลตำรวจโท ธีรจิตร อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
56		พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
57		พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
58		นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
59		นายนิกร จำาง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
60		นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
61		พลอากาศเอก นรินทร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
62		นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
63		พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
64		นางเบญจวรรณ สว่างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
65		พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
66		นางประภา เหนระกุล ศรีนวลนัด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
67		ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
68		นายประยูร เชี่ยววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
69		พลเอก ปราการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
70		นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
71		พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
72		นางปัทมา เรื่อยวิเศษภูสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
73		นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
74		นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
75		พลอากาศเอก เมด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
76		นายพงศ์ศักดิ์ งามสันต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
77		คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
78		นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
79		พลเอก พอพล มณีรินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
80		พลเรือเอก พระจุนธร ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
81		พลตำรวจตรี พิธิษฐ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
82		นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
83		นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
84		พลเอก ภิภู โสภณ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
85		พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
86		พลอากาศเอก มนัส รูปขจร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
87		นายมนู เสี่ยวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
88		นางมิ่งขวัญ วิชยารังสฤษดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
89		พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
90		พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
91		พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
92		นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
93		พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
94		พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
95		นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
96		พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
97		พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
98		พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
99		นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
100		พลโท วราห์ บุญณะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
101		นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
102		พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
103		พลอากาศเอก วัธน มณีนิยม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
104		นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
105		นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
106		นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
107		พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
108		นายวิเชียร ชวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
109		พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
110		นายวิทยา แก้วภราดัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
111		นายวินัย ดะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
112		นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
113		นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
114		นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
115		พลเอก ภูมินันท์ สีลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
116		นายไฉฤกษ์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
117		นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
118		นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
119		พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
120		นายธนธิร์รัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
121		นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
122		นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
123		นายสมชาย พุฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
124		พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
125		นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
126		นายสมพงษ์ สระแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
127		นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
128		พลเอก สราวุฒิ ชลชออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
129		นายสันตศักดิ์ จรุงงามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
130		พลตรี สิริวิตรี นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
131		นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
132		พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
133		นายสุนชัย คำคุณเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
134		นายสุรัชย์ ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
135		พลโท สุรเดช เพ็ญเจริญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
136		นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
137		พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
138		นายสุวัฒน์ จิราพันธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
139		พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
140		นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
141		นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
142		นายอโนทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
143		พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
144		นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
145		นายอนุสิทธิ์ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
146		พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
147		นายอภิรักษ์ ชื่อธามวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
148		พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
149		นางอรมน ททรัพย์วิธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
150		นายชอุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
151		นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
152		ศาสตราจารย์อัครา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
153		นายอัศวินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
154		พลตำรวจเอก อัครวิน ขวัญเมือง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
155		พลตำรวจโท อาจิดน โชติวงค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
156		พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
157		พลตำรวจโท อำนวย นิยมมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
158		นายอำพล จินตาวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
159		นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
160		พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

๑๑๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

เสาวลักษณ์ ๕๗/๒

ต่อไปผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบกับรายงานเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชนหรือไม่ ซึ่งหากเห็นชอบคณะกรรมการฯ จะได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกไปปรับปรุง ก่อนที่จะส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปนะครับ

(นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
ต่อไปเป็นการลงมติตามข้อบังคับ ข้อ ๖๐ ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน ผู้ใดเห็นชอบโปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบโปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียงโปรดกดปุ่ม งดออกเสียงครับ ขอเชิญใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนนะครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนนน)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
ยังมีสมาชิกท่านใดที่ไม่ได้ใช้สิทธิไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
ถ้าไม่มีผมขอปิดการลงคะแนนนะครับ ขอทราบผลการลงคะแนนนครับ ผลการลงคะแนนเห็นด้วย ๑๕๘ ท่าน ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๑ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียง ๑ ท่าน จากจำนวนผู้เข้าประชุม ๑๖๐ ท่าน

เรื่อง

วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14:11

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 160

เห็นด้วย 158

ไม่เห็นด้วย 0

งดออกเสียง 1

ไม่ลงคะแนนเสียง 1

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ เรื่อง การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐาน
ทางการเงินแก่ประชาชน

**เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้
คณะกรรมการนำความเห็นและข้อเสนอแนะของ
สมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี
เพื่อดำเนินการต่อไป**

หน้า 1 / 1.709

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	1	พลโท กมล สุวภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
2	3	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
3	5	นายกษิต์เดชชนทัต เสกขุนทด	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
4	8	นางกอบกุล อากาศรณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
5	9	นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
6	10	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
7	12	นายเกรียงยศ สุดลาภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
8	13	พลเรือเอก ไกรฤทธ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
9	15	พลอากาศเอก ขวัญชัย เขี่ยมรักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
10	16	นายเข็มชัย ชุติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
11	17	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
12	18	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
13	20	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
14	21	พลอากาศเอก ศธาทิพย์ ภูญชร อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
15	22	นายคำคุณ สิริธสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
16	23	นายศุภจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
17	24	หม่อมราชวงศ์จักรกรรณ จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
18	25	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
19	26	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
20	27	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
21	29	นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
22	30	นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
23	31	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
24	32	นายเฉลิมพล ประทีปะวงนิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
25	33	นายเฉลิมศักดิ์ ออบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
26	34	พลเรือเอก ขนิษฐา ชูณหรัศพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่ลงคะแนนเสียง
27	37	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
28	38	นายชาติ เขียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
29	39	พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
30	40	นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
31	41	นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
32	43	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
33	44	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรวิมล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
34	45	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
35	46	นายธำมรงค์ ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
36	49	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
37	52	นายดำรงศักดิ์ พิเศษ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
38	54	นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
39	55	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
40	56	นายเดชาภิวัดน์ ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
41	57	นายตระกูล วินิจฉัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
42	58	พลตำรวจโท ดริทธิ์ รมณฺฑวิชัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
43	59	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
44	60	พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
45	61	นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
46	62	พลอากาศเอก ทวีเดเนศ อังสุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
47	63	นายทวีศักดิ์ กอนันตกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
48	65	นายธงชัย ลีออกุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
49	68	นายธเนศพล ธนบุญวัฒณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
50	69	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
51	70	พลเอก ธวัช จารุกุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
52	71	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
53	73	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
54	74	นายธานินทร์ ณะอม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
55	75	พลตำรวจโท ธีรจิตร อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
56	76	พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
57	77	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
58	78	นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
59	79	นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
60	80	นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
61	81	พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
62	82	นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
63	84	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
64	85	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
65	86	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
66	87	นางประภา เหนระกุล ศรีนวนนัต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
67	90	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
68	91	นายประยูร เขียววัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
69	93	พลเอก ปราการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
70	94	นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
71	95	พลอากาศเอก ปรีชา ประดับมุข	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
72	96	นางปัทมา เขียววิศิษฏ์สกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
73	98	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
74	99	นายปิติพงษ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
75	100	พลอากาศเอก เเมด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
76	101	นายพงศ์ศักดิ์ งามสันต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
77	104	คุณหญิงพรทิพย์ ใจจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
78	105	นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
79	107	พลเอก พอพล มณีรินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
80	108	พลเรือเอก พระจุนด์ร ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
81	109	พลตำรวจตรี พิธิษฐ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
82	110	นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
83	111	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
84	112	พลเอก ภิฎุญญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
85	113	พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
86	114	พลอากาศเอก มนต์ รัชชกร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
87	115	นายมนู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
88	116	นางมิ่งขวัญ วิชยารังสุษดี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
89	118	พันตำรวจตรี ยงยุทธ สาระสมบัติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
90	119	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
91	120	พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
92	121	นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
93	123	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
94	124	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
95	125	นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
96	126	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
97	128	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
98	130	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
99	131	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
100	132	พลโท วราห์ บุญญะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
101	133	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
102	134	พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
103	135	พลอากาศเอก วัธน มณีน้อย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
104	136	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
105	137	นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
106	138	นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
107	139	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
108	140	นายวิเชียร ขวาลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
109	141	พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
110	142	นายวิทยา แก้วภราดัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
111	143	นายวินัย ตะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
112	144	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
113	145	นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
114	146	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
115	148	พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
116	149	นายไวภูณท์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
117	151	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
118	152	นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
119	154	พลเรือเอก สกิตพันธ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
120	155	นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
121	156	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
122	157	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
123	158	นายสมชาย พงศ์มิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
124	159	พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
125	160	นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
126	161	นายสมพงษ์ สระแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
127	162	นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
128	163	พลเอก สราวุฒิ ชลชออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
129	166	นายสันตศักดิ์ จรุงญามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
130	167	พลตรี สิริวิตร นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
131	168	นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
132	169	พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
133	170	นายสุนชัย คำคุณเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
134	171	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
135	172	พลโท สุรเดช เพ็ญเจริญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
136	173	นายสุรินทร์ จิรวินิจ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
137	174	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
138	175	นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
139	176	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
140	177	นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
141	178	นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
142	179	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
143	181	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
144	182	นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
145	183	นายอนุสิษฐ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
146	185	พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
147	186	นายอภิรักษ์ ชื่อธนาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
148	187	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
149	188	นางอรมน ทรัพย์วิจิธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
150	189	นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
151	190	นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
152	191	ศาสตราจารย์อิศรา ศานติศาสน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
153	192	นายอัศวินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
154	194	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
155	195	พลตำรวจโท อาจิม โชติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
156	196	พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
157	197	พลตำรวจโท อำนวย นิยมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
158	198	นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
159	199	นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
160	200	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

๑๑๔

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

เสาวลักษณ์ ๕๗/๓

เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานเรื่องการปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน จบการพิจารณารายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจแล้ว ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มาชี้แจงทุกท่านนะครับ

ต่อไปเป็นการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม เรื่องการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา
คุณธรรม และจริยธรรม
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ”
พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม
(องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๐๗	๐๘	สปช.
----	----	------

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

ที่ (สพท) ๓๒๓๖/๒๕๕๙

(สำเนา)

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา
คุณธรรม และจริยธรรม พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
(ฉบับที่ ...) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการและร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม
และจริยธรรม นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา	ประธานกรรมการ
๒. หม่อมราชวงศ์จักรธร จิตรพงศ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณะ	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	รองประธานกรรมการ คนที่สาม/
กรรมการ ผู้ช่วยโฆษกกรรมการ คนที่หนึ่ง
๕. พลอากาศเอก ทวีเตนศ อังคสิงห์	รองประธานกรรมการ คนที่สี่
๖. พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	กรรมการ และโฆษกกรรมการ
๗. นายฐาปบุตร ชมเสวี	กรรมการ
๘. นายพนม ศรีศิลป์	กรรมการ
๙. พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	กรรมการ
๑๐. พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	กรรมการ และเลขานุการกรรมการ
๑๑. นายบวรเวท รุ่งรุจี	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ/
กรรมการ และผู้ช่วยโฆษกกรรมการ คนที่สอง

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา รายงานเรื่อง “การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม
แห่งชาติ” พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
ตามแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา
คุณธรรม และจริยธรรม เสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา

(ยุทธศักดิ์ ศศิประภา)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม

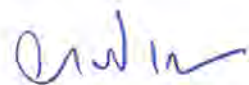
สำนักกรรมการ ๓

กลุ่มงานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๘๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๙๓

สำเนาถูกต้อง

(นางภิรมย์ เจริญรุ่ง)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

กมล/ร่าง

จิตาภา/พิมพ์

ภิรมย์/ทาน

สารบัญ
รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม
เรื่อง “การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ”

	หน้า
๑. แผนการปฏิรูป	๑
สภาพปัญหา	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	๗
๑) ปฏิรูปให้มีมาตรฐานในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่เชื่อมโยงกับมาตรฐาน ของสากลที่ทั่วโลกให้การยอมรับ	๗
๒) ปฏิรูปแนวทางแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนขององค์กรที่จัดการมาตรฐาน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของประเทศ	๑๕
๓. กำหนดระยะเวลาการปฏิรูป	๑๖
๑) ระยะที่ ๑ (ระหว่างเดือนเมษายน – กันยายน ๒๕๕๙)	๑๖
๒) ระยะที่ ๒ (ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ – กรกฎาคม ๒๕๖๐)	๑๖
๓) ระยะที่ ๓ (ระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม ๒๕๖๐)	๑๖
๔. แหล่งที่มางบประมาณ	๑๖
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑๖
๖. ผลที่ได้จากการปฏิรูป	๑๖
๗. ข้อเสนอแนะ	๑๗
๘. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๘
ภาคผนวก	
ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..)	
พ.ศ. และพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	
พ.ศ. ๒๕๕๔	

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม
เรื่อง “การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ” พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. แผนการปฏิรูป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม เรื่อง “การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ” พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สภาพปัญหา

คุณธรรม (Morality หรือ Virtue) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้อธิบายความหมายของ “คุณธรรม” ว่าเป็นสภาพคุณงามความดี ส่วนจริยธรรม (Ethics) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้อธิบายความหมายของ “จริยธรรม” ว่าเป็นธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

คุณธรรมได้แก่หลักความประพฤติที่ถูกต้องดีงามเป็นนามธรรมซึ่งเป็นเรื่องของกุศลธรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์และความสุข เป็นธรรมอันพึงมีให้เกิดขึ้น ควรปลูกฝังในจิตใจ ส่วนจริยธรรมเป็นรูปธรรมเป็นเรื่องของความประพฤติที่ดีงามที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้น คุณธรรมและจริยธรรมเป็นของคู่กันมักใช้ร่วมกัน คุณธรรมเป็นปัจจัยให้เกิดจริยธรรม ส่วนจริยธรรมเป็นผลของการมีคุณธรรม นั่นคือ ถ้าผู้ใด องค์กรใด มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้นั้น องค์กรนั้นก็จะมีจริยธรรม ไม่ลักลอบ ไม่ทุจริต ไม่คดโกง หรือถ้าผู้ใด องค์กรใด มีคุณธรรม ถือความถูกต้องยุติธรรม รักสงบ รักสันติ ผู้นั้น องค์กรนั้นก็จะมีจริยธรรม ไม่เอาเปรียบ ไม่ก่อความวุ่นวาย ไม่ทำให้ชุมชน สังคม บ้านเมืองไม่สงบนั่นเอง

ทางศาสนาถือว่าใจเป็นประธาน ใจเป็นใหญ่ จิตใจที่ฝึกรบมดีแล้วมีความยึดมั่นในคุณธรรม จนเกิดขึ้นเป็นจิตสำนึกและมโนธรรม มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี รู้อะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ ย่อมทำให้เกิดความประพฤติที่ดีงามทั้งกายและวาจา

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓ ได้ให้ความหมายของ “คุณธรรมความดี” หมายความว่า สภาพคุณงามความดีที่สังคมไทยพึงยึดถือเพื่อสร้างประโยชน์สุขของปวงชน

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีองค์กรหลักในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คือ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และองค์กรภาคีทั่วทั้งประเทศได้มีความพยายามในการร่วมสร้างสังคมไทยเป็นสังคมแห่งความซื่อตรง โปร่งใส ซึ่งหมายถึง สังคมไทย มีองค์ประกอบเชิงสังคม ตามองค์ประกอบ ดังนี้

- สังคมมีความซื่อตรง โปร่งใส ในการปฏิบัติงานตามภารกิจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของสังคมนั้น ๆ
- สังคมมีธรรมาภิบาลในสังคมที่ครอบคลุมถึงด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า
- สังคมเป็นสังคมที่เคารพ ให้การยกย่อง และให้เกียรติผู้ที่มีความซื่อตรง โปร่งใส และร่วมพิทักษ์ดูแลผู้ที่มีความซื่อตรง โปร่งใส
- สังคมไทยในทุกสังคมนับได้รับการยอมรับ และเชื่อถือจากสังคมในภาพกว้าง ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติว่าเป็นสังคมที่มีความซื่อตรง โปร่งใส

จากการดำเนินงานสมัชชาคุณธรรม ซึ่งเป็นเวทีกลางของประเทศที่มีการจัดมาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ประเด็นสำคัญและความท้าทายอย่างยิ่งของประเทศไทย คือ การทำให้เกิดความซื่อตรง โปร่งใสอยู่ในวิถีชีวิตของทุกคน ซึ่งหมายถึง ประชาชนคนไทยมีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และมีจิตสำนึกต่อการรับเอาวัฒนธรรม และค่านิยมร่วมของชาติด้านความซื่อตรง โปร่งใสมาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตประจำวัน มีส่วนร่วมสร้างและรับผิดชอบต่อความซื่อตรงในครอบครัว ชุมชน และสังคมไทยอย่างเข้มแข็ง

แต่จากรายงานภาพลักษณ์ของการคอร์รัปชันขององค์กรในระดับสากลที่มีต่อประเทศไทย จากการประเมินขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ซึ่งได้เปิดเผยดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชันประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า จากประเทศทั้งหมดทั่วโลก ๑๖๘ ประเทศ ประเทศไทยได้คะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๓๘ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ทำให้ประเทศไทยติดอันดับที่ ๗๖ ในขณะที่วัดจากประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนด้วยกัน ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ ๓ ในกลุ่มรองจากสาธารณรัฐสิงคโปร์และมาเลเซีย โดยสาธารณรัฐสิงคโปร์มีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๕๘ คะแนน มาเลเซียมีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๕๐ คะแนน ประเทศไทยมีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๓๘ คะแนน สาธารณรัฐอินโดนีเซียมีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๓๖ คะแนน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๓๕ คะแนน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๓๑ คะแนน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๒๖ คะแนน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๒๒ คะแนน และราชอาณาจักรกัมพูชามีคะแนนความโปร่งใสอยู่ที่ ๒๑ คะแนน

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม ได้ศึกษาข้อมูลแนวโน้มของสถานการณ์คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขของสังคมไทยย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นปัญหาคุณธรรมของสังคมไทย คือ

- ๑) การขาดความซื่อสัตย์ สุจริต และเกิดปัญหาคอร์รัปชัน
- ๒) ภาครัฐกิจยังขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคร
- ๓) ความประพฤติไม่เหมาะสมของผู้นำศาสนาด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ๔) สถาบันการศึกษามุ่งเน้นผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจ
- ๕) ความเท่าเทียมกันทางสังคมตามหลักสิทธิมนุษยชน
- ๖) สังคมไทยมีค่านิยมทางวัตถุสูง
- ๗) ความแตกแยกทางความคิดในชั้นที่รุนแรง

นอกจากนี้ ได้สรุปการวิเคราะห์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของสังคมว่าประเทศไทยในอนาคตอาจมีแนวโน้มที่แยกลงถ้าทุกภาคส่วนไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และอย่างต่อเนื่อง และจากการวิเคราะห์ยังพบอีกว่าการดำเนินการในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของประเทศไทยที่ผ่านมาเป็นการดำเนินการตามความจำเป็นของทิศทางการพัฒนาของรัฐบาล และการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในแต่ละส่วนราชการนั้น ๆ โดยปรับเปลี่ยนไปตามนโยบายของผู้นำประเทศ หรือผู้นำขององค์กรต่าง ๆ ยังขาดการบูรณาการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้วยความที่คุณธรรมเป็นสิ่งที่เป็นามธรรม ส่วนจริยธรรมเป็นรูปธรรมนี้เอง ที่ผ่านมาจึงพบว่ามีหน่วยงานภาครัฐหลายแห่งที่ดำเนินการด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เช่น กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองมีการจัดทำโครงการอำเภอคุณธรรมตามรอยพระยุคลบาท โครงการอำเภอยิ้ม โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ และโครงการจัดทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะในวันสำคัญ หรือหน่วยงานสาธารณสุขที่มีโครงการโรงพยาบาลคุณธรรม หรือกระทรวงศึกษาธิการที่มีโครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการ

ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น และยังมีอีกหลายหน่วยงานที่มีกิจกรรมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่แตกต่างกันไปในแต่ละภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งนี้ ก็ไม่ได้หมายความว่าเมื่อมีเกณฑ์กลางมาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติแล้ว การดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าวจะยุติแต่เพียงประการใด หากแต่เป็นการหนุนเสริมเข้ามาด้วยกันนั่นคือหน่วยงานสามารถที่จะดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไปได้ แต่สามารถใช้เกณฑ์กลางมาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานของโครงการดังกล่าว สามารถที่จะนำมาใช้ เพื่อการต่อยอดการดำเนินงานให้มีความก้าวหน้าสูงขึ้น

การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละองค์กรไม่ค่อยประสบความสำเร็จมากนัก และถึงแม้ว่าจะมีการวัดผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงาน และระบบการตรวจประเมินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แต่ก็ยังเป็นเพียงแค่งของแต่ละหน่วยงานนั้น ๆ ยังไม่ได้มีการพัฒนาเป็นเกณฑ์มาตรฐานกลางของประเทศที่มีการประเมินและให้การรับรองว่าได้พัฒนาอย่างถูกต้องแล้ว เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่องค์กรในสิ่งที่ดำเนินการอยู่ว่าเหมาะสมหรือไม่ และมีความเพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็ง จึงเป็นการตัดโอกาสในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ต่อเนื่องจนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สามารถจับต้องได้ และเป็นการเสียโอกาสในการสร้างให้เกิดเป็นกระแสสังคมที่นำไปสู่การสร้างพฤติกรรมแก่ประชาชน สังคม จนกลายเป็นวัฒนธรรมทางสังคมแห่งการมีคุณธรรม จริยธรรมในที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวแล้ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ได้นำไปใช้ปลูกฝัง และพัฒนาในองค์กรตนเองให้เกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งเป็นต้นทางของคุณธรรมที่จะก่อให้เกิดจริยธรรมต่อบุคลากรขององค์กรในที่สุด

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม ได้ศึกษาแล้วพบว่าสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติและสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้ร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการนำแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติไปใช้ในการปรับปรุงความสามารถในการแข่งขันเพื่อประกาศเกียรติคุณให้แก่องค์กรที่ประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานโลก เพื่อกระตุ้นให้มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อแสดงให้เห็นนานาชาติเห็นถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ

รางวัลคุณภาพแห่งชาตินี้ยังถือเป็นรางวัลระดับโลก (World Class) เนื่องจากมีพื้นฐานทางด้านเทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา หรือ The Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศทั่วโลกนำไปประยุกต์ใช้ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นต้น นอกจากนี้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติที่มีรากฐานการพัฒนาจากเกณฑ์คุณภาพในระดับโลกที่ยอมรับกันทั่วโลกแล้ว จากการวิเคราะห์พบว่า เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติได้ถูกนำมาประยุกต์และใช้อย่างแพร่หลายในองค์กรภาครัฐ เช่น เกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) หรือระบบประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจ (State Enterprise Performance Assessment: SEPA) โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ หรือเกณฑ์การประเมินสำหรับการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลขึ้นก้าวหน้า

(Hospital Accreditation Advance) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล เป็นต้น และจากการนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติไปประยุกต์ใช้นี้เอง แสดงว่าองค์กรต่าง ๆ ได้ให้การยอมรับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติแทบทั้งสิ้น โดยให้ความสำคัญของการพัฒนาตามเกณฑ์ประเมินใน ๗ หมวด คือ

หมวด ๑ การนำองค์กร ในหมวดการนำองค์กร เกณฑ์มุ่งการปฏิบัติตนของผู้นำระดับสูง ชี้นำ และทำให้องค์กรมีความยั่งยืน เกณฑ์มุ่งเน้นถึงระบบการกำกับดูแลองค์กร (Governance System) รวมทั้งวิธีการที่องค์กรใช้ เพื่อบรรลุผลความรับผิดชอบด้านกฎหมาย จริยธรรม และต่อสังคม

หมวด ๒ กลยุทธ์ ในหมวดกลยุทธ์เกณฑ์มุ่งถึงแนวทางวิธีการในการจัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการขององค์กร การนำไปปฏิบัติ การปรับเปลี่ยนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป ตลอดจนวิธีการวัดผลความก้าวหน้า

หมวด ๓ ลูกค้า ในหมวดลูกค้าเกณฑ์มุ่งที่องค์กรจะมีวิธีการอย่างไร ในการสร้างความผูกพันกับลูกค้าเพื่อความสำเร็จด้านตลาดในระยะยาวครอบคลุมถึงวิธีการที่องค์กรรับฟัง “เสียงของลูกค้า” สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าและใช้สารสนเทศเกี่ยวกับลูกค้า เพื่อปรับปรุงและค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรม

หมวด ๔ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ในหมวดการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เกณฑ์มุ่งที่องค์กรจะมีวิธีการอย่างไรในการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุง ข้อมูล สารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้ (Knowledge Assets) องค์กรมีการเรียนรู้อย่างไร และบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไร นอกจากนี้ และองค์กรใช้ผลการทบทวนเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการอย่างไร

หมวด ๕ บุคลากร ในหมวดบุคลากรเกณฑ์มุ่งที่องค์กรจะมีวิธีการอย่างไร ในการประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากร และในการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากรที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินการที่ดี หมวดนี้ยังถามถึงวิธีการสร้างความผูกพัน จัดการ และพัฒนาบุคลากรเพื่อนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้อย่างเต็มที่ให้สอดคล้องไปในทางเดียวกันกับความต้องการทางธุรกิจโดยรวมขององค์กร

หมวด ๖ การปฏิบัติการ ในหมวดการปฏิบัติการ เกณฑ์มุ่งที่องค์กรจะมีวิธีการอย่างไรในการออกแบบ จัดการ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ และสร้างนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์และกระบวนการทำงาน รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติการ เพื่อส่งมอบคุณค่าแก่ลูกค้าและทำให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

หมวด ๗ หมวดผลลัพธ์ เกณฑ์มุ่งที่องค์กรจะมีวิธีการอย่างไร ในการประเมินผลการดำเนินการ และการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านขององค์กร ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์และกระบวนการ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร และการกำกับดูแลองค์กรและผลลัพธ์ด้านการเงินและตลาด นอกจากนี้ ยังถามถึงระดับผลการดำเนินการขององค์กรเปรียบเทียบกับคู่แข่ง และองค์กรอื่นที่เสนอผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกัน

ประเด็นที่สำคัญคือ เกณฑ์ดังกล่าวนี้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะในด้านการกำกับดูแลองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง (Governance and Societal Responsibilities) ที่เน้นให้องค์กรต้องมีการดำเนินการในการกำกับดูแลองค์กร และทำให้บรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง โดยกำหนดให้องค์กรที่จะขอรับการประเมินจะต้องอธิบายแนวทาง (Approach) ที่ตอบสนองต่อการกำกับดูแล (Governance) องค์กรและการปรับปรุงระบบการนำองค์กร ให้อธิบายวิธีการ

ที่องค์กรสร้างความมั่นใจว่ามีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) และทำให้บรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง และสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ ทั้งนี้ ให้องค์กรที่จะขอรับการตรวจประเมินต้องตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม ดังต่อไปนี้

ก. การกำกับดูแลองค์กร (Organizational Governance)

๑) ระบบการกำกับดูแลองค์กร (Governance System) องค์กรดำเนินการอย่างไร ในการทบทวนและทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในเรื่องที่สำคัญต่าง ๆ ในระบบการกำกับดูแลองค์กร

- ความรับผิดชอบต่อในการกระทำของผู้บริหาร
- ความรับผิดชอบต่อด้านการเงิน
- ความโปร่งใสในการดำเนินการ รวมถึงการคัดเลือกคณะกรรมการกำกับดูแลองค์กร และนโยบายในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของคณะกรรมการกำกับดูแลองค์กร
- การตรวจสอบภายใน และภายนอกที่เป็นอิสระและมีประสิทธิผล (Effectiveness)
- การปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ถือหุ้น
- การวางแผนสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้ในระดับสูง

๒) การประเมินผลการดำเนินการ (Performance Evaluation) องค์กรดำเนินการอย่างไร ในการประเมินผลการดำเนินการของผู้ในระดับสูง (Senior Leaders) ซึ่งรวมถึงผู้นำสูงสุดด้วย องค์กรใช้การประเมินอย่างไรในการประเมินผลการดำเนินการเหล่านี้ ในการกำหนดค่าตอบแทนของผู้บริหารองค์กร ดำเนินการอย่างไรในการประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการ

การกำกับดูแลองค์กร โดยผู้ในระดับสูง และคณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรใช้ผลการทบทวนผลการดำเนินการข้างต้นไปพัฒนาต่อ และปรับปรุงประสิทธิผลทั้งการนำองค์กรของผู้นำแต่ละคนและคณะกรรมการกำกับดูแลองค์กรแต่ละคนและระบบการนำองค์กรอย่างไร

ข. การประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายและมีจริยธรรม (Legal and Ethical Behavior)

๑) การประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ (Legal and Regulatory Behavior) องค์กรดำเนินการอย่างไร ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์และการปฏิบัติการมีผลกระทบในเชิงลบต่อสังคม องค์กรได้คาดการณ์ล่วงหน้าถึงความกังวลของสาธารณะ (Public Concern) ที่มีต่อผลิตภัณฑ์และการปฏิบัติการ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอย่างไร องค์กรมีการเตรียมการเชิงรุกถึงความกังวล และผลกระทบเหล่านี้อย่างไร ทั้งนี้รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและใช้กระบวนการ (Processes) จัดการห่วงโซ่อุปทานที่มีประสิทธิผล องค์กรมีกระบวนการ ตั้ววัด และเป้าประสงค์ที่สำคัญอะไร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดหรือดีกว่าที่กำหนดองค์กรมีกระบวนการ ตั้ววัด และเป้าประสงค์ที่สำคัญอะไร ในการดำเนินการเรื่องความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และการปฏิบัติการขององค์กร

๒) การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) องค์กรดำเนินการอย่างไร ในการส่งเสริมและสร้างความมั่นใจว่าปฏิสัมพันธ์ทุกด้านขององค์กรเป็นไปอย่างมีจริยธรรม องค์กรมีกระบวนการ และตั้ววัดหรือตัวชี้วัดที่สำคัญอะไรในการส่งเสริมและกำกับดูแลให้มีการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ภายใต้โครงสร้างการกำกับดูแลองค์กรทั่วทั้งองค์กร รวมทั้งในการปฏิสัมพันธ์กับบุคลากร ลูกค้า พันธมิตร ผู้ส่งมอบ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ องค์กรมีวิธีการอย่างไรในการกำกับดูแลและดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำที่ขัดต่อการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม

ค. ความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง และการสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ (Societal Responsibilities and Support of Key Communities)

๑) ความผาสุกของสังคมในวงกว้าง (Societal Well-Being) องค์กรคำนึงถึงความผาสุกและผลประโยชน์ของสังคมเป็นส่วนหนึ่งในกลยุทธ์และการปฏิบัติการประจำวันอย่างไร รวมถึงได้มีส่วนในการสร้างความสมบูรณ์ให้กับระบบสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจอย่างไร

๒) การสนับสนุนชุมชน (Community Support) องค์กรดำเนินการอย่างไร ในการสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่สำคัญ (Key Communities) ขององค์กร ชุมชนที่สำคัญขององค์กรมีอะไรบ้าง องค์กรมีวิธีการในการกำหนดชุมชนดังกล่าวอย่างไร และกำหนดกิจกรรมที่องค์กรเข้าไปมีส่วนร่วม รวมถึงกิจกรรมที่อาจใช้สมรรถนะหลักขององค์กร (Core Competencies) ผู้นำระดับสูงและบุคลากรร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนนั้นอย่างไร

จากรายละเอียดของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติข้างต้นจะเห็นได้ว่า นอกจากการให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมแล้วยังเป็นเกณฑ์ที่ใช้กันทั่วโลก ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรในประเทศก็มีการนำไปประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง เพื่อแสดงถึงความเป็นสากลทางการบริหารจัดการ ฉะนั้น ถ้าประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะวางแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรต่าง ๆ ของประเทศที่มีความเป็นมาตรฐานสากล ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก ก็สามารถที่จะนำแนวทางดังกล่าวมาใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมได้

สภาพปัญหาคุณธรรม จริยธรรมดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด โดยเฉพาะความจำเป็นทางกฎหมาย รัฐธรรมนูญ หรือความจำเป็นแห่งสภาพปัญหาที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการมาตรฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ประเทศไทยต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการพัฒนาองค์กรต่าง ๆ ของประเทศให้เข้มแข็งบนฐานคุณธรรม จริยธรรม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ และการดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์กรนั้น ๆ ต่อไป แต่การที่จะดำเนินการดังกล่าวได้ ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันแก้ปัญหาและปฏิรูประบบการดำเนินงาน เพื่อการจัดการกับปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเสียก่อน ทั้งนี้ จากการศึกษาสามารถสรุปประเด็นปัญหาที่สำคัญที่เป็นสาเหตุให้ไม่สามารถบูรณาการเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ดังต่อไปนี้

๑) ปัญหาข้อจำกัดทางกฎหมาย

๑.๑) ยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดภารกิจอย่างชัดเจนในการให้มีหน่วยงานที่มีบทบาทในการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมของชาติ และตรวจประเมินรับรองมาตรฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑.๒) ขาดระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้องค์กรที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมได้นำไปใช้ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานขาดน้ำหนักในการขับเคลื่อน และการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระหว่างกันไม่เข้มแข็ง และขาดการเชื่อมโยงการมีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรกับการสนับสนุนงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้องค์กรต่าง ๆ ไม่ให้ความสำคัญต่อภารกิจในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

๒) ปัญหาจากองค์กรต่าง ๆ ที่ยังขาดความชัดเจนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

การไม่มีแนวปฏิบัติในระดับชาติที่ชัดเจนในการส่งเสริมและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จึงทำให้การดำเนินการเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรไม่มีความต่อเนื่อง และไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเมื่อดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแล้ว เป้าหมายที่บรรลุผลคืออะไร ทำให้องค์กรขาดแรงจูงใจ และทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร

๓) โครงสร้างการบริหารจัดการของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ยังไม่มีความพร้อมในการขับเคลื่อนภารกิจส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

หน่วยงานกลางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมโดยตรงยังไม่สามารถปฏิบัติภารกิจ ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมได้อย่างต่อเนื่อง ยังไม่มีการตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม มีเพียงการกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือการประเมินเพื่อให้รางวัลหรือยกย่องในแต่ละองค์กรนั้น ๆ ประเทศไทยยังไม่มี การแบ่งส่วนงานใดส่วนงานหนึ่งให้รับผิดชอบในภารกิจอย่างชัดเจน และในบางหน่วยงานไม่มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนภารกิจอย่างชัดเจน เป็นเพียงแค่ภารกิจที่มอบหมายเสริมเพิ่มเติมมา ซึ่งมีความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินการ โดยเฉพาะเมื่อมีงานหลักเพิ่มมากขึ้น หรือเมื่อมีการปรับเปลี่ยนนโยบายจากผู้บริหาร หรือข้อจำกัดด้านงบประมาณ

๔) ปัญหาจากการไม่มีเกณฑ์มาตรฐานกลางทางด้านคุณธรรมที่ชัดเจน

ประเทศไทยยังไม่มี การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางด้านคุณธรรมกลางของประเทศ เพื่อใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรต่าง ๆ ที่เป็นเกณฑ์ของประเทศ และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ และเป็นการสร้างเกณฑ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ไม่มีกระบวนการตรวจประเมินและการให้รางวัลยกย่องที่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานไร้ทิศทางไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และไม่มีจุดสิ้นสุดเชิงเป้าหมายของประเทศที่จับต้องได้ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กรต่าง ๆ ของประเทศ

๒. วิธีปฏิบัติ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่จะทำให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็งในด้านคุณธรรม จริยธรรมตามทิศทางการพัฒนาและการปฏิรูปประเทศ และประสิทธิภาพการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจวัตถุประสงค์เป้าหมายในการจัดตั้งองค์กรต่าง ๆ นั้น ในการที่จะร่วมกันส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้สามารถขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติได้จำเป็นต้องมีการกำหนดให้มีมาตรฐานคุณธรรมกลางของประเทศ และให้มีการนำร่องในองค์กรใดองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาของประเทศตามนโยบายรัฐบาลและทิศทางการพัฒนาและปฏิรูปประเทศ และการใช้กระบวนการปฏิรูปที่ต้องยึดหลักการในการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องไม่เพิ่มงบประมาณที่เป็นภาระการเงินการคลังของประเทศ การไม่ลดอำนาจ หรือการทำงานที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แต่เน้นการพัฒนาที่มีความมั่นคง เน้นการบูรณาการอย่างยั่งยืน ประเทศไทยจึงต้องมีการปฏิรูปตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

๑) ปฏิรูปให้มีมาตรฐานในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานของสากลที่ทั่วโลกให้การยอมรับ ดังนี้

๑.๑) ให้มีเกณฑ์มาตรฐานกลางของชาติเพื่อการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมคุณธรรมที่สามารถเทียบเคียงได้กับสากล และให้มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงได้กับเกณฑ์มาตรฐานในระดับสากล โดยให้นำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) มาปรับให้เข้ากับบริบทของการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการส่งเสริมคุณธรรมของประเทศไทย

๑.๒) ให้มีระบบการตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานขององค์กรคุณธรรม โดยคณะกรรมการผู้ตรวจประเมินที่ทรงคุณวุฒิของประเทศที่ได้รับการยอมรับ

๑.๓) ให้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางขององค์กรคุณธรรมที่มีองค์ประกอบของหัวข้อการประเมินตามกรอบของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ	หลักฐานเชิงประจักษ์	
	มี	ไม่มี
โครงสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม		
๑. ลักษณะองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม		
๒. สถานการณ์ขององค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม		
หมวดและหัวข้อต่าง ๆ ของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ		
หมวด ๑ การนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ		
๑.๑ การนำองค์กรโดยผู้นำที่มีคุณธรรม		
๑.๒ การกำกับดูแลองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม		
หมวด ๒ การวางแผนงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม		
๒.๑ การจัดทำแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม		
๒.๒ การนำแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ		
หมวด ๓ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก และสังคม		
๓.๑ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิกองค์กร		
๓.๒ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่แวดล้อมขององค์กร และสังคม		
หมวด ๔ การควบคุม กำกับ ตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กร		
๔.๑ การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการมีคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการองค์กร		
๔.๒ การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ยั่งยืน		
หมวด ๕ กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม		
๕.๑ กระบวนการดำเนินงานตามภารกิจการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม		
๕.๒ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามภารกิจการเสริมสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม		
หมวด ๖ การวัดผลทางคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เพื่อการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม		
๖.๑ การวัดผล การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการตามภารกิจ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคมอย่างต่อเนื่อง		
๖.๒ การจัดการความรู้ และสารสนเทศ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม		
หมวด ๗ ผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม		
๗.๑ ผลลัพธ์ด้านภารกิจหลักขององค์กรบนฐานคุณธรรม จริยธรรม		

เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ	หลักฐานเชิงประจักษ์	
	มี	ไม่มี
๗.๒ ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรมแก่ประชาชน และสังคม		
๗.๓ ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการ สมาชิก และบุคลากร		
๗.๔ ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรที่มีคุณธรรมและการกำกับดูแลองค์กรของผู้บริหาร องค์กร		
๗.๕ ผลลัพธ์ด้านการสร้างสรรค์การพัฒนาและนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม		

โดยแต่ละหมวดของเกณฑ์มาตรฐานมีกรอบของเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

ระบบการดำเนินการของเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย โครงร่างองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรมและเกณฑ์ ๗ หมวด ซึ่งระบุกระบวนการในการพัฒนาองค์กรสู่องค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม จำนวน ๖ หมวด และผลลัพธ์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จำนวน ๑ หมวด ดังนี้

โครงร่างองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม

โครงร่างองค์กรเป็นการเริ่มต้นที่เหมาะสมที่สุดในการประเมินตนเองขององค์กรช่วยให้องค์กรสามารถระบุลักษณะที่เฉพาะเจาะจงขององค์กร เพื่อประโยชน์ในการประเมินตามข้อกำหนดของเกณฑ์ ในหมวด ๑ - ๗ และในโครงร่างองค์กรมีรายละเอียดประเด็น ดังนี้

๑. ลักษณะองค์กร: เป็นการเตรียมองค์กรในด้านคุณลักษณะสำคัญขององค์กร โดยต้องจัดทำแฟ้มองค์กร เพื่อขอรับการตรวจประเมิน ประกอบด้วย

ก. สภาพแวดล้อมขององค์กรคุณธรรม มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) ภารกิจหลักและบริการหลักขององค์กรกับมิติทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) วิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

๓) ลักษณะโดยรวมของบุคลากรหรือคณะกรรมการในมิติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๔) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่สำคัญขององค์กรกับมิติทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

ข. ความสัมพันธ์ระดับองค์กร มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) โครงสร้างองค์กรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๓) ผู้ส่งมอบและพันธมิตรกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒. สถานการณ์ขององค์กร: สถานการณ์ทางคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร ประกอบด้วย

ก. สภาพแวดล้อมด้านการเปลี่ยนแปลง มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) การเปลี่ยนแปลงของการดำเนินงานในแต่ละภารกิจที่กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม

๒) การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายในองค์กรที่กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม

๓) การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกองค์กรที่กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม

๔) แหล่งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ข. บริบทของสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่กระทบต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ค. ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

หมวด ๑ การนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ

ในหมวดการนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ เป็นการประเมินการปฏิบัติตนของผู้นำระดับสูง การชี้แนะและการทำให้องค์กรมีคุณธรรม จริยธรรมมีความยั่งยืน และยังได้กำหนดให้มีการประเมินถึงระบบการกำกับดูแลองค์กร รวมทั้งวิธีการที่องค์กรใช้เพื่อบรรลุผลความรับผิดชอบต่อสังคม การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ดีต่อสังคม มีรายละเอียดประเด็น ดังนี้

๑.๑ การนำองค์กรโดยผู้นำที่มีคุณธรรม ประกอบด้วย

ก. วิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) การกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมและพันธกิจทางด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้นำระดับสูง
- ๒) การส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายและการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม
- ๓) ผู้นำระดับสูงมีการดำเนินการสร้างองค์กรให้ประสบความสำเร็จทางด้านคุณธรรม จริยธรรมในปัจจุบันและอนาคต

ข. การสื่อสารคุณธรรม จริยธรรม และผลการดำเนินการขององค์กร มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) การสื่อสารคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) การทำให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

๑.๒ การกำกับดูแลองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย

ก. การกำกับดูแลองค์กร มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) ระบบการกำกับดูแลองค์กรให้มีคุณธรรม จริยธรรม
 - ๒) การประเมินผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ข. การประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายและมีจริยธรรม มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้**

- ๑) คุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และระเบียบ
- ๒) การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม องค์กรมีการส่งเสริมและสร้างความมั่นใจว่ากิจกรรมหรือบริการในทุกด้านขององค์กรเป็นไปอย่างมีจริยธรรม

ค. ความรับผิดชอบต่อสังคม มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเพื่อความผาสุกของสังคม
- ๒) การสนับสนุนองค์กรอื่น ๆ ให้มีคุณธรรม จริยธรรม

หมวด ๒ การวางแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

ในหมวดวางแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเป็นการประเมินการจัดทำวัตถุประสงค์ แผนงานและแผนปฏิบัติการขององค์กรในการนำไปปฏิบัติ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม รวมทั้งการปรับเปลี่ยนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป ตลอดจน มีวิธีการวัดผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม มีรายละเอียดประเด็น ดังนี้

๒.๑ การจัดทำแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย

ก. กระบวนการจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) กระบวนการวางแผนกลยุทธ์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) การสร้างนวัตกรรมการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมจากการวางแผนกลยุทธ์
- ๓) การวิเคราะห์และกำหนดแผนกลยุทธ์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ข. วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ องค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ในระยะยาว เป้าหมายประจำปีของแผนงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ชัดเจนในการพัฒนาองค์กร ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

๒.๒ การนำแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

ก. การจัดทำแผนงานและการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) การนำแผนปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ
- ๓) การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๔) การกำหนดแผนการดำเนินงานด้านบุคลากรเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๕) การกำหนดตัววัดผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๖) การคาดการณ์ผลการดำเนินการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ข. การปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการ โดยนำแผนปฏิบัติการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ไปปฏิบัติในกรณีที่สถานการณ์บังคับให้ต้องปรับแผนและนำไปปฏิบัติอย่างรวดเร็ว และมีการสื่อสาร การปรับเปลี่ยนข้างต้นบรรลุผลแก่คณะกรรมการขององค์กร ผู้รับบริการขององค์กร และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างทั่วถึง

หมวด ๓ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก และสังคม

ในหมวดการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก และสังคม เป็นการประเมินเกี่ยวกับการรับฟังเสียงของผู้รับบริการ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ และใช้สารสนเทศเกี่ยวกับผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงและค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม มีรายละเอียดประเด็น ดังนี้

๓.๑ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิกองค์กร ประกอบด้วย

ก. การรับฟังผู้รับบริการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มีประเด็นการประเมิน ในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) การรับฟังผู้รับบริการในปัจจุบันเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร

๒) การรับฟังผู้รับบริการในอนาคตเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร
ข. การประเมินความพึงพอใจและความผูกพันของผู้รับบริการ มีประเด็นการประเมิน
ในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันที่มีต่อการเสริมสร้างคุณธรรม
จริยธรรม

๒) ความพึงพอใจในคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง

๓.๒ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่แวดล้อมขององค์กร และสังคม ประกอบด้วย

ก. ผลลัพธ์และการสนับสนุนผู้รับบริการ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) การกำหนดผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) การส่งเสริมและการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้รับบริการ

๓) การจำแนกผู้รับบริการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ข. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) การจัดการความสัมพันธ์ของผู้รับบริการผ่านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) การจัดการกับข้อร้องเรียนถึงความไม่มีคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร

หมวด ๔ การควบคุม กำกับ และตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กร

ในหมวดการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรขององค์กร
เกณฑ์เน้นการประเมินว่าองค์กรมีวิธีการในการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ ความต้องการด้านขีดความสามารถ
ด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรองค์กร และในการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากรที่ก่อให้เกิดผล
การดำเนินการที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่องค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม
และยังประเมินถึงวิธีการสร้างความผูกพันความมุ่งมั่นแก่บุคลากร คณะกรรมการขององค์กรการเสริมสร้าง
คุณธรรม จริยธรรม การจัดการและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากร เพื่อนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้
อย่างเต็มที่ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม
ให้สอดคล้องไปในทางเดียวกันกับความต้องการตามภารกิจโดยรวมขององค์กร มีรายละเอียดประเด็น ดังนี้

๔.๑ การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการมีคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการองค์กร
ประกอบด้วย

ก. ขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากร มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ
ดังนี้

๑) ขีดความสามารถและอัตรากำลังขององค์กรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) บุคลากรใหม่กับการดำเนินงานในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๓) ความสำเร็จในงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๔) การจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร

ข. บรรยากาศการทำงานของบุคลากร มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) สภาพแวดล้อมของการทำงานในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) นโยบายและสิทธิประโยชน์แก่บุคลากรจากการดำเนินงานในการเสริมสร้าง

คุณธรรม จริยธรรม

๔.๒ การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ยั่งยืน ประกอบด้วย
ก. ความผูกพันและผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ

ดังนี้

- ๑) วัฒนธรรมองค์กรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
 - ๒) ปัจจัยขับเคลื่อนความผูกพันและความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
 - ๓) การประเมินความผูกพันและความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
 - ๔) การจัดการผลการปฏิบัติงานการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ข. การพัฒนาบุคลากรและผู้นำ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้**
- ๑) ระบบการเรียนรู้และการพัฒนาในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
 - ๒) ประสิทธิภาพของการเรียนรู้และการพัฒนาในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
 - ๓) ความก้าวหน้าในการเสริมสร้างคุณธรรมแก่บุคลากร

หมวด ๕ กระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ในหมวดกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ประเมินว่าองค์กรมีการออกแบบ จัดการ ปรับปรุง ภารกิจ บริการ และสร้างนวัตกรรมของภารกิจ และบริการให้มีการดำเนินงานเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ดี รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิผลของการปฏิบัติการ เพื่อส่งมอบคุณค่าแห่งคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามแก่ผู้รับบริการ และทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องมีรายละเอียดประเด็น ดังนี้

๕.๑ กระบวนการดำเนินงานตามภารกิจการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม ประกอบด้วย

ก. การออกแบบภารกิจ บริการและกระบวนการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) ข้อกำหนดของผลิตภัณฑ์ ภารกิจ บริการ และกระบวนการ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) แนวคิดในการออกแบบกระบวนการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ข. การจัดการกระบวนการ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) การนำกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ

๒) กระบวนการสนับสนุนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๓) การปรับปรุงผลิตภัณฑ์ บริการ ภารกิจ และกระบวนการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ค. การจัดการนวัตกรรม โดยองค์กรมีการจัดการนวัตกรรมทางคุณธรรม จริยธรรม และการจัดการความเสี่ยงทางด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสมตามลักษณะของภารกิจและการบริการขององค์กร

๕.๒ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามภารกิจการเสริมสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม ประกอบด้วย

ก. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม โดยองค์กรมีวิธีการในการควบคุมหลักเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติ ทางด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ข. การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร โดยการจัดการคุณธรรม จริยธรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งมีการเลือกผู้ส่งมอบ และทำให้มั่นใจได้ว่าผู้ส่งมอบที่องค์กรเลือกมีคุณสมบัติการเป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี มีการวัดและประเมินผลการดำเนินการของผู้ส่งมอบว่ามีคุณธรรม จริยธรรม มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้ส่งมอบ เพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีการจัดการกับผู้ส่งมอบที่มีผลการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ไม่ดี หรือทำให้เกิดความเสียหายทางคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร และสังคมที่เกี่ยวข้อง

ค. การเตรียมพร้อมด้านความปลอดภัยและภาวะฉุกเฉิน มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) ความปลอดภัยต่อความเสื่อมเสียทางคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) การเตรียมพร้อมต่อภาวะฉุกเฉินที่กระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม

หมวด ๖ การวัดผลทางคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เพื่อการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม

ในหมวดการวัดผลทางคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้เพื่อการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม เป็นการประเมินว่าองค์กรมีการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม องค์กรมีการเรียนรู้และบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม และการใช้ผลการทบทวนเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการ มีรายละเอียดประเด็น ดังนี้

๖.๑ การวัดผล การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการตามภารกิจการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคมอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

ก. การวัดผลการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) ข้อมูลผู้รับบริการเพื่อการพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๓) ความคล่องตัวของกระบวนการดำเนินการในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ข. การวิเคราะห์และทบทวนผลการดำเนินการ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) องค์กรมีการทบทวนผลการดำเนินการและขีดความสามารถขององค์กร ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) และการใช้ตัววัดผลการดำเนินการที่สำคัญขององค์กร รวมทั้งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบและข้อมูลผู้รับบริการในการทบทวนการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ค. การปรับปรุงผลการดำเนินการ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับองค์กรที่โดดเด่นด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๒) องค์กรมีการคาดการณ์ผลการดำเนินการในอนาคตในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

๓) องค์กรมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรมในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม

๖.๒ การจัดการความรู้และสารสนเทศ เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรมในองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม ประกอบด้วย

ก. ความรู้ขององค์กร มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

- ๑) กระบวนการจัดการความรู้ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) การเรียนรู้ระดับองค์กรในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

ข. ข้อมูล สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีประเด็นการประเมินในหัวข้อหลัก ๆ

ดังนี้

- ๑) คุณภาพของข้อมูลและสารสนเทศในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) ความปลอดภัยของข้อมูลและสารสนเทศในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๓) ความพร้อมใช้งานของข้อมูลและสารสนเทศในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๔) คุณลักษณะของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
- ๕) ความพร้อมใช้งานในภาวะฉุกเฉินในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

หมวด ๗ ผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม

ในหมวดผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรม เกณฑ์จะประเมินถามว่าองค์กรว่ามีวิธีการ ในการประเมินผล การดำเนินการ และการปรับปรุงในด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญทุกด้านขององค์กรจนบรรลุ ซึ่งผลลัพธ์ของการดำเนินงานขององค์กร นอกจากนี้ ยังประเมินถึงระดับผลการดำเนินการด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ และองค์กรอื่นที่คล้ายคลึงกัน การประเมินในประเด็น ดังต่อไปนี้

- ๗.๑ ผลลัพธ์ด้านภารกิจหลักขององค์กรบนฐานคุณธรรม จริยธรรม
- ๗.๒ ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรมแก่ประชาชน และสังคม
- ๗.๓ ผลลัพธ์ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่คณะกรรมการ สมาชิก และบุคลากรขององค์กร
- ๗.๔ ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรที่มีคุณธรรมและการกำกับดูแลองค์กรของผู้บริหารองค์กร
- ๗.๕ ผลลัพธ์ด้านการสร้างสรรค์การพัฒนาและนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

๒) ปฏิรูปแนวทางแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนขององค์กรที่จัดการมาตรฐานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของประเทศ ดังนี้

การแก้ไขกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ในการจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ และส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการนำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติ และการตรวจติดตาม ประเมิน และรับรององค์กรที่มีการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

๓. กำหนดระยะเวลาการปฏิรูป

๑) ระยะเวลาที่ ๑ (ระหว่างเดือนเมษายน - กันยายน ๒๕๕๙)

๑.๑) สรุบบริบท แนวทางในการปฏิรูปข้อเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ให้ความเห็นชอบ

๑.๒) นำเสนอรายงาน และแนวทางในการปฏิรูปต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบ
และมอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๒) ระยะเวลาที่ ๒ (ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ - กรกฎาคม ๒๕๖๐)

๒.๑) กฎหมายและพระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องได้รับการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม แล้วเสร็จ

๒.๒) จัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ผลิตเป็นรูปเล่ม คู่มือ “เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม
แห่งชาติ” เพื่อเผยแพร่แจกจ่ายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมชี้แจง สื่อสารให้ประชาชน สังคม องค์กรต่าง ๆ
ในประเทศได้รับรู้ในภาพกว้าง

๒.๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการปรับแก้ระเบียบปฏิบัติให้สอดคล้องกับการเสริมสร้าง
คุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

๒.๔) มีการนำร่องในการนำเกณฑ์มาตรฐานไปใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร
และมีการตรวจประเมินองค์กรตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

๓) ระยะเวลาที่ ๓ (ระหว่างเดือนสิงหาคม - ตุลาคม ๒๕๖๐)

๓.๑) มีการตรวจประเมินและให้การรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

๓.๒) มีหน่วยงานองค์กรนำร่องได้รับการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ
และรับรางวัลในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

๔. แหล่งที่มางบประมาณ

หน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินการตามแผนการปฏิรูป

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑) ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม

๒) องค์กรภาครัฐ

๓) องค์กรภาคเอกชน

๔) องค์กรภาคประชาสังคม

๖. ผลที่ได้จากการปฏิรูป

๑) มีเกณฑ์มาตรฐานทางคุณธรรมที่เป็นเกณฑ์ของประเทศ และมีการนำร่อง
ในองค์กรชุมชนที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรให้มีคุณธรรม
จริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

๒) ทำให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมของประเทศไทยได้รับการยอมรับ
เชื่อมั่นจากชุมชน สังคม และภาคีทุกภาคส่วนว่าเป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม

๓) ทำให้องค์กรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีแนวทาง กิจกรรม ในการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมในองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งประเทศและสามารถลดความซ้ำซ้อน และความ สูญเสียที่เกิดจากการดำเนินงานที่ขาดคุณธรรม จริยธรรมที่ดีขององค์กร

๔) สามารถพัฒนาให้องค์กรเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการเสริมสร้างสังคม ให้มีคุณธรรม จริยธรรม

๕) ทำให้องค์กรมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ และการดำเนินการมากขึ้นเป็นหน่วยงาน ของประชาชนในระดับประเทศหรือพื้นที่ที่วางใจได้

๖) เป็นการสร้างกระแสคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและในสังคมไทย ให้เกิดขึ้นทั่วทั้งประเทศ

๗) ยกระดับองค์กรของประเทศให้มีความเป็นสากล และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศ ในการแสดงถึงความมุ่งมั่นในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาล และความโปร่งใส ให้เกิดจากการ พัฒนาในระดับประเทศและระดับฐานราก

๗. ข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายที่แต่ละหน่วยงาน เกี่ยวข้อง และการบูรณาการด้านแผนงาน เพื่อลดภาระการทำงานที่ซ้ำซ้อน และการจัดตั้งงบประมาณในการ ดำเนินการเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร และการพัฒนาองค์กรในมิติอื่น ๆ

๒) ควรมีการนำผลของการผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติขององค์กร ไปประกาศให้รับรู้โดยทั่วกัน และรับรู้ผ่านกลไกของการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

๓) ควรมีการจัดทำแผนแม่บทแห่งชาติ เพื่อการเสริมสร้างการมีคุณธรรม จริยธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่องค์กร

๔) ควรมีการเชื่อมโยงการผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ไปใช้เป็นเงื่อนไขในการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๕) ควรมีการเชื่อมโยงการผ่านการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ขององค์กรไปใช้ในการประกาศยกย่องผู้บริหารขององค์กร

๖) เกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ควรให้ความสำคัญกับการเทียบเคียงได้กับเกณฑ์ มาตรฐานของโลก เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ซึ่งมีพื้นฐาน มาจาก “ค่านิยมและแนวคิดหลัก ๑๑ ประการ” อันเป็นรากฐานสำหรับการบูรณาการผลการดำเนินการ ที่สำคัญ และข้อกำหนดการปฏิบัติการภายใต้กรอบที่มุ่งเน้นผลลัพธ์เชิงคุณธรรม ซึ่งจะสร้างพื้นฐานสำหรับ การปฏิบัติข้อมูลป้อนกลับ และความสำเร็จทางคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาและความจำเป็น ในการพัฒนาองค์กร ซึ่งประกอบด้วย

๖.๑) มุมมองการเสริมสร้างองค์กร และการส่งเสริมคุณธรรมเชิงระบบ

๖.๒) การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์เชิงคุณธรรม

๖.๓) ความสำเร็จในการที่สร้างคุณธรรม จริยธรรม มุ่งเน้นลูกค้า ประชาชน และชุมชน

๖.๔) การให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร คณะกรรมการ กรรมการ ขององค์กร

๖.๕) การเรียนรู้ การพัฒนาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

- ๖.๖) การมุ่งเน้นความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร
- ๖.๗) การจัดการเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ๖.๘) การจัดการคุณธรรม จริยธรรมโดยการใช้ข้อมูลจริง
- ๖.๙) การแสดงความรับผิดชอบต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ชุมชน และสังคม
- ๖.๑๐) การมีจริยธรรมและความโปร่งใสขององค์กร
- ๖.๑๑) การส่งมอบคุณค่าและผลลัพธ์ทางคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก ประชาชน ชุมชน และสังคมในภาพกว้าง

๘. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม จึงได้จัดทำร่างกฎหมายเพื่อการปฏิรูปเรื่อง “การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ” คือ ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม จึงขอเสนอรายงานเรื่อง “การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วย ขอได้โปรดส่งรายงาน และร่างพระกฤษฎีกาไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

พลเรือเอก

(สถิตพันธ์ เกยานนท์)

เลขาธิการกรรมการ

ภาคผนวก

ร่างพระราชกฤษฎีกา

จัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

และพระราชกฤษฎีกา

จัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

ดังต่อไปนี้

- (๑) เพิ่มวัตถุประสงค์ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (เพิ่มมาตรา ๗ (๕))
- (๒) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (เพิ่มมาตรา ๘ (๗/๑))
- (๓) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรม (เพิ่มมาตรา ๑๘ (๘/๑)

และมาตรา ๑๘ (๘/๒))

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลและองค์กรเป็นปัญหาสำคัญของสังคมและประเทศชาติ จึงสมควรได้รับการแก้ไข ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ให้ครอบคลุมการจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการนำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติและการตรวจประเมิน เพื่อให้การรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและสร้างมาตรฐานทางคุณธรรมให้กับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๘ (๘/๒) จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ร่าง
พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์คุณธรรม
(องค์การมหาชน)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
พระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม
(องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง
ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตรา ๗ (๕) จัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ และส่งเสริม
สนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน
ในการนำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติ และการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรอง
ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘ (๗/๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง
ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตรา ๘ (๗/๑) ตรวจสอบประเมินและรับรององค์การคุณธรรม จริยธรรม ตามเกณฑ์
มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๘ (๘/๑) และมาตรา ๑๘ (๘/๒)
แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตรา ๑๘ (๘/๑) กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และนโยบายด้านการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรม การพัฒนามาตรฐานองค์การคุณธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

มาตรา ๑๘ (๘/๒) ควบคุม ดูแล และอนุมัติผลการตรวจประเมินและการรับรอง
มาตรฐานองค์การคุณธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม ได้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชกฤษฎีกา ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกา

เนื่องจากปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลและองค์กรทั้งในส่วนของภาครัฐ และภาคเอกชน ปัจจุบันเป็นปัญหาสำคัญของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ จึงสมควรได้รับการ แก้ไขโดยเร่งด่วนอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔ ไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ให้ครอบคลุม การจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการนำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม แห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติและการตรวจประเมิน เพื่อให้การรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม แห่งชาติ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมให้กับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ที่จัดตั้ง ขึ้นมาตามกฎหมาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

๒.๑ เพิ่มวัตถุประสงค์ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ให้มีความชัดเจนและ ครอบคลุมการจัดทำและการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ และการส่งเสริมสนับสนุน การให้ คำปรึกษา การแนะนำแก่ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการนำเกณฑ์มาตรฐาน คุณธรรมแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติและการตรวจประเมิน เพื่อให้การรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม แห่งชาติ (เพิ่มมาตรา ๗ (๕))

๒.๒ เพิ่มอำนาจหน้าที่ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ให้มีความชัดเจนและ ครอบคลุมการตรวจประเมินและการรับรององค์กรคุณธรรม จริยธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม แห่งชาติ (เพิ่มมาตรา ๘ (๗/๑))

๒.๓ เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรมให้มีความชัดเจนและ ครอบคลุมการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และนโยบายด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนา มาตรฐานองค์กรคุณธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ตลอดจนการควบคุม ดูแล และอนุมัติผล การตรวจประเมินและการรับรองมาตรฐานองค์กรคุณธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ (เพิ่มมาตรา ๑๘ (๘/๑) และมาตรา ๑๘ (๘/๒))

พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔
เป็นปีที่ ๖๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศูนย์คุณธรรมขึ้นเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้
“คุณธรรมความดี” หมายความว่า สภาพคุณงามความดีที่สังคมไทยพึงยึดถือ เพื่อสร้างประโยชน์สุขของปวงชน

- “ศูนย์” หมายความว่า ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
- “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรม
- “ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการศูนย์
- “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์
- “ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างศูนย์
- “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้
- มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งองค์การมหาชนขึ้น เรียกว่า “ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)” เรียกโดยย่อว่า “ศคธ.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Moral Promotion Center (Public Organization)” เรียกโดยย่อว่า “MPC”

มาตรา ๖ ให้ศูนย์มีที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือในจังหวัดอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และอาจตั้งสำนักงานสาขาได้ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา ๗ ให้ศูนย์มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมพลังของกลุ่มหรือเครือข่ายทางสังคม และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมถึงการจัดประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติที่สอดคล้องกับแนวทางหรือกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย ค้นคว้า พัฒนาองค์ความรู้ สร้างองค์ความรู้ใหม่ รวบรวมองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ บริหารจัดการความรู้ เผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณธรรมความดี และเป็นศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของการประพฤติปฏิบัติดีของบุคคลและการเป็นคนดีของสังคม

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและนวัตกรรมในกระบวนการพัฒนาคุณธรรมความดีในรูปแบบต่าง ๆ

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ และการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทางสังคม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณธรรมความดี

มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้ศูนย์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ถู้อกรรรมสิทธิ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือทำนิติกรรมทุกประเภทผูกพันทรัพย์สิน ตลอดจนทำนิติกรรมอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของศูนย์

(๓) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์

(๔) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาด้านคุณธรรมความดีและการดำเนินงานของศูนย์

(๕) เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของศูนย์

(๖) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์

(๗) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์

การเข้าร่วมทุนตาม (๕) และการกู้ยืมเงินตาม (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๒

ทุน รายได้ และทรัพย์สิน

มาตรา ๙ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของศูนย์ ประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๓๙

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม

(๓) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของศูนย์

(๕) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของศูนย์
การรับเงินหรือทรัพย์สินตาม (๓) จะต้องไม่กระทำในลักษณะที่ทำให้ศูนย์ขาดความเป็นอิสระหรือความเป็นกลาง

มาตรา ๑๐ บรรดารายได้ของศูนย์ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน
ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นหรือสมควร ศูนย์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอำนวยการรายได้ของศูนย์ ในจำนวนที่เห็นสมควรส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๑ ให้อสัถยทรัพย์ซึ่งศูนย์ได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของศูนย์ เป็นกรรมสิทธิ์ของศูนย์

ให้ศูนย์มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของศูนย์

มาตรา ๑๒ การใช้จ่ายเงินของศูนย์ ให้ใช้จ่ายไปเพื่อกิจการของศูนย์โดยเฉพาะ
การเก็บรักษาและเบิกจ่ายเงินของศูนย์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

การบริหารและการดำเนินกิจการ

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรม” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงทางด้านการส่งเสริมคุณธรรมหรือจริยธรรม ด้านการบริหาร หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศูนย์

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสามคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการส่งเสริมคุณธรรมหรือจริยธรรม ด้านการบริหาร

หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศูนย์ โดยในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีใช้ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำร่วมอยู่ด้วย ไม่น้อยกว่าสามคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำรงตำแหน่งแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๗ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยการเสนอแนะของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์ และไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับศูนย์
- (๗) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับศูนย์ หรือในกิจการที่เป็นการแข่งขันกับกิจการของศูนย์หรือขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของศูนย์ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้แทนของศูนย์ในการเข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นตามมาตรา ๘ (๕)

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่กรรมการชาวต่างประเทศซึ่งศูนย์จำเป็นต้องแต่งตั้งตามข้อผูกพันหรือตามลักษณะของกิจการของศูนย์

มาตรา ๑๕ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการ หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวาระหนึ่ง และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้กรรมการที่เหลือเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลศูนย์ให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของศูนย์

(๒) อนุมัติแผนการลงทุน แผนการเงิน และงบประมาณประจำปีของศูนย์

(๓) ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดเก็บและอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการของศูนย์

(๔) ดูแลฐานะและความมั่นคงทางการเงิน ให้ความเห็นชอบรายงานการเงินพิจารณารายงานของผู้ตรวจสอบการเงิน และวางระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือข้อห้ามทางการเงิน

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้ทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาด้านคุณธรรมความดีและการดำเนินงานของศูนย์

(๖) จัดตั้งและยุบเลิกสำนักงานสาขาของศูนย์ในกรณีที่มีความจำเป็นและเห็นสมควรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์ และกำหนดวิธีการบริหารงานของสำนักงานสาขาของศูนย์ดังกล่าว

(๗) ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการและผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับศูนย์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) การบริหารงานทั่วไปของศูนย์ การจัดแบ่งส่วนงานของศูนย์ และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(ข) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง

(ค) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การประเมินผลงาน การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง

(ง) การบริหารและการจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของศูนย์ รวมทั้งการบัญชีและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

(จ) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง

(ฉ) ขอบเขตอำนาจหน้าที่และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

(ช) การสรรหา การแต่งตั้ง และการถอดถอนผู้อำนวยการ การปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ และการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทน

(๙) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของศูนย์

ระเบียบเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญตาม (๘) (ง) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรง หรือโดยอ้อม ในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุม หรือจะมีมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๐ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของศูนย์เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานจะต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ในกิจการที่กระทำกับศูนย์ หรือในกิจการที่เป็นการแข่งขันกับกิจการของศูนย์ หรือขัดหรือแย้งกับ วัตถุประสงค์ของศูนย์ ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย ให้เป็นประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้แทนของศูนย์ในการเข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นตามมาตรา ๘ (๕)

การประชุมคณะอนุกรรมการและคณะทำงานให้นำมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ ให้ศูนย์มีผู้อำนวยการคนหนึ่ง

คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสรรหา แต่งตั้ง และถอดถอนผู้อำนวยการ

ในกรณีที่ไม่มีผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้อำนวยการที่มีอาวุโสตามลำดับปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๒๓ ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้สามารถทำงานให้แก่ศูนย์ได้เต็มเวลา และต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของศูนย์ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๔ (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗)

มาตรา ๒๔ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๒๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกับผู้อำนวยการ

(๔) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๓

มติของคณะกรรมการให้ผู้อำนวยการออกจากตำแหน่งตาม (๔) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มีอยู่โดยไม่นับรวมตำแหน่งผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๖ ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการของศูนย์ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของศูนย์ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างทุกตำแหน่ง เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในตามมาตรา ๓๔ วรคสอง รวมทั้งให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอเป้าหมาย แผนงาน และโครงการต่อคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ บรรลุวัตถุประสงค์

(๒) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของศูนย์ รวมทั้งรายงาน การเงินและบัญชี ตลอดจนเสนอแผนการเงินและงบประมาณของปีต่อไปต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(๓) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานของศูนย์ ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ต่อคณะกรรมการ

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของศูนย์

มาตรา ๒๗ ผู้อำนวยการมีอำนาจ

(๑) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เพื่อเป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานของผู้อำนวยการตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

(๒) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการ กำหนด

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย มติของ คณะรัฐมนตรี และระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ หรือประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของศูนย์ เพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบหรือ ข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมใดที่ผู้อำนวยการหรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้อำนวยการกระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือ ข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดย่อมไม่ผูกพันศูนย์ เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของ ผู้อำนวยการตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๔

ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์

มาตรา ๓๐ ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์มีสามประเภท คือ

(๑) เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง ได้แก่ ผู้ซึ่งปฏิบัติงานโดยได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากงบประมาณของศูนย์

(๒) ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ซึ่งศูนย์จ้างให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ โดยมีสัญญาจ้าง

(๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมาปฏิบัติงานของศูนย์เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๓๓

มาตรา ๓๑ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

(๓) สามารถทำงานให้แก่ศูนย์ได้เต็มเวลา

(๔) มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของศูนย์

(๕) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับศูนย์

(๗) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๓) (๔) (๕) หรือ (๗)

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างชาวต่างประเทศซึ่งศูนย์จำเป็นต้องจ้างหรือแต่งตั้งตามข้อผูกพันหรือตามลักษณะของกิจการของศูนย์

มาตรา ๓๒ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๑

(๔) ถูกให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมินผลงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับ

(๕) ถูกไล่ออกหรือปลดออก เพราะผิดวินัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับ

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของศูนย์ รัฐมนตรีอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนอื่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของศูนย์เป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้น และมีข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์ เป็นการชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการหรือออกจากงาน ไปปฏิบัติงานใด ๆ และให้นับระยะเวลาระหว่างที่มาปฏิบัติงานในศูนย์สำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญ หรือประโยชน์ตอบแทนอื่นทำนองเดียวกันเสมือนอยู่ปฏิบัติราชการ หรือปฏิบัติงานเต็มเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานในศูนย์ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานเดิมไม่ต่ำกว่า ตำแหน่งและเงินเดือนเดิมตามข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติ

หมวด ๕

การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลงานของศูนย์

มาตรา ๓๔ การบัญชีของศูนย์ ให้จัดทำตามหลักสากล ตามแบบและหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของศูนย์ ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในโดยเฉพาะ และให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้ศูนย์จัดหางบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ในทุกกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของศูนย์ โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะหว่ากาใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ

เพื่อการนี้ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของศูนย์ สอบถามผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง หรือบุคคลอื่น และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของศูนย์เป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๓๖ ให้ศูนย์ทำรายงานประจำปีเสนอรัฐมนตรีทุกสิ้นปีงบประมาณรายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของศูนย์ในปีที่ล่วงมาแล้ว บัญชีทำการ พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการ และแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้า

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานของศูนย์ให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ สร้างความรับผิดชอบและความเชื่อถือแก่สาธารณชนในกิจการของศูนย์ ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าและการตรวจสอบการดำเนินงานของศูนย์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โครงการ และแผนงานที่ได้จัดทำไว้ ให้ศูนย์จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่นานกว่าสามปี

การประเมินผลการดำเนินงานตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำโดยสถาบัน หน่วยงาน องค์กร หรือคณะบุคคลที่เป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญในด้านการประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีการคัดเลือกหรือแต่งตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์จะต้องแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏในด้านประสิทธิผล ในด้านประสิทธิภาพ ในด้านการพัฒนาองค์กร และในรายละเอียดอื่นตามที่คณะกรรมการจะได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้น

ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นเป็นการเฉพาะกาล คณะกรรมการจะจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นครั้งคราวตามมาตรานี้ด้วยก็ได้

ให้ศูนย์รายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานต่อรัฐมนตรีและคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการด้วย

หมวด ๖ การกำกับดูแล

มาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการของศูนย์ให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ นโยบายของรัฐบาล และมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับศูนย์ เพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ศูนย์ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำของศูนย์ที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ นโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับศูนย์ ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของศูนย์ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๙ เมื่อพระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่ออนุมัติให้มีการโอนบรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) เฉพาะในส่วนของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมที่มีอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ไปเป็นของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔๐ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์คุณธรรมประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงทางด้านการส่งเสริมคุณธรรมหรือจริยธรรม ด้านการบริหาร หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศูนย์ เป็นประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านการส่งเสริมคุณธรรมหรือจริยธรรม หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อกิจการของศูนย์ เป็นกรรมการ และให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการตามมาตรา ๔๑ เป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๑ ในวาระเริ่มแรก ให้ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการตามพระราชกฤษฎีกานี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม มีสิทธิขอเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์

เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่งซึ่งสมัครใจเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์ ให้แจ้งความจำเป็นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่คณะกรรมการตามมาตรา ๔๐ กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

การเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ไม่ถือเป็นการออกจากงาน เพราะสังกัดเดิมเลิกจ้าง

การจะบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่งให้ดำรงตำแหน่งใดให้เป็นไปตาม อัตรากำลัง คุณสมบัติ และอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างที่คณะกรรมการตามมาตรา ๔๐ กำหนด จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับโครงสร้างและอัตรากำลังของศูนย์ที่จะมีขึ้นด้วย และจะต้องได้รับ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนหรือสวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอื่นไม่น้อยกว่าที่เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างผู้นั้นเคยได้รับอยู่แล้ว ทั้งนี้ โดยผู้นั้นต้องผ่านการคัดเลือกและประเมินผลตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่คณะกรรมการตามมาตรา ๔๐ กำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับ หลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

การบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างที่ผ่านการคัดเลือกและประเมินผลเป็นเจ้าหน้าที่หรือ ลูกจ้างของศูนย์ ให้มีผลในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้มีการดำเนินการตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาการทำงานสำหรับคำนวณสิทธิประโยชน์ตามข้อบังคับ ของคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดิน เชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ผู้ใดเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือ ลูกจ้างของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ประสงค์จะให้นับเวลาการทำงานในขณะที่เป็นเจ้าหน้าที่หรือ ลูกจ้างต่อเนื่องกับเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้มีสิทธิ กระทบทำได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกานี้กำหนด

มาตรา ๔๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดของศูนย์ ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้นำระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดของสำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามขอบวัตถุประสงค์หรืออำนาจหน้าที่ที่จะเป็นของศูนย์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินการกิจด้านการส่งเสริมและสนับสนุนคุณธรรมความดีภายใต้บริบทของสังคมไทยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสม และมีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ บริหารจัดการความรู้ด้านคุณธรรมความดี ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและนวัตกรรมในกระบวนการพัฒนาคุณธรรมความดีในรูปแบบต่าง ๆ สมควรจัดตั้งศูนย์คุณธรรมขึ้นเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความอิสระ คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

๑๑๕

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

เสาวลักษณ์ ๕๗/๔

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
ด้วยประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา
คุณธรรม และจริยธรรม ได้มีหนังสือขออนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมประชุมเพื่อให้
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและตอบประเด็นข้อซักถามของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ซึ่งประธานสภาได้พิจารณาแล้ว จึงได้อนุญาตตามข้อบังคับ ข้อ ๕๘ จำนวน ๒ ท่าน คือ

๑. นายสิน สีสวน อนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม
และเป็นผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม

๒. นายพิสันท์ นุ่นเกลี้ยง อาจารย์พิเศษสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ขอเชิญผู้มีรายชื่อดังกล่าวเข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุม

โดยในวันนี้จะมีท่านประธานกรรมาธิการชุดดังกล่าวคือ พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา ๒. คือท่านบวรเวท รุ่งรุจี กรรมาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ และเป็นผู้ช่วยโฆษกกรรมาธิการ และเป็นอดีตอธิบดีกรมศิลปากร แล้วก็ผู้มาชี้แจงจากบุคคลภายนอก ๒ ท่านที่ได้แจ้งไปแล้วนะครับ แล้วทางกรรมาธิการได้ขออนุญาตในการนำเสนอด้วยเพาเวอร์พอยต์ (PowerPoint) ซึ่งประธานอนุญาตแล้วนะครับ ขอเชิญท่านประธานกรรมาธิการได้แถลงรายงานครับ ท่านสมาชิกครับกรุณานั่งประจำที่ให้เรียบร้อยครับ เชิญท่าน พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา ประธานกรรมาธิการ ซึ่งท่านเป็นประธานกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย เป็นอดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตรองนายกรัฐมนตรีและอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ขอเชิญครับ เชิญท่านประธานกรรมาธิการนำเสนอรายงานครับ

พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา (ประธานกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในฐานะประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม ใคร่ขอเรียนให้ท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้กรุณาทราบถึงรายงานของแผนการปฏิรูปประเทศด้านศิลปะ วัฒนธรรม และของคณะอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม ในเรื่องของการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นการทำกรอบแนวทางให้องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ได้นำไปใช้ปลูกฝังและพัฒนาในองค์กรตนเองให้เกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดี และจะเป็นต้นทางของคุณธรรมที่จะก่อให้เกิดจริยธรรมต่อบุคลากรขององค์กรให้สามารถเชื่อมโยงกับมาตรฐานของสากลที่ทั่วโลกให้การยอมรับ และปฏิรูปแนวทางการแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนขององค์กรที่จัดการมาตรฐานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของประเทศ โดยการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมในครั้งนี้จะเกิดเป็นกรอบแนวทางสำคัญเพื่อที่จะให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางหรือเป็นวิธีการหนึ่งในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยให้เกิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยมุ่งเน้นให้องค์กรต้องมีการดำเนินการกำกับดูแลองค์กรให้บรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง และกำหนดให้องค์กรที่จะรับการประเมินจะต้องอธิบายแนวทางที่สามารถตอบสนองต่อการกำกับดูแล และการปรับปรุงระบบการนำองค์กร

๑๑๗

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

พรภิมล ๕๘/๒

ทั้งยังอธิบายวิธีการที่จะทำให้องค์กรสามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าการดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายและการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ทำให้บรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง กระผมใคร่ขอเรียนต่อท่านประธานสภาและที่ประชุมถึงหลักการเบื้องต้นของการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติโดยสังเขปเพียงเท่านี้ ทั้งนี้รายงานปฏิรูปดังกล่าว คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการสานต่อตามวาระปฏิรูปที่ ๓๕ ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการไว้แล้ว สำหรับรายละเอียดของเรื่องนี้ท่านบรรเวท รุ่งรุจี รองประธานอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรมซึ่งรับผิดชอบในเรื่องนี้ รวมทั้งท่านสิน สือสวน อนุกรรมาธิการด้านวัฒนธรรม -----

- ๕๘/๑

และท่านพิสัณห์ นุ่นเกลี้ยง จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิประจำ ศูนย์คุณธรรม กระทรวงวัฒนธรรม จะเป็นผู้นำเสนอต่อที่ประชุมต่อไปครับ กระผมใคร่ขออนุญาต ท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ขอให้ท่านบวรเวท รุ่งรุจี ได้เรียนเสนอรายละเอียด ของการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติต่อที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศต่อไปครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) :
ขอเชิญท่านบวรเวท รุ่งรุจี นำเสนอรายงาน

นายบวรเวท รุ่งรุจี (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ ผม บวรเวท รุ่งรุจี กรรมาธิการ จะขออนุญาตนำเสนอรายงาน เรื่องการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อขอรับทราบ ในข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่ท่านสมาชิกจะให้ทางคณะกรรมาธิการได้นำเอาไปใช้ เพื่อการปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ก่อนอื่นผมคงต้องขออัญเชิญบทพระราชนิพนธ์ของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ ที่พูดถึง ถึงสูงศักดิ์อัครฐานสักปานไหน ถึงวิไลเลิศฟ้าสง่าศรี ถึงเก่งกาจฉลาดกล้าปัญญาดี ถ้าไม่มีคุณธรรมก็ต่ำคน อันนี้เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ ให้เห็นถึงความสำคัญของคุณธรรม ซึ่งเรื่องของคุณธรรมนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ เราจึงต้องมา พิจารณาดูว่าทำไมประเทศไทยถึงต้องสร้างเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ

ประเด็นที่ ๑ จากการศึกษาและจัดลำดับของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้ง ๑๖๘ ประเทศ ประเทศไทยถูกจัดลำดับอยู่ในลำดับที่ ๗๖ จากประเทศที่มีภาพลักษณ์ ของการคอร์รัปชันมากที่สุด ได้คะแนนทั้งหมด ๓๘ คะแนนจากคะแนน ๑๐๐ คะแนน อันนี้ก็คงจะเป็นเหตุผลหนึ่งว่าทำไมเราถึงต้องทำเกณฑ์เรื่องนี้ขึ้นมา

ประเด็นที่ ๒ จากการศึกษาที่เราได้ศึกษาเราพบว่า การส่งเสริมด้านคุณธรรมนั้น ที่ผ่านมาจะเป็นไปตามยุคสมัย เป็นไปตามนโยบายของผู้นำประเทศในขณะนั้น หรือเป็นผู้นำ ขององค์กรว่าจะนำพาองค์กรไปในทิศทางใดที่จะทำให้องค์กรมีคุณธรรม จึงทำให้ ขาดการบูรณาการไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าจะพูดกันง่าย ๆ ก็คือต่างคนต่างทำที่คิดว่าไปใน ทิศทางที่ตัวเองเห็นว่าถูกต้องและสมควรแล้ว

๑๑๙

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

สิริพร ๕๙/๒

ประเด็นที่ ๓ เราพบว่าเรื่องของคุณธรรมนั้นมีความเป็นนามธรรมค่อนข้างสูง เพราะฉะนั้นจึงขาดระบบการตรวจประเมินและการรับรองว่าสิ่งที่ได้ทำมาแล้วนั้นมันเป็นไปได้ ในทิศทางที่จะทำให้การดำเนินงานด้านคุณธรรมนั้นเสริมความเข้มแข็งให้กับประเทศได้ในอนาคต

ทั้ง ๓ ประเด็นนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เราคิดว่ามันต้องมีการสร้างมาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติขึ้น

ส่วนปัญหาที่เราพบหลังจากที่เรามีประเด็นในการศึกษาแล้วเราก็พบว่าเรื่องของคุณธรรมยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐานกลางที่มีความชัดเจนที่จะทำให้เราสามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณธรรมกลางได้เพื่อใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมให้แก่องค์กรและให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและนานาชาติได้

ประเด็นที่ ๒ เราพบว่าปัญหาเกิดจากกฎหมายไม่มีข้อกำหนดในภารกิจให้ชัดเจนว่าการสร้างเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมนั้นควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด ศูนย์คุณธรรมถึงแม้มีชื่อว่าเป็นศูนย์คุณธรรมแต่โดยบทบาทภารกิจแล้วก็จะมีหน้าที่เพียงแค่การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมหรือดำเนินงานทางด้านคุณธรรม แต่ไม่มีกรรมการกำหนดบทบาทว่าจะต้องมีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานอะไรต่าง ๆ เกิดขึ้น และไม่มีหน้าที่ในการที่จะไปตรวจประเมินใด ๆ ทั้งสิ้น

ประเด็นที่ ๓ เราพบว่าเรายังไม่มีระเบียบในการที่จะส่งเสริมคุณธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้องค์กรที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรมนั้นสามารถนำไปใช้ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานของตัวเองมีน้ำหนักในการนำไปปฏิบัติ คือไม่มีหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือเป็นระเบียบใด ๆ นอกจากนั้นแล้วยังขาดการเชื่อมโยงซึ่งกันและกันในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านคุณธรรม ทำให้งบประมาณที่ได้รับทางด้านนี้ก็จะแตกต่างกันและแตกแยกกันออกไป

ในประเด็นสุดท้ายเรามองว่าถ้าจะต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับการดูแลเรื่องคุณธรรมนั้นศูนย์คุณธรรมซึ่งเป็นองค์การมหาชนก็ยังไม่มีความชัดเจนในการที่จะเข้ามารองรับทางด้านนี้ นั่นก็เป็นความจำเป็นอีกประเด็นหนึ่งนะครับที่เราจำเป็นต้องขอมีการปรับแก้พระราชกฤษฎีกาของศูนย์คุณธรรมเพื่อให้ศูนย์คุณธรรมมีบทบาททางด้านนี้โดยตรง

ส่วนในเรื่องของการปฏิรูปนั้น ประเด็นแรกที่เราจะขอนำเสนอนั้นก็คือเราขอปฏิรูปให้มีมาตรฐานในการส่งเสริมคุณธรรมที่สามารถเชื่อมโยงกับมาตรฐานของทั่วโลกให้เป็นที่ยอมรับได้

ประเด็นที่ ๒ เราขอปฏิรูปให้มีระบบการตรวจและประเมินและรับรองผลซึ่งอันนี้ต้องขอเรียนทำความเข้าใจว่าเราไม่ได้หมายความว่าเราจะให้ศูนย์คุณธรรมนั้นเป็นหน่วยที่จะออกไปตรวจสอบว่าองค์กรใดหรือหน่วยงานใดมีคุณธรรมหรือไม่มีคุณธรรม เรื่องของคุณธรรมนั้นไม่ใช่เรื่องที่เราจะต้องไปตรวจสอบเขาแล้วชี้ เรื่องของคุณธรรมนั้นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริม การสนับสนุน เพราะฉะนั้นในส่วนของคุณธรรมนั้นจะทำหน้าที่เหมือนกับเป็นฝ่ายเลขานุการในการที่จะออกไปส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานนั้นสามารถดำเนินงานกิจกรรมหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมได้ เพราะฉะนั้นต้องเรียนทำความเข้าใจในเบื้องต้นว่าไม่ได้มีหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับการไปตัดสินว่าหน่วยงานไหนมีคุณธรรมหรือไม่มีคุณธรรม และในขณะเดียวกันเราก็คงจะไม่มีภารกิจที่จะบอกว่าหน่วยงานนี้ถ้าทำตามเกณฑ์นี้แล้วมีคุณธรรม หน่วยงานนี้ไม่ทำไม่มีคุณธรรม สิ่งที่เราจะทำนั้นเราไม่ใช่ออกมาในรูปแบบนั้นมันจะเป็นไปในรูปแบบที่เราจะเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อจะทำให้หน่วยงานต่าง ๆ นั้นเขาสามารถมีกรอบในมาตรฐานเดียวกัน

๑๒๑

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

เปมิศา ๖๐/๒

และในประเด็นที่ ๓ เราจะขออนุญาตแก้ไขพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้ง ศูนย์คุณธรรมซึ่งเป็นองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้มีวัตถุประสงค์และมีเป้าหมายในการที่จะ ดำเนินงานตามมาตรฐานของคุณธรรม เมื่อพูดถึงมาตรฐานของคุณธรรมเท่าที่เราไปศึกษาดู เราก็พบว่ามันไม่มีเกณฑ์ของมาตรฐานคุณธรรมที่ชัดเจนระบุเอาไว้เลย มีแต่ที่ใช้กันอยู่ ที่เราเอามาอ้างอิงนั่นก็คือเดอะ มัลคัม บัลดริจ เนชันนัล ควอลิตี อะวอร์ด (The Malcolm Baldrige National Quality Award) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัล คุณภาพแห่งชาติ ซึ่งในต้นแบบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นก็มี หลายประเทศเอาไปใช้ ไม่ว่าจะเป็นประเทศญี่ปุ่น ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสิงคโปร์ หรือประเทศฟิลิปปินส์ ในประเทศไทยเราก็ได้มีการนำเอามาใช้ โดยใช้ในชื่อของรางวัล คุณภาพแห่งชาติ ไทยแลนด์ ควอลิตี อะวอร์ด (Thailand Quality Award) หรือบางหน่วยงาน เช่น ก.พ.ร. ก็เอามาใช้ที่เราู้กันในนามของพีเอ็มคิวเอ (PMQA) คือเกณฑ์รางวัลคุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้นั้นเราเห็นว่ามันมีแนวทางที่เขาได้มีการดำเนินการ เอาไว้แล้ว เราจึงได้มีการนำเอารอบร่างของเขามาประยุกต์ใช้กับแนวทางของเรา โดยเรา จะมีการแบ่งออกเป็น ๗ เกณฑ์ โดยในเบื้องต้นนั้นหน่วยงานที่จะเข้าเกณฑ์จะต้องมี การตรวจสอบตนเองก่อนว่าหน่วยงานของตัวเองนั้นมีความพร้อมที่จะเข้าสู่การเป็นองค์กร คุณธรรมหรือไม่ หลังจากนั้นแล้วอย่างที่เรียนครับ ความมีคุณธรรมเกิดขึ้นจากผู้นำ เพราะฉะนั้นในเกณฑ์ที่ ๑ เราจะพิจารณาถึงเรื่องการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อเป็นองค์กร คุณธรรมโดยวัดที่ผู้นำ หลังจากนั้นก็จะดูแผน การจัดการด้านคุณธรรมสำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การบริหารจัดการภายในองค์กรของตัวเอง การบริหารส่งเสริมหน่วยงานภายใน และการวัดผล และสุดท้ายก็คือผลลัพธ์ทางด้านคุณธรรม ซึ่งทั้ง ๗ รายการนั้นผมต้องเรียนว่าเราได้มี การนำไปหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของภาครัฐ -----

๑๒๒

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

คั่นสนีย์ ๖๑/๑

ยกตัวอย่างเช่น ของกรมการพัฒนาชุมชน ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ว่าถ้าเรานำเกณฑ์เหล่านี้มาใช้ท่านมีความเห็นอย่างไร รวมทั้งในส่วนของ คณะกรรมการของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแห่งนี้เช่นเดียวกัน เราได้มีการนำหารือ ร่วมกันว่าในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้นเราจะทำเป็นกรอบใหญ่ เราจะไม่ได้ระบุเจาะลงไปว่า จะต้องเป็นหน่วยงานไหน อย่างไร เพราะฉะนั้นในประเด็นของทั้ง ๗ หัวข้อนั้นผมจะต้อง เรียนขออนุญาตท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้กับท่านอาจารย์พิสิทธิ์ ได้เป็นคนนำเสนอในรายละเอียดต่อไปครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ขอเชิญท่านอาจารย์พิสิทธิ์ นุ่นเกลี้ยง อาจารย์พิเศษสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ครับ

นายพิสิทธิ์ นุ่นเกลี้ยง (ผู้ชี้แจงในนามคณะกรรมการ) : กราบเรียน ท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ทุกท่านครับ ในรายละเอียดของหมวดเกณฑ์มาตรฐานนั้นมีกรอบของเกณฑ์มาตรฐาน ที่สามารถที่จะสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้ครับ จากสิ่งที่ได้นำเรียนไปแล้วเมื่อสักครู่ ส่วนที่ ๑ ก็คือโครงสร้างองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม เกณฑ์ดังกล่าวนี้ออกแบบมาในข้อแรกคือ หมายความว่าโครงสร้างนี้เป็นการตรวจวินิจฉัยตนเองขององค์กรเพื่อที่จะเตรียมองค์กร ในด้านคุณลักษณะที่สำคัญเพื่อเข้าสู่องค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรมต่อไป โดยเกณฑ์นั้น จะมุ่งมองในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กรคุณธรรม อันได้แก่มีการกิจหลัก หรือบริการหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม และพันธกิจทางด้านคุณธรรม จริยธรรมหรือไม่ รวมทั้งลักษณะโดยรวมของบุคลากร หรือกรรมการใด ๆ ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และสิ่งสำคัญก็คือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่สำคัญขององค์กรกับมิติทางด้านคุณธรรม จริยธรรม พร้อมกันนั้น ในการเริ่มต้นที่จะวินิจฉัยตนเองขององค์กร องค์กรเองจะต้องให้ความสำคัญกับการวาง โครงสร้างขององค์กรในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้รับบริการ แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและพันธมิตรที่เกี่ยวข้องกับองค์กรต่าง ๆ ต่อมาครับ ในการตรวจวินิจฉัยตนเองนั้นเกณฑ์ยังให้ความสำคัญกับการจัดการองค์กรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ด้านการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานในแต่ละภารกิจ ขององค์กรที่จะกระทบต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม หรือการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายใน

๑๒๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

คั่นสนีย์ ๖๑/๒

และปัจจัยภายนอกองค์กรที่จะกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้เมื่อองค์กรได้ตรวจประเมินหรือวินิจฉัยองค์กรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แล้วคิดว่าองค์กรน่าจะมีความพร้อมนั้นคือ มีสิ่งที่เป็นโครงสร้างองค์กรก็สามารถเข้าสู่กระบวนการตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ดังกล่าวทั้งหมด ๗ หมวดด้วยกัน อันได้แก่

หมวด ๑ เน้นการนำองค์กรอย่างมีคุณธรรมอย่างรับผิดชอบ ซึ่งในหมวดนี้ เกณฑ์จะให้ความสำคัญในการประเมินการปฏิบัติตนของผู้นำระดับสูง การชี้นำ การทำให้องค์กรมีคุณธรรม จริยธรรม มีความยั่งยืน และเกณฑ์นั้นยังได้กำหนดถึงบทบาทของผู้นำระดับสูงในการกำกับดูแลตัวเอง และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ดีต่อสังคม รวมทั้งการกำกับดูแลองค์กรให้บรรลุต่อความรับผิดชอบต่อความหมายเป็นสำคัญ นี่คือภาพรวมของหมวด ๑ ครับ

ในหมวด ๒ เกณฑ์เน้นการประเมินในส่วนที่เป็นการวางแผนเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในหมวดนี้นั้นจะเน้นการทำงานแบบครบวงจร นั่นก็คือองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรมนั้นจะต้องมีแผนงานที่ชัดเจน มีแผนการปฏิบัติการที่ชัดเจนด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กร -----

หลังจากนั้นจะต้องมีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในองค์กรและการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่สังคม รวมทั้งความสามารถในการปรับเปลี่ยนแผน เมื่อสถานการณ์ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมเปลี่ยนแปลงไป พร้อมทั้งมีการวัดความก้าวหน้า ของการดำเนินงานได้ตามแผนด้วยเฉกเช่นเดียวกัน

หมวด ๓ เป็นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่สมาชิก แก่ลูกค้า แก่ผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรและสังคม ในหมวดนี้นั้นเกณฑ์กำหนดให้มีการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ลูกค้า สมาชิก ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และสังคม เป็นการประเมินว่าลูกค้าหรือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการหรือมีความคาดหวังทางด้านคุณธรรม จริยธรรมอะไร จากองค์กร และองค์กรจะต้องสนองต่อความต้องการทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดังกล่าวอย่างไร และหมายความรวมถึงการที่องค์กรนั้นจะต้องจัดการในสิ่งที่ไม่มีความคุณธรรม และจริยธรรมที่จะกระทบต่อลูกค้าและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือสังคมในภาพกว้างของ ประเทศต่อไป

ในหมวด ๔ เกณฑ์เน้นในเรื่องทางการควบคุม การกำกับ การตรวจสอบ การมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรในองค์กร ในหมวดนี้นั้นจะเน้นกันที่การที่องค์กร จะต้องมีการบริหารและพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับความมีคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร ขององค์กร รวมทั้งการส่งเสริมให้บุคลากรได้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับชุมชนแล้วก็สังคม พร้อมกันนั้นยังให้ความสำคัญกับการที่องค์กรจะต้องส่งเสริม ยกย่อง เชิดชู และให้โอกาสกับสมาชิกขององค์กรเองซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ให้ได้มีบทบาทในการแสดงออก ให้ได้มีความก้าวหน้าในหน้าที่และภารกิจที่รับผิดชอบ และสิ่งสำคัญก็คือองค์กรนั้นจะต้องมีมาตรการที่ชัดเจนในการที่จะให้ได้มาซึ่งบุคลากร ขององค์กรที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพที่สมบูรณ์ด้วยคุณธรรมและจริยธรรมต่อไป

ต่อมาหมวด ๕ หมวด ๕ จะเน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมภายในองค์กร ซึ่งเป็นวิธีการหรือกระบวนการหรือขั้นตอนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมภายในองค์กร ขององค์กรนั้น ๆ ในหมวดนี้จะเน้นในส่วนของการประเมินเกี่ยวกับการออกแบบภารกิจ การออกแบบกิจกรรม การออกแบบบริการขององค์กรโดยคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม เป็นสำคัญ ทั้งนี้ยังหมายความรวมถึงทางด้านการส่งเสริมให้มีการสร้างสรรค์นวัตกรรม

๑๒๕

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ศิริรัตน์ ๖๒/๒

ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อการยกระดับประสิทธิภาพในกระบวนการภายในขององค์กร เพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

หมวดรองสุดท้ายก็คือหมวด ๖ ในหมวด ๖ นี้จะเน้นในเรื่องของทางด้าน การวัดผลทางคุณธรรม จริยธรรม การจัดการความรู้เพื่อการสนับสนุนคุณธรรม จริยธรรม ในหมวดนี้จะเน้นการประเมินองค์กรที่องค์กรเองนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการวัดผล ในการดำเนินการเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในองค์กร ทั้งนี้จะต้องให้ความสำคัญ กับทางด้านความพยายามในการที่จะแสวงหาความเป็นเลิศจากแนวปฏิบัติที่ดีหรือ เบสต์แพรกทิซ (Best Practice) ขององค์กรที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อนำมาใช้ในการปรับ และพัฒนาการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการในการจัดการ สารสนเทศ จัดการความรู้เพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและหมายความรวมถึง ทางด้านการจัดการเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือแม้กระทั่งโซเชียลมีเดีย (Social Media) เพื่อการเฝ้าระวังคุณธรรม จริยธรรมขององค์กรไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคมที่ดีงาม

หมวดสุดท้ายเป็นผลลัพธ์ เป็นผลลัพธ์จากการที่องค์กรได้พัฒนาตัวเอง สู่การเป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในหมวดนี้นั้นจะเน้นการก่อเกิดผลลัพธ์อยู่ ๕ ด้าน นั้นก็คือผลลัพธ์ตามภารกิจหลักขององค์กรเองที่ประสบความสำเร็จบนฐานของคุณธรรม จริยธรรม

๒. คือผลลัพธ์ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชน แก่สังคม ทั้งที่เป็นชุมชน ขององค์กรและสังคมในภาพกว้าง ผลลัพธ์ที่ ๓ คือการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่คณะกรรมการ แก่สมาชิก แก่บุคลากรขององค์กรเอง ผลลัพธ์ที่ ๔ ผลลัพธ์ในการนำองค์กร ที่มีคุณธรรมของผู้บริหารและการกำกับดูแลองค์กรของผู้บริหาร และผลลัพธ์สุดท้าย ก็คือผลลัพธ์ในการสร้างสรรค์การพัฒนา และการสร้างนวัตกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

ท่านประธานและสมาชิกทุกท่านครับ เกณฑ์ทั้งหมดนี้มีอยู่ทั้งหมด ๗ หมวดด้วยกัน ๗ หมวดนี้เป็นเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการประเมิน โดยมีหมวดโครงสร้างเป็นหมวดที่ใช้ในการวินิจฉัยตัวเองเพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การพัฒนาเป็นองค์กรคุณธรรมแห่งชาติต่อไป กราบเรียนท่านประธานและสมาชิกด้วยความเคารพครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : ท่านกรรมการยังมีท่านสิน สือสวน ไข่มุขครับ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม ซึ่งเป็นอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม จะได้นำเสนอต่อไปครับ

นายสิน สือสวน (ผู้ชี้แจงในนามคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธาน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศผู้ทรงเกียรติครับ ผมขออนุญาตเรียนเพิ่มเติมใน ๓-๔ ประเด็นนะครับ

ประเด็นที่ ๑ การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาตินี้เป็นการยกระดับ ต่อยอดจากการทำงานเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ทำกันอยู่แล้วนะครับ โดยการเสนอนี้เป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านคุณธรรมขององค์กร โดยที่จะให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรหรือสถานที่ทำงานมีภารกิจในการส่งเสริมคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วยการบริหารจัดการองค์กรที่อยู่บนฐานของคุณธรรม การส่งเสริมคุณธรรม กับสมาชิกขององค์กร และการส่งเสริมด้านคุณธรรมกับผู้มีส่วนได้เสียชุมชนและสังคมรอบข้าง หากจะถามว่าการจัดทำเรื่องมาตรฐานนี้ขณะนี้ยังไม่มีใครทำอยู่เลยหรือไม่ก็ไม่ใช่นะครับ จริง ๆ แล้วการทำเรื่ององค์กรคุณธรรมและเรื่องมาตรฐานนี้มีการทำกันอยู่บ้าง เช่น ในภาครัฐประกอบด้วย ก.พ. ก.พ.ร. และ ป.ป.ช. ภาคเอกชนก็จะมีเรื่องของไอเอสโอ (ISO) สมาคมต่าง ๆ ในภาคสาขาวิชาชีพก็จะประกอบด้วยการจัดทำจรรยาบรรณของอาชีพต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องมาตรฐานที่เป็นมาตรฐานกลางด้านคุณธรรมขององค์กรนี้ยังมิได้ มีองค์กรใดจัดทำเป็นพิเศษ เท่าที่ทำอยู่ก็จะเป็นมาตรฐานตามภารกิจขององค์กรนะครับ เช่น

๑๒๗

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ภาวดี ๖๓/๒

ป.ป.ช. มีการทำงานเรื่องของการต่อต้านการทุจริตก็จะทำมาตรฐานด้วยเรื่องของความโปร่งใสเป็นหลักนะครับ องค์กรต่าง ๆ ที่ทำเรื่องโรงเรียนคุณธรรมก็จะทำเฉพาะโรงเรียนนะครับ เพราะฉะนั้นการที่มีมาตรฐานเฉพาะด้าน แล้วยังไม่ต่อเนื่องตรงนี้ก็จึงทำให้เกิดแนวคิดเรื่องของการจัดทำมาตรฐานกลางขึ้นมาครับ ถ้ามองว่าในทางปฏิบัติในเรื่องของการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมกลางตรงนี้จะไปทำอย่างไรกับใครนะครับ กลุ่มเป้าหมายที่จะทำให้เกิดการพัฒนามาตรฐานตรงนี้ประกอบด้วย

๑. องค์กรภาครัฐ

๒. องค์กรภาคเอกชน

๓. องค์กรภาคประชาสังคม

๔. องค์กรภาคประชาชนและชุมชนนะครับ ในแนวทางการดำเนินงานจะประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ หลังจากที่ได้มีเกณฑ์มาตรฐานกลางของชาติแล้วนะครับ ก็จะได้มีการส่งเสริมให้กลุ่มองค์กรลักษณะต่าง ๆ ได้มีการพัฒนามาตรฐานของกลุ่มองค์กรของตนเองให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของชาติ

ขั้นตอนที่ ๒ ก็คือนำเกณฑ์มาตรฐานของกลุ่มแต่ละองค์กรนั้นไปดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติการดำเนินการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ ๓ เมื่อมีการพัฒนาไปแล้วต้องการให้มีการประเมินว่ามีการดำเนินการไปหรือไม่ อย่างไร ก็จะมีการตรวจประเมินว่าการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานและการนำไปใช้นั้นมีความก้าวหน้าและได้ผลอย่างไรบ้าง โดยการประเมินนี้อาจจะแบ่งกันเป็น ๒ ระยะ

ระยะที่ ๑ ก็เป็นการดำเนินการโดยสมัครใจ ก็คือองค์กรใดที่เมื่อทำไปแล้วระยะหนึ่งเห็นว่าน่าจะทดสอบหรือประเมินก็ยื่นความสมัครใจที่จะทำให้เกิดการประเมิน

๑๒๘

สปท. ๕๒/๒๕๕๘

อธิสภา ๖๔/๑

ระยะที่ ๒ ก็เป็นระยะที่ถ้ามีองค์กรจำนวนมากแล้ว ตรวจสอบและประเมิน แล้วเห็นว่าดีก็อาจจะพัฒนาเป็นนโยบายของแต่ละกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ที่จะให้มีการประเมิน เป็นมาตรฐานโดยทั่วไป

ระยะที่ ๔ เรื่องของการรับรองมาตรฐานองค์กรคุณธรรม ในเรื่องนี้ในระยะยาว ก็อาจจะมีการพัฒนาเรื่องของการรับรองมาตรฐานองค์กรคุณธรรม โดยในระยะต้นนี้อาจจะ ทำเป็น ๒ แบบ คือ

ระยะที่ ๑ ก็คือเรื่องของความสมัครใจ

ระยะที่ ๒ ถ้าเป็นแนวนโยบายแล้วก็อาจจะมีการรับรอง ซึ่งตัวอย่างนี้ ก็จะเห็นได้ว่า สรพ. หรือสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาลก็จะใช้ในแนวนี้นี้ ซึ่งแนวทางที่คณะกรรมการเสนอมาก็จะมีทั้ง ๒ แนวทางในเรื่องของความสมัครใจและ เรื่องของการที่อยากจะทำให้ไปโดยทั่วถึง ในกระบวนการประเมินนี้ก็จะมุ่งเน้นการประเมิน ที่มีใช้การจับผิด แล้วก็มีใช้เป็นการทำงานที่ทำเรื่องของกระดาษหรือประเมินส่งการบ้าน เท่านั้น แต่จะเป็นเครื่องมือในการที่จะพัฒนาองค์กรต่าง ๆ ประเภทต่าง ๆ ในด้านของคุณธรรม จริยธรรม และในแง่ของการรับรองนั้นการดำเนินงานก็จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงกับระบบอื่น ๆ เช่นเรื่องของการให้รางวัล เช่นเรื่องของการที่จะเป็นเกณฑ์หนึ่งในการที่จะพิจารณาการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลหรือไม่ อย่างไร เช่น เรื่องขององค์กรชุมชนนี้มีหลายประเภทที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งถ้ามีการพิจารณาในเรื่องเหล่านี้ ถ้ามีองค์กรใดได้รับการรับรองมาตรฐานด้านคุณธรรมก็จะเป็นเครื่องรับรองได้ว่าองค์กรนั้น มีการดำเนินงานที่มีคุณธรรมและธรรมาภิบาลก็อาจจะเป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณา รวมถึง ถ้าในแง่ขององค์กรภาคเอกชนนี้ก็อาจจะเป็นเครื่องมือในการที่จะไปสนับสนุนในเรื่องของการยกระดับเรื่องของการเพิ่มรายได้ เช่นภาคธุรกิจหรือองค์กรเอสเอ็มอี (SME) ต่าง ๆ ถ้าเกิดได้รับการรับรองแล้วก็อาจจะเป็นมูลค่าในการที่จะไปทำให้ระบบการขายหรือว่าการันตี (Guarantee) กับหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ในการดำเนินงานนั้น ในการที่จะทำให้เกิดขึ้นนั้นก็จะต้องต่อยอดกับระบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั้งในเรื่องเกณฑ์ของแต่ละกลุ่มที่มีการดำเนินการกันอยู่แล้ว ทั้งในเรื่องของกลไกที่ในบางองค์กรก็อาจจะมีกลไกในการที่จะประเมินเรื่องนี้ก็จะมี การประสาน

๑๒๙

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

อริสา ๖๔/๒

๓. ก็คือในเรื่องของกระบวนการที่จะมีการประเมิน ซึ่งอาจจะต้องไปเชื่อมโยงของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติโดยตำแหน่งแล้วมีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธานที่จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงระบบของการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติด้วยในการตรวจการประเมินและในการรับรองนั้นก็ขอกราบเรียนว่าตัวของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) นั้นเองจะไม่ได้เป็นผู้ประเมิน แต่จะเป็นผู้ที่เชื่อมโยงในเชิงระบบและเป็นสำนักงานเลขาในการประเมินนั้นจะต้องมีคณะกรรมการที่มาจากกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะขององค์กรแต่ละประเภทมาดำเนินการ แล้วก็เชื่อมโยงกับระบบเดิมที่มีอยู่ในแง่ของการเตรียมความพร้อมขององค์กร ศูนย์คุณธรรมนั้นก็จะต้องพิจารณาในแง่ของการที่เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วก็ต้องปรับปรุงในเรื่องของตัว อันที่ ๑ ก็คือตัววัตถุประสงค์ในการจัดตั้งให้ครอบคลุมถึงเรื่องของการส่งเสริม เรื่องของการรับรอง เรื่องของการตรวจการประเมิน แล้วก็ในส่วนของการปรับปรุงสมรรถนะการบริหารจัดการขององค์กรและบุคลากรให้สอดคล้องกันไป

สุดท้ายก็คือสิ่งที่จะขอให้มีการแก้ไขพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรมก็คือในเรื่องของการที่จะให้ครอบคลุมการจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำแก่องค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการที่จะนำเกณฑ์มาตรฐานไปสู่การปฏิบัติการประเมิน และการรับรองต่อไป ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพียงเท่านี้ ขอบพระคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ กรรมาธิการแถลงเสร็จสิ้นแล้วนะคะ ต่อไปเป็นการอภิปรายของท่านสมาชิกนะคะ มีผู้ขออภิปราย ๔ ท่าน คือ ท่านคุณรุจิต นาครทรรพ -----

ท่าน พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ท่านนิกร จำนง ท่านถวิลวดี บุรีกุล เชิญท่านแรก ท่านครูจิต นาครทรรพ ประธานกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน อดีตปลัดกระทรวงพลังงาน อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติค่ะ

นายครูจิต นาครทรรพ : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ที่เคารพ กระผม ครูจิต นาครทรรพ ครับ กระผมขอขอบคุณคณะกรรมการด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม ที่ได้เสนอเรื่องการจัดทำเกณฑ์ มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ พร้อมกับร่างพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งรายงานของคณะกรรมการที่นำเสนอมาผมอ่านดูแล้วก็พอจะสรุปได้ ดังนี้ว่า ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี ๒๕๕๔ อยู่ในสังกัดของ กระทรวงวัฒนธรรมก็ได้ทำการศึกษาแนวโน้มสถานการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ศูนย์คุณธรรมก็พบว่ามีปัญหา ๗ ประการ คือ

๑. เรื่องของการขาดความซื่อสัตย์สุจริตและคอร์รัปชัน
๒. ภาคธุรกิจยังขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
๓. ความประพฤติไม่เหมาะสมในด้านศาสนาและจริยธรรม
๔. สถาบันการศึกษามุ่งเน้นประโยชน์เชิงธุรกิจ
๕. ความไม่เท่าเทียมกันตามหลักสิทธิมนุษยชน
๖. การมีความเป็นวัตถุนิยมสูง
๗. การแตกแยกทางความคิดที่รุนแรง

แล้วในรายงานของคณะกรรมการก็ได้นำเสนอด้วยว่าประเทศที่มีอยู่ ๑๖๘ ประเทศที่มีการวัดผล ประเทศไทยมีคะแนนความโปร่งใสได้ ๓๘ จาก ๑๐๐ คะแนน เป็นลำดับที่ ๗๖ และในอาเซียน (ASEAN) เราก็เป็นอันดับที่ ๓ รองมาจากสิงคโปร์และ มาเลเซีย เพราะฉะนั้นก็เห็นว่าสมควรที่จะขอแก้ไขพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม ใน ๓ ประเด็น ก็คือ เพิ่มอำนาจหน้าที่ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน โดยให้เทียบเคียงกับ เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติไทยแลนด์ ควอลิตี อวอร์ด (Thailand Quality Award) มาปรับใช้ มีโครงสร้างองค์กร มีเกณฑ์ ๗ หมวด กระบวนการพัฒนาสู่องค์กรคุณธรรม จริยธรรม ๖ หมวด และผลลัพธ์ ๑ หมวดที่ท่านได้นำเสนอ แล้วก็มีการจัดทำคู่มือ แล้วนอกจากนั้นก็ให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน แล้วก็ติดตาม ตรวจสอบประเมินและรับรอง

๑๓๑

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๖๕/๒

องค์กรที่มีเกณฑ์คุณธรรมที่ท่านจะจัดทำขึ้น กระผมก็อยากนำเสนอข้อสังเกตและความเห็น ซึ่งก็ต้องเรียนว่าในหลักการเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส เป็นเรื่องที่ดีก็คงไม่มีใครไม่เห็นด้วย แต่ว่าแอปโพรช (Approach) หรือวิธีการต่างหากที่จะทำนะครับ ที่นี้ผมก็มีความเป็นห่วงว่าสิ่งที่ท่านเสนอนี้มีหน่วยราชการหลายหน่วยเขาทำอยู่แล้ว แล้วการจะทำเกณฑ์มาตรฐานกลางก็ทำให้ผมนึกถึงสมัยตอนที่เรากำลังตั้งเป็นสภาขับเคลื่อนใหม่ ๆ มีรายงานฉบับแรกผมยังจำได้ของกรมการศึกษามา ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา จากภายนอกและภายใน กรมการศึกษาก็นำเสนอรูปต้นไม้ต้นหนึ่งแล้วก็บอกว่านี่ให้ลิงกับให้ช้างปีนต้นไม้ คือใช้เกณฑ์เดียวกันกับแอปปลาย (Apply) กับทุกอย่าง นี่เป็นเกณฑ์กลาง ท่านจะใช้กับหน่วยราชการที่หลากหลายหน่วยตั้งแต่หน่วยการแพทย์เลย มาจนถึงหน่วยทหารด้วย แล้วก็ใช้กับภาคเอกชนด้วย ผมก็เกรงว่าจะเป็นความซ้ำซ้อน แล้วก็อาจจะเสียเวลา และในสุดท้ายเราก็จะได้แต่เอกสารรายงานเพราะว่าเรื่องมาตรฐานกลางนี้มันเป็นเรื่องที่ยากแล้วก็ค่อนข้างจะเป็นนามธรรม จะต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจและอาศัยแรงขับเคลื่อนภายในองค์กรที่จะมาสนับสนุน หน่วยงานที่เขาทำอยู่แล้ว ผมก็อยากจะขอยกตัวอย่างนะครับ

อันแรกก็คือสำนักงาน ก.พ. สำนักงานรัฐมนตรี เขามีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ แล้วก็มีการเสนอด้านจริยธรรมในระบบราชการต่าง ๆ เขาก็ทำมาเป็นเวลาถ้านับ ๒๕๕๙ ถึง ๒๕๕๒ ก็น่าจะ ๑๗ ปีแล้วนะครับ -----

๑๓๒

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ศิริวรรณ ๖๖/๑

แล้วนอกจากนั้นผมเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จะผ่านไปเป็นรองอธิบดี อธิบดีหรืออะไรนี้ ก็ต้องมีการผ่านการประเมินสมรรถนะหลัก ๕ ประการของ ก.พ. นะครับ ซึ่ง ๑ ในนั้นก็คือ สมรรถนะที่ ๔ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม แล้วก็ ก.พ. ก็ยังจัดทำ มาตรฐานความโปร่งใสองค์กรใน ๔ มิติ ๑๓ ตัวชี้วัด ก็เรื่องจริยธรรมด้วยเช่นกัน

หน่วยงานที่ ๒ ที่ทำอยู่แล้วนะครับก็คือสำนักงานป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติหรือ ป.ป.ช. นะครับ เขาได้มีบันทึกความเข้าใจจับแอนด์ คอรัปชั่น แอนด์ ซีวิล ไรต์ คอมมิสชัน (Anti-Corruption and Civil Rights Commission) เอซีอาร์ซี (ACRC) จัดทำโครงการประเมินคุณธรรมดำเนินงาน อินเทกรีตีแอสเซสเมนต์ (Integrity Assessment) โครงการดัชนีวัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ทรานส์พาเรนซีอินเดกซ์ (Transparency Index) แล้วก็พัฒนามากับศูนย์วิจัยการต่อต้านการทุจริต ป่วย อิงภากรณ์ จัดเป็นโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อินเทกรีตี แอนด์ ทรานส์พาเรนซี แอสเซสเมนต์ (Integrity and Transparency Assessment) ไอทีเอ (ITA) ท่านก็คงอ่านในหนังสือพิมพ์ เมื่อเร็ว ๆ นี้มีหน่วยงานตั้งกว่า ๑๐๐ หน่วย เข้าประเมินนะครับ

แล้วหน่วยงานสุดท้ายที่ผมอยากจะยกตัวอย่างก็คือ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานนายกรัฐมนตรี เขาก็มีการกำหนดตัวชี้วัดเรื่องระดับคุณธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานปี ๒๕๕๘ ปี ๒๕๕๙ แล้วก็ประสานงานกับองค์กรต่อต้านการทุจริตของเกาหลี ทำเป็นดัชนีตัวชี้วัด แล้วก็กำกับเป็นมติ ครม. ให้หน่วยราชการทุกกระทรวงต้องมี ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตอยู่ในสำนักงานปลัดกระทรวงของทุกกระทรวง ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ก็ยังมีปัญหาขาดแคลนงบประมาณและกำลังคนอยู่นะครับ

ที่นี้ผมก็อยากจะเรียนว่าคุณธรรม จริยธรรม มันเป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะเป็น นามธรรมนะครับ เลยอยากให้ยกตัวอย่างเรื่องการศึกษา ท่านจะเอาวัน ไชซ์ ฟิตส์ ออล (One size fits all) ทุกประเภทนี้มันจะลำบากไหม แล้วที่ท่านรองประธานท่านบอกว่า หน่วยงานนี้ ทำหน้าที่ ส่งเสริม ไม่ได้ ทำหน้าที่ ตรวจสอบไปตัดสินนี้ แต่ ถ้าท่านไปดู ในร่างพระราชกฤษฎีกาที่ท่านนำเสนอมาแนบท้าย ที่ท่านแก้มาตรา ๗ (๕) อันนี้ก็คือพัฒนาเกณฑ์ ก็โอเค (Okay) แต่ในมาตราที่เพิ่มอำนาจของศูนย์และเพิ่มอำนาจของคณะกรรมการ มันเป็นเรื่องชัดเจนเลยว่าตรวจประเมินและรับรององค์กรคุณธรรม อนุมัติผลการตรวจ

๑๓๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ศิริวรรณ ๖๖/๒

ประเมิน เพราะฉะนั้นที่ท่านบอกว่าท่านจะส่งเสริมคงไม่ใช่ครับ ท่านจะไปตัดสินใจและตรวจเขาด้วย เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมเป็นห่วงก็คือว่าท่านควรจะมีการบูรณาการก่อนที่จะไปทำเรื่องนี้จะให้อำนาจกับศูนย์คุณธรรมไปทำนี้ ท่านน่าจะได้รับการปรึกษากับ ป.ป.ช. น่าจะได้รับการปรึกษากับ ก.พ.ร. น่าจะได้รับการปรึกษากับ ก.พ. ก่อนว่างานจะอย่างไรถึงจะเป็นประโยชน์กับประเทศ ไม่เช่นนั้นมันก็จะเหมือนไปเพิ่มกำลังคน กำลังงบประมาณเข้ากับหน่วยงานกลาง แต่ไม่เพิ่มกำลังคน กำลังงบประมาณกับหน่วยงานที่ควรจะต้องพัฒนาเรื่องความโปร่งใส จริยธรรมนะครับ อันนี้เป็นเรื่องของ การให้ความสำคัญนะครับ

เพราะฉะนั้นผมก็คิดว่าหัวข้อนี้เป็นหัวข้อที่ดี ผมไม่ใช่จะไม่สนับสนุนครับ แต่วิธีการต่างหากละครับ เพราะฉะนั้นผมเองก็ยังสองจิตสองใจนะครับว่าอยากจะขอให้ท่านคือผมนี่ตอนรับราชการก็เป็นซีซีโอ (CCO) ของหน่วยงาน ทำเรื่องพีเอ็มคิวเอ (PMQA) มาเป็นเวลาหลายปีเลย อันนี้ก็จะเป็นอย่างอื่นหนึ่งคล้าย ๆ กับพีเอ็มคิวเอ (PMQA) คือพับบลิคแมเนจเมนต์ ควอลิตี้ อะวอร์ด (Public Management Quality Award) นะครับ ท่านที่ยกเอาเกณฑ์ของมัลคอล์ม บัลดริจ เนชั่นแนล ควอลิตี้ อะวอร์ด (Malcolm Baldrige National Quality Award) จากสหรัฐอเมริกา เกณฑ์มัลคอล์ม บัลดริจ (Malcolm Baldrige) มันเป็นเกณฑ์จัดการคุณภาพการบริหารจัดการ ซึ่งรวมหลายมิติและเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ของเขาเท่านั้นนะครับ เพราะฉะนั้นผมอยากจะฝากท่านกรรมการพิจารณาฝากผ่านท่านประธานไปว่าขอให้ถึงเรื่องของประเมินผลคุณภาพการศึกษาที่กรรมการการศึกษาได้นำเสนอเราเมื่อต้นปีบอกแล้วว่ามันไม่เวิร์ก (Work) มันล้มเหลว แล้วในที่สุดก็ต้องชะลอออกไปเพราะว่าเป็นรูปต้นไม้แล้วก็เอาสัตว์ทุกชนิดให้ทดสอบว่าปีต้นไม้ถึงยอด ช้างก็ปีนไม้ไม่ได้ครับ

อันนี้ก็อยากจะฝากว่าก่อนที่ท่านจะไปแก้พระราชกฤษฎีกาตามที่ท่านเสนอนี้ ควรจะได้หารือกับหน่วยงานที่เขาทำเรื่องนี้มาเป็นเวลากว่า ๑๐ ปีแล้ว แล้วบูรณาการกัน ให้มันเป็นพลังจะเหมาะสมกว่า แล้วก็ที่ท่านบอกว่าท่านทำแต่เรื่องส่งเสริม มิได้ไปทำเรื่อง ตัดสิน ตรวจสอบ อนุมัติ แต่ในร่างพระราชกฤษฎีกาที่ท่านนำเสนอนี้มันไม่ใช่ นะครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปเชิญ พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ประธานกรรมการบริหาร สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมการธิการ ยกร่างรัฐธรรมนูญ อดีตสมาชิกวุฒิสภาค่ะ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศที่เคารพ กระผม พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช สมาชิกสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ ขอขอบคุณท่านประธานที่ได้ให้โอกาสในการอภิปรายให้ความเห็น ในเรื่องการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง ศูนย์คุณธรรมซึ่งเป็นองค์การมหาชนฉบับแก้ไขที่ได้แนบมาด้วย ในวาระปฏิรูปนี้เท่าที่ฟัง ท่านกรรมการชี้แจงก็คงจะพูดถึงในหลาย ๆ คำนิยามศัพท์ไม่ว่าจะเป็นคุณธรรม เป็นจริยธรรม เป็นธรรมาภิบาลหรือเป็นบรรษัทภิบาล ซึ่งแต่ละเรื่องมีเกณฑ์มีความหมาย ที่แตกต่างกัน เหมือนอย่างในส่วนของการมีธรรมาภิบาลในการนำหน่วยในการบริหารงาน ของภาครัฐหรือการมีบรรษัทภิบาลที่เรียกว่าซีจี (CG) ของภาคเอกชน ซึ่งก็มีหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ปัจจุบันนี้หลายหน่วยงานที่ได้พยายามทำเกณฑ์ พยายามออกไปตรวจสอบ พยายามออกไปหาแนวทางในการประเมินแล้วก็มีอินเซนทิฟ (Incentive) โดยการให้รางวัล เป็นรางวัลประจำปีให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนนะครับ หรือแม้จะล่าสุด ที่เราเห็น ป.ป.ช. ทำก็มีดัชนีของธรรมาภิบาลที่ได้จัดทำขึ้นเป็นครั้งแรก ผมเองอยากจะมอง ในประเด็นเรื่องของจริยธรรมเป็นหลัก เรื่องอื่น ๆ ท่านครุจิต ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านก็ได้พูด ไปบ้างแล้ว ในส่วนของจริยธรรมนี้ผมมองว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งของบุคคลสาธารณะ ของบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ของบ้านเมือง ถ้ามีจริยธรรมแล้วอย่างอื่นมันแทบจะตามมาเอง แต่ถ้ามีอย่างอื่นแล้วก็อาจจะไม่มีจริยธรรมก็ยิ่งได้ เพราะจริยธรรมมันเป็นเรื่องของตัวบุคคล เรื่องของสำนึก เรื่องของความคิดความอ่านที่ถ้าหากมีแล้วมันก็จะทำให้ทุกอย่างมันดำเนินไป

๑๓๕

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ฉันทา ๖๗/๒

อย่างมีหลัก มีเกณฑ์ มีศีล มีธรรม ผมอยากจะมองไปในคอนเทกซ์ (Context) ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งหลายท่านอาจจะยังไม่ได้สังเกต รัฐธรรมนูญถ้าเราถอยหลังไปรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ คือฉบับหลังสุดก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองหรือการยึดอำนาจ ได้พูดถึงเรื่อง จริยธรรมไว้ชัดเจน ในมาตรา ๒๗๙ รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ได้บัญญัติว่า มาตรฐานจริยธรรม ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท คือครอบคลุมทุกคนเลย ๓,๐๐๐,๐๐๐-๔,๐๐๐,๐๐๐ คนที่ทำงานให้กับรัฐ ยังรวมไปถึง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกคนด้วยให้เป็นไปตามจริยธรรมที่กำหนดขึ้น ซึ่งมีกลไกและการบังคับใช้และขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำนั้น ๆ คือตั้งแต่ ภาคทัณฑ์ ลงทัณฑ์ ไปจนถึงกระทั่งถอดถอนออกจากตำแหน่ง ให้ออกจากตำแหน่งถ้าเป็น ข้าราชการ เป็นต้นนะครับ นั่นคือผู้ที่ฝ่าฝืนจริยธรรมที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ โดยได้กล่าวไว้ว่าในวรรคสองการฝ่าฝืนให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน รายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องแล้วแต่ว่าผู้กระทำผิด อยู่ตรงส่วนไหน และถ้าเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรงให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการเป็นเหตุแห่งการถอดถอน ซึ่งก็จะถอดถอน ผ่านวุฒิสภามาตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ โดยใช้มาตรา ๒๗๐

ในมาตรา ๒๘๐ คือมาตราถัดไปกำหนดไว้ชัดเจนว่าให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ ที่ผมอ่านไปเมื่อสักครู่นี้ และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามจริยธรรม ให้มีการตรวจสอบแล้วก็รายงานผล รวมทั้งสอบสวน ได้สอบสวนได้ด้วย หากมีการฝ่าฝืนจริยธรรม นี่คือรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ในมาตรา ๒๔๔ ก็ยังได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าที่ผมได้กล่าวมาทั้ง ๒ มาตรานั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินให้ดำเนินการ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินในยุคนั้นก็ได้นำดำเนินการในการออกไปตรวจสอบการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงาน ไปอบรมให้แนวทางในการประพฤติตนตามแนวทางจริยธรรม แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับที่จะมีผลบังคับใช้ในปลายปีนี้ที่ผ่านประชามติ จะเห็นว่าสิ่งที่ผมได้กล่าวไปทั้งหมดไม่ได้อยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็โดยเหตุที่ว่าในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยึดหลักอันหนึ่งคือให้สั้นกว่าที่ผ่านมา ให้กระชับ และอะไรที่ปฏิบัติอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องนำมาบัญญัติไว้อีกในรัฐธรรมนูญ มีหลายเรื่องครับไม่ใช่เฉพาะเรื่องนี้ซึ่งผมสามารถยกตัวอย่างได้ ที่หลาย ๆ เรื่องไม่ได้บัญญัติไว้แต่มีใช้หมายความว่าจะมีได้มีผลบังคับใช้ต่อประชาชน ในรัฐธรรมนูญฉบับที่จะประกาศใช้มีบัญญัติไว้ในเรื่องของจริยธรรมอยู่ในมาตรา ๒๑๙ เขียนว่าให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้น ใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวต้องครอบคลุมถึงการรักษาเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติและต้องระบุให้ชัดแจ้งด้วยว่าการฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมใดมีลักษณะร้ายแรง จากวรรคสองในการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งให้รับฟังความคิดเห็นของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีประกอบด้วย และเมื่อประกาศใช้บังคับแล้วให้ไปใช้บังคับแก่บุตรนี้ นะครับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาและคณะรัฐมนตรีด้วย จะเห็นว่าในมาตรา ๒๑๙ ของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้พูดถึงจริยธรรมที่จะร่างขึ้นโดยศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระกลับบังคับใช้กับคนจำนวนหนึ่งเท่านั้น คือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเอง

๑๓๗

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

กนกวรรณ ๖๘/๒

คือกรรมการในองค์กรอิสระ ๔-๕ องค์กรแล้วก็คณะรัฐมนตรี ส.ส. ส.ว. เท่านั้น ไม่พูดถึง การบังคับใช้จริยธรรมกับข้าราชการ ไม่พูดถึงการบังคับใช้จริยธรรมกับสมาชิกสภาท้องถิ่น ต่าง ๆ หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น ๆ เลย ก็จึงเป็นจุดหนึ่งที่จะเห็นได้ ในความแตกต่างระหว่างรัฐธรรมนูญปีที่จะประกาศใช้กับปี ๒๕๕๐ ในกรณีที่เกี่ยวข้อง การบัญญัติเรื่องจริยธรรม ประเด็นของผมก็คือว่าในเมื่อรัฐธรรมนูญที่จะมีผลบังคับใช้ ไม่ได้พูดถึง จะพูดถึงประเด็นจริยธรรม การฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรงให้ ป.ป.ช. ยื่นฟ้อง ต่อศาลฎีกาเพื่อถอดถอน เพราะในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะไม่มีการถอดถอนบุคคลใด ในวุฒิสภาอีกต่อไป รวมถึงกรณีของการฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรงนั้นให้ ป.ป.ช. ดำเนินการสอบสวนแล้วก็ฟ้องร้องต่อศาลฎีกา เพราะฉะนั้นตรงนี้จึงเป็นจุดหนึ่งที่ผมคิดว่า ยังเป็นช่องที่เราควรจะได้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมที่เป็นมาตรฐานที่สามารถ นำไปอ้างอิงหรือใช้ในส่วนงานราชการต่าง ๆ ของประเทศซึ่งมีคนตั้งเกือบ ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน หรือมากกว่านั้นที่รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดไว้ ผมจึงสนับสนุนในการที่จะให้มีการยกร่าง หรือการแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม ซึ่งเป็นองค์การมหาชน ให้ดำเนินการในเรื่องนี้ตามที่กรรมาธิการได้เสนอมาใน ๓ มาตราหลัก ตั้งแต่การจัดทำเกณฑ์ การตรวจประเมินรับรองคุณธรรมแล้วก็การกำหนดทิศทางต่าง ๆ -----

แต่เขาไม่ได้ไปดำเนินการสอบสวนหรือลงโทษ เขาเพียงแต่กำหนดเกณฑ์ เขาเพียงแต่ตรวจสอบต่าง ๆ ให้ความทุกอย่างเป็นไปตามมาตรฐานนะครับ เช่นเดียวกับที่ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการมาในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมก็คิดว่าน่าจะพอรับได้นะครับ เพื่อที่จะให้มีมาตรฐานในด้านจริยธรรม ซึ่งถึงแม้ทุกหน่วยจะมีอยู่แล้วแต่ในอนาคตพัฒนาการจะเปลี่ยนไปเพราะไม่มีผู้ที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายดำเนินการแล้ว เพราะองค์การมหาชนถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีกฎหมายรับรองว่าจะจัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาหรือโดยพระราชบัญญัติก็แล้วแต่ ก็สามารถที่จะบังคับใช้หรือสามารถดำเนินการให้เกิดประสิทธิผลหรือเป็นไปตามกฎหมายได้ ก็จึงขอกราบเรียนผ่านท่านประธานไปยังกรรมการธิการว่าการดำเนินการในเรื่องนี้ก็สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่จะประกาศใช้แล้วก็น่าจะทำให้มีหน่วยงานมาดูแลรับผิดชอบเรื่องกำหนดมาตรฐานในด้านจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอยู่มากมายในบ้านเราครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปนะคะเรียนเชิญท่านนิกร จำนง อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมค่ะ

นายนิกร จำนง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นิกร จำนง สมาชิก สปท. ลำดับที่ ๗๙ ต่อรายงานการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาตินะครับ พร้อมกับร่างพระราชกฤษฎีกาตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของกรรมการธิการด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม

ประเด็นแรกผมดีใจที่กรรมการธิการชุดนี้ได้ทำเรื่องนี้ เพราะว่าตอนที่เราสรุปผมเป็นกรรมการข้อบังคับด้วย อย่างที่สรุปว่าเนื่องจากประเด็นเรามีเยอะ ดังนั้นสุดท้ายเราก็ต้องรวมเอางานหลายด้านมากมาอยู่ในกรรมการชุดนี้ แล้วด้วยความกังวลมากกว่าแล้วชุดนี้จะทำอะไรกันบ้าง อย่างไรก็ตาม เพราะว่าารวมกันอยู่นี้คือด้านอื่น ๆ ตามรัฐธรรมนูญนั่นเอง ไม่กล้าที่จะเขียนอย่างอื่น แล้วส่วนใหญ่เท่าที่ผ่านมาจะเน้นเรื่องกีฬาเป็นหลัก ขณะนี้ก็มีเรื่องคุณธรรม จริยธรรมขึ้นมาที่ค่อนข้างชัดเจนนะครับ ศิลปะผมยังไม่เห็น ก็ยังรออยู่ว่าก่อนที่จะปิดเนื่องจากว่าเป็นกรรมการในการยกร่างด้วยด้วยความเป็นห่วงเรื่องนี้ก็ถ้าได้เห็นครบผมคิดว่าในฐานะเป็นผู้ร่วมร่างอยู่ด้วยก็จะดีใจมากกว่าจะได้ครบทุกด้าน เพราะว่า เป็นกังวลกลัวว่าจะไม่ครบนะครับ เรื่องนี้ก็ ๒ เรื่องแล้ว คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งจริง ๆ แล้ว

๑๓๙

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

สวรรยา ๖๙/๒

มีวัฒนธรรมเข้าไปรวมอยู่ด้วยนะครับ เป็นวัฒนธรรมองค์กรนั่นเอง ก็ใน ๓ ส่วนนี้เองนะครับ ฉะนั้นภาพรวมผมเห็นด้วยกับข้อเสนอนะครับ เกี่ยวกับการตั้งมาตรฐานกลางระดับชาติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่จะมีขึ้นในการตรวจประเมิน โดยเฉพาะการประกาศเกียรติคุณ เพราะว่าปัญหาเรื่องนี้เราไม่ค่อยได้ดูแลกันมากนักเราก็ปล่อยกันมาแล้วก็เลยตามเลยมา การได้มาเริ่มต้นได้ดำเนินการกันอย่างเอาจริงเอาจังในทุกมิติเป็นเรื่องที่ดีมากนะครับ ด้านรายละเอียดที่ผมมีความเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดที่ท่านเสนอมาคุณธรรม จริยธรรมที่ท่านเน้นมาเป็นของรัฐ ของหน่วยราชการ ตรงนี้เป็นเรื่องการบริหารการปฏิบัติราชการนะครับ เรื่องปัญหาคุณธรรมของทางด้านภาคเอกชน ผมจะลองดูแต่ว่าอย่างไรที่เรียนแล้วเมื่อไหร่ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ละเอียดมากแล้วซับซ้อนมากครับ ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำ บางทีการที่เราจะออกเป็นกฎหมาย ออกเป็นหน่วยงานขึ้นมาแล้วก็กำหนดเส้นขึ้นมาที่ท่านสมาชิกบางท่านได้กล่าวแล้วว่าบางทีเส้นเดียวกันมันใช้แต่ละเรื่องไม่ได้ มันต้องต่างกันไป การวัดมาตรฐานวัดบางทีบางอย่างเป็นของเหลว บางอย่างเป็นของแข็ง บางอย่างเป็นเหมือนอากาศ จะวัดกันอย่างไรนะครับ เราใช้เครื่องมือในการวัดอย่างเดียวกันไม่ได้นะครับ ปัญหาที่สั่งสม ผมจะลองดูเรื่องภาคราชการแล้วก็องค์กรภาคอื่นของรัฐ ของรัฐนะครับ ปัญหาที่จะมีหนัก ๆ ก็ในส่วนนี้จะเป็น ๒-๓ ประเด็น ประเด็นของรัฐก็คือว่าในส่วนนี้ก็คงจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นราชการ จริง ๆ แล้วคำเราถือว่าข้าราชการเป็นเจ้านายนะครับ -----

จริง ๆ แล้วข้าราชการเป็นพับบลิคเซอร์แวนต์ (Public Servant) เป็นคนรับใช้ ไม่ใช่เจ้านาย เป็นผู้รับใช้ประชาชนเสียมากกว่า ตรงนี้ความที่เราไปยึดถืออาจจะเป็นเรื่องดั้งเดิมมันตั้งแต่สมัยสุโขทัยต่อเนื่องมา ก็กลายเป็นว่าการเป็นเจ้าคนนายคน เพราะฉะนั้นจริยธรรมมี ๒ มิติ ก็คือว่าในองค์กรกันเองการแต่งตั้งโยกย้ายอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ลักษณะของระบบคุณธรรม การไม่เป็นไปตามคุณธรรมนี้ก็ถือว่าไม่มีจริยธรรม ไม่มีคุณธรรมแล้ว นี่เป็นเรื่องของการแต่งตั้งโยกย้าย ความเหมาะสม คนนี้อยู่มาความเหมาะสมอย่างหนึ่ง ตรงนี้มีปัญหาตลอด ไม่ว่าจะในระบบไหน ตรงนี้ยังเป็นเรื่องที่จะวัดกันอย่างไร ระบบที่เราวัดกันขณะนี้ก็คือให้มีการร้องเรียนได้ มีอะไรได้ มีการดำเนินการ แต่สาระสำคัญเหมือนคอยจับผิด แต่ว่าการแต่งตั้ง การส่งเสริม คล้าย ๆ ว่าการแต่งตั้งควรจะมีระบบ อย่าเอาพาโทรเนจ (Patronage) มาใช้ ให้ใช้ระบบคุณธรรมตรงนี้ ตรงนี้จะเป็นเรื่องจริยธรรมที่สำคัญ และมันจะส่งผลต่อไปยังขวัญกำลังใจ ทีนี้มันส่งต่อไปอะไร มันก็ส่งต่อไปถึงว่าเป็นคุณธรรมหรือเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ในการรับใช้ประชาชน ถ้าไม่มีขวัญกำลังใจตรงนี้งานที่ออกมาก็มีปัญหาต่อเนื่องไปอีก เลยทำให้เกิดไปมีปัญหา ตรงนี้มันเป็นเหมือนโดมิโน (Domino) เคลื่อนทับกันไป ๆ เงื่อนจะอยู่ตรงไหน เงื่อนก็ไม่ได้หมายความว่าอยู่ มันอยู่ที่การโอเรียนเทชัน (Orientation) การอบรม การให้ใจเข้าไปตรงนี้ ผมอยากจะเรียนว่าส่วนนี้จะเป็นส่วนสำคัญต่อการบริการประชาชน ผมยกตัวอย่างบางอย่างให้ท่านได้รับฟังนะครับท่านประธานว่าผมมีส่วนเกี่ยวข้อง ลองดูสิว่า ตรงนี้คืออะไร ปัญหาของระบบราชการ วัฒนธรรมขององค์กรเขาจะต้องรู้ไหมว่าเขาคืออะไร ผมเรียนว่าผมเข้าไปอยู่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปช่วยที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อยู่พักหนึ่ง ๓-๔ ปี ทำให้เห็นบางอย่าง ผมมีหลักคิดอยู่ว่ากระทรวงไหนเป็นไม่เหมือนกัน หลักคิดของแต่ละกระทรวงหัวใจอยู่ที่ไหนไม่เหมือนกัน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอะไร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผมเคยคุยกับข้าราชการตอนที่ประชุมว่า ผมเชื่อว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หัวใจอยู่ที่ปี่เลี้ยง เหตุผลเพราะอะไร เพราะว่ากลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มลูกค้าของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเกษตรกรที่ลำบาก เพราะเขาช่วยตัวเองไม่ได้ ทีนี้เราเป็นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เราเป็นกระทรวงปี่เลี้ยง เพราะฉะนั้น ความเป็นกระทรวงปี่เลี้ยงหมายถึงเป็นแคร์เทกเกอร์ (Caretaker) คอยดูแลเขา คุณธรรมของเราคืออะไร ก็คุณธรรมของปี่เลี้ยงอย่างไร คุณธรรมว่าเราจะต้องดูแลคนที่อ่อนแออย่างไร เขานี้จนก็จน ความรู้ก็ไม่มี เขาจะไปรู้อย่างไรเรื่องการตลาดจะเป็นอย่างไร

บางทีเราไปส่งเสริมเขาให้ปลูกสน บอกว่าปลูกสนสีจะได้ทำเสาเข็ม ขณะนี้เขาปิดป่าแล้ว
 ทำไปทำมากกลายเป็นว่ามีการคิดเสาเข็มหกเหลี่ยมกลวงออกมา พวกปลูกสนตายหมด
 และเราก็บอกกับตัวเองว่าเหมื่อนน่าเลย ไปอย่างนั้นไม่ได้ ความรับผิดชอบ ความเสียหาย
 อยู่กับเขา มะม่วงหิมพานต์ก็ดี ลักษณะที่ไม่ชัดเจนไปส่งเสริม คือเหมือนเอาอาหารให้คนที่
 เราเลี้ยงได้บริโภค ถ้าอาหารไม่ดีมันเสาะท้องทำให้เขามีปัญหาเราจะรับผิดชอบไหม อีกอย่างหนึ่ง
 เราจะเห็นว่าเกษตรกรเขาร้องบ่อย ถ้าเราเป็นพี่เลี้ยงเราเป็อเด็กที่ร้องบ่อยไม่ได้ เพราะว่า
 เขาลำบาก เขาปวดท้อง เขามีปัญหา เขาจะร้อง สิ้นค้ำเขามีปัญหา นี่น้ำเราจะปล่อยน้ำ
 เข้านาเขา จะไปจ่ายเขา ๕,๕๐๐ บาท ทุ่งบางบาลตอนนี้จะคุ้มไหม อะไรไหม เขาก็ร้องมา
 เขาจะเกี่ยวข้าวอยู่แล้ว สิ่งเหล่านี้เองที่จะต้องดูแล เพราะฉะนั้นความเป็นแคร์เทกเกอร์
 (Caretaker) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มันละวางไม่ได้ บ่นไม่ได้ และที่สำคัญจะต้อง
 แข็งแรง คนที่ไม่แข็งแรงเราจะอุ้มบุคคลที่เราช่วยเหลือได้อย่างไร เราจะเป็นแคร์เทกเกอร์
 (Caretaker) เป็นผู้ดูแลได้อย่างไร เพราะฉะนั้นการมีความรู้ในเรื่องการตลาด ในเรื่อง
 การเพาะปลูกของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นี่คือคุณธรรมและจริยธรรมของกระทรวงนี้
 ไม่เหมือนกับตรงอื่น ผมเคยดูแลกระทรวงคมนาคมมา ผมเคยพูดกับข้าราชการตรงนั้นว่า
 กระทรวงคมนาคมท่านรู้ไหมว่าเราคืออะไร เราคือผู้ให้บริการ เราต้องมีเซอร์วิส (Service)
 เพราะว่าอะไร เพราะว่าคนที่เขาเดินทางได้ไม่เหมือนกลุ่มเมื่อกี้ คนที่เขาเดินทางได้เขาช่วย
 ตัวเองได้ระดับหนึ่ง เราอำนวยความสะดวกให้เขา คอยดูแลเขา เพราะฉะนั้นเป้าหมายของ
 เราไม่ว่าบก อากาศ น้ำ เราต้องดูแลเรื่องความปลอดภัย สะดวกและปลอดภัย ผมดูแลเรื่อง
 ขนส่งทางบก ผมอยากจะเรียนว่าผมได้เข้าไปดูที่ขนส่งทางบก ผมยกตัวอย่างว่าเราจะสร้าง
 ประเด็นนี้ได้อย่างไร มันเป็นเรื่องที่ว่าไม่ใช่เราไปขีดเส้นแล้วให้เขาผ่าน แต่ว่าการส่งเสริม
 เราจะใส่ปุ๋ยอะไรให้เขาออก -----

ผมนี้เชื่อในระบบราชการในคนที่เข้าราชการว่าเขามีความดีในตัว ผมไม่ได้คิดว่าข้าราชการนี้ เขามีความชั่วร้ายและเราไปถักทอตาข่ายเพื่อมาดักความชั่วร้าย ไม่ใช่เลย เขามีความดี อยู่ในตัวทุกคน มีเซอร์วิสมายด์ (Service Mind) สำหรับประชาชนทุกคน แต่ว่าปัญหาก็คือว่า เขาจะทำอะไร ทำอย่างไร แล้วทำไมจะต้องทำ สิ่งเหล่านี้มันเป็นการสร้าง ไม่ใช่ไปวางตาข่ายดัก หรือขีดเส้นให้เขาข้ามไม่พ้น ผมเรียนว่าผมถามที่ขนส่งทางบกที่ผมเคยดูแลเขา ๓ ปีว่า รถที่จอดรอบอาคารที่ว่าไปต่อทะเบียนนี้รถใคร เขาก็บอกว่ารถพวกข้าราชการนี้แหละครับ ผมบอกว่าเรามีที่จอดรถใช้ไหม เราเอารถของท่านนี้ขึ้นไปจอดข้างบน ฝนตกก็ไม่โดน แดดก็ไม่โดน ตรงนี้บริเวณที่เรามาต่อทะเบียนนี้ ถ้าเราปล่อยให้ว่างและประชาชนที่เขามาต่อทะเบียน มาจอดนี้ เขาจอดเสร็จแล้วเขาต่อทะเบียนเสร็จเขาก็ไป ๆ จุดหนึ่งได้ ๑๐ คัน ๑๐๐ ที่ได้เท่าไร เป็นพันคันต่อวัน มันเทิร์นโอเวอร์ (Turnover) มันเทิร์นอะราวด์ (Turnaround) ไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นเบื้องต้นก็คือว่าเซอร์วิสมายด์ (Service Mind) ที่ทำให้เกิด ผมบอกเขาว่า เรามีหน้าที่ ท่านสังเกตไหมในช่วงปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ ขนส่งทางบกไม่มีใครกลับบ้าน เราตกลงกันอย่างไร เราตกลงกันว่าผมเคยเล่าให้เขาฟังว่า วันเด็กนี้เด็กทุกคนไปเที่ยววันเด็ก ลูกของครูก็อยากจะเที่ยววันเด็ก แต่ถ้าหากว่าครูไปดูแลลูกตัวเองเอาไปเที่ยววันเด็กนี้ จะไม่มีใครดูแลเด็กอื่น ๆ เพราะฉะนั้นจำเป็นที่ว่าคุณที่เป็นครูในวันเด็กนี้ต้องละวางเอาลูก ไปอยู่กับตัวแต่ต้องไปดูแลเด็กอื่น คุณเป็นขนส่งก็เหมือนกัน เรามีเวลาบริการประชาชนปีหนึ่ง ๒ ครั้ง ปีใหม่ครั้งหนึ่งที่เขามีปัญหามากกลับบ้าน สงกรานต์ครั้งหนึ่ง เพราะฉะนั้นเราตกลงกันว่าเราจะไม่มีหยุดช่วงนี้เป็นมาจนถึงปัจจุบัน หมายความว่าช่วงปีใหม่กับสงกรานต์ท่านไปดูแล ขนส่งไม่มีใครหยุดงานทุกคน เป็นหลักการเราตกลงกันมา ที่นี้รัฐมนตรีทำอะไร ผมเองใน ๗ วันเหมือนกัน ๔ วันแรกอยู่จนถึงตีสองที่ขนส่งหมอขีดคอยส่งประชาชนกลับบ้าน เราก็ต้องเป็นต้นแบบ เขาต้องมีต้นแบบให้ดูแล้วที่เหลือ ๓ วันนี่ไปรับประชาชนกลับ หมายความว่า ครบ ๗ วันคุณจะไปประเทศไหนก็เชิญ แต่ใน ๗ วันนี่ห้ามหยุด ห้ามขาด เพราะฉะนั้น ความรู้สึกในการเป็นเซอร์วิสมายด์ (Service Mind) สำหรับดูแลประชาชนมันก็ค่อยมากขึ้น ๆ ผมเรียนว่าอย่างนี้ครับ ขนส่งทางบกพูดไปถึงตอนนี้เลย ๑๔ ปีแล้วตั้งแต่ที่ผมออกมา ปีแรกก็ได้รางวัลบริการประชาชนจาก ก.พ. ที่ท่านพูดถึงเมื่อกี้ ก.พ.ร. เป็นคนให้รางวัล เขาได้รางวัลชนะเลิศปีหนึ่ง ๘ รางวัล ๙ รางวัล ปีที่ ๑๔ คือปีนี้ ๕ รางวัลชนะเพื่อนตลอด เป็นมา ๑๔ ปีแล้วท่านประธาน คำถามก็คือว่าแล้วผมอยู่ที่นั่นหรือเปล่า ไม่ได้อยู่ แต่ว่าเรา

ตกลงกันตอนนั้นว่าถ้ายางวัลหรือเหรียญรางวัลที่ได้ให้ทำเป็นจำลองส่งไปที่ขนส่งทุกจังหวัด ทุกคนจะรู้ว่ารางวัลนี้เราได้มาจากพวกเรา สุดท้ายขณะนี้วัฒนธรรมในการดูแลประชาชนนี้ วันที่ ๑๑ เป็นวันเกิดของเขาต้องคิดโครงการอะไรที่บริการประชาชนได้ ๑ ในวันเกิดคือ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ก่อนวันสมเด็จ ๑ วัน คือต้องมีของขวัญให้ประชาชน ไม่ใช่รอของขวัญ มันกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร ไม่อย่างนั้นใครจะมาดูแลตรงนี้เขาก็ทำตรงนี้ ไม่มีใครเคยชนะเขา ปีนี้ได้รางวัลพิเศษมาอีก ท่านอธิบดีเพิ่งส่งมาให้ผมดูเมื่อกี้ว่าเป็นรางวัลที่ได้มาจากท่าน รางวัลพิเศษในการเป็นคอมเมอร์เชียล อีซี คอนแทคต์ (Commercial Easy Contact) ได้มาจาก ของ ก.พ.ร. เหมือนกันเป็นปีที่ ๑๔ เป็นรางวัลใหม่ในปีนี้ได้รางวัลมาอีก เคยส่งไปแข่งที่ ยูเอ็น (UN) ก็เคย ระดับโลกก็เคย

ประเด็นที่สำคัญก็คือว่าระบบราชการนี้เราจะสร้างให้เขามีวัฒนธรรมองค์กร เป็นแบบนี้ได้อย่างไร เช่น ในการวัดใช้ แต่ว่าจะทำได้อย่างไร ผมพูดต่อไปอีกนิดเดียว ท่านประธานเป็นเรื่องที่คงไม่มีใครพูดกันหรอก แต่ผมจะพูดวันนี้ ขอเวลาท่านประธานนิด เรื่องพวกผม นักการเมือง จริยธรรมอยู่ที่ไหน ผมจำไม่ได้แล้ว ผมก็อยู่การเมืองมา ๓๐ ปีแล้ว เมื่อยังหนุ่ม ๆ อยู่มาก เราก็ไปคุยกัน มีความคิดนักการเมืองหนุ่มว่าอยากจะสร้าง พรรคการเมืองขึ้นมาสักพรรค ไม่เกิน ๕-๗ นาทีครับท่านประธาน เขาก็คิดกัน ผมพูดให้ฟังก็ได้ จากพรรคประชาธิปไตย แล้วก็มีการคุยกันที่โรงแรมแห่งหนึ่งในนั้นก็มีการคุยกันหลายคนพวกเรานุ่ม ๆ อยู่คุยกันว่าเราไม่เอาแล้ว เราจะสร้างพรรคการเมืองใหม่ คนหนุ่ม ๆ นักการเมืองที่ดี

ผมก็พูดแย้งขึ้นมา ผมบอกว่ามันก็ดูดีนะ แต่ผมเชื่อว่านักการเมืองที่ดีไม่ต้องสร้าง เพราะมีอยู่แล้ว ผมยังจำคำผมได้ แต่ว่ามีอยู่ ๒-๓ ประเด็นต้องพิจารณา คือ ๑. คนที่จะเป็นนักการเมืองที่ดีได้ คนจนเป็นไม่ได้ เหตุผลเพราะว่าเขาไม่มีโอกาสที่จะก้าวขึ้นไปสู่พีระมิดแห่งนี้ หมายความว่าไม่มีโอกาสได้เป็นก็เลยเป็นไม่ได้ คนที่รวยมาก ๆ ก็เป็นไม่ได้ เพราะเขามีโอกาสมาก แต่เขาไม่เข้าใจว่าประชาชนอยู่กันอย่างไร มีปัญหาอะไรเขาไม่เข้าใจ ก็เป็นไม่ได้ เพราะฉะนั้นนักการเมืองที่ดีก็จะเหมาะสมก็คือว่าคนที่มาจากคนชั้นกลาง มีการศึกษา มีไฟในใจเข้ามาเป็น แต่พอมาเป็นแล้วระบบการเมืองเป็นอย่างไร ผมพูดในวันนั้นบอกว่าผมยังเชื่อจนถึงปัจจุบันที่เราพยายามจะถักทอ หมายถึงตาข่ายคอยดักนักการเมือง ลงโทษให้ตลอดชีวิตไป แต่ประเด็นในการสร้างมีใครคิดกันบ้าง ผมเรียนท่านประธานว่าเวลาเข้ามาเป็น เดิมการยื่นอยู่คือมาเป็นนักการเมือง เป็น ส.ส. ง่าย มาเป็นยาก แต่ที่ยากกว่าคือรักษาไว้ ความสำเร็จเป็นแบบนี้เสมอ ท่านประธานเชื่อไหมว่าแรก ๆ สมัยโน้นเรามาแล้วบางคนก็เป็นคนขยันคือทำงาน ชาวบ้านมีปัญหาเดือดร้อนเรื่องถนน เรื่องสะพาน ผมไปทำถนนเยอะแยะ ตอนนั้นมึงบพัฒนา ส.ส. เราก็ไปช่วยประชาชน ประชาชนก็น้องคนนี่ดี ส.ส. คนนี้ดี เขาก็เลือกเรากลับมา เท่ากับว่าเรายื่นอยู่ได้ เป็นนักการเมืองอยู่ได้ ดำรงอยู่ได้ สเตตัส (Status) ตรงนี้ แต่หลังจากนั้นมาจะโดยอะไรก็แล้วแต่ก็มีนักการเมืองที่ว่าไปทำเพื่อประโยชน์ คล้าย ๆ เอาแต่เข้าบ้านตัวเองบ้าง เราก็ตัดตรงนี้ไป ความเป็นนักการเมืองที่มีคุณธรรมที่สามารถยื่นอยู่ได้จริง ๆ หายไป ทีนี้เราทำอะไร เราก็พยายามอภิปราย มาออกกฎหมายอภิปรายกัน เยอะแยะไปหมด ประชาชนยังขาดความเข้าใจในเรื่องการเมือง การออกกฎหมาย ผมเรียนท่านประธานก็ได้ว่า ๑๐๐ ฉบับ กระทรวงออก ๙๐ ฉบับ ส.ส. ออกจริง ๆ ไม่ถึง ๑๐ ฉบับเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ในระบบของเรา เพราะฉะนั้นการออกกฎหมายที่จะไปอ้างเป็นผลงานว่าเราเป็นลอร์แมกเกอร์ (Lawmaker) เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นไปไม่จริง แล้วเราจะไปอ้างอะไรกับประชาชน ต่อจากนั้นเราจะมาเป็นอะไร ตรงนี้ก็หมดไม่มีประโยชน์อะไร ตอนนั้นบ ส.ส. ไม่มี การไปเสนอความเห็นที่ตรงนี้มีปัญหา ยื่นจดหมายไปผิดรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ก็ผิดแล้วจะให้เขาทำอะไร นักการเมืองไม่มีอะไรให้ทำเลย แล้วก็พอไปเลือกตั้งประชาชนก็ไม่เอาที่ผมเคยพูดแล้วก็มีเสียงเพราะเขาหวังอะไรจากนักเมืองไม่ได้ คุณธรรมตรงนี้อยู่ตรงไหน ท่านประธานที่เคารพครับ ต่ออีกนิดก็คือว่าต่อจากนั้นเราต้องทำอะไรเพื่อให้อยู่ได้ เราก็เริ่มมีปัญหา เริ่มพยายาม มีการหาเสียง ในเมื่อใช้ความดีไม่ได้ สมัยแรกเขาบอกว่าใช้เงิน

กับความดี สมัยที่ ๒ ใช้เงินกับความดี สมัยที่ ๓ ที่นี้ใช้ความดีกับเงิน เงิน เงิน แล้วเงินเดือนเท่าไร
ผมไม่ได้เรียกร้อง แต่ว่าพอเป็นแบบนี้ก็ต้องหาที่พึ่งพา ธุรกิจการเมืองมันก็เข้ามา คนที่เคยเป็นคนดี
จะเริ่มกลายเป็นพันธุ์

อีกอย่างหนึ่งในการจะอยู่ได้ ผมเรียนว่าวันนี้เรามาพูดถึงคุณธรรมตรงนี้
ให้เข้าใจกันสักนิดหนึ่ง ผมพูดเองเหมาะแล้วนะครับ เรานักการเมืองกันไว้เยอะ
เป็นนักพัฒนาที่ไม่ได้ เป็นนักออกกฎหมายก็ไม่มีผล ประชาชนไม่เห็นความสำคัญตรงนี้
สุดท้ายเป็นนักรบ หรือนักล่า กลายเป็นมาใช้ปาก คล้าย ๆ ว่าโจมตี หมายถึงว่าใช้อีกวิธี
คือเป็นนักรบในสภา การทำเช่นนั้นได้เสียงชัดเจน ประชาชนชอบนะครับ แต่สิ่งที่ทำไป
มันเริ่มสร้างความแตกแยกในประเทศมากขึ้น มากขึ้น มากขึ้น ป้าคนที่เขาชงกาแฟที่นี่
เขาเคยพูดกับผม ตอนนั้นหลายปีแล้ว เขาเกษียณไปนานแล้ว เขาบอกลูกพี่นี้ป่าแปลกใจจังเลย
เดิม ส.ส. ฝ่ายค้านกับฝ่ายรัฐบาลเขานั่งกินกาแฟด้วยกัน ตอนหลังเขาไม่เคยเข้าไปใกล้กันเลย
มันเป็นข้อสงสัยของคนที่ชงกาแฟให้เรากิน ประเด็นปัญหาคือสังคมเริ่มแตกแยกมากขึ้น
มากขึ้น มากขึ้น เพราะฉะนั้นคุณธรรมก็คือว่าการได้ออกอาวุธใหม่ การได้ฆ่าคนอื่นใหม่
หมายถึงว่าในทีเดียวกัน ผมถึงเรียนว่าท่านประธานครับเราเคยมี ขออนุญาตนิดเดียว สมัยก่อน
เรามี ส.ส. ดีเด่น สมัยก่อนการให้ที่ท่านกำลังเสนอว่าเกียรติภูมิ หรือการประกาศคุณความดี
ของนักการเมืองบ้าง -----

ให้เขาพอได้ไปอ้ากับประชาชนแทนเงินหรือแทนอะไรที่เขาทำให้ประชาชนไม่ได้ขณะนี้มันเป็นเรื่องจำเป็น เดิมเรามี ส.ส. ดีเด่น ท่านสัมพันธ์ แป้นพัฒนา เคยเป็น แล้วหลังจากนั้นก็ไม่มีอีกเลย พอมี ส.ส. บางคนทีพูดเรื่องนี้ดี มีจอมกระทุ้ ใครยื่นกระทุ้โยอะทำงานโยอะ จอมัญตติมีอยู่หลายคน เดียวนี้หายไปหมด แล้วเราก็หวังว่าให้มีคุณธรรม ให้มีความดี

ดังนั้นสุดท้ายสิ่งที่ท่านได้ทำขึ้นมาตรงนี้อาจจะเรียกว่ามันเป็นเรื่องที่ซับซ้อนเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน อาจจะต้องคิด หมายถึงหาวิธีให้ได้ แต่ผมกำลังชี้ให้เห็นด้วยว่าสร้างขึ้นมบ้างเถอะเรื่องพวกนี้ เพราะว่าสังคมเราจะสนใจแต่ความไม่ดีของคน แต่การที่คนดีแล้วเรายกย่องเราไม่ค่อยมี เพราะฉะนั้นที่ท่านสร้างขึ้นมามาผมเห็นด้วย สนับสนุนครับ กราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคนที่สอง) : ต่อไปเชิญท่านถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญคณะ

นางถวิลวดี บุรีกุล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน ถวิลวดี บุรีกุล สมาชิกหมายเลข ๖๑ ก่อนอื่นดิฉันขอขอบพระคุณคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรมของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศคณะนี้ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณธรรมของชาติ นอกจากนี้ดิฉันยังขอบคุณทางอนุกรรมการที่มาจากศูนย์คุณธรรมที่ให้ข้อมูลกับพวกเราในเรื่องของการที่จะเตรียมการเพื่อที่จะยกระดับเรื่องของคุณธรรมของสังคมไทย ในฐานะเครือข่ายของสมาชิกคุณธรรมดิฉันคงต้องสนับสนุนสิ่งที่ท่านกำลังดำเนินการอยู่ เพราะท่านมีความพยายามมานานแล้วที่จะให้เกิดสังคมแห่งคุณธรรมขึ้นมาให้ได้ ทีนี้ประเด็นก็คือท่านตั้งโจทย์ว่าทำอย่างไรถึงจะแก้ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลและองค์กรที่เป็นปัญหาของสังคมและประเทศชาติอยู่ขณะนี้ และทางออกที่ท่านเสนอก็คือการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติแล้วก็เอาเกณฑ์นี้ไปสู่การปฏิบัติ แล้วก็มีการสร้างตัวชี้วัด มีการประเมินผล มีการให้รางวัล ดิฉันเห็นด้วยว่าการให้รางวัลเป็นการสร้างอะแวย์เนส (Awareness) แต่ว่าประเด็นที่กำลังดำเนินการอยู่นี้จะนำไปสู่การแก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลและองค์กรได้อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์หรือไม่ อันนี้ก็เป็นประเด็นดิฉันก็เลยมีความคิดบางอย่างว่าเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่า

การเสริมสร้างคุณธรรมและความซื่อตรง คือดิฉันอยากจะใช้คำว่าอินเทเกริตี (Integrity) ซึ่งไม่ค่อยมีใครคำนึงถึงคำว่าอินเทเกริตี (Integrity) ดิฉันไม่ทราบว่าจะแปลว่าอะไรดีนะคะ อาจจะเป็นเรื่องของความซื่อตรงก็ได้ เพราะเราเคยมีแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ แล้วท่านก็ดูเหมือนจะลืมไปเลย ดิฉันคิดว่าศูนย์คุณธรรมอาจจะลืมแผนพัฒนาความซื่อตรงที่เคยทำกับหน่วยงานกันมาเยอะแยะแล้วก็ไปถึงไหนแล้วไม่มีการขับเคลื่อนต่อ เพราะฉะนั้น การเสริมสร้างคุณธรรมและความซื่อตรงจะมั่นใจได้ว่าประชาชนจะรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างวัฒนธรรมสังคมซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ และนอกจากนี้เป็นเรื่องของการพัฒนาทุนมนุษย์ด้วย เป็นการมองภาพรวม เพราะฉะนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะต้องพัฒนาทักษะเป็นการพัฒนาความรู้ และทัศนคติที่ก้าวหน้าในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงของสังคมเพราะว่าประเทศที่พัฒนาแล้วไม่ใช่ขึ้นกับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเน้นเทคโนโลยีเท่านั้น แต่มันเป็นเรื่องของความก้าวหน้าในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม ความรู้ ปัญญา และจิตวิญญาณ เพราะฉะนั้นทำอย่างไรถึงจะทำให้เกิดจิตวิญญาณที่จะทำให้คนขับเคลื่อนตัวเองและองค์กรของตัวเองไปสู่สังคมที่เป็นคุณธรรมได้ ดิฉันอยากจะมองไปไกลกว่าคำว่าองค์กร เพราะในที่นี่ดูเหมือนจะเน้นเรื่องของการประเมินองค์กร การพัฒนาองค์กร แต่จะทำอย่างไรให้เป็นภาพรวมของสังคมตรงนั้น ท่านได้ยกตัวอย่างของมัลคอล์ม บัลดริจ เนชันนัล ควอลิตี อะวอร์ด (Malcolm Baldrige National Quality Award) รวมทั้งเรื่องของพีเอ็มคิวเอ (PMQA) เรื่องของอะไรเยอะแยะ แต่เวลานั้นคือรางวัลแห่งคุณภาพ เป็นรางวัลของโปรดักทิวิตี (Productivity) คุณภาพมิใช่คุณธรรม มันเป็นคนละเรื่องกัน แล้วก็รางวัลเหล่านั้นก็เน้นในเรื่องของโพรเซส (Process) เน้นเรื่องโปรดักต์ (Product) เน้นเรื่องของคัสโตเมอร์ แซทิสแฟกชัน (Customer Satisfaction) อะไรเยอะแยะไปหมด แต่สิ่งที่เน้นน้อยก็คือเรื่องของคุณธรรม ดิฉันก็เลยไม่อยากที่จะให้ไปเน้นตรงนั้นเสียจนลืมนะว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ และศูนย์คุณธรรมไม่ใช่หน่วยงานไอเอสโอ (ISO) ไม่ใช่เนชันนัล อินสทิทิว ออฟ สแตนดาร์ด แอนด์ เทคโนโลยี (National Institute of Standards and Technology) ที่เรียกว่าหน่วยงานนิสต์ (NIST) -----

ที่ทำเรื่องของมัลคอล์ม บัลดริจ เนชันนัล คอวลิตี อะวอร์ด (Malcolm Baldrige National Quality Award) แต่ท่านคือศูนย์คุณธรรมซึ่งทำหน้าที่ที่ตีอยู่แล้วคือส่งเสริมเรื่องของคุณธรรมของชาติ คุณธรรมของผู้คน เพราะฉะนั้นก็ควรจะทำตรงนี้ให้เป็นผลนะคะ เพราะฉะนั้นเรื่องของโค้ด ออฟ คอนดักต์ (Code of Conduct) ที่จะต้องมีติดันเห็นด้วยว่า จะต้องมีการทำอะไรประชาชนถึงจะรู้ว่าตัวเองจะต้องตั้งตนอยู่บนความถูกต้อง ทำอย่างไรติดันยกตัวอย่างแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติมาเลเซียแล้วกันนะคะ เพราะว่าดูเหมือนจะตรงที่สุดกับสิ่งที่เรากำลังพยายามที่จะทำกันอยู่ เรามีสถาบันที่สำคัญที่ตั้งขึ้นมาเพื่อที่จะดูแลแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติมาเลเซีย ซึ่งสถาบันของเขาเป็นสถาบันดูเหมือนว่าจะมีที่เดียวในโลกหรือเปล่านะคะที่เรียกว่าเป็นไอไอเอ็ม (IIM) คืออินสทิทิว ออฟ อินเทกรีตี (Institute of Integrity) เลยของประเทศนี้ แล้วก็มีการกิจที่สำคัญในเรื่องของการเสริมสร้างความซื่อตรงในหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งในโรงเรียน ในสังคม ในภาคเอกชน ในภาคประชาสังคม แล้วก็ภาคราชการด้วย แล้วก็นอกจากนี้มีการจัดทำหลักสูตร มีเรื่องต่าง ๆ เยอะแยะเลย ซึ่งดูเหมือนจะสอดคล้องกับศูนย์คุณธรรม แต่ทำไมถึง ศูนย์คุณธรรมก็คงจะมีคนไปดูงานอยู่แล้วก็นำมาสู่การทำแผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ ซึ่งตรงนี้ติดันคิดว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมากกว่าการที่ท่านจะมาคอยไปประเมินผลเพราะว่าติดันก็มีความตื่นตัวแล้วอยู่แล้วเหมือนกันว่า ท่านอาจจะขึ้นนี้ไปว่าหน่วยงานนี้คุณธรรมต่ำ หน่วยงานนี้คุณธรรมสูง ซึ่งแต่ละคนก็คงไม่อยากจะให้ใครมาขึ้นนี้ว่าตรงนั้น ถึงแม้ว่าท่านบอกเป็นเรื่องของการสมัครใจที่จะส่งตัวเองเข้าประกวดก็คงไม่มีใครที่จะกล้าส่งตัวเองเข้าประกวดสักเท่าไร เพราะว่าเป็นเรื่องทีละเอียดอ่อนมากแล้วก็มี ความเกรงกลัว และสุดท้ายเขาก็จะขึ้นนี้กลับมาที่ท่านว่า แล้วท่านมีระดับที่ผ่านเกณฑ์มากน้อยแค่ไหนที่จะประเมินคนอื่น ซึ่งตรงนี้ก็เป็นเรื่องทีละเอียดอ่อนมาก และจะทำอย่างไรถึงจะให้มันเป็นผล เพราะฉะนั้นติดันก็อยากจะแนะนำว่า ลองไปทบทวนข้อเสนอว่าเราควรจะต้องปรับตรงไหนที่จะทำให้เรื่องของคุณธรรมมันเดินหน้าไปได้ไกลกว่าการแค่มานั่งประเมินแล้วก็ให้รางวัลกันนะคะ ขอบพระคุณคะ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากคะ มีผู้ขออภิปรายอีก ๒ ท่านนะคะ คือรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์ และท่านธานินทร์ ณะอม ค่ะ เรียนเชิญท่านรองศาสตราจารย์

แพทย์หญิงพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ อดีตวุฒิสมาชิก เรียนเชิญค่ะ

นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ : ขอบคุณท่านประธานค่ะ กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน พรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ ดิฉันอาจจะไม่ได้อภิปรายมากนักแต่ว่า
อันนี้อาจจะเป็นคำถามมากกว่านะค่ะ เพราะว่าจากการที่ท่านผู้นำเสนอได้มีการกล่าวว่
เรื่องของคุณธรรม เกณฑ์ของคุณธรรมแห่งชาติพวกนี้จะไม่ใช้สิ่งที่จะบังคับในองค์กรที่จะทำ
หน้าที่ประเมินนั้นจะไม่ใช้ประเมินชี้ผิดชี้ถูกใครต่ำกว่ามาตรฐานแต่ที่จะเป็นการที่จะให้
การสนับสนุนให้ข้อมูลให้ความรู้เพื่อที่จะให้มีการพัฒนาคุณธรรมขององค์กรนั้น ๆ ต่อไปนะค่ะ
แต่ว่าในข้อเสนอแนะที่ท่านได้เสนอแนะมาในรีพอร์ต (Report) อันนี้ท่านบอกว่าควรจะมี
การเชื่อมโยงผ่านการรับรองเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติไปใช้เป็นเงื่อนไข
ในการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อันนี้มันมีความสำคัญพอ ๆ
กับการชี้ให้เห็นว่าไม่ผ่านเกณฑ์ของการประเมิน อันนี้ดิฉันคิดว่าเราไม่อยากจะเห็นองค์กร
เรื่องของคุณธรรม เรื่องของจริยธรรม เป็นสิ่งที่ไม่มีความจำเป็น ไม่ว่าจะระดับ
สังคม ชุมชน บุคคล และกระทั่งระดับชาติที่เราจะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้น ทุกคนเห็นด้วย
แต่ว่าการที่จะพัฒนาในสิ่งเหล่านี้ซึ่งเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม แม้แต่ท่านจะพยายามไป
ลิงก์ (Link) กับเอชเอ (HA) หรือฮอสพิทิล แอกเครดิเทชัน (Hospital Accreditation)
อันนี้มันเป็นกระบวนการตามคุณภาพของโรงพยาบาล ซึ่งถ้าไม่ปฏิบัติตามใครที่เรีย
(Criteria) อันนี้ที่ชัดเจนมากพอที่จะประเมินได้ แม้กระทั่งการประเมินที่จะทำด้วยตัวของ
องค์กรเองก็สามารถที่จะประเมินองค์กรนั้นได้นะค่ะ ใช้เป็นการพัฒนาตัวเองได้อย่างต่อเนื่อง
อันนี้ถ้าไม่ทำก็ส่งผลถึงชีวิตของคนไข้หรือผู้มารับบริการ -----

แต่เรื่องของ การประเมินเกณฑ์คุณธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นนามธรรมมากซึ่งยังไม่มี ความชัดเจน ถึงแม้ท่านจะพยายามเสนอเกณฑ์ออกมา เพราะฉะนั้นการที่จะให้องค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือคณะกรรมการใดคณะกรรมการหนึ่งตั้งตัวมาประเมินในเรื่องของเกณฑ์ทางคุณธรรมว่า จะได้ตามเกณฑ์หรือไม่ได้ตามเกณฑ์เป็นสิ่งที่อาจจะก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์หรือว่า การโต้แย้งได้มากมาย รวมทั้งคณะผู้ประเมินด้วยก็อาจจะถูกตั้งคำถามด้วยเช่นเดียวกันว่า คุณลักษณะของผู้ประเมินที่จะมาประเมินว่าใครมีคุณธรรม ท่านควรจะมีคุณลักษณะอย่างไร ด้วยนะคะ

อีกข้อหนึ่งที่ดิฉันอยากจะเรียนเสนออีกคือในการแก้ไขร่างพระราชกฤษฎีกา โดยเฉพาะในเรื่องของมาตรา ๗ ซึ่งเกี่ยวกับหน้าที่ ในพระราชกฤษฎีกาอันเก่าดิฉันคิด ว่าในการตั้งองค์การมหาชนเช่นนี้ค่อนข้างจะแปลกที่หน้าที่ไม่ชัดเจนเลย ดิฉันคิดว่าน่าจะปรับ หน้าที่ให้ชัดเจนมากกว่านี้นะคะ อย่างมาตรา ๗ ให้ศูนย์มีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้ ตั้งแต่ ๑ ถึง ๔ ไม่ได้พูดถึงวัตถุประสงค์จริง ๆ เลยนอกจากว่าสนับสนุนการวิจัยค้นคว้าเรื่องการประพบัติ ปฏิบัติดีของบุคคลและการเป็นคนดีของสังคมอะไรทำนองนี้ ซึ่งดิฉันคิดว่าไม่มีน้ำหนักพอ แล้วก็วัตถุประสงค์และหน้าที่นี้น่าจะเขียนรวมกันให้ชัดเจนว่าศูนย์มีหน้าที่ที่จะต้องทำ อะไรบ้าง แล้วก็ข้อสำคัญก็คือเมื่อมีหน้าที่ที่จะต้องทำอะไรแล้ว ซึ่งดิฉันรวบรวมมาอาจจะต้องทำ เรื่องของพัฒนาเกณฑ์คุณธรรมแห่งชาติและควรจะต้องทำแผนแม่บทของชาติด้วยในเรื่อง ของการเสริมสร้างคุณธรรม นอกจากนั้นจะต้องมีการประเมินจัดทำผลการประเมินผล การทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานขององค์กร มีหลายองค์กรที่มีแต่เฉพาะ กระบวนการทำงานแต่ไม่มีบทบาทกฎหมายเลยที่จะประเมินผลการทำงานขององค์กรเอง โดยเฉพาะในเรื่องผลกระทบต่อประชาชน ดิฉันคิดว่าน่าจะบรรจุไว้ในร่างพระราชกฤษฎีกา ที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์แล้วก็หน้าที่ ท่านมีหน้าที่ที่จะต้องสร้างเกณฑ์มาตรฐานหรืออะไรก็แล้วแต่ แต่ในที่สุดก็ควรจะต้องมีหน้าที่ในการประเมินผลงานของตัวเองที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ควรจะต้องมีการระบุไว้ว่าประชาชนนั้นสามารถที่จะพัฒนาคุณธรรมความดีหรือมีองค์กร สังกีองค์กรที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในรอบแต่ละปีในการพัฒนาองค์กร แล้วก็ความพึงพอใจ ของประชาชนต่อองค์กรเหล่านั้น อันนี้แสดงว่าองค์กรมหาชนที่ทำหน้าที่ในเรื่องนี้ ได้ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์แล้ว ไม่อย่างนั้นก็จะเป็นการเลื่อนลอยที่ว่าเราตั้งองค์กรมา ๑๐ ปี แต่ตัวเลขทางด้านคุณธรรมของประเทศไทยต่ำเตี้ยลงไปในสายตานานาชาติ แล้วอาจจะ

๑๕๑

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

คั่นสนีย์ ๗๕/๒

ต่ำลงไปเรื่อย ๆ เราก็ควรจะใช้ข้อมูลอันนี้ย้อนกลับมาพิจารณาองค์กรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ว่าท่านได้ทำหน้าที่สมบูรณ์แล้วหรือไม่ เพราะฉะนั้นก็ต้องบรรจุการประเมินผลองค์กรในลักษณะที่เป็นผลต่อการทำงาน ถ้าเผื่อท่านจะทำงานเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมแห่งชาติ สร้างแผนแม่บท ก็ต้องประเมินผลกระทบเหล่านั้นด้วยว่า มันมีผลต่อประชาชนแค่ไหน มันทำให้องค์กรนั้นได้พัฒนาขึ้นมาจริงหรือไม่ และถ้าหากว่า มันไม่ประสบความสำเร็จดังกล่าวนั้นก็จะได้นำกลับมาในการแก้ไขการทำงานในแต่ละปี ไม่อย่างนั้นงบประมาณที่เราเสียไปตลอดเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมาก็ไม่ได้เกิดอะไรขึ้นมาเลย แล้วก็ต้องมีการปรับพระราชกฤษฎีกาใหม่ เพื่อดูเหมือนจะขยายอำนาจขององค์กรให้มากขึ้น อาจจะทำให้เชื่อมโยงในการของงบประมาณให้มากขึ้นซึ่งดิฉันคิดว่าในความเห็นส่วนตัวมันก็ไม่เป็นธรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ขอบพระคุณค่ะ

- ๗๖/๑

๑๕๒

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ศิริรัตน์ ๗๖/๑

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบพระคุณค่ะ มีสมาชิกขออภิปรายเพิ่มอีก ๒ ท่าน รวมทั้งหมดเหลือเป็น ๓ ท่าน ต่อไปเรียนเชิญท่านธานินทร์ ฝะเอม รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายธานินทร์ ฝะเอม : ขอบพระคุณท่านประธาน ผม ธานินทร์ ฝะเอม สมาชิก สปท. หมายเลข ๗๔ ต้องขอแก้ไขนิดหนึ่งนะครับ ผมได้กลายเป็นอดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเมื่อปลายเดือนที่แล้ว ก่อนอื่นผมต้องขอแสดงความชื่นชมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม มันเป็นเรื่องที่เป็นนามธรรมแล้วก็ละเอียดอ่อนยากที่จะหยิบจับขึ้นมา แต่ประเด็นที่ผมคิดว่ารายงานนี้คิดว่ายังมีจุดอ่อนถึงแม้ว่าผมจะสนับสนุนให้มีเรื่องนี้เกิดขึ้นก็ตามใน สปท. ของเรา

ประการแรก เรื่องที่เราเกริ่นมาในรายงานของท่านกรรมาธิการ ท่านก็พยายามที่จะยกเรื่องของประเทศขึ้นมา แล้วก็ลงมาถึงเรื่องขององค์กรแต่คุณธรรม จริยธรรม มันเป็นเรื่องของความลึกซึ้งใน เป็นเรื่องจิตสำนึก โดยเฉพาะเรามักจะพูดกันเรื่องฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และพีเพิลแวร์ (Peopleware) ซึ่งอันนี้มันโยงมาว่า ถ้ามาพูดเรื่องของคนปีบตรงนี้เป็นเรื่องจิตสำนึก และจริง ๆ แล้วมันเป็นเรื่องฮาร์ดแวร์ (Hardware) เหมือนกันนะครับ แต่สะกดว่า เอช (H) อี (E) เอ (A) อาร์ (R) ที (T) อันนี้เราไม่ค่อยพูดถึงฮาร์ด (Heart) ที่เป็นเรื่องของจิตใจ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญแล้วก็เวลาโยงออกไปมันก็สะท้อนเรื่องอิมเมจ (Image) ขององค์กรของประเทศ แต่อันหนึ่งที่ผมคิดว่ามันสามารถทำให้เป็นรูปธรรมได้ เราจะพบว่ามันมีโค้ด ออฟ คอนดักต์ (Code of Conduct) อันนี้ใกล้เคียงกันแต่เป็นเรื่องพฤติกรรมที่แสดงออก ในใจเขาจะคิดอย่างไรไม่ทราบ เพราะเป็นเรื่องที่มันลึกเข้าไปข้างใน คราวนี้ถ้ามาพูดถึงเรื่ององค์กรในประเด็นนี้ ซึ่งผมพยายามจะเลี่ยงประเด็นที่ท่านสมาชิกตั้งแต่ท่านแรกได้กล่าวมาแล้ว วัฒนธรรมขององค์กร มันไปโยงกับเรื่องภารกิจ แล้วหลายท่านก็ได้พูดว่าตรงนี้ถ้าจะดูโค้ด ออฟ คอนดักต์ (Code of Conduct) ที่มันไปหนุนเกี่ยวกับการทำให้วัฒนธรรมขององค์กรมันเหมาะกับการปฏิบัติภารกิจ มันมีความหลากหลาย ตัดเสื้อไซส์ (Size) เดียวก็จะลำบากมากนะครับ อันนี้ผมอยากจะเรียนนิดหนึ่งว่าแล้วตกลงถ้าเราวัดองค์กรคุณธรรมและจริยธรรมองค์กรมันก็จะเป็นเรื่องที่มันยาก เพราะเป็นเรื่องของตัวบุคคลที่เราต้องสร้างมา อันนั้นเป็นประการแรก

๑๕๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ศิริรัตน์ ๗๖/๒

ประการที่ ๒ เราองค์กรเราก็ดูเพอร์ฟอร์แมนซ์ (Performance) อันนี้มันจะโยงกับสิ่งที่ผมคิดว่าทางผมค่อนข้างจะเป็นกังวลมาก ๆ ก็คือการที่เราพูดถึงเบนช์มาร์ก (Benchmark) ของมัลคอล์มบัลดริจ (Malcolm Baldrige) ซึ่งอันนี้เป็นรางวัลที่ได้รับ การอ้างอิงทั่วไป รวมทั้งเรื่องไทยแลนด์ ควอลิตี อะวอร์ด (Thailand Quality Award) ที่สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติของเราก็ได้ใช้มัลคอล์มบัลดริจ (Malcolm Baldrige) ประยุกต์ออกมาเข้ามาในบริบท ตรงนี้เราจะพบว่าพีเอ็มคิวเอ (PMQA) ของภาครัฐ องค์กรภาครัฐ แต่ทีคิวเอ (TQA) หมายถึงไทยแลนด์ ควอลิตี อะวอร์ด (Thailand Quality Award) วัดภาคเอกชน เพราะฉะนั้นตัวชี้ต่าง ๆ มันก็จะไม่ไปด้วยกัน เพราะฉะนั้นเบนช์มาร์ก (Benchmark) ตัวนี้ผมก็อยากให้ทบทวน หลัก ๆ แล้วถ้าไปดูแล้วการที่เรามีรางวัลที่เป็นมัลคอล์มบัลดริจ (Malcolm Baldrige) หรือว่าจะเป็นทีคิวเอ (TQA) ก็เพื่อไปโยงกับที่สมาชิกบางท่านได้พูดไว้แล้วเรื่องโพรเทกทิฟลิ (Protectively) หรือเรื่องคอมเพทิทิฟเนส (Competitiveness) ตรงนี้ผมไม่อยากจะให้มันไปปนกัน เพราะว่ารายงานนี้ถ้าจะกรุณาปรับปรุง ทบทวนปรับปรุงให้ตรงจุดตรงประเด็นมากยิ่งขึ้นก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี ขอขอบคุณครับ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ต่อไปเรียนเชิญท่าน พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม อดีตสมาชิกวุฒิสภาค่ะ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม : ขอบคุณท่านประธานครับ เฉลิมชัย เครืองาม หมายเลข ๓๑ ท่านประธานครับ ในรัฐธรรมนูญฉบับผ่านการลงประชามติ แล้วก็เรื่องการประกาศใช้นั้น มีคำถามว่ามีบทบัญญัติใดพูดถึงเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมไว้เป็นการเฉพาะที่จะใช้บังคับต่อข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ ผมขออนุญาตอ่านในหมวด ๖ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่พูดไว้อย่างชัดเจน และเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อกรรมาธิการที่ท่านจะกรุณานำไปสานต่อแล้วก็ต่อยอดในสิ่งที่ท่านได้เสนอรายงานขึ้นนี้ไว้ในมาตรา ๗๖ วรรคสอง ขออนุญาตอ่านนะครับ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม มีคำว่าคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวท้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ นี้คือวรรคสอง

แล้วในวรรคสาม รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว จะเห็นได้ว่าในมาตรา ๗๖ นี้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงทั้งคำว่าคุณธรรมและจริยธรรม ผมคิดอย่างนี้ครับท่านประธาน คุณธรรมและมาตรฐานจริยธรรมที่เราพูดถึงกันนั้นเรามักจะพูดถึงที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง แต่ในมาตรานี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง ใช้คำกว้าง ๆ ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ เรากังวลกันครับว่าการใช้ครอบคลุมทั้งนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นใครจะมีบทบาทหรือมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล เพราะในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ นั้นเดิมกำหนดไว้ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินนั้นมีหน้าที่ที่จะกำกับดูแลและดำเนินการทางคดีแม้กระทั่งนักการเมืองและข้าราชการ แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีการแยกไว้อย่างชัดเจน ส่วนของนักการเมืองนั้นแยกออกไปให้ศาลรัฐธรรมนูญ ห้องกรออิสระ ประชุมหารือร่วมกันเพื่อกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม แล้วก็ใช้บังคับกับ ส.ส. ส.ว. คณะรัฐมนตรีและองค์กรอิสระอื่น ๆ แต่ในมาตรานี้ชัดเจนว่าต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ คราวนี้มาถึงรายงานของทางกรรมาธิการ ผมพยายามอ่านเร็ว ๆ จะเห็นได้ว่าจุดหลักสำคัญนั้นคือท่านต้องการให้มีการเพิ่มเติม

๑๕๕

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ภาวดี ๗๗/๒

ในพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เพิ่มข้อความอีกเพียงไม่กี่ข้อความ แล้วทำให้อำนาจหน้าที่ของศูนย์คุณธรรมนั้นสามารถที่จะเขียนกฎเกณฑ์สิ่งที่ท่านเรียกว่ามาตรฐานกลางของคุณธรรม และรวมไปถึงการประเมินหน่วยงานต่าง ๆ แต่ถ้าหากว่าท่านดูตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะเห็นได้ว่าเขียนได้อย่างชัดเจนครับว่าให้รัฐพึงจัดดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม และในวรรคต่อมา รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม คำถามก็คือใครจะเป็นคนทำได้มีผู้อภิปรายไว้แล้วว่าปัจจุบันนี้คำว่าศูนย์คุณธรรม ศูนย์จริยธรรม มันมีกันเยอะ ผมต้องใช้คำว่าเกร่อ ถ้าจะใช้คำแรงไปผมก็ขออภัย แต่ผมเห็นว่ามันมีอยู่มากจริง ๆ และกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ -----

- ๗๘/๑

ที่ใช้กันมีอยู่มากหลายอีกเหมือนกัน เพราะฉะนั้นการที่ทางกรรมาธิการท่านจะให้มีการแก้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้และเพิ่มอำนาจหน้าที่กฎเกณฑ์ขึ้นมา ผมเห็นด้วย แต่สิ่งที่ผมขอฝากไว้เป็นข้อสังเกตก็คือในรัฐธรรมนูญนั้นเขียนเอาไว้ว่าให้มีกฎหมาย เพราะฉะนั้นกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ท่านจะทำขึ้นมาขึ้นไหน ๆ ถ้าท่านจะทำเป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นกฎเกณฑ์กลางของมาตรฐานคุณธรรมแล้ว ถ้ามองสภาพบังคับมันจะเป็นอย่างไร ผมค่อนข้างกังวลกับสภาพบังคับ ถ้าหากว่าเป็นกฎหมายสภาพบังคับมันจะจริงจังแน่นอนแล้วก็นั่นคงกว่า แต่ถ้าเป็นกฎเกณฑ์นั้นมันก็ลอย ๆ ถ้ามองว่าทำได้ ไม่ทำก็ได้ เพราะฉะนั้นในเรื่องของกฎเกณฑ์ที่จะเป็นกฎหมายนั้นจริง ๆ มีบางประเทศเขาทำนะครับ ในสหรัฐอเมริกาเขาก็ทำ เขาใช้คำว่าเอทิก กัฟเวียร์นแนนซ์ แอกต์ (Ethics Governance Acts) ด้วยซ้ำ เป็นพระราชบัญญัติมาตรฐานจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ ในแคนาดาก็มี ในอังกฤษก็มี อังกฤษแยกออกไปเลยกฎหมายจริยธรรมสำหรับนักการเมืองก็เป็นฉบับหนึ่ง กฎหมายจริยธรรมสำหรับข้าราชการของรัฐ หน่วยงานของรัฐก็เป็นอีกฉบับหนึ่ง ผมได้เคยอ่านดูเร็ว ๆ เพราะฉะนั้นจะเป็นไปได้ไหมถ้าท่านจะมีการต่อยอดการศึกษาของท่านในอนาคต ถ้ามีเวลาว่าทำอย่างไรที่จะให้กฎเกณฑ์ที่ท่านจะทำขึ้นมาในอนาคตมีสภาพบังคับเป็นกฎหมายอาจจะเปรียบเทียบกับนายกรัฐมนตรี จริง ๆ เรื่องของคำว่าคุณธรรม จริยธรรม มันมีกันมามากมายหลายปี แต่ที่เริ่มจริงจังแล้วก็เป็นกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนขึ้นคือประมาณปี ๒๕๔๙ ปี ๒๕๕๐ ปี ๒๕๕๑ ภายหลังจากที่มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ผมจำได้เป็นคุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมขึ้นมา อย่างไรก็ตามแล้วแต่กฎเกณฑ์ที่จะทำขึ้นมาขึ้นผมค่อนข้างกังวล และมีผู้อภิปรายไว้หลายท่านแล้วว่ามันจะเป็นลักษณะของการฟิต ฟอร์ ออล (Fit for All) ซึ่งผมพยายามจินตนาการว่าท่านจะออกแบบกฎเกณฑ์มาตรฐานกลางอย่างไรที่จะให้ใช้กับข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ มันมีความหลากหลายมากมายจริง ๆ ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการอัยการ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครู ต่าง ๆ เหล่านี้จะมีมาตรฐานหรือเกณฑ์คุณภาพหรือคุณธรรมที่เป็นลักษณะเดียวกันได้หรือ เพราะฉะนั้นผมค่อนข้างจะกังวลว่าสิ่งที่ท่านทำเอาไว้ ถ้าในทางภาษาของทางสาธารณสุขเป็นเรื่องเน้นทางด้านคุณภาพ แต่คุณธรรมนั้นมันเป็นเรื่องหนึ่ง แม้กระทั่งว่าคุณธรรมกับจริยธรรมการพิจารณาก็มีความหลากหลายแล้วครับ ท่านเขียนไว้ในรายงานของท่านว่าคุณธรรมเป็นนามธรรม แต่จริยธรรมเป็นรูปธรรม

๑๕๗

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

อริสา ๗๘/๒

ผมไม่เชื่อตามท่านทั้งคุณธรรมและจริยธรรมนั้นล้วนเป็นนามธรรมเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ แต่จริยธรรมนั้นจะมีน้ำหนักของการประพฤติปฏิบัติที่แน่นหนาขึ้นที่มากขึ้น เพราะมีกรอบมากกว่าคุณธรรม คุณธรรมนั้นเป็นเรื่องของการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ควร แต่จริยธรรมนั้นบวกเอาเรื่องของศีลธรรมเข้ามาด้วยเป็นการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม เพราะฉะนั้นถ้าเป็นไปได้มาตรฐานจริยธรรมหรือคุณธรรมที่ท่านจะทำได้ ผมฝากให้ท่านทำให้เป็นกฎหมาย ท่านช่วยทำเป็นตุ๊กตาขึ้นมา ผมมีรายงานเอกสารซึ่งผมเห็นแล้วผมชื่นชมมาก เป็นแบบคู่มือของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี เป็นปีกเลย ไม่น่าเชื่อเลยว่าเขาจะสามารถทำเป็นเกณฑ์ประเมินคุณธรรมขึ้นมาได้ มีหัวข้อต่าง ๆ มากมาย มีการให้น้ำหนักคะแนน มีวิธีการพิจารณา มีเกณฑ์ของการพิจารณาทั้งเรื่องของผู้บังคับบัญชา ทั้งของสมาชิกในชุมชน แล้วก็ข้าราชการที่ประพฤติปฏิบัติงานอยู่ ผมเห็นว่าเกณฑ์ของมาตรฐานจริยธรรมและคุณธรรมนั้นถ้าทำให้เป็นกลางมันจะทำยาก แต่ถ้าหากว่าศูนย์คุณธรรมจะกำหนดขึ้นมาเป็นเกณฑ์คร่าว ๆ แล้วมีหน้าที่ในการเซนเซอร์ (Censor) -----

หรือในการตรวจทานครั้งสุดท้ายก่อนที่จะไปมีสภาพบังคับใช้มันจะเป็นประโยชน์กว่า เหมือนในสมัยก่อนที่เราให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่เป็นองค์กรกลางอิสระขึ้นมาในการที่จะตรวจเอกสารที่ท่านบอกว่าเป็นมาตรฐานจริยธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ถ้าเป็นไปได้คือส่งไปให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเขาพิจารณาเซนเซอร์ (Censor) เพราะฉะนั้นศูนย์คุณธรรมนี้ท่านก็จะเป็นคนสุดท้ายหรือเป็นองค์กรสุดท้าย หน่วยงานสุดท้ายที่จะพิจารณามาตรฐานจริยธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ดีกว่าที่จะไปตรวจประเมิน ผมไม่แน่ใจนะครับว่าตรวจประเมินนี้มันจะมีน้ำหนักในความน่าเชื่อถือมากแค่ไหน เดียวจะถูกกล่าวหาว่าแล้วผู้ตรวจประเมินนี้มีมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมมากน้อยแค่ไหน มันจะมีปัญหาในเรื่องของดับเบิลสแตนดาร์ด (Double Standard) หรือปัญหาในเรื่องของการถูกตีฉันทินินทาได้ในอนาคต ผมฝากเอาไว้เป็นสิ่งที่ผมกังวล ขอบพระคุณมากครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบคุณค่ะ ต่อไปเรียนเชิญท่านเบญจวรรณ สร้างนิทร อดีตเลขาธิการ ก.พ. อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติค่ะ

นางเบญจวรรณ สร้างนิทร : เรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ดิฉัน เบญจวรรณ สร้างนิทร สปท. หมายเลข ๘๕ ในเรื่องการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ดิฉันคิดว่าเป็นเรื่องที่สำคัญนะค่ะ เพราะว่าที่ผ่านมาทางสำนักงาน ก.พ. เองก็สร้างเครื่องมือประเมินตนเองตามประมวลจริยธรรมแล้วก็ค่านิยมสร้างสรรค์อยู่นะค่ะ แต่ว่ามันก็ยังไม่ได้เป็นการใช้ทั่วไป ดิฉันคิดว่าถ้าสมมุติว่ามีเกณฑ์เป็นมาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ แล้วก็ทุกแห่งใช้ร่วมกันมันน่าจะเป็นเรื่องที่ดีนะค่ะ แต่ในเรื่องรางวัลที่ทำอยู่ ณ ขณะนี้มันก็มีรางวัลหลายรูปแบบ ทาง ก.พ. เองทำเป็นเรื่องประกาศเกียรติคุณของส่วนราชการที่มีความโปร่งใสตามเกณฑ์มาตรฐาน ท่านยกตัวอย่างเรื่องรางวัลคุณภาพแห่งชาติ เรื่องเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พีเอ็มคิวเอ (PMQA) ตอนนี้ ก.พ.ร. ทำอยู่นะค่ะ แล้วก็นอกจากนี้ ก.พ.ร. ก็ยังมีรางวัลอื่นอีกนะค่ะ อย่างเช่น คุณภาพการให้บริการประชาชน การบริการแบบมีส่วนร่วม ถ้าการดำเนินการต่อไปในเรื่องเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ ก็คิดว่าเป็นเรื่องที่จะส่งเสริมให้องค์กรต่าง ๆ ได้ดำเนินการตามเกณฑ์ที่จะกำหนดต่อไป เป็นเรื่องที่ดี แต่ประเด็นที่จะมีข้อสังเกตก็คือมาตรฐานร่างนะค่ะ ร่างที่กำหนดขึ้นมาเนี่ย จะมีมาตรา ๘/๒ ซึ่งเป็นอำนาจของบอร์ด (Board) ของศูนย์คุณธรรม มาตรา ๘/๒ บอกว่าให้บอร์ด

๑๕๙

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ปิยาพัชร ๗๙/๒

(Board) นี้มีอำนาจในการควบคุมดูแลและอนุมัติผลการตรวจประเมินและการรับรองมาตรฐานองค์กรคุณธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ อยากจะฝากประเด็นนี้ให้กรรมการไปดูอีกครั้งหนึ่งเพราะว่าบอร์ด (Board) โดยหลักก็จะมีอำนาจตามมาตรา ๘ อยู่แล้วนะคะ แต่ในเรื่องการที่จะตรวจประเมินซึ่งการตรวจประเมินนี้ก็เป็นเรื่องการเสริมสร้างนะคะ เป็นลักษณะการเสริมสร้างให้องค์กรมีคุณธรรม จริยธรรมตามมาตรฐานตามเกณฑ์ที่จะกำหนดต่อไปนะคะ มันน่าจะเป็นเรื่องของกรรมการที่ตรวจพิจารณาแล้วผู้ทรงคุณวุฒิเราจะมีกันต่อไปที่จะมีอำนาจไปตรวจพิจารณา แล้วก็จะเป็นเรื่องของกรรมการที่ตั้งกำหนดขึ้นในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ไม่น่าจะลงไปถึงอำนาจของบอร์ด (Board) ที่จะต้องมีหน้าที่ควบคุมดูแล แล้วก็อนุมัติเกี่ยวกับเรื่องผลการดำเนินการตรงส่วนนี้ ดิฉันก็มีข้อสังเกตในเรื่องอำนาจของบอร์ด (Board) ส่วนเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประเด็นเพิ่มเติมอีกจุดหนึ่งก็คือเรื่องที่ว่า การสนับสนุนงบประมาณแก่องค์กรต่าง ๆ ก่อนหน้านี้เราก็เคยมีแผนแม่บทเรื่องคุณธรรมและความซื่อตรงซึ่งสมัยโน้นกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรมก็เป็นผู้จัดทำเกี่ยวกับเรื่องนี้ แล้วก็ให้ส่วนราชการทั้งหลายทำโครงการทำกิจกรรมเข้าไปนะคะ ใครจะเป็นหน่วยงานหลัก ใครจะเป็นหน่วยงานสนับสนุน แล้วก็บอกว่า จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ แต่ในทางปฏิบัตินั้นก็คงจะเป็นอีกส่วนหนึ่งนะคะ ดิฉันคิดว่าอาจจะไม่ต้องลงลึกถึงการที่จะถ้ามีเพิ่มวัตถุประสงค์ตรงนี้ หรือว่าเพิ่ม จะเปลี่ยนหน้าที่ของศูนย์คุณธรรมแล้วนี้นะคะ ไม่ต้องไปเชื่อมโยงกับงบประมาณของแต่ละส่วนราชการนะคะ มันขึ้นอยู่กับว่าแต่ละส่วนราชการนั้นจะทำโครงการหรือกิจกรรมแค่ไหน เพียงไร เพราะฉะนั้นประเด็นที่สำคัญก็คืออำนาจหน้าที่ของบอร์ด (Board) ของศูนย์คุณธรรมก็ขอฝากไว้แค่นี้คะ ขอบคุณค่ะ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ท่านสุุดทัย ท่าน พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงค์ อดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ เรียนเชิญค่ะ

พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงค์ : กราบขอบคุณท่านประธานครับ กระผม พลตำรวจโท อาจิณ โชติวงค์ ๑๙๕ ครั้ง ก่อนอื่นก็ขอขอบคุณท่านคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรมที่เสนอเรื่องนี้ขึ้นมาครับ ซึ่งจะเป็นอย่างมากต่อการสร้างจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับคนในชาติทั้งหมดนะครับ ที่ผมลุกอภิปรายในครั้งนี้ก็เพื่อสร้างความชัดเจนให้กับในสภาแห่งนี้ ในข้อเสนอของคณะกรรมการในเรื่องนี้ ในเรื่องการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นี้ครับ จริง ๆ แล้วที่เสนอมานี้จะครอบคลุมทุกภาคส่วนของรัฐ ทั้งภาคเอกชน ทั้งภาครัฐ ทั้งสถาบันครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา ศาสนา สื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งภาคธุรกิจ ซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นเรื่องของภาพรวมทั้งหมดของจริยธรรมของคนในชาติ ไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะทางด้านจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจริยธรรมของข้าราชการการเมือง ในเรื่องจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐกับจริยธรรมของฝ่ายการเมือง แต่เดิมนั้นตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ กับมาตรา ๒๘๐ ก็ได้แยกออกจากศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) อยู่แล้ว ในการกำหนดให้มีประมวลจริยธรรมขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งฝ่ายการเมืองแล้วก็ฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นคนเสนอแนะ หรือแนะนำให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมขึ้นมาครับ ส่วนร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านประชามติไปนี้ก็ได้อีกให้ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับข้าราชการฝ่ายการเมืองออกเป็น ๒ ส่วน ทั้งนี้โดยในฝ่ายของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็จะมีมาตรา ๗๖ บัญญัติเอาไว้ว่ารัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว อันนี้เป็นเรื่องประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนทางฝ่ายการเมืองนะครับ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านประชามติไปนี้ก็ได้อีกไปกำหนดไว้อีกมาตราหนึ่ง เป็นมาตรา ๒๑๙ โดยแยกไปใช้กับตุลาการรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และผู้ตรวจการแผ่นดิน

ก็ไม่ได้มีบทบาทในลักษณะที่ ก็จะไปร่วมกับทางการเมืองนี้แหละครับ สร้างประมวลจริยธรรมในส่วนนั้นออกมา แต่ในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้กำหนดให้มันมีบทบาทอีก

ที่กระผมนำเรียนในที่นี้ก็จะชี้ให้เห็นว่าในเรื่องนี้นั้นคณะกรรมการบริหารราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดินได้แยกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเสนอให้แก่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติพิจารณาอีกส่วนหนึ่งต่างหากครับ ซึ่งคาดว่าจะเสนอในเร็ววันนี้ จะผ่านวิป (Whip) ในสัปดาห์นี้นะครับ จะเสนอวิป (Whip) ภายในสัปดาห์นี้ อาจจะเป็นสัปดาห์หน้าจะมานำเรียนต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศแห่งนี้ให้พิจารณาต่อไป เฉพาะในด้านของประมวลจริยธรรมหรือมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐนะครับ กระผมก็ขอเพื่อความชัดเจนก็นำเรียนที่ประชุมอย่างนี้นะครับ

ส่วนที่ท่านคณะกรรมการเสนอขึ้นมาในครั้งนี้ กระผมเห็นว่าเป็นมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม ท่านได้สร้างขึ้นมาถึง ๘ ประการด้วยกัน ละเอียดยิบเลยครับ เป็นมาตรฐานจริยธรรมของคนในชาติ สร้างได้ มันเป็นมาตรฐานกลาง ใช้ได้เกือบหมดทุกอย่าง แล้วก็พอมีมาตรฐานจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเสนอ ก็อาจจะใช้เป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่าง ให้เอาไปพัฒนา หรือเอาไปเป็นแนวคิดที่จะเฉพาะ ใช้เฉพาะขึ้นมาสำหรับข้าราชการของรัฐแต่ละประเภทได้ครับ นอกจากนั้นแล้วท่านยังได้อุตสาหะสร้างวิธีการประเมิน ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้ยากมากนะครับ แต่การที่มันเป็นนามธรรมอยู่แล้วทำให้เป็นรูปธรรมขึ้นมา ผมเห็นว่ามันเป็นเอกสาร หรือเป็นรายงานที่มีคุณค่าอย่างมากเลยครับ แล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับคนในชาติทุกภาคส่วนครับ ผมขอขอบพระคุณท่านนี้ครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ไม่มีสมาชิกอภิปรายอีกแล้ว ขอเรียนเชิญคณะกรรมการฯ ตอบค่ะ

นายบวรเวท รุ่งรุจี (กรรมการฯ) : กราบเรียนท่านประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผม บวรเวท รุ่งรุจี กรรมการฯ รับ ขออนุญาตชี้แจงรายละเอียด แต่ก่อนอื่นก็ต้องขอขอบพระคุณท่านสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งทางคณะกรรมการฯ ก็คงจะนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมอะไรต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ผมขออนุญาตสรุปในส่วนที่ท่านสมาชิกแต่ละท่านได้นำเสนอมา ก่อนอื่นก็ต้องขอขอบพระคุณท่าน พลตำรวจโท อาจิณ ขออนุญาตเอ่ยนามที่กรุณาพูดถึงรายละเอียดซึ่งจริง ๆ แล้วก็จะเป็นอย่างที่ท่าน พลตำรวจโท อาจิณ ท่านนำเสนอว่ามาตรฐานที่เราแนะนำเสนอนั้นเราไม่ได้เจาะจงลงไปว่าจะต้องเป็นของหน่วยงานไหน มันใช้ได้ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน หรือองค์กรไหนที่คิดว่าจะเอาไปใช้เพื่อในการพัฒนาองค์กรตนเอง ส่วนรายละเอียดมันก็จะแตกต่างกันไปเหมือนอย่างที่ท่านนิกร จำนง ต้องขออนุญาตเอ่ยนามที่ท่านนิกร จำนง ได้พูดถึงทั้งกระทรวงคมนาคมและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเขาก็จะมีภารกิจหรือมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นในรายละเอียดของทั้ง ๗ เกณฑ์ที่เรากำหนดไว้ มันก็จะแตกต่างกันออกไป มันจะไม่เป็นลักษณะของการเทเลอร์เมด (Tailor-made) ที่จะตัดแบบเดียวแล้วทำเหมือนกันหมด ไม่ใช่ ในรายละเอียดนั้นจะมีความแตกต่างกันไปในส่วนของรายละเอียดของแต่ละหน่วยงานที่เขาได้ดำเนินการอยู่ว่าเขาควรจะต้องกำหนดแผนของเขาอย่างไร จะมีการตรวจสอบอย่างไร ตัวชี้วัดอย่างไร อะไรต่าง ๆ เหล่านี้มันก็จะมีความแตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้น มันก็จะไม่เป็นการฟิกซ์ (Fix) ว่าจะต้องเป็นอย่างนี้ ที่เรานำเสนอใน ๗ หัวข้อนั้นเป็นแค่กรอบใหญ่ ๆ ว่ามันควรจะต้องมีอะไรอยู่ในนั้นบ้างในส่วนนั้น

ส่วนที่ท่านเบญจวรรณได้พูดถึงมาตรา ๘/๒ อำนาจหน้าที่ของบอร์ด (Board) อันนี้คงต้องเรียนว่าจริง ๆ แล้วคือเราก็มีการปรึกษาหารือกันนะว่าปัจจุบันนี้ทางศูนย์คุณธรรมเอง เขาก็ไม่มีกำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นเราก็ขอให้มาก่อน ส่วนการที่จะมีอำนาจของบอร์ด (Board) เป็นไปมากน้อยแค่ไหน จะมีมากน้อยแค่ไหนเดี๋ยวเราคงจะเอาไปพิจารณาอีกครึ่งหนึ่ง

๑๖๓

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

ฉันทา ๘๑/๒

ส่วนของท่าน พลอากาศตรี เฉลิมชัย ขออนุญาตเอ่ยนามที่ท่านขอให้เรา ต่อยอดจริง ๆ แล้วเราเองเราก็ขอให้อันนี้ผ่านก่อนนะครับ เพราะว่าการที่จะต่อยอดออกไป ที่จะขึ้นไปถึงในระดับเป็นกฎหมายหรือเป็นพระราชบัญญัตินั้นเราก็มีแนวความคิดอยู่ ในการที่จะดำเนินงานต่อไปนะครับ

ของท่านธานินทร์ขออนุญาตเอ่ยนามนะครับ ในเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม องค์การที่ให้เราทบทวนเบนช์มาร์ก (Benchmark) อันนี้คือคงต้องเรียนอย่างนี้ว่าเราไม่ได้เอา ของใครมาใช้โดยตรง เพียงแต่ที่เราอ่านเป็นแนวเฉย ๆ แล้วเอามาปรับประยุกต์ใช้ เราคงไม่ได้ไปถอดอะไรต่าง ๆ ของเขามาทีเดียวทั้งหมดในส่วนนั้น เราก็เอามาปรับใช้ ให้ตรงกับของเรา

ส่วนของท่านอาจารย์พรพันธุ์ขออนุญาตเอ่ยนามนะครับ ที่ท่านพูดถึงประเด็น การประเมิน อันนี้อย่างที่ผมเรียนนะครับว่าผู้ประเมินนั้นคงไม่ใช่คนของศูนย์คุณธรรม ศูนย์คุณธรรมคงจะต้องมีคณะกรรมการที่จะประเมินในแต่ละสาขา ในแต่ละหน่วยงาน อะไรต่าง ๆ ที่เขาคงจะต้องไปดูแล้วก็พิจารณาเอาตามความเหมาะสม เพียงแต่ศูนย์คุณธรรม คงจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการในการที่จะประสานติดต่อ แม้แต่ตัวศูนย์คุณธรรมเอง ก็คงจะต้องเป็นหน่วยงานที่ต้องถูกประเมินเช่นเดียวกันในส่วนนั้น คือคงว่าไม่ใช่ไม่ประเมิน ตัวศูนย์คุณธรรมเองก็ต้องมีกรอบของตัวเองในการที่จะดำเนินการตามเกณฑ์ที่ตัวเอง กำหนดขึ้นมาว่าตัวเองจะต้องทำอะไรบ้างแล้วก็ถูกประเมิน

ส่วนเรื่องข้อเสนอนะที่ท่านว่าเอามาผูกพันกับงบประมาณนั้นอันนั้นคง จะต้องเรียนว่าจริง ๆ แล้วเราอยากจะทำให้เหมือนกับเป็นอินเซนทิฟ (Incentive) ขออนุญาต เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้หน่วยงานเขามาดำเนินงานหรือของงบประมาณเพื่อไปใช้ในการที่จะ พัฒนาและปรับปรุงงานทางด้านเสริมสร้างคุณธรรมของเขา นะครับ

ส่วนของท่านฉวีลวดิ ขออนุญาตเอ่ยนามนะครับ ท่านให้เราดูในเรื่องของ การแก้ไขปัญหองค์กรซึ่งจริง ๆ แล้วต้องเรียนว่าอันนี้มันจะมีอีกหลายองค์การที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพอดีต้องขออนุญาตอ้างอิงคือท่านประธานสภาท่านทินพันธุ์ได้ให้รายละเอียดผมว่าจริง ๆ แล้ว มันจะมีหน่วยงานที่ถือว่าจะต้องมีเกณฑ์หรือมีรายละเอียด -----

องค์ความรู้ของเขาคือครอบครัว กลุ่มเพื่อน วัด โรงเรียน สื่อมวลชน ที่ทำงาน กลุ่มอาชีพ พรรคการเมือง ระบบสังคมการเมือง ซึ่งในแต่ละกลุ่มอะไรพวกนี้ก็ต้องมีรายละเอียด ในส่วนของตัวเองไปซึ่งผมคงต้องเรียนว่า ที่ท่านให้ข้อคิดเห็นว่าคุณภาพไม่ใช่คุณธรรม ในส่วนนี้ก็คือผมคงต้องเรียนว่าในรายละเอียดที่เราพยายามที่จะทำให้เกิดขึ้นก่อนก็คือ เรื่องของคุณธรรมที่เราใช้ในภาพรวม แต่ในรายละเอียดจริง ๆ แล้วที่ท่านเจาะลงไปในแต่ละ ประเด็นนั้นคงจะรับข้อคิดเห็นของท่านไปดำเนินการต่อไปนะครับ

ส่วนของท่านเลิศรัตน์ต้องขอขอบพระคุณท่าน ต้องขอความกรุณาเอ่ยนามท่าน ที่ท่านกรุณาสันนิษฐาน ถึงแม้ว่าเราจะแก้พระราชกฤษฎีกาของเรานั้นก็คงเป็นแค่เพิ่มเติมให้มี หน้าที่แต่ไม่มีบทลงโทษหรือไม่มีอะไรต่าง ๆ ที่จะไปประกาศว่าใครเป็นองค์กรไหน ที่มีคุณธรรมหรือไม่มีคุณธรรม เพียงแต่ว่าผ่านหรือไม่ผ่านอะไรต่าง ๆ แค่นั้นเอง

สุดท้ายขออนุญาตเอ่ยนามท่านศุภจิต คือคงต้องเรียนว่าความซ้ำซ้อน อันนี้ อย่างที่ผมได้เรียนนะครับว่าเราได้มีการคุยกับทางกรมการบริการบริหารราชการแผ่นดินแล้วก็ กรมการบริการด้านปราบปรามคอร์รัปชันนะครับว่าในส่วนของที่เราจะนำเสนออันนั้นมันจะเป็น กรอบใหญ่เฉย ๆ ส่วนรายละเอียดนั้นพอดีท่านนายแพทย์ณรงค์ ขออนุญาตเอ่ยนามท่าน ไม่ได้อยู่ในที่นี้ วันนั้นท่านก็ยกตัวอย่างของท่านนะครับ เพราะท่านอยู่ในกรมการ บริหารปราบปรามคอร์รัปชันนะครับว่าในส่วนของท่านเองท่านก็จะทำในเรื่องเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข ท่านก็บอกว่าท่านจะกำหนดลงไปเลยว่าใครที่อยู่ ในหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้างกระทรวงสาธารณสุขต้องห้ามไปกินข้าว ท่านยกตัวอย่าง ห้ามไปกินข้าวกับบริษัทร้านขายยาอะไรต่าง ๆ นั่นก็จะเป็นรายละเอียดที่แต่ละหน่วยงาน ที่จะเอากลับไปดูนั้นเขาสามารถไปกำหนดรายละเอียดอะไรต่าง ๆ เหล่านั้นได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ ผมคงต้องขอขอบพระคุณท่านกรมการบริการทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและทางกรมการ บริหารก็จะได้นำไปใช้และปรับปรุงเพื่อดำเนินการต่อไปครับ ขอขอบคุณครับ

นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอขอบคุณค่ะ เป็นอันว่าที่ประชุมได้พิจารณารายงานเรื่องการจัดทำเกณฑ์ มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติพร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่..) พ.ศ. แล้วนะค่ะ ก่อนที่จะขอมติจากที่ประชุม ดิฉันขอตรวจสอบองค์ประชุมก่อนค่ะ

๑๖๕

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

กนกวรรณ ๘๒/๒

(นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตนนะคะ โปรดเสียบัตรและกดปุ่มแสดงตนคะ

(สมาชิกทำการเสียบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : เจ้าหน้าที่รอสักครู่ นะคะ ท่านสมาชิกกำลังทยอยกันเข้ามา เรียบร้อยนะคะ เจ้าหน้าที่แสดงผลได้คะ มีผู้เข้าร่วมประชุม ๑๓๓ ท่าน ๑๓๔ ท่านเป็นท่านรองประธาน ยังมีสมาชิกเข้ามาอีกคะ กรรมการประสานงานเข้ามา นะคะ แสดงผลไปแล้วเดี๋ยวขอขานชื่อ ก็แล้วกันคะ เชิญท่านรองประธานก่อนคะ

นายอลงกรณ์ พลบุตร (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง) : นายอลงกรณ์ ๑๙๐ ครั้ง แสดงตนครับ

พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ : พลเอก ชูศักดิ์ หมายเลข ๔๓ ครับ

นายรัชชัย เทอดเผ่าไทย : ผม นายรัชชัย เทอดเผ่าไทย หมายเลข ๗๑

นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์ : นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์ หมายเลข ๑๖๒

นายวัลลภ พริ้งพงษ์ : ผม นายวัลลภ พริ้งพงษ์ หมายเลข ๑๓๘ ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : ท่านประธานครับ ผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ ขอแสดงตนครับ กดไม่ทัน

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ท่านเสรีด้วย ท่านชูศักดิ์ขานชื่อแล้วนะคะ ท่านสร้อยทิพย์เรียบร้อยแล้วนะคะ ท่านนินนาท ขานชื่อหรือยังคะ

๑๖๖

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

สวรรยา ๘๓/๑

นางนินนาท ชลิตานนท์ : ขานแล้วค่ะ แต่ไม่ทราบนับไปหรือยังคะ

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
คนที่สอง) : ตกลงเจ้าหน้าที่รวมเป็นเท่าไรคะ เข้ามาอีกกี่ท่านคะ ๘ ท่านนะคะ เป็น ๑๔๑ ท่าน
ขอบคุณค่ะ

เรื่อง

วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 16:17

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 133 + 8 = 141

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม
และจริยธรรม เรื่อง การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม
แห่งชาติ พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม
(องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(การตรวจสอบองค์ประชุม)

หน้า 1 / 1.710

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
1		พลโท กมล สุวภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
2		พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
3		นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
4		นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
5		พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
6		นายเข้มชัย ชูติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
7		พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
8		พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
9		นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
10		พลอากาศเอก คราทิพย์ ญูชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
11		นายศุภจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
12		หม่อมราชวงศ์จักรกรด จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
13		พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
14		นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
15		พลเอก จิระ โภษะพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
16		นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
17		พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
18		นายเฉลิมพล ประทีปะวณิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
19		นายเฉลิมศักดิ์ อบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
20		พลเรือเอก ชรินทร์ ชุนทรัพย์พันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
21		นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
22		นายชาลี เอียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
23		พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
24		นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
25		นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
26		พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
27		พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
28		นายธำมรงค์ ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
29		พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
30		นายดำรงค์ พิเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
31		ศาสตราจารย์ดุสิต เครื่องงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
32		นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
33		พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
34		นายเดชาภิวัดณ์ ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
35		นายตระกูล วินิจนัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
36		นายต่อพงศ์ เกลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
37		พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
38		นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
39		พลอากาศเอก ทวีเดช อังสุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
40		นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
41		นายธงชัย ลีออดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
42		พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
43		นายธเนศพล ธนบุญยวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
44		ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชฎามาศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
45		พลเอก ธวัช จารุกุลล์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
46		พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
47		นายธานินทร์ ณะเฒ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
48		พลตำรวจโท ธวัชจิตร อดุมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
49		พลอากาศเอก ถิระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
50		พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
51		นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
52		นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
53		พลอากาศเอก นิรันดร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
54		นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
55		พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
56		นางเบญจวรรณ สร้างนิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
57		พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
58		ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
59		พลเอก ปราการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
60		นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
61		นางปัทมา เรียงวิศิษฎ์สกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
62		นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐนาทกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
63		พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
64		นายพงศ์ศักดิ์ สุขสันต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
65		คุณหญิงพรทิพย์ ไรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
66		นางพรพันธุ์ บุณยรัตพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
67		พลเอก พอพล มณีรินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
68		พลเรือเอก พระจุนด์น์ ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
69		พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
70		นายเพิ่มพงษ์ เชาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
71		พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
72		พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
73		นายมนู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
74		นางมิ่งขวัญ วิชารังสฤษดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
75		พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
76		นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
77		พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
78		พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
79		นายเลิศปัญญา บุรณบัณฑิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
80		พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
81		พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
82		พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
83		นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
84		นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
85		พลเอก วัฒนาศรพพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
86		พลอากาศเอก วัธน มณีนิยม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
87		นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
88		นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
89		พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
90		นายวินัย ตะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
91		นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
92		นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
93		นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
94		พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
95		นายไวภูณท์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
96		นายคานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
97		นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
98		พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
99		นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
100		นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
101		นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
102		นายสมชาย พุฒิกัลป์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
103		พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
104		นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
105		นายสมพงษ์ สระแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
106		พลเอก สรวาภูมิ ขลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
107		นายสันตศักดิ์ จรุงงามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
108		นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
109		พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
110		นายสุนชัย คำคุณเศรษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
111		นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
112		นายสุรินทร์ จิรวินิชย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
113		พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
114		นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
115		พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
116		นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
117		นายอโนทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
118		พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
119		นายอนุสร จีรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
120		นายอนุศิษฐ์ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
121		พลเอก อภิชาติ เพ็ญภิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
122		นายอภิรักษ์ ชี้อธานวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
123		พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรณนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
124		นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด
125		นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
126		นายอัศวินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
127		พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
128		พลตำรวจโท อาจิม โชติวงค์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
129		พันตรี อานันท์ วิชโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
130		พลตำรวจโท อำนวย นิยมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
131		นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
132		นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
133		พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

หมายเหตุ

มีสมาชิกฯ ขอใช้สิทธิแสดงตนเพิ่มเติมด้วยวาจา ดังนี้

134		นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
135		พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
136		นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
137		นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
138		นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
139		นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
140		นายวัลลภ พริ้งพงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
141		นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววัลย์รัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

๑๖๗

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

สวรรยา ๘๓/๒

ต่อไป ดิฉันจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบกับรายงานเรื่องการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. หรือไม่ หากเห็นชอบด้วยคณะกรรมการจะได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านสมาชิกไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานและร่างพระราชกฤษฎีกาไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปค่ะ

(นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนนะค่ะ ผู้ใดเห็นชอบโปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบโปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียงโปรดกดปุ่ม งดออกเสียงค่ะ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : มีสมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิไหมคะ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : เรียบร้อยแล้วนะค่ะ ขอผลการลงคะแนนค่ะ มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๑๔๔ ท่าน เห็นด้วย ๑๓๒ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๒ ท่าน งดออกเสียง ๑๐ ท่าน

เรื่อง

วันที่ 10 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559 เวลา 16:20

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม 144

เห็นด้วย 132

ไม่เห็นด้วย 2

งดออกเสียง 10

ไม่ลงคะแนนเสียง 0

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	1	พลโท กมล สุวภาพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
2	3	พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
3	8	นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
4	10	นายกิตติ กิตติโชควัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
5	13	พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
6	16	นายเข็มชัย ชูติวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
7	17	พลโท คณิต แจ่มจันทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
8	18	พลอากาศเอก คณิต สุวรรณเนตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
9	20	นายคณิสสร นาวานุเคราะห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
10	21	พลอากาศเอก คราทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
11	22	นายคำคุณ สิทธิสมาน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
12	23	นายคุรุจิต นาครทรรพ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
13	24	หม่อมราชวงศ์จักรกรต จิตรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
14	25	พลเอก จารุเกียรติ ชัยวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
15	26	นายจินดา วงศ์สวัสดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
16	27	พลเอก จิระ โกมุทพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
17	29	นายจุมพล สุขมัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
18	31	พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
19	32	นายเฉลิมพล ประทีปะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
20	33	นายเฉลิมศักดิ์ ออบสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
21	34	พลเรือเอก ชรินทร์ ชูณหรัชพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
22	37	นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
23	38	นายชาติ เขียดสกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
24	39	พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม
และจริยธรรม เรื่อง การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม
แห่งชาติ พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม
(องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ และ
ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยให้คณะกรรมการนำความเห็น
และข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อน
ส่งรายงานและร่างพระราชกฤษฎีกาไปยังคณะรัฐมนตรี
เพื่อดำเนินการต่อไป

หน้า 1 / 1.711

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
25	40	นายชูชัย ศุภวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
26	41	นายชูชาติ อินสว่าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
27	43	พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
28	44	พลเอก ชูศักดิ์ สันติวรฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
29	45	พลเอก ชูศิลป์ คุณาไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
30	46	นายรฐาปบุตร ชมเสวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
31	49	พลเรือเอก ณรงค์พล ณ บางช้าง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
32	52	นายดำรงศักดิ์ พิเศษ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
33	53	ศาสตราจารย์ดุสิต เครื่องงาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
34	54	นายดุสิต สีสากัทรพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
35	55	พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
36	56	นายเดชาภิวัดณ์ ณ สงขลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
37	57	นายตระกูล วินิจฉัยภาค	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
38	59	นายต่อพงศ์ เสลานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
39	60	พลตำรวจเอก ไตรรัตน์ อมาตยกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
40	61	นางถวิลวดี บุรีกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
41	62	พลอากาศเอก ทวีเดช อังศุสิงห์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
42	63	นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
43	65	นายธงชัย ลีอดุลย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
44	67	พันเอก ธนศักดิ์ มิตรภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
45	68	นายธเนศพล ธนบุญวัฒณ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
46	69	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
47	70	พลเอก ธวัช จารุกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
48	71	นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
49	73	พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
50	74	นายธานินทร์ ณะเฒ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
51	75	พลตำรวจโท ธีรจิตร อุตมะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
52	76	พลอากาศเอก ธีระภาพ เสนะวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
53	77	พลเอก นคร สุขประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
54	78	นางนรรัตน์ พิมเสน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
55	79	นายนิกร จำนง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
56	80	นางนินนาท ชลิตานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
57	81	พลอากาศเอก นรินทร์ ยิ้มสรวล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
58	82	นายบวรเวท รุ่งรุจี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
59	84	พลโท บัญชา สิทธิวรยศ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
60	85	นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
61	86	พลเรือเอก ประดิษฐ์ ศิริคุปต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
62	90	ร้อยเอก ประยุทธ์ เสาวคนธ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
63	93	พลเอก ปราการ ชลยุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
64	94	นายปรีชา บุตรศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
65	96	นางปัทมา เรียงวิเศษกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
66	98	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทกา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
67	100	พลอากาศเอก เผล็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
68	101	นายพงศ์ศักดิ์ สุขสันต์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
69	104	คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
70	105	นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
71	107	พลเอก พอพล มณีรินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
72	108	พลเรือเอก พระจุนด์ร ตามประทีป	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
73	109	พลตำรวจตรี พิสิทธิ์ เปาอินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
74	110	นายเพิ่มพงษ์ ชาวลิต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
75	111	นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
76	112	พลเอก ภิญโญ แก้วปลั่ง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
77	113	พลเอก ภูติศ ทัดติยโชติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
78	115	นายมนู เลียวไพโรจน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
79	116	นางมิ่งขวัญ วิทยารังสฤษดิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
80	119	พลเรือเอก ยุทธนา เกิดด้วยบุญ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
81	121	นางรวีวรรณ ภูริเดช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
82	123	พลเอก รัชกฤต กาญจนวัฒน์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
83	124	พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
84	125	นายเลิศปัญญา นูรณมัตต	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
85	126	พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
86	128	พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
87	130	พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
88	131	นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
89	132	พลโท วรार्ท บุญญะสิทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
90	133	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
91	134	พลเอก วัฒนา สรรพานิช	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
92	135	พลอากาศเอก วัจน มณีน้อย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
93	136	นายวันชัย ศักดิ์อุดมไชย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
94	137	นายวันชัย สอนศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
95	138	นายวัลลภ พริ้งพวงษ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
96	139	พลเอก วิชิต ยาทิพย์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
97	143	นายวินัย ตะห์ลัน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
98	144	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
99	145	นายวิรัช ชินวินิจกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
100	146	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
101	148	พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
102	149	นายไถกฤษณ์ ทองอร่าม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
103	151	นายศานิตย์ นาคสุขศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
104	152	นายศิริชัย ไม้งาม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	ไม่เห็นด้วย
105	154	พลเรือเอก สติรพันธุ์ เกยานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
106	155	นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
107	156	นายสมชัย เจริญชัยฤทธิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
108	157	นายสมชัย ฤชุพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
109	158	นายสมชาย พุฒิมักลี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
110	159	พลโท สมชาย ลีนประเสริฐ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
111	160	นายสมเดช นิลพันธุ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
112	161	นายสมพงษ์ สระกวี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
113	162	นางสร้อยทิพย์ ไตรสุทธิ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
114	163	พลเอก สราวุฒิ ชลออยู่	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
115	166	นายสันตศักรย์ จรุงนงามพิเชษฐ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
116	167	พลตรี สีระวิตร นาคทอง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
117	168	นายสุชน ชาลีเครือ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
118	169	พันเอก สุชาติ จันทร์โชติกุล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
119	170	นายสุนชัย คำบุญนครินทร์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
120	171	นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
121	173	นายสุรินทร์ จิรวินิชฎิ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
122	174	พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณั	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
123	175	นายสุวัฒน์ จิราพันธ์ุ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
124	176	พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
125	177	นายเสรี สุวรรณภานนท์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
126	178	นายเสรี อติภัทระ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
127	179	นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
128	181	พลเรือเอก อนุทัย รัตตะรังสี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
129	182	นายอนุสร จิรพงศ์	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
130	183	นายอนุสิษฐ คุณากร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
131	185	พลเอก อภิชาติ เพ็ญกิตติ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
132	186	นายอภิรักษ์ ชื่อธานวงศั	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
133	187	พลเรือเอก อภิวัฒน์ ศรีวรรธนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
134	188	นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
135	189	นายอรุณ จิรชวาลา	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
136	190	นายอลงกรณ์ พลบุตร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	งดออกเสียง
137	192	นายอักรินทร์ เลิศกิจชัยศิริ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
138	194	พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
139	195	พลตำรวจโท อาจิดน ไซติงศั	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
140	196	พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
141	197	พลตำรวจโท อำนวย นิยมมะโน	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
142	198	นายอำพล จินดาวัฒนะ	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
143	199	นายอุทัย เลาหวิเชียร	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย
144	200	พลเอก เอกชัย จันทร์ศรี	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	เห็นด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

1. นายอลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่หนึ่ง
2. นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง

๑๖๘

สปท. ๕๒/๒๕๕๙

สวรรยา ๘๓/๓

เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม เรื่องการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรมแห่งชาติ พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้วนะคะ ซึ่งคณะกรรมการก็ได้รับข้อเสนอไปปรับปรุงเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปค่ะ จบการพิจารณารายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรมแล้ว ขอบพระคุณท่านคณะกรรมการและผู้เข้าร่วมชี้แจงทุกท่านนะคะ ขอขอบคุณค่ะ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ

- เรื่องหารือของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(ไม่มีสมาชิกขออภิปราย)

นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ (รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่สอง) : ไม่มีสมาชิกหารือนะคะ ขอขอบคุณค่ะ และวันนี้หมดระเบียบวาระการประชุมแล้วนะคะ ขอขอบพระคุณสมาชิกที่มาประชุมทุกท่านและขอปิดประชุมค่ะ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๑๙ นาฬิกา

บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

๑. รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง การปฏิรูประบบการให้ความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

มีสมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๖๐ คน

หมายเหตุ ปัจจุบันมีสมาชิกฯ ทั้งหมด จำนวน ๒๐๐ คน กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกฯ
ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ = ๑๐๐ คน

- เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ โดยให้คณะกรรมการนำความเห็น
และข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๕๘	เสียง
ไม่เห็นชอบ	ไม่มี	
งดออกเสียง	๑	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑	เสียง

๒. รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ
วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม เรื่อง การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณธรรม
แห่งชาติ พร้อมด้วยร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

มีสมาชิกฯ แสดงตนเพื่อตรวจสอบองค์ประชุม จำนวน ๑๔๑ คน

- เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ และร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยให้คณะกรรมการนำความเห็น และข้อเสนอแนะของสมาชิกฯ ไปปรับปรุงก่อนส่งรายงานและร่างพระราชกฤษฎีกาไปยัง คณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๓๒	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๒	เสียง
งดออกเสียง	๑๐	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	ไม่มี	

๒.

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่
เลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๓, ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๑๐

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๒

www.parliament.go.th

การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	นายประสิทธิ์ อนันตวิรุฬห์	ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ
	นางวัชรวิวรรณ ฝ่ายทอง	ผู้อำนวยการสำนักรายงาน
		การประชุมและชวเลข

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

นางสุจิตรา อรุโณ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานชวเลข ๒
สืบทารวจโทหญิง ประทีป รักเมือง	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
นางสะแกวัลย์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส

ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวสิริพร ณ น่าน	นางสาวเปมิศา เจริญรักษ์
นางคันสนีย์ ฤทธิประเสริฐศรี	นางสาวศิริรัตน์ สมัครเขตการ
นางสาวภาวดี วรรณสถิตย์	นางสาวอริสาน นีรัมย์
นางปิยาพัชร จันทร์ส่อง	นางศิริวรรณ สากลวารี
นางสาวธัญรดา สุจิระวงศ์	นางกนกวรรณ แสงมณี
นางสาวสวรรรยา วงศ์หมัดทอง	นางสาววาสนา อินตรา
นางเสาวลักษณ์ เพชรธา	นางสาวพรภิมล ยอดทอง

ผู้ควบคุมระบบสนับสนุนการจัดทำรายงานการประชุม

นางสาวนิษฐกานต์ วงศ์ปิยะพัฒนา

กลุ่มงานชวเลข ๒

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก
 รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙
 วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
 โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบรายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
 ในคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
ก.พ.	คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	
ก.พ.ร.	คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	
ก.ล.ต.	คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	
กบข.	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	
กรม.	คณะรัฐมนตรี	
ธ.ก.ส.	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	
ธอส.	ธนาคารอาคารสงเคราะห์	
บสย.	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (Thai Credit Guarantee Corporation : TCG)	http://www.tcg.or.th/TH/index.php
ป.ป.ช.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	
ภ.ป.ร.	โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์	
ส.ว.	สมาชิกวุฒิสภา	
ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	
สปท.	สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ	
สรพ.	สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล	
สศค.	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง	http://www.fpo.go.th/
อสม.	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	
ACD	กรอบความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue : ACD)	Web site : กระทรวงการต่างประเทศ
ACRC	องค์การต่อต้านการทุจริตและสิทธิพลเมือง (Anti-Corruption and Civil Rights Commission : ACRC)	http://www.acrc.com
BIBF	กิจการวิเทศธนกิจ (Bangkok International Banking Facilities : BIBF)	http://www.bot.or.th
CCO	ผู้บริหารการเปลี่ยนแปลง (Chief Change Office : CCO)	

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
CG	บรรษัทภิบาล (Corporate Governance : CG) “การกำกับดูแลกิจการ” มีชื่อเรียกอื่นที่อาจได้ยินในบริบทต่าง ๆ มีความทำนองเดียวกันว่า หมายถึง การบริหารจัดการบริษัทที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย	สรุปจาก Web site : สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สืบค้นวันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๖๐)
GDP	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP)	
IIM	สถาบันจริยธรรมของประเทศมาเลเซีย (Integrity Institute of Malaysia)	Web site : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน
ISO	มาตรฐานการวัดคุณภาพองค์กร (International Organization for Standardization : ISO) เพื่อรับรองระบบการบริหารและการดำเนินงานขององค์กรในแต่ละประเทศเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก	https://www.nstda.or.th/vdo-nstda/sci-day-techno/4000-iso
ITA	การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)	เว็บไซต์ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)
KPI	ตัวชี้วัด (Key Performance Indicator : KPI)	
NIST	สถาบันมาตรฐานแห่งชาติและเทคโนโลยี (National Institute of Standards and Technology : NIST)	http://www.manufacturingterms.com
NPL	สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) หรือหนี้เสีย หรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้	http://www.xn12c0ecxsex2q.com/npl/
OECD	องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development : OECD)	เว็บไซต์ : สถาบันศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
PMQA	การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA)	http://www.opdc.go.th
SMEs	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs)	http://www.sme.go.th/
SMS	บริการส่งข้อความสั้นผ่านโทรศัพท์มือถือ (Short Message Service)	
TNN	สถานีโทรทัศน์ทีเอ็นเอ็น 24 (Thai News Network : TNN)	
TQA	รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA)	
UN	สหภาพยุโรป (European Union : EU)	

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ตรวจแล้ว และสภาได้มีมติรับรองรายงานการประชุม ในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๙ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙

จึงขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๓๔

ร้อยเอก

(ทินพันธุ์ นาคะตะ)

ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

หมายเหตุ

- รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมาธิการฯ ได้ตรวจเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐

- รายงานการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๙ วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๙ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมาธิการฯ ได้ตรวจเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐

สำนักรายงานการประชุมและเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม